

Antal	Lönegrad
1 anstaltsdirektör	Cg 29
1 arbetsassistent	Cg 23
1 fångvårdsassistent	Cg 23
1 bokhållare	Cg 21
1 social kurator	Cg 18
1 uppsyningsman	Cg 18
5 yrkesmästare	Cg 16
10 yrkesmästare	Cg 14
7 överkonstaplar	Cg 14
1 kontorist	Cg 13
1 köksföreståndare	Cg 12
1 reparatör	Cg 12
41 vaktkonstaplar	Cg 12
2 bilförare	Cg 11
2 kanslibiträden	Cg 11
2 biträden för skriv- och kontorsgöromål	
1 telefonist i reglerad befordringsgång	
1 ekonomibitråde	Cg 7

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslås dock köksföreståndare med avsedd kompetens placerad i lönegrad Cg 16.

För den tillfälliga kolonien för män vid *Hinseberg* har Kungl. Maj:t den 26 oktober 1956 fastställt den i det föregående av fångvårdens byggnadskommitté föreslagna organisationen. I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslås dock att en köksföreståndare med avsedd kompetens anställs i Cg 15.

I fråga om förläggningen i *Lärbro* föreslår jag att i kommitténs beräkningar vidtages följande jämkningar:

1 ingenjör, högst lönegrad 21,
 1 yrkesmästare, lönegrad 18, utbytes mot en yrkesmästare, lönegrad 14,
 1 maskinist, lönegrad 13, utbytes mot 1 vaktkonstapel, lönegrad 12,
 1 kanslibitråde, lönegrad 11, utbytes mot 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål.

I stället för en köksföreståndare, lönegrad 12, bör anställas 1 köksföreståndare, lönegrad 15, med avsedd kompetens.

För nybyggnaderna på *Hall*, som till viss del kan beräknas tagas i bruk under budgetåret 1957/58 men vars specialavdelningar först senare kommer att bli färdiga, har kommittén överslagsvis beräknat en personalkostnad av 350 000 kronor. I anslutning härtill föreslår jag följande preliminära personaluppsättning, som dock torde få jämkas efter närmare kännedom om förhållandena:

1 social kurator	lönegrad 18
1 uppsyningsman	» 18
1 yrkesmästare	» 16
1 yrkesmästare	» 14

1 arbetsterapeut	lönegrad	14
4 överkonstaplar	»	14
17 vaktkonstaplar	»	12
1 bilförare	»	11
1 kanslibitråde	»	11
2 biträden för skriv- och kontorsgöromål		

Såsom jag senare denna dag i kapitalbudgeten (punkten 2) kommer att närmare anmäla har fångvårdens byggnadskommitté den 14 december 1956 föreslagit förvärv av en fastighet i Ulriksfors för fångvårdsändamål. Kommittén har beräknat personal- och utrustningskostnader för den tillämnade fångvårdsanläggningen. Personalkostnaderna har angivits till 710 000 kronor. Jag har under förevarande punkt liksom under punkterna [37] och [38] i det följande vid beräkning av anslagsbeloppen tagit hänsyn till dessa kommitténs beräkningar.

Ävenledes har jag vid nyssnämnda anslagsberäkningar beaktat fångvårdsstyrelsens förslag om inrättande av kolonien Kungsgården.

Vissa av de nu redovisade personalstaterna avser smärre kolonier, vissa provisoriska anstalter och vissa slutligen under byggnad stående anstalter av permanent karaktär. Emellertid kan den exakta tidpunkten när Tidaholmsanstalten kan tas i bruk icke nu avgöras. Icke heller kan bestämt bedömas när t. ex. Lärbro kan utnyttjas till full kapacitet, liksom icke heller vilka ytterligare utrymmen, som kan behöva inrättas. Det förefaller under sådana förhållanden ändamålsenligt att personalkostnaderna för dylika anläggningar, vilkas organisation icke nu slutligen kan bedömas eller för vilka personalen i princip bör anställas å extra stat, sammanföres under en särskild förslagsbetecknad post under anslaget, benämnd: *Avlöningar till personal vid nya anstalter och förläggningar*. Till denna post torde enligt Kungl. Maj:ts bestämmande i första hand föras kostnaderna för Hinseberg, Hälsingborg, Lärbro, Tidaholm och Hall, ävensom Ulriksfors och Kungsgården. Denna post bör även rymma medel för täckande av rörligt tillägg och upptagas till ett belopp av 3 300 000 kronor.

Under arvodesposten bör uppräknas med hänsyn till det ökade fångantalet delposten till läkare med 40 000 kronor, delposten ersättning för läkarevård enligt provinsialläkartaxan med 5 700 kronor och delposten ersättning för religionsvård med 5 000 kronor. Kostnadsökningen för verkställd höjning av arvoden för rättspsykiatriska undersökningar kan beräknas till 50 000 kronor. För andra smärre höjningar under arvodesposten beräknar jag sammanlagt 4 900 kronor. Fångvårdsstyrelsens förslag, att särskilda medel anvisas för körkortsutbildning i vissa fall av intagna, kan jag icke tillstyrka. För avsedd uppräknings av vissa andra bisysslearvoden beräknar jag i runt tal 90 600 kronor. Anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, skulle sålunda av här angivna skäl uppräknas med (40 000 + 5 700 + 5 000 + 50 000 + 4 900 + 90 600) 196 200 kronor.

På grund av automatiska utgiftsökningar bör anslaget slutligen uppräknas med 983 100 kronor varav 686 700 kronor huvudsakligen med anledning

av 1956 års lönehöjning och 215 000 kronor på grund av höjning av obekvämhetsstillägget.

Anslaget bör alltså uppräknas med (42 200 + 149 400 + 61 600 + 10 000 + 236 300 + 10 000 + 231 000 + 498 100 + 3 300 000 + 196 200 + 983 100) 5 717 900 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 7 952 200 (+ 779 100) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 561 000 (198 600) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 7 707 500 (+ 456 700) kronor;
rörligt tillägg 4 423 600 (+ 983 500) kronor;

avlöningar till personal vid nya anstalter och förläggningar 3 300 000 (+ 3 300 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med 23 944 300 (+ 5 717 900) kronor.

I personalförteckningen bör vidtagas de ändringar, som föranledes av vad jag i det föregående anfört och föreslagit.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning under budgetåret 1957/58, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för fångvårdsanstalterna, som föranledes av vad jag i det föregående anfört;

b) fastställa följande avlöningsstat för fångvårdsanstalterna, att tillämpas under budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	7 952 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	561 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	7 707 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	4 423 600
5. Avlöningar till personal vid nya anstalter och förläggningar, <i>förslagsvis</i>	3 300 000
	Summa kronor 23 944 300

c) till *Fångvårdsanstalterna*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 23 944 300 kronor.

[36] 4. Fångvårdsanstalterna: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	7 703 100	9 490 467
1956/57 (statsliggaren s. 138)	8 265 400	
1957/58 förslag	11 417 700	

Gällande omkostnadsstat

	Anvisat	Nettoutgift 1955/56
Sjukvård m. m. för personal	62 000	29 614
Reseersättningar	325 000	260 386
Expenser 1 750 000 varav		
Bränsle, lyse och vatten	1 500 000	1 638 164
Övriga expenser	250 000	274 913
Övriga utgifter, varav bl. a.		
Inköp och underhåll av inventarier	153 000	202 852
Inköp och underhåll av bilar	40 000	39 914
Renhållning av fängelseområden och fängelselokaler ...	240 000	297 379
Utspisning	2 700 000	3 562 191
Beklädnad och sängkläder	1 207 000	1 191 182
Hälso- och sjukvård	525 000	607 473
Undervisning och fritidssysselsättning	160 000	161 848
Omkostnader för permitterade, frigivna och utskrivna ..	325 000	369 550
Utbildning av personal	68 600	68 391
Diverse utgifter	79 200	81 459
Fångtransport	500 600	609 131
Understöd åt intagnas familjer	60 000	51 368

Y r k a n d e n

Fångvårdsstyrelsen (skr. 18/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 2 436 300 kronor enligt följande sammanställning.

	Ökning	Minskning
1. Sjukvård m. m. för personal		12 000
2. Bränsle, lyse och vatten	300 000	
3. Övriga expenser	100 000	
4. Inköp och underhåll av inventarier	70 000	
5. Inköp och underhåll av bilar	20 000	
6. Renhållning av fängelseområden och fängelselokaler	87 000	
7. Utspisning	1 300 000	
8. Beklädnad och sängkläder	93 000	
9. Hälso- och sjukvård	140 000	
10. Undervisning och fritidssysselsättning	25 000	
11. Omkostnader för permitterade, frigivna och utskrivna ..	80 000	
12. Utbildning av personal	28 100	
13. Diverse utgifter	5 800	
14. Fångtransport	199 400	
	<u>2 448 300</u>	<u>12 000</u>
	+ 2 436 300	

M o t i v

Fångvårdsstyrelsen framhåller, att alla beräkningar av medelsbehovet under omkostnadsanslaget i nuvarande läge måste bli mycket ungefärliga. I första hand har styrelsen utgått från belastningen å de särskilda posterna för budgetåret 1956/57. Med hänsyn till överbeläggningen å anstalterna, som torde komma att bestå även under budgetåret 1957/58, ävensom den fortskridande kostnadsökningen beträffande vissa varor och tjänster har styrelsen emellertid ansett det motiverat att schablonmässigt uppräknat posterna med tio procent. Vissa poster påverkas dock av den utvidgade anstaltsorganisationen på ett sådant sätt, att styrelsen funnit en ökning därutöver erforderlig. Så är fallet beträffande posterna till övriga expenser (p. 3), inköp och underhåll av bilar (p. 5), under vilken post beräknats medel för inköp av 2 bilar mot en för innevarande budgetår, utspisning (p. 7) och diverse utgifter (p. 13). Uppräkningen av posten till fångtransport (p. 14) beror på ökade utgifter för traktamenten och järnvägsbiljetter. I fråga om posten till undervisning och fritidssysselsättning (p. 10) upprepar styrelsen sitt senast i anslagsäskande för innevarande budgetår framförda förslag (II ht 1956, s. 128 under p. 8), att skötseln av fångvårdsanstaltens bibliotek skall övertagas av de kommunala biblioteken. Viss ytterligare uppräknat av posten föreslås med hänsyn till att fritidsverksamheten särskilt vid säkerhetsanstalterna och de öppna anstalterna behöver intensifieras. Ökningen under posten till utbildning av personal (p. 12) betingas bland annat av höjda inackorderings-, reseersättnings- och traktamentskostnader för deltagare i utbildningskurserna samt förslaget om kurser för prästmän och pastorer rörande fångbehandlingsproblemet.

Skolöverstyrelsen (skr. 31/8 1956) hemställer i anslutning till statsutskottets (utl. 1956: 8) av riksdagen godkända uttalande i fråga om biblioteksverksamheten inom fångvårdsanstalterna, efter samråd med fångvårdsstyrelsen (jfr p. 10 i det föregående), att ifrågavarande verksamhet i fortsättningen skall inordnas i övrig folkbiblioteksverksamhet med skolöverstyrelsen som tillsynsmyndighet samt att kostnaderna för fångvårdsbiblioteken skall bestridas ur anslag under åttonde huvudtiteln. Den sammanlagda kostnaden för den föreslagna reformen kan enligt styrelsen med ett beräknat vårdplatsantal av 3 600 uppskattas till $(15 \times 3\,600 =)$ 54 000 kronor.

1956 års eftervårdsutredning (skr. 19/11 1956) hemställer i anslutning till förslag om anordnande av ett frigångshem i Nacka stad, att ett belopp av 15 000 kronor måtte anvisas till omkostnader för driften av hemmet.

Yttrande

Fångvårdsstyrelsen framhåller att det icke torde vara möjligt att för tjänstgöring vid hemmet — såsom eftervårdsutredningen förutsatt — anlita någon av centralanstaltens fritidsassistenter, då deras arbetskraft till fullo behövs för det stora klientelet på centralanstalten. Den i fångvårdsanstaltens omkostnadsstat för innevarande budgetår upplagna anslagsposten till

undervisning och fritidssysselsättning kommer i anledning härav att för detta ändamål överskridas med cirka 600 kronor. För budgetåret 1957/58 torde för täckande av ifrågakvarande behov nämnda post behöva uppräknas med 1 200 kronor.

Departementschefen

Med hänsyn till belastningen och väntad ytterligare ökning av fångantalet är det nödvändigt att förevarande anslag uppräknas, varvid hänsyn jämväl bör tagas till eftervårdsutredningens framställning. Det är emellertid svårt att på förhand bedöma belastningen under de olika posterna. Jag anser dock att följande poster under anslaget bör uppräknas med det för varje post angivna beloppet.

	Ökning
Reseersättningar	23 000
Bränsle, lyse och vatten	500 000
Övriga expenser	105 000
Inköp och underhåll av inventarier	73 000
Renhållning av fängelseområden och fängiselokaler	100 000
Utspisning	1 600 000
Beklädnad och sängkläder	155 000
Hälsa- och sjukvård	140 000
Undervisning och fritidssysselsättning	13 000
Omkostnader för permitterade, frigivna och utskrivna	100 000
Utbildning av personal	24 100
Diverse utgifter	5 800
Fångtransport	249 400
Understöd åt intagnas familjer	5 000
	Summa 3 093 300

Å andra sidan torde posten till sjukvård m. m. för personal med hänsyn till senaste belastningssiffror böra minskas med 12 000 kronor.

Posten till inköp och underhåll av bilar är för budgetåret 1956/57 upptagen till 40 000 kronor, varav 15 000 kronor såsom engångskostnad för anskaffning av en bil. Denna post torde med hänsyn till den föreliggande situationen böra uppräknas med 35 000 kronor. Härefter kommer posten att uppgå till 75 000 kronor, varav 30 000 kronor för löpande utgifter och 45 000 kronor såsom engångsbelopp för anskaffning av tre bilar.

Fångvårdsstyrelsen har — i samråd med skolöverstyrelsen — begärt att skötseln av fångvårdsanstaltens bibliotek måtte övertagas av de kommunala biblioteken. Även om fångvårdens bibliotek åtminstone tills vidare bör tillhöra fångvården bör, såsom framhölls i 1956 års statsverksproposition, hinder icke möta för fångvårdsstyrelsen att på förslag av vederbörande räjongchef och med utnyttjande av tillgängliga medel etablera samarbete med lämpligt belägna kommunala bibliotek. För att biblioteksverksamheten

inom fångvården skall fungera tillfredsställande är det emellertid nödvändigt att den erhåller ökade resurser. Jag föreslår därför att under förevärande anslag från och med budgetåret 1957/58 uppföres en särskild anslagspost, bibliotek vid fångvårdsanstalter, å 36 000 kronor.

I enlighet med det anförda bör anslaget bestämmas till (8 265 400 + 3 093 300 — 12 000 + 35 000 + 36 000) 11 417 700 kronor, vilket innebär en ökning med 3 152 300 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Fångvårdsanstalterna: Omkostnader* för budgetåret
1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 11 417 700 kronor.

[37] 5. **Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m.**

	Anslag
1957/58 förslag	1 600 000

Det för budgetåret 1956/57 beviljade anslaget, 238 000 kronor, har beräknats sålunda, nämligen 90 000 kronor för maskinutrustning till mekanisk verkstad vid kolonien Måshult, till vars uppförande medel beviljats för nämnda budgetår, 23 000 kronor för inköp av en personbuss samt 125 000 kronor för sådan komplettering av maskinutrustningen vid olika verkstäder, som sammanhänger med den löpande tekniska översynen och rationaliseringen.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) hemställer om ett anslag för budgetåret 1957/58 å 445 000 kronor.

Med hänsyn till det stigande fångantalet måste man enligt styrelsens mening räkna med behov av medel till maskinutrustning icke blott för redan befintliga och planerade verkstäder utan jämväl för en sådan förstärkning av verkstadsorganisationen som påkallas av stegringen.

Styrelsen hemställer om medel till uppförande av mekaniska verkstäder vid kolonierna Tenhult och Grötingen. Till maskinutrustning för dessa verkstäder begäres nu för var och en 90 000 kronor.

Antalet slutna anstalter, vid vilka skogsarbete bedrivs, är för närvarande tolv, nämligen Härnösand, Haparanda, Östersund, Falun, Långholmen, Örebro, Visby, Härlanda, Mariestad, Vänersborg, Malmö och Karlskrona, men endast vid sju av dem har kunnat anskaffas nya fordon. Styrelsen anser sig därför böra begära medel till fem nya bussar. Då bussarnas storlek blir beroende av arbetsstyrkans storlek vid de olika arbetsplatserna har styrelsen vid beräkning av medelsbehovet räknat med ett genomsnittspris av 23 000 kronor per buss, vilket för fem bussar gör 115 000 kronor.

Till nyanskaffning av maskinutrustning vid befintliga anstalter i samband med arbetsdriftens utbyggnad och rationalisering hemställs för budgetåret 1957/58 om ett belopp av 150 000 kronor.

Tillhoppa skulle alltså för budgetåret 1957/58 erfordras (90 000 + 90 000 + + 115 000 + 150 000) 445 000 kronor.

Fångvårdsstyrelsen har vidare (skr. 22/9, 9/11 1956) dels hemställt om ett anslag av 40 000 kronor för utrustning av mekanisk verkstad vid kolonien Hyttan, dels ock beräknat kostnaderna för utrustning av konfektionsverkstad vid kolonien Oppeby till 44 000 kronor.

Fångvårdens byggnadskommitté (skr. 31/7, 31/8, 25/10, 29/11 1956) hemställer under förevarande anslag om 402 000 kronor (340 000 + 62 000) till fångvårdsanläggningarna i Hälsingborg (konfektion) och Hinseberg (planeerings- och skogsarbeten) samt om 715 000 kronor (200 000 + 200 000 + 200 000 + 115 000) till Hall, sidoanstalterna Mariefred och Hällby samt ungdomsanstalten Skenäs. För Hall med sidoanstalter beräknar kommittén att ytterligare medel erfordras i varje fall för budgetåret 1958/59.

Slutligen har kommittén (skr. 14/12 1956) beräknat kostnaderna för maskin- och verktygsutrustning vid den tillämnade fångvårdsanstalten i Utriksfors till 350 000 kronor.

Y t t r a n d e n

Statskontoret. Beträffande fångvårdsstyrelsens skrivelse med förslag till anslag till maskin- och verktygsutrustning för budgetåret 1957/58 har statskontoret icke ansett sig kunna ingå på en närmare prövning av medelsbehovet för anstaltens utrustning med maskiner och verktyg, då medelsanvisningen för med anslaget avsedda ändamål torde bli beroende av i vad mån medel kommer att beviljas för nämnda budgetår till ny- och ombyggnad av arbetslokaler vid anstalterna. Med hänsyn till den betydande reservation, som förefanns å anslaget vid utgången av budgetåret 1955/56, vill ämbetsverket dock ifrågasätta, om en anslagsförstärkning av den storleksordning, fångvårdsstyrelsen föreslagit, är påkallad. Liksom för innevarande budgetår torde medel böra beräknas till inköp av endast en personbuss för arbetsdriftens räkning.

Statskontoret har icke något att erinra mot bifall till fångvårdsstyrelsens förslag till inrättande av kolonierna Hyttan och Oppeby.

Beträffande fångvårdens byggnadskommittés förslag till anslagsberäkning för budgetåret 1957/58 såvitt avser maskin- och verktygsutrustning framhåller statskontoret — liksom vid tidigare tillfällen — att alla möjligheter till besparingar bör iakttagas även vid inredning av nyuppförda anstalter — särskilt i betraktande av de allmänna investeringsbegränsningar, som vidtagits inom skilda förvaltningsområden. Det framstår som anmärkningsvärt, att kostnaderna för utrustning av de båda sidoanstalterna till Hall nu beräknas komma att med i det närmaste 100 procent överstiga de preliminärt angivna kostnaderna.

Fångvårdsstyrelsen, som även framför vissa allmänna anmärkningar, anför att det vill synas som om beträffande centralanstalten Hall hänsyn icke tagits av byggnadskommittén till värdet av den maskinutrustning, som nu finnes i anstaltens snickeriverkstad och tvätteri. Det behövlige anslagsbeloppet kan minskas med detta värde. För oförutsedda utgifter, ritnings- och administrationskostnader har upptagits särskilda belopp, beräknade efter

10 à 15 procent av totalkostnaden. I vissa fall torde dock dylika kostnader, särskilt för oförutsedda utgifter, vara inräknade redan tidigare i de för de olika delgrupperna uppgjorda specifikationerna. Det synes vidare kunna ifrågasättas huruvida icke hänsyn tagits till administrationskostnaderna även vid beräkandet av kostnaderna för kommitténs egen verksamhet. Fångvårdsstyrelsen föreslår, att utredningen i nu angivna hänseende kompletteras.

Fångvårdens byggnadskommitté erinrar att i fråga om centralanstalten Hall styrelsens antagande är felaktigt. Vid förslaget uppgörande har för befintlig utrustning avräkning skett med 35 000 respektive 15 000 kronor. Beträffande posten till oförutsedda utgifter, ritnings- och administrationskostnader framhåller kommittén, att styrelsens påstående torde bero på någon missuppfattning från styrelsens sida. I fråga om beräkandet av kostnaderna för kommitténs egen verksamhet påpekar kommittén, att anslaget till kommitténs egen verksamhet är avsett att disponeras endast till täckandet av utredningskostnader för sådana projekt som eventuellt icke kommer till utförande och till förskjutande av dylika kostnader i avbidan på att andra medel anvisas för ändamålet. Såsom redan sker vid den pågående upphandlingen av utrustning för Hälsingborgsanstalten, kommer även i fortsättningen genom kommitténs utrustningsutskotts försorg en fortlöpande översyn av utrustningslistorna att verkställas i syfte att tillvarata möjligheterna till kostnadsbesparingar.

Remissbehandling av förslaget rörande den tillämnade fångvårdsanstalten i Ulriksfors är ännu icke avslutad. Yttranden härom torde senare få redovisas för riksdagen.

Departementschefen

Det redovisade anslagsbehovet under förevarande anslag för budgetåret 1957/58 uppgår till 1 996 000 kronor. Jag finner det erforderligt att medel för ifrågavarande ändamål anvisas i anledning av de olika förslagen. Med anledning av vad statskontoret anfört i fråga om kostnaderna för utrustning vid sidoanstalterna till Hall vill jag påpeka att de av fångvårdsbyggnadsutredningen i betänkande år 1954 angivna kostnadsuppgifterna var överslagsvis beräknade. Detaljerade beräkningar har sedermera utförts av fångvårdens byggnadskommitté. Självfallet bör alla möjligheter till besparingar noga iakttagas vid anskaffande av maskinutrustning och inventarier. De av kommittén föreslagna delbeloppen torde nu böra tagas i beräkning under anslaget.

Med hänsyn till den rådande överbeläggningen föreligger ett oundgängligt behov av ytterligare transportmedel. Fördenskull föreslår jag att under anslaget beräknas medel för anskaffande av sex bussar till en uppskattad kostnad av sammanlagt 138 000 kronor. Vad gäller övriga framställningar anser jag det icke nu vara möjligt att ta bestämd ståndpunkt till vilka anskaffningar som är mest brådskande och motiverade. Jag föreslår därför

att anslaget, för att i första hand de i det föregående angivna ändamålen skall kunna tillgodoses, uppföres med 1 600 000 kronor. I detta belopp torde kostnaderna för nyssnämnda anskaffning av bussar få inrymmas.

Under återopande av det anförda, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 600 000 kronor.

[38] 6. *Fångvårdsanstalterna: Engångsanskaffning av inventarier m. m.*

	Anslag
1957/58 förslag	2 250 000

I gällande riksstat har upptagits ett reservationsanslag å 80 000 kronor för engångsanskaffning av inventarier m. m. Beloppet är avsett för utrustning av befintliga fångvårdsanläggningar och nya sådana.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) hemställer om ett anslag för budgetåret 1957/58 å 100 000 kronor.

För fångvårdsanstalterna i allmänhet framhåller styrelsen, att beloppet är alltför knäppt. Trots de medel, som under senare tid ställts till förfogande för engångsutrustning, behöver utrustningen förbättras icke minst vid äldre anstalter. Vid sinnessjukavdelningarna erfordras komplettering med bl. a. diktafoner; likaså behöves möbler och andra inventarier till fritidslokaler. Vidare erfordras filmprojektorer och musikinstrument, varom framställning gjorts från styresmännen vid flera anstalter. Slutligen är det en allvarlig brist, att ett stort antal anstalter är i avsaknad av orgel eller piano, vilket i hög grad försvårar anordnandet av andaktsstunder vid anstalterna. Detta har påtalats av anstaltspredikanter liksom av Frikyrkliga samarbetskommittén.

Fångvårdens byggnadskommitté (skr. 31/7, 25/10, 29/11 1956) hemställer under förevarande anslag om 400 000 kronor (200 000 + 200 000) till fångvårdsanläggningarna i Tidaholm och Norrtälje samt om 1 190 000 kronor (355 000 + 350 000 + 350 000 + 135 000) till Hall, sidoanstalterna Mariefred och Hällby samt ungdomsanstalten Skenäs. För Hall med sidoanstalter beräknar kommittén att ytterligare medel erfordras i varje fall för budgetåret 1958/59.

Kommittén har (skr. 31/7, 25/10, 29/11 1956) begärt bland annat att för fångvårdsanstalten i Hälsingborg måtte anskaffas viss utrustning till en kostnad av 23 000 kronor.

Slutligen har kommittén (skr. 14/12 1956) beräknat kostnaderna för inventarier vid den tillämnade fångvårdsanstalten Ulriksfors till 525 000 kronor.

Fångvårdsbyggnadsutredningen (skr. 14/9 1956) har beräknat kostnader för inventarieutrustning vid en tillämnad koloni för ungt fångklientel å Näsby till 52 500 kronor.

Y t t r a n d e n

Statskontoret. Beträffande fångvårdsstyrelsens skrivelse med förslag till anslag till engångsanskaffning av inventarier m. m. för budgetåret 1957/58 har statskontoret ansett de av fångvårdsstyrelsen framförda förslagen till medelsanvisning för olika ändamål i och för sig vara motiverade. Då den återhållsamhet, som för innevarande budgetår präglat statsmakternas ställningstagande till styrelsens anslagsäskanden under förevarande anslag, alltjämt torde böra iakttagas, förordar statskontoret en oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår.

I fråga om fångvårdens byggnadskommittés förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1957/58 såvitt avser engångsanskaffning av inventarier m. m. framhåller statskontoret — liksom vid tidigare tillfällen — att alla möjligheter till besparingar bör iakttagas även vid inredningen av nyuppförda anstalter — särskilt i betraktande av de allmänna investeringsbegränsningar, som vidtagits inom skilda förvaltningsområden. Vad särskilt gäller utgifterna för inventarier m. m. synes böra övervägas, huruvida icke kostnaderna för biblioteksböcker, konst m. m., för vilka ändamål beräknas ett belopp av 15 000 kronor till den nya slutna paviljongen vid Hall, respektive 18 000 kronor till vardera av de båda sidoanstalterna till Hall och 7 000 kronor till Skenäs, kan starkt nedbringas. Det må jämväl ifrågasättas, om icke utgifterna för exempelvis fritidsverkstäder, idrottsutrustning och musikinstrument kan reduceras. Enligt vad under hand inhämtats avses de fyra äskade centralradioanläggningarna för tillhopa 59 000 kronor enbart skola tillgodose de intagnas behov av underhållning och förströelse. Detsamma gäller de föreslagna biografmaskinanläggningarna. Beträffande senast angivna båda ändamål ifrågasätter statskontoret, om icke anskaffningen kan uppskjutas till dess anstalterna varit i bruk någon tid. Kostnaderna härför torde i vart fall böra fördelas på flera budgetår. Det framstår slutligen som anmärkningsvärt, att kostnaderna för inredning av de båda sidoanstalterna till Hall nu beräknas komma att med i det närmaste 100 procent överstiga de preliminärt angivna kostnaderna.

Beträffande fångvårdsbyggnadsutredningens förslag om anordnande av en koloni för ungt fångklientel å Näsby har statskontoret icke ansett sig kunna ingå på en prövning, då en närmare utredning rörande kostnaderna för upprustning av Näsby kronoegendom för fångvårdsändamål saknas.

Fångvårdsstyrelsen vitsordar i fråga om centralanstalten Skenäs att inventarierna är i hög grad slitna. Vid nyutrustning av renoverade platser torde man dock icke vara berättigad att räkna med helt ny inventarieuppsättning. Hänsyn bör tagas till värdet av sådan utrustning som efter reparation kan komma till användning, även om den icke i alla avseenden skulle vara fullt modern. Beträffande utlåtandet i övrigt hänvisas till redogörelse under nästföregående punkt.

För skrivelse från *fångvårdens byggnadskommitté* i anledning av fångvårdsstyrelsens yttrande har redogjorts under närmast föregående anslagspunkt.

Beträffande yttrandena över förslaget rörande den tillämnade fångvårdsanstalten i Ulriksfors torde redogörelse få lämnas riksdagen, när remissbehandlingen avslutats.

Departementschefen

Det redovisade anslagsbehovet för budgetåret 1957/58 uppgår till 2 290 500 kronor. Den överbeläggning som nu råder och de ökade utrymmen som måste iordningställas föranleder stegrade anspråk på förevarande anslag. I anledning av vad statskontoret anfört vill jag framhålla att biograf och radioanläggningar vid anstalterna ingår i den ordinarie utrustningen vid de större anstalterna inom fångvården och icke i främsta rummet är en fråga om förströelse för de intagna. Sådana anordningar är av stor betydelse för att upprätthålla den dagliga ordningen vid anstalterna och underlättar därför i hög grad personalens arbete. Vid inköp av biblioteksböcker och annan liknande fritidsmateriel skall självfallet av riksdagen godkända grunder iakttagas.

Medel torde böra ställas till förfogande för inventarieutrustning m. m. vid de i det föregående angivna anläggningarna. Det är emellertid i rådande läge icke möjligt att närmare ange de anskaffningar som i första hand kan erfordras. Jag föreslår därför att anslaget uppföres med i runt tal 2 250 000 kronor för att möjliggöra anskaffning av inventarier m. m. enligt gängse standard och med iakttagande av alla möjligheter till besparingar.

Under åberopande av det anförda, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fångvårdsanstalterna: Engångsanskaffning av inventarier m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 250 000 kronor.

[39] 7. *Fångvårdsanstalterna: Anskaffning, montering och transport av baracker m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	150 000	50 355
1956/57 (statsliggaren s. 140) ..	135 000	
1957/58 förslag	600 000	

För ifrågavarande ändamål har anslag anvisats sedan budgetåret 1946/47.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppräknas med 215 000 kronor och alltså uppföras med 350 000 kronor. Styrelsen uttalar, att det med hänsyn till den starka stegringen av fångantalet, som inträffat under det senaste året, och då ytter-

ligare stegring kan vara att emotse, är nödvändigt att ett beredskapsanslag står till förfogande för att möta hastigt uppkommande behov av lokaler. Styrelsen framhåller liksom tidigare, att det icke är möjligt att på förhand ange var byggnaderna kommer att uppföras eller hur många som erfordras.

Statskontoret. Det av fångvårdsstyrelsen framförda förslaget till medelsanvisning för ifrågavarande ändamål torde i och för sig vara motiverat. Då den återhållsamhet, som för innevarande budgetår präglat statsmakternas ställningstagande till styrelsens anslagsäskanden under förevarande anslag, alltjämt torde bära iakttagas, förordar statskontoret en oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår.

Departementschefen

I nuvarande situation är det nödvändigt att möjlighet finnes att genom uppsättande av baracker kunna effektivt utnyttja befintliga anstaltsområden och minska behovet av anstaltsbyggnader. Av dessa skäl förordar jag, att anslaget för budgetåret 1957/58 uppföres med 600 000 kronor. Hinder torde vidare icke bära möta för Kungl. Maj:t att vid särskilt allvarlig överbeläggning med anlitan av medel från förevarande anslag ombesörja uppsättande av baracker jämväl för tillfälliga förläggningar.

Under återopande av det anförda, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fångvårdsanstalterna: Anskaffning, montering och transport av baracker m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

[40] 8. Fångvårdsanstalterna: Driftkostnader för tillfälliga förläggningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	865 000	752 874
1956/57 (statsliggaren s. 140).....	865 000	
1957/58 förslag	994 500	

Anslaget för budgetåret 1956/57 å 865 000 kronor är avsett att täcka driftkostnaderna för sju förläggningar, till vilka medel för anskaffning och utrustning anvisades för budgetåret 1954/55. Sedan de fastigheter, varå den tillfälliga förläggningen Gröttingen inrättats, numera förvärvats av statsverket, har denna förläggning förändrats till koloni. För närvarande är därför endast sex tillfälliga förläggningar i bruk.

Fångvårdsstyrelsen framhåller, att anslaget vid oförändrad personaluppsättning skulle förslå till driftkostnader för sex tillfälliga förläggningar. I sin petitaskrivelse angående anslag till fångvårdsanstalterna för budgetåret 1957/58 har emellertid styrelsen föreslagit en personalförstärkning vid kolonier och tillfälliga förläggningar med en överkonstapel för var och en av nitton kolonier och sex förläggningar. Under förevarande anslag bör där-

för medel beräknas för avlöning åt sex överkonstaplar. Kostnaden härför uppgår till 68 000 kronor, med vilket belopp anslaget föreslås uppräknat.

Slutligen hemställer fängvårdsstyrelsen, att anslaget, som för närvarande är obetecknat, från och med budgetåret 1957/58 måtte förändras till förslagsanslag.

Statskontoret har endast yttrat sig över förslaget att förevarande anslag skall erhålla förslagsanslags karaktär, vilket förslag ämbetsverket icke ansett sig kunna biträda.

Departementschefen

Fängvårdsstyrelsens förslag att vid en var av ifrågavarande tillfälliga förläggningar ytterligare en överkonstapel skall få anställas kan jag icke biträda.

Däremot anser jag i likhet med vad jag anfört vid behandlingen av fängvårdsanstalternas avlöningsanslag att vakande vakt av säkerhetsskäl bör finnas vid dessa anläggningar. För detta ändamål torde personalorganisationen vid varje förläggning ökas med en vaktkonstapel i Cg 12. Kostnaden härför uppgår till 69 500 kronor.

Vid ifrågavarande förläggningars tillkomst (prop. 1954:170; rskr. 305) underströks deras karaktär av provisoriska arbetsförläggningar. Vidare framhölls att de icke borde erhålla en högre standard än som vanligen brukas vid liknande av arbetsmarknadsstyrelsen anordnade läger. Det skulle inrättas sju förläggningar med plats för sammanlagt 210 interner och med en personaluppsättning av samma typ som tillämpas vid fängvårdens öppna kolonier. Personalen vid dessa förläggningar skulle med hänsyn till anställningens tillfälliga natur vara extra tjänstemän och utgöras av 7 föreståndare Cg 21, 7 överkonstaplar Cg 14, 28 vaktkonstaplar Cg 12 och 7 ekonomibiträden Cg 8. Med hänsyn till anläggningarnas nyss angivna beskaffenhet anser jag att driftkostnader för desamma alltjämt bör vara uppförda under särskild anslagsrubrik.

Det har emellertid visat sig uppstå svårigheter att anordna enheter av exakt den storleksordning och med den bemanning som man vid anslagets tillkomst räknade med. Möjligheter kan yppa sig att erhålla ibland en något mindre, ibland en något större anläggning än vad som i 1954 års proposition avsågs. I statsutskottets av riksdagen godkända utlåtande (1954:128, s. 14) anfördes att Kungl. Maj:t borde beredas möjlighet att utnyttja anslaget med viss smidighet, exempelvis genom att inköpta baracker uppföres intill någon redan befintlig fängvårdsanstalt i syfte att bereda de intagna arbete vid anstalten och om omständigheterna gör det önskvärt i dess närhet eller att antalet intagna vid varje förläggning i någon utsträckning varieras. Sedan vissa förläggningar inrättats och under rådande överbeläggning måst bibehållas, har möjligheterna att utnyttja anslaget med den smidighet som utskottet funnit önskvärt blivit synnerligen begränsade. Av dessa skäl torde anslaget också från och med budgetåret 1957/58 böra förvandlas från obetecknat anslag till förslagsanslag, maximerat av Kungl. Maj:t.

Anslaget bör till följd av automatiska utgiftsförändringar uppräknas med 60 000 kronor.

I enlighet med det anförda bör anslaget alltså uppföras med (865 000 + 69 500 + 60 000) 994 500 kronor, vilket innebär en ökning med 129 500 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fångvårdsanstalterna: Driftkostnader för tillfälliga förläggningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 994 500 kronor.

[41] 9. Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhöra fångvården, m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	56 000	55 526
1956/57 (statsliggaren s. 140) ..	56 000	
1957/58 förslag	67 000	

Från anslaget bestrides dels ersättning till föreningen Skyddsvärnet i Stockholm för omhändertagande på Björkahemmet av elever som permitterats från ungdomsanstalt och dels avgifter för inackordering i enskilda hem av sådana ungdomselever. Medelsbehovet har för Björkahemmet beräknats till 51 000 kronor och för inackorderingsavgifter till 5 000 kronor.

Y r k a n d e n

Fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 23 000 kronor.

	Ökning
1. Höjning av ersättningen för dag och intagen från 14 till 17 kronor	11 000
2. Ersättning för driftunderskott under åren 1955 och 1956	7 400
3. Kostnader för upprustning av inventarier m. m.	4 600
	<hr/>
	23 000

M o t i v

1—3. Föreningen Skyddsvärnet har hos fångvårdsstyrelsen hemställt om höjning av statsbidraget med 6 kronor från 14 till 20 kronor för vårdplats och dag. Till stöd härför anföres, att verksamheten vid Björkahemmet på grund av automatiska utgiftsstegringar för löner och administration m. m. för närvarande går med förlust. Driftunderskottet uppgick år 1955 till omkring 2 400 kronor. För år 1956 beräknas uppstå en förlust av minst 5 000 kronor. Vidare framhåller föreningen, att inredningen i hemmet under de gångna åren blivit starkt försliten samt att underhållet av fastigheten av brist på medel måst eftersättas. En viss förstärkning av de personella resurserna erfordras även. En relativt väsentlig höjning av statsbidraget är där-

för nödvändig, om föreningen, som icke har några egna medelsreserver att falla tillbaka på, skall kunna fortsätta verksamheten vid hemmet.

Fångvårdsstyrelsen, som framhåller att hemmet blivit ett ovärderligt led i behandlingen av ifrågavarande klientel, finner det skäligt att statsbidraget höjes. Styrelsen uppskattar kostnaderna för utbyte av förslitna inventarier m. m. samt för upprustning i övrigt till 4 600 kronor. Att låta dessa kostnader ävensom driftunderskotten kompenseras genom en höjning av ersättningen för dag och vårdplats, anser styrelsen emellertid icke lämpligt. I stället bör föreningen beredas särskild ersättning härför med tillhoppa (2 400 + 5 000 + 4 600) 12 000 kronor. Å andra sidan bör viss uppräknig ske av det särskilda ersättningsbeloppet, så att driftförluster förebygges och normal förnyelse av inventarier samt invändigt underhåll av byggnaderna möjliggöres. Styrelsen föreslår för den skull att ersättningen, beräknad för tio intagna, höjes till 17 kronor för dag, vilket för helt år ger en kostnad av i runt tal 62 000 kronor. För inackorderingsavgifter bör såsom hittills beräknas 5 000 kronor. Styrelsens förslag innebär alltså, att anslaget skall uppföras med (12 000 + 62 000 + 5 000) 79 000 kronor.

Statskontoret. Med hänsyn till det för innevarande år beräknade driftunderskottet vid Björkahemmet synes en höjning av nu utgående ersättning per dag och intagen nödvändig. Statskontoret har icke något att erinra mot att ersättningsbeloppet sättes så högt, att — förutom att driftförluster förebygges — normal förnyelse av inventarier i hemmet samt invändigt underhåll av byggnaderna möjliggöres. Även om hänsyn tages härtill synes dock med utgångspunkt från den beräknade driftförlusten för år 1956 den av fångvårdsstyrelsen föreslagna höjningen kunna begränsas till 2 kronor, vilket för helt år skulle medföra ett bidrag av 58 400 kronor. Styrelsens yrkande om anvisande av särskilda medel å tillhoppa 7 400 kronor för täckande av hittills uppkommet och beräknat driftunderskott finner sig statskontoret av principiella skäl icke kunna tillstyrka. Däremot vill ämbetsverket icke motsätta sig, att det högre ersättningsbeloppet per dag bestämmes att utgå fr. o. m. 1 juli 1956. Styrelsens beräkning av medelsbehovet i övrigt har ej givit statskontoret anledning till erinran, varför statskontoret tillstyrker att anslaget uppföres med (58 400 + 4 600 + 5 000 =) 68 000 kronor.

Departementschefen

Det synes — med hänsyn till de ökade driftkostnaderna vid Björkahemmet — påkallat att höja nu utgående ersättningsbelopp från 14 kronor till 17 kronor för intagen och dag. Hinder bör ej möta för Kungl. Maj:t att fastställa ny överenskommelse med föreningen Skyddsvärnet i Stockholm. Det högre ersättningsbeloppet bör därvid skäligen bestämmas att utgå från och med den 1 juli 1956. För nästa budgetår beräknas under anslaget i enlighet med det anförda ett belopp av 62 000 kronor för verksamheten vid Björkahemmet och såsom hittills 5 000 kronor till avgifter för inackordering i enskilda hem av personer, som ådömts ungdomsfängelse. Övriga äskanden kan jag däremot icke tillstyrka.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej
tillhöra fångvården, m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett
förslagsanslag av 67 000 kronor.

[42] 10. Interneringsnämnden

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	27 700	25 647
1955/56	26 000	27 439
1956/57 (statsliggaren s. 140)	26 000	
1957/58 förslag	27 500	

Såsom anslag till interneringsnämnden har för vardera budgetåret 1955/56 och 1956/57 anvisats ett belopp av 26 000 kronor, varav 20 000 kronor beräknats för dagarvoden till ordförande och ledamöter i nämnden samt 6 000 kronor för reseersättningar.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) hemställer, att posten till reseersättningar höjes med 1 500 kronor med hänsyn dels till belastningen under budgetåret 1955/56 (7 060), dels ock till att nämndens resor i fortsättningen kommer att omfatta även anstalten i Hudiksvall, vilken förklarats som säkerhetsanstalt tills vidare.

Statskontoret har icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av medelsbehovet.

Departementschefen

I enlighet med fångvårdsstyrelsens förslag bör posten till reseersättningar av angivna orsaker uppräknas med 1 500 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Interneringsnämnden* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 27 500 kronor.

[43] 11. Ungdomsfängelnsnämnden

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	13 000	12 693
1956/57 (statsliggaren s. 141)	14 000	
1957/58 förslag	14 000	

I enlighet med förslag av fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) torde anslaget böra upptagas med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Ungdomsfängelnsnämnden* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 14 000 kronor.

[44] 12. Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	400 000	517 803
1956/57 (statsliggaren s. 141)	450 000	
1957/58 förslag	525 000	

Från anslaget bestrides kostnaderna för sådana transporter, som verkställes genom länsstyrelsernas försorg. Dessa transporter avser icke endast personer, som av polismyndighet inställes vid fångvårdsanstalt för att avtjäna frihetsstraff, utan även utläningar, som enligt utlänningslagstiftningen skall förflyttas inom eller utom riket.

I anledning av riksdagens och riksdagens revisorers uttalanden om önskvärdheten av att nedbringa kostnaderna för dessa fångtransporter (statsutsk. utl. 1952: 2 och Riksd. revisorers berätt. 1955 § 2) har olika åtgärder övervägts. Det har emellertid visat sig att vissa hithörande problem måste undersökas inom inrikesdepartementet innan bestämmelser i ämnet kan utfärdas. Kungl. Maj:t (inrikesdepartementet) har den 21 december 1956 uppdragit åt polisväsendets organisationsnämnd att utreda vilka åtgärder, som — med beaktande av säkerhetens krav — kan vidtagas för att förbilliga förpassningsresorna och att till Kungl. Maj:t inkomma med de förslag, var till utredningen kan giva anledning. Anslaget torde med hänsyn till belastningen under budgetåret 1955/56 böra uppräknas med 75 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 525 000 kronor.

[45] 13. Skyddskonsulentorganisationen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	810 600	806 600
1956/57 (statsliggaren s. 142)	879 500	
1957/58 förslag	1 103 800	

Sedan en skyddskonsulentorganisation av mindre omfattning inrättats under år 1942, anslag 1943 års riksdag medel till en organisation, omfattande 13 skyddskonsulenter och 5 skyddsassistenter. Utbyggnaden av organisationen har därefter, i enlighet med vad riksdagen vid flera tillfällen ansett önskvärdt, skett i etapper. År 1947 förstärktes personalen med 1 assistent och år 1950 med ytterligare 6 assistenter. Genom beslut av 1952 års riksdag tillfördes organisationen 1 assistent, genom 1953 års riksdags beslut tillkom 3 konsulenter och 5 assistenter och genom beslut av 1955 års riksdag tillfördes organisationen 4 nya konsulenttjänster och 3 nya assistenttjänster jämte medel för anställandet av 5 biträden i reglerad befordringsgång för registre-

rings- och annat skrivarbete. Därefter omfattar organisationen alltså 20 konsulenter och 21 assistenter jämte viss biträdespersonal.

Genom beslut den 15 juni 1956 har Kungl. Maj:t uppdragit åt fångvårdsstyrelsen att i samband med petita för budgetåret 1957/58, med beaktande av riksdagens tidigare beslut i ämnet, inkomma med förslag till genomförande av ytterligare en etapp i utbyggnaden av skyddskonsulentorganisationen.

Y r k a n d e n

Fångvårdsstyrelsen (skr. 30/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 494 000 kronor. Äskandena innefattar förslag till genomförande av ytterligare en etapp i utbyggnaden av skyddskonsulentorganisationen.

	Ökning	Minskning
1. Tjänsteförändringar m. m.		
a) 2 skyddskonsulenter Ca 25—Ca 27 (Borås, Luleå).....	4 212	
b) 1 skyddskonsulent med arvode (Gotlands distrikt).....		1 800
2. Personalförstärkningar		
a) 4 skyddskonsulenter Ce 27 (Stockholm 3, Hälsingborg 1)	80 724	
b) 2 skyddskonsulenter Ce 25 (Eskilstuna, Kristianstad)..	34 176	
c) 14 skyddsassistenter	194 136	
d) 8 kanslibitråden Ce 11	76 224	
3. Medel till vikarier	42 800	
4. Utbildningskurs för skyddskonsulenter och skyddsassisten- ter	15 700	
5. Psykiatrisk rådgivning	6 000	
6. Utredningshjälp	10 000	
7. Omräkning		
Höjning av rörligt tillägg; avrundning	31 828	
	495 800	1 800
	+ 494 000	

M o t i v

Fångvårdsstyrelsen framhåller inledningsvis, att den med sitt förslag velat i anslutning till den av 1955 års riksdag beslutade utvidgningen av skyddskonsulentorganisationen fortsättningsvis tillgodose vissa minimikrav. Organisationens brister har varit särskilt påtagliga när det gäller dess medverkan före dom (personundersökning) och före frigivning. Villkorlig dom meddelas och villkorlig frigivning sker alltjämt i stor utsträckning utan att konsulenter och assistenter haft möjlighet att deltaga i det förberedande arbetet eller, om de deltagit, endast kunnat bidra med isolerade och många gånger i hast lämnade förslag på övervakare och tillsynsmän. Icke heller har den löpande uppsikten beträffande distriktens övervaknings- och tillsynsärenden kunnat fungera tillfredsställande i de mera tungarbetade distrikten, eftersom konsulenternas ingripanden beträffande villkorligt dömda

och villkorligt frigivna i hög grad är beroende av initiativ från övervakarna (tillsynsmännen). När det gäller de olika detaljförslagen framhåller styrelsen det trängande behovet av en personalförstärkning för verksamheten bland de från säkerhetsanstalt på prov utskrivna. Deras antal uppgår i Stockholm till mellan 175 och 200, d. v. s. till omkring hälften av hela det provutskrivna förvaringsklientelet. Verksamheten har visat att ett vidsträckt behov av personlig omvårdnad föreligger bland de provutskrivna. Besöksfrekvensen hos den assistent, som fått till huvudsaklig uppgift att ägna sitt arbete åt dessa, har varit mycket hög. Därvid har de rent ekonomiska stödåtgärderna ej i den omfattning, man måhända kunnat vänta, kommit att stå i förgrunden. Ofta har de besökande befunnit sig i akuta oros- och depressionstillstånd. I hög grad har läkarbistånd därför behövts, och ett livligt samarbete med olika läkare, mest psykiatrer, har förekommit.

a) Styrelsen intager, såsom framhållits i de senaste årens anslagsäskanden, den principiella ståndpunkten att samtliga konsulenter bör vara placerade i lägst lönegrad 27. En sådan uppflyttning har emellertid hittills skett endast beträffande sju konsulenttjänster. Styrelsen anser det motiverat, att tjänsterna i Borås och Luleå med hänsyn till arbetsuppgifternas omfattning och krävande art uppflyttas till lönegrad 27. Av samma skäl anser styrelsen, att vissa av de föreslagna nya konsulenttjänsterna bör placeras i den högre lönegraden. Styrelsen erinrar om att den i annat sammanhang hemställt att jämväl frågan om förbättrad löneställning inom skyddskonsulentorganisationen måtte utredas.

2. Personalförstärkningar

Fångvårdsstyrelsen föreslår, att Stockholm, som för närvarande omfattar två distrikt, ett för äldre och ett för unga, skall uppdelas i fyra distrikt, nämligen två distrikt för äldre -- det norra och det södra -- samt ett distrikt för unga och ett distrikt för provutskrivna förvarade. Personalmässigt innebär förslaget, att Stockholm tillföres 2 konsulenter Ce 27, 2 assistenter Ce 21 och 2 kanslibiträden Ce 11.

Beträffande nuvarande Upplands-Södertörns distrikt föreslås, att Södertörns domsaga och Södertälje skall utbrytas ur distriktet. Styrelsens förslag förutsätter, att Södertörn med Södertälje samt Gotlands län sammanföres till ett nytt distrikt, Södertörn-Gotlands distrikt, med en i Stockholm stationerad konsulent Ce 27 och en i Visby stationerad assistent Ce 21. Den nuvarande arvodestjänsten som skyddskonsulent i Gotlands distrikt föreslås skola indragas. För återstoden av det ursprungliga distriktet, härefter benämnt Upplands distrikt, föreslås inrättandet av en kanslibiträdestjänst Ce 11.

Södermanlands-Östergötlands distrikt skall enligt förslaget uppdelas i två distrikt, Södermanlands distrikt och Östergötlands distrikt. Det förra distriktet bör tillföras en konsulent Ce 25 med placering i Eskilstuna. Beträffande det senare distriktet inskränker sig styrelsen i denna etapp till att föreslå inrättandet av en kanslibiträdestjänst i Ce 11.

Slutligen föreslås en uppdelning av Skåne-Blekinge distrikt i tre distrikt.

Kristianstads län utom de båda Åsbodomsagorna föreslås jämte Blekinge län bilda Kristianstad-Blekinge distrikt. Detta distrikt skulle tillföras en konsulent Ce 25, som placeras i Kristianstad. Av städerna Hälsingborg och Landskrona jämte Luggude samt Rönnebergs, Onsjö och Harjagers domsagor ävensom, i Kristianstads län, Norra Åsbo samt Södra Åsbo och Bjäre domsagor bildas Nordvästra Skånes distrikt med ytterligare en konsulent Ce 27. Återstoden av Malmöhus län, med benämningen Malmö distrikt, förstärkes med en assistenttjänst Ce 21 och en kanslibiträdestjänst Ce 11, den senare i stället för den nuvarande biträdestjänsten.

I övrigt föreslår styrelsen personalförstärkningar i redan bestående distrikt.

Styrelsens förslag innebär följande förändringar i nuvarande organisation.

	Nuvarande antal	Enligt förslaget		
		antal	ökning	minskning
Skyddskonsulent Ca 27	6	8	2	—
Skyddskonsulent Ce 27	1	5	4	—
Skyddskonsulent Ca 25	7	5	—	2
Skyddskonsulent Ce 25	5	7	2	—
Skyddskonsulent deltidsarvode	1	—	—	1
Skyddsassistent Ca 21	3	3	—	—
Skyddsassistent Ce el. Cg 21	18	32	14	—
Samtliga konsulenter och assistenter	41	60	22	3
Kanslibiträden Ce 11	—	8	8	—
Biträden rb	5	5	—	—
Summa biträden	5	13	8	—

4. Styrelsen föreslår, att medel ställes till förfogande för en fortbildningskurs för skyddskonsulenter och skyddsassistenter i likhet med vad som sker för styresmän m. fl. vid fångvårdsanstalterna. Medel äskas till ersättningar åt vikarier för kursdeltagarna, tillhoppa 15 700 kronor.

5. För psykiatrisk rådgivning, främst i Stockholms konsulentdistrikt, disponerar styrelsen för närvarande ett belopp av högst 4 000 kronor. Då behov av dylik rådgivning visat sig föreligga inom flertalet konsulentdistrikt, hemställer styrelsen att för nästa budgetår må få tagas i anspråk 10 000 kronor.

6. Beloppet avses för biträdeshjälp åt konsulenterna i särskilt arbetstyngda distrikt för tillfälliga arbetsuppgifter, såsom vissa sociala utredningar, ensstaka hjälpåtgärder m. m.

Y t t r a n d e n

Statens lönenämnd har icke något att erinra mot fångvårdsstyrelsens förslag om uppflyttning i lönegrad av skyddskonsulenttjänsten i Borås och om lönegradsplacering av de båda nya konsulentbefattningarna i Stockholm av-

sedda för Stockholms distrikt för äldre och för provutskrivna förvarade. Däremot finner lönenämnden övertygande skäl ej förebragta för placering i 27 lönegraden av konsulenttjänsten i Luleå samt den nya konsulenttjänsten i Hälsingborg och den i Stockholm, avsedd för det nya Södertörns—Gotlands distrikt. Mot förslaget om inrättande av kanslibiträdestjänster i lönegrad Ce 11 har lönenämnden icke något att invända. Nämnden vill erinra, att i den promemoria angående fortsatt utbyggnad av skyddskonsulentorganisationen, som framlades av hovrättsrådet H. Henkow den 15 maj 1954, upptogs bl. a. förslag om utökning av personalen med 4 kanslibiträden och att nämnden i utlåtande den 2 juli 1954 icke framställde någon erinran häremot.

1956 års eftervårdsutredning. I de för 1956 års eftervårdsutredning utfärdade direktiven erinrar chefen för justitiedepartementet bl. a. om att skyddskonsulentorganisationen är under utbyggnad i etapper i enlighet med en rad riksdagsbeslut under senare år. Vidare anför departementschefen, att det är avsett att denna uppbyggnad skall fullföljas, varför det i och för sig icke är erforderligt, att utredningen ingår härpå. I samband med övriga överväganden bör dock även denna organisations omfattning och uppgifter tagas i betraktande.

Utredningen har ännu icke hunnit så långt i sitt arbete, att den kunnat förskaffa sig egna utgångspunkter för en bedömning av frågor som rör skyddskonsulentorganisationens fortsatta uppbyggnad och arbetsuppgifter. Vad fångvårdsstyrelsen i föreliggande framställning för nästa budgetår i olika hänseenden föreslagit till förstärkning av organisationen synes emellertid väl motiverat. Ytterligare anspråk på konsulentorganisationen torde — såsom fångvårdsstyrelsen påpekat — vara att förvänta vid genomförandet av de reformer som förutses i direktiven för utredningen. 1956 års eftervårdsutredning, vars arbete icke torde föregripas av ett bifall till styrelsens förslag, får således tillstyrka, att skyddskonsulentorganisationens resurser nu utbygges i föreslagen utsträckning.

Statistiska uppgifter

I likhet med tidigare år har under hösten 1956 verkställts en undersökning inom justitiedepartementet beträffande övervaknings- och tillsynsverksamheten. Denna undersökning visar i huvudsak följande.

Enligt införskaffade uppgifter stod den 1 oktober 1956 9 644 villkorligt dömda under övervakning och 1 219 villkorligt frigivna under tillsyn (88,7 % respektive 11,3 % av sammanlagda antalet).

Övervakning och tillsyn ombesörjdes i 4 871 fall (43,6 %) av personer, yrkesmässigt verksamma inom socialvården, därav 338 fall (3 %) av skyddskonsulenter eller skyddsassistenter, 1 668 fall (14,9 %) av tjänstemän vid skyddsvärnsföreningar, varav 742 belöpte på föreningen i Stockholm och 640 på föreningen i Göteborg samt 2 865 fall (25,7 %) av tjänstemän vid fångvårdsanstalter, anstalter tillhörande barnvården, alkoholistanstalter och arbetsförmedlingar, eller av andra socialvårdstjänstemän.

Antalet övervakare och tillsynsmän var 5 411. Av dessa hade 5 196 1—5 uppdrag vardera, 139 6—10 uppdrag, 33 11—15 uppdrag, 12 16—20 uppdrag, 5 21—25 uppdrag, 14 26—50 uppdrag, 6 51—75 uppdrag, 5 76—100 uppdrag och 1 hade mer än 100 uppdrag.

En jämförelse med motsvarande uppgifter, avseende läget den 1 oktober 1955 visar bland annat, att antalet villkorligt dömda under övervakning minskat med 3,2 % från 9 967 till 9 644 och att antalet villkorligt frigivna under tillsyn ökat med 9,6 % från 1 112 till 1 219.

Fördelningen av uppdragen mellan de olika kategorierna av socialvårds-tjänstemän inbördes samt mellan dessa tjänstemän och övriga uppdrags-tagare är i förhållande till föregående år så gott som oförändrat. Antalet övervakare och tillsynsmän har minskat med 0,8 %. Antalet personer med mer än 100 uppdrag har minskat från 5 till 1, och antalet personer med mer än 50 uppdrag har minskat från 14 till 12.

Departementschefen

Kriminalvården i frihet har de senaste decennierna fått en ständigt ökad betydelse såsom en del av samhällets åtgärder mot brottsligheten. Man har eftersträvat att finna nya former för ingripanden mot lagöverträdare och därigenom anpassa samhällets åtgärder mot brottsligheten till vad som visar sig vara praktiskt ändamålsenligt. Genom en vidgad tillämpning av villkorlig dom har sålunda domstolarna i stor omfattning kunnat ersätta frihetsstraff med andra mer eller mindre ingripande åtgärder för de dömdas tillrättaförande. Även i sådana fall då brottspåföljden består i ett frihetsberövande förekommer, om anstaltsvistelsen icke är av helt kort varaktighet, en period av kriminalvård i frihet anknuten till anstaltsbehandling genom villkorlig frigivning. Syftet härmed är att främja den frigivnes återanpassning i samhället efter anstaltsvistelsen och att därigenom motverka återfall.

Endast i vissa särskilda fall, då brott framstår som en tillfällig händelse, kan domstolens beslut om villkorlig dom vara en tillräcklig reaktion från samhällets sida, tillräcklig för att förmå den dömda att icke återupprepa sitt brott. I flertalet fall måste däremot krävas att den villkorliga domen är för-enad med en fortlöpande övervakning och olika åtgärder för att förmå den dömda att rätta sig efter samhällets krav på att han skall avstå från brottslighet. Detta gäller givetvis också villkorligt frigivna eller villkorligt utskrivna. För att man skall kunna tala om en verklig sådan kriminalvård i frihet krävs att det finns en organisation av kvalificerade och erfarna tjänstemän, som kan bära upp verksamheten. Självfallet är det icke tanke på att denna verksamhet skall kunna helt vila på en tjänstemannaorganisation. Frivilliga krafter måste anlitas för den omedelbara övervakningen, men utan ledning från rutinerade tjänstemän skulle en sådan övervakning genom frivilliga krafter oftast bli verkningslös.

Då det alltså har gällt att för kriminalvård i frihet skapa en organisation av skyddskonsulenter och skyddsassistenter, har det icke varit utförbart att bygga upp denna organisation på kort tid. Det har icke gått att endast an-

ställa ett lämpligt antal tjänstemän för att utföra en viss kvantitet arbete. Såsom jag framhöll vid anmälan av denna anslagspunkt i 1955 års huvudtitel, kommer det inom kriminalvård i frihet mindre an på mängden utfört arbete än på kloka och riktiga åtgärder. I detta synnerligen ömtåliga och krävande arbete hänger allt på skyddstjänstemännens personliga egenskaper. Det räcker ingalunda med en formell kompetens, utan det fordras ett särskilt psykologiskt handlag och en förmåga till inlevelse i andra människors personliga förhållanden. Det är också därför som riksdagen har beslutat att uppbyggnaden av skyddskonsulentorganisationen bör ske i etapper med tillvaratagande av de erfarenheter, som efter hand vinnes. En sådan successiv utbyggnad har också skett. Organisationen, som från början bestod av 18 tjänstemän, har förstärkts år 1947 med 1, år 1950 med 6, år 1952 med 1, år 1953 med 8 och år 1955 med 7. Den nuvarande personalen består alltså av 41 tjänstemän, varav 20 konsulenter och 21 assistenter, jämte viss biträdespersonal.

Enligt min mening bör nu en ny etapp i uppbyggnaden av organisationen genomföras. Denna etapp bör, enligt de synpunkter som hittills anlagts på frågan, vara av ungefär samma storlek som de senast genomförda. Lämpligen bör organisationen tillföras 8 tjänstemän, varav 4 bör vara konsulenter och de övriga assistenter. Dessutom bör antalet biträden utökas med 4.

Då det gäller att utplacera dessa nya tjänstemän, bör i första hand vissa distrikt delas, nämligen sådana där arbetsbördan är stor och en uppdelning framstår som ändamålsenlig. Därvid synes de förhållanden som råder i Stockholm och dess närhet böra uppmärksammas. I Stockholms stad finns för närvarande två skyddskonsulentdistrikt, ett för äldre och ett för yngre klientel. Distriktet för äldre har för närvarande 1 konsulent och 5 assistenter. Av assistenterna är 1 sysselsatt med eftervård av utskrivna från säkerhetsanstalt, medan 2 assistenter sysslar med det övriga klientelet från området söder om Slussen och 2 från området norr om Slussen. För Stockholms och Uppsala län finns ett distrikt benämnt Upplands och Södertörns distrikt med 1 konsulent och 2 assistenter. Både med hänsyn till att brottsligheten i hög grad är en storstadsföreteelse och till att arbetsbördan i de nu angivna distrikten är betydande bör en uppdelning göras genom att 3 av de nya konsulenttjänsterna användes för Stockholmsområdet. Det torde vara lämpligt att Stockholms distrikt för äldre uppdelas, varvid det närmast synes komma i fråga att liksom för det yngre klientelet inrätta ett särskilt distrikt för provutskrivna förvarade och att i övrigt uppdelat distriktet för äldre i två regionalt avgränsade delar. Likaså synes Upplands och Södertörns distrikt böra uppdelas i två delar: med hänsyn till arbetsbördan, kommunikationsförhållanden och övriga omständigheter en del i huvudsak söder om Stockholm och en del i huvudsak norr om staden. En uppdelning synes vidare vara påkallad av det vidsträckta Skåne-Blekinge distrikt. Detta omfattar Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län. En faktisk fördelning av ärenden har emellertid redan kommit till stånd på det sätt att Blekinge län och Kristianstads län med undantag av Norra Åsbo samt Södra Åsbo och Bjäre

domsagor sysselsätter 1 assistent med placering i Kristianstad. Med dessa båda domsagor, Luggude samt Rönnebergs, Onsjö och Harjagers domsagor ävensom städerna Hälsingborg och Landskrona sysselsättes 1 assistent i Hälsingborg, medan återstoden handhaves av den i Malmö stationerade personalen, 1 konsulent och 2 assistenter. Det naturliga i denna del av landet synes vara att inrätta 1 konsulenttjänst i Hälsingborg för de nordvästra delarna av Skåne som ett distrikt, medan återstoden av distriktet tillsvidare får vara förenat till ett distrikt. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser om sättet för nu angivna distriktsindelningar.

För närvarande bildar Gotland ett särskilt skyddskonsulentdistrikt med en mot arvode deltidсанställd konsulent i Visby. Det ringa antalet övervakningsfall har icke hittills gjort det motiverat med en heltidstjänst, medan å andra sidan Gotland icke lämpligen kunnat helt lyda under något distrikt på fastlandet. Denna anordning har dock varit förenad med olägenheter och synes, såsom fångvårdsstyrelsen föreslår, lämpligen böra ändras på det sättet att en heltidсанställd tjänsteman anställs också på Gotland. En särskild motivering härför är den nyligen upprättade provisoriska fångvårdsanstalten i Lärbro som självfallet kommer att bereda denne tjänsteman ytterligare arbete. För uppgiften synes dock icke komma i fråga annat än en assistent. Tjänsten torde böra inrättas snarast möjligt, och jag återkommer till densamma i samband med äskandena å tilläggsstat. Denne bör få en självständig ställning, ett förhållande som redan förekommer på andra ställen, där assistent har egen stationeringsort. Den föreslagna anordningen innebär alltså att Gotland tillsvidare får upphöra såsom eget distrikt. Det synes lämpligen kunna höra under det för Södertörn avsedda distriktet. I övrigt bör den nu aktuella förstärkningen få ske genom att konsulenter i de mest arbetstyngda distrikten vid sin sida får assistenter. Fördelning av 3 nya assistenttjänster och de assistenttjänster som frigöres genom nyinrättade konsulenttjänster torde få ankomma på Kungl. Maj:t. De nya konsulent- och assistenttjänsterna bör inrättas som extra ordinarie och placeras, de två konsulenterna i Stockholms distrikt i Ce 27, övriga konsulenter i Ce 25 och assistenterna i Ce 21.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor torde de nuvarande konsulenttjänsterna i Borås och Luleå böra uppflyttas från Ca 25 till Ca 27. Då det gäller Borås är denna flyttning motiverad av det stora antalet övervakningsfall och det vidsträckta distriktet, som omfattar både Älvsborgs och Skaraborgs län. I fråga om Luleå, där för närvarande finnes 1 konsulent och 1 assistent, är visserligen antalet övervakningsfall icke lika stort. Skälen för en uppflyttning är emellertid, enligt vad jag inhämtat, mycket starka. Detta distrikt är ojämförligt mycket större än något annat distrikt, och anstalterna bär uppe saknar kuratorer. Till skillnad från de övriga distrikten föreligger också språksvårigheter, då distriktet rymmer både en finsktalande och en lapsktalande befolkning, och distriktet har därjämte riksgräns mot Finland och mot Norge.

I 1955 års huvudtitel föreslog jag att inom organisationen skulle inrättas fasta tjänster för biträde med registrering och annat skrivarbete. Denna ståndpunkt godkändes av riksdagen, som anvisade medel till 5 biträden. En fortsatt utbyggnad bör nu ske med 4 tjänster i Ce 11. Dessutom torde i stället för anvisade medel för skrivhjälp inrättas en befattning som kanslibitråde i Ce 11. Slutligen bör — under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anført vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor — ett biträde för skriv- och kontorsgöromål uppflyttas till kanslibitråde i Ce 11.

Erfarenheterna av den psykiatriska rådgivning som främst skyddskonsulenterna i Stockholms distrikt haft möjlighet att utnyttja i arbetet har visat sig gynnsamma. För att i någon mån öka resurserna för sådan konsultation föreslår jag en uppräknig av anslaget med 2 000 kronor.

Övriga yrkanden under denna punkt kan jag icke tillstyrka.

De i det föregående föreslagna åtgärderna medför en kostnadsökning av 192 500 kronor, varav 10 700 kronor vikariemedel. Därvid har 1 800 kronor frånräknats arvodesposten.

På grund av automatiska utgiftsförändringar bör anslaget slutligen uppräknas med 31 800 kronor huvudsakligen med anledning av 1956 års lönehöjning.

Anslaget bör alltså uppräknas med $(192\,500 + 31\,800)$ 224 300 kronor.

Anslaget b e r ä k n a s sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 249 100 (+ 3 300) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 630 300 (+ 147 000) kronor;

rörligt tillägg 224 400 (75 800) kronor.

Anslaget uppföres alltså med 1 103 800 kronor.

I personalförteckningen bör erforderliga ändringar vidtagas.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande personalförteckning för skyddskonsulentorganisationen:

Personalförteckning

Tjänstemän å ordinarie stat

Befattning	Lönegrad
8 skyddskonsulenter	Ca 27
5 skyddskonsulenter	Ca 25
3 skyddsassistenter	Ca 21
Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25	
3 skyddskonsulenter	Ce 27

Anm. 1: Befattningarna som ordinarie skyddskonsulenter i lönegraden Ca 27 är avsedda för två av skyddskonsulenterna i Stockholms distrikt samt i Upplands distrikt, Södermanlands—Östergötlands distrikt, Skåne—Blekinge distrikt, Västgöta-Dals distrikt, Norrbottens distrikt ävensom för en av skyddskonsulenterna i Göteborgs distrikt.

Anm. 2: Befattningarna som extra ordinarie skyddskonsulenter i lönegraden Ce 27 är avsedda för två av skyddskonsulenterna i Stockholms distrikt samt en av skyddskonsulenterna i Göteborgs distrikt.

b) fastställa avlöningsstat för skyddskonsulentorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	249 100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	630 300
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	224 400
	Summa kronor 1 103 800

c) till *Skyddskonsulentorganisationen*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 103 800 kronor.

[46] 14. Skyddskonsulentorganisationen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	194 000	211 866
1956/57 (statsliggaren s. 143)	182 800	
1957/58 förslag	252 000	

Enligt gällande omkostnadsstat har anvisats 1 300 kronor till sjukvård m. m. (1 260), 97 500 kronor till reseersättningar (95 766), 80 800 kronor till expenser (114 839) och 3 200 kronor till psykotekniska anlagsundersökningar.

Y r k a n d e n

Fångvårdsstyrelsen (skr. 30/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 176 900 kronor.

	Ökning
1. Sjukvård m. m.	700
2. Reseersättningar	55 000
3. Expenser	49 200
4. Psykotekniska anlagsundersökningar	1 000
5. Kostnader för utbildningskurs	14 000
6. Engångskostnader	57 000
	176 900

M o t i v

1—3. Ökningarna betingas huvudsakligen av den under avlöningsanslaget föreslagna utbyggnaden av organisationen.

4. Med hänsyn till att avgiften för anlagsundersökning vid Stockholms högskolas psykotekniska institut höjts, begäres uppräknig av posten med 1 000 kronor.

5. Beloppet, 14 000 kronor, avses till omkostnader för den under avlöningsanslaget föreslagna fortbildningskursen för skyddskonsulenter och skyddsassistenter.

6. För kontorsutrustning till de föreslagna nya befattningshavarna erfordras ett engångsbelopp av 57 000 kronor.

Departementschefen

Beträffande posten till sjukvård m. m. tillstyrker jag en uppräknig med 700 kronor.

Till grund för fångvårdsstyrelsens beräkningar av anslagsbehovet under posterna till reseersättningar och expenser har i väsentlig mån legat styrelsens under skyddskonsulentorganisationens avlöningsanslag framförda förslag till utbyggnad av konsulentorganisationen. Såsom framgår av vad jag anfört vid behandlingen av sistnämnda anslag har jag icke ansett mig kunna biträda en utvidgning av organisationen i den omfattning styrelsen föreslagit. Såsom en följd härav förordar jag, att medelsökningen begränsas såvitt angår posten till reseersättningar till 20 000 kronor och såvitt angår posten till expenser till 47 500 kronor, varvid beträffande sistnämnda post räknats med engångsutgifter till ett belopp av 20 000 kronor.

Vidare förordar jag, i enlighet med styrelsens förslag, att posten till psykotekniska anlagsundersökningar uppräknas med 1 000 kronor.

Anslaget bör alltså bestämmas till (182 800 + 700 + 20 000 + 47 500 + 1 000) 252 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skyddskonsulentorganisationen: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 252 000 kronor.

[47] 15. Övervakning av villkorligt dömda

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	425 000	599 391
1955/56	700 000	731 427
1956/57 (statsliggaren s. 143)	900 000	
1957/58 förslag	900 000	

Från anslaget bestrides arvoden till övervakare över villkorligt dömda samt ersättning till ledamot av övervakningsnämnd, vilken icke är lagfaren befattningshavare vid den domstol som tillsatt nämnden, för deltagande i sammanträde med nämnden.

Genom beslut av 1955 års riksdag godkändes de i statsverkspropositionen framlagda förslagen om höjning av de från anslaget utgående ersätt-

ningarna. Kostnadsökningen skulle först etappvis komma att påverka anslagsbehovet (jfr II ht 1955 s. 153 f.). Till följd härav har anslaget höjts för budgetåret 1955/56 med 275 000 kronor och för budgetåret 1956/57 med 200 000 kronor.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) hemställer att anslaget med hänsyn till den av 1955 års riksdag beslutade arvodeshöjningen uppräknas med 100 000 kronor. Styrelsen framhåller, att arvode utbetalas först vid slutet av övervakningstiden, vars längd i regel uppgår till tre år. Antalet villkorligt dömda med övervakning uppgår för närvarande till inemot 10 000.

Statskontoret anser att anslaget med hänsyn till den för budgetåret 1956/57 vidtagna höjningen synes i avvaktan på ytterligare erfarenhet beträffande belastningen böra uppföras med oförändrat belopp.

Departementschefen

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Övervakning av villkorligt dömda* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

[48] 16. Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	150 000	130 799
1956/57 (statsliggaren s. 143)	180 000	
1957/58 förslag	180 000	

Trots den låga belastningen hittills föreslås i enlighet med förslag av fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) oförändrad medelsanvisning. Emedan arvoden utbetalas först vid tillsynstidens slut, får den från och med den 1 juli 1955 beslutade arvodeshöjningen full verkan först efter en övergångstid.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kronor.

[49] 17. Kurser för övervakare, tillsynsmän och förundersökare

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	10 000	4 952
1955/56	2 000	4 772
1956/57 (statsliggaren s. 143)	2 000	
1957/58 förslag	2 000	

I syfte att hos frivilliga krafter stimulera intresset för skyddsverksamhet samt att förbättra övervakares, tillsynsmäns och förundersökares förutsättningar att fullgöra sina uppdrag har för vart och ett av budgetåren 1953/54 och 1954/55 anvisats ett reservationsanslag av 10 000 kronor till anordnan-

de av kurser. Kurserna är avsedda för dem, som arbetar eller kan antagas vara villiga att arbeta inom det frivilliga skyddsarbetet. På grund av reservation å anslaget nedsattes detta för budgetåren 1955/56 och 1956/57 till 2 000 kronor. --- Vid ingången av budgetåret 1956/57 förelåg en reservation å anslaget av 10 856 kronor.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) hemställer, att anslaget, med hänsyn till den kursverksamhet, som planeras för budgetåret 1957/58, måtte uppräknas till 4 000 kronor.

Statskontoret anser att anslaget för budgetåret 1957/58 bör upptagas med oförändrat belopp i betraktande av storleken av den disponibla behållningen å anslaget vid ingången av budgetåret 1956/57.

Departementschefen

Med hänsyn till förefintlig reservation torde anslaget för budgetåret 1957/58 böra uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kurser för övervakare, tillsynsmän och förundersökare* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 kronor.

[50] 18. Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	400 000	399 956
1956/57 (statsliggaren s. 143)	400 000	
1957/58 förslag	500 000	

Enligt de av Kungl. Maj:t beträffande anslaget utfärdade bestämmelserna må detta användas för att understödja eller eljest hjälpa villkorligt dömda samt personer som frigives eller utskrivs från fångvårdens anstalter ävensom, om särskilda skäl därtill föreligger, åtalade som kan antagas erhålla villkorlig dom.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) föreslår, att anslaget höjes med 200 000 kronor. Styrelsen understryker den inträffade avsevärda ökningen av fångantalet. De eftervårdande organen bör enligt styrelsens förmenande givas resurser, som sätter dem i stånd att bistå de frigivna med bland annat bostad och arbetskläder samt uppehälle under de kritiska 15 å 20 första dagarna, då som regel någon lön icke utbetalas till en nyanställd arbetare.

Y t t r a n d e n

Statskontoret anser att anslaget med hänsyn till pågående utredning om bland annat effektivare eftervård bör uppräknas endast i den utsträckning, som erfordras till följd av stegringen av fångantalet. Ämbetsverket föreslår för sin del, att medelsförstärkningen begränsas till 25 000 kronor.

1956 års eftervårdsutredning finner vad som anförts till stöd för begärd höjning av anslaget vara värt det största beaktande. Det kan enligt utredningens mening icke vara försvarligt att låta anstå med uppräknings anslaget i avvaktan på utredningens kommande betänkande. Ett genomförande av erforderliga förbättringar på sätt fångvårdsstyrelsen föreslagit, torde för övrigt icke komma att föregripa resultatet av utredningens arbete, varför fångvårdsstyrelsens förslag tillstyrkes.

Departementschefen

Med hänsyn till vad fångvårdsstyrelsen anfört anser jag anslaget böra uppräknas. Då emellertid utredning pågår inom detta område, föreslår jag, att uppräknings begränsas till 100 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 500 000 kronor.

[51] 19. Bidrag till svenska skyddsförbundet

	Anslag
1955/56	170 000
1956/57 (statsliggaren s. 144)	185 000
1957/58 förslag	255 000

Ifrågavarande anslag användes i huvudsak för utgivande av bidrag till skyddsföreningar, anslutna till svenska skyddsförbundet.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 100 000 kronor. Förslaget innebär att statsbidragen till skyddsvärnsföreningarna i Stockholm och Göteborg, som icke har några medelsreserver att falla tillbaka på, höjes med respektive 65 000 och 26 500 kronor, tillhoppa 91 500 kronor. Även beträffande vissa andra föreningar erfordras en höjning av bidragen. Styrelsen framhåller i samtliga fall det ändrade läge, som uppkommit till följd av det ökade fångantalet med därav följande ökning av antalet frigivna.

1956 års eftervårdsutredning (skr. 27/10 1956) har å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar, under förutsättning dels av Kungl. Maj:ts godkännande, dels ock att Göteborgs stad fullgör vissa prestationer, med föreningen Skyddsvärnet i Göteborg slutit avtal om drift av ett inackorderingshem för frigivna fångar m. fl. under budgetåret 1957/58 samt hemställt att ett förslagsanslag av 22 200 kronor måtte anvisas som bidrag till hemmets verksamhet.

Y t t r a n d e n

Statskontoret anser att anslaget med hänsyn till pågående utredning om bland annat skyddsföreningarnas uppgifter och ekonomiska förhållanden bör uppräknas endast i den utsträckning, som erfordras till följd av steg-

ringen av fångantalet. Ämbetsverket föreslår för sin del, att medelsförstärkningen begränsas till 15 000 kronor. — Statskontoret har icke något att erinra mot att statsbidrag enligt föreslagna grunder får utgå till anordnande av ett inackorderingshem för frigivna fångar m. fl. i Göteborg. Härför erforderliga medel torde i enlighet med vad eftervårdsutredningen förordnat böra anvisas å ett särskilt förslagsanslag under andra huvudtiteln å riksstaten. Ämbetsverket anser dock, att anslaget ej bör få överskridas utan medgivande av Kungl. Maj:t. Under återopande av vad sålunda anförts tillstyrker statskontoret, att det med föreningen Skyddsvärnet i Göteborg preliminärt träffade avtalet godkännes samt att till bidrag till förevarande inackorderingshem för budgetåret 1957/58 anvisas ett förslagsanslag å 22 200 kronor.

Fångvårdsstyrelsen tillstyrker, att avtal av i huvudsak föreslaget innehåll slutes med föreningen Skyddsvärnet i Göteborg liksom att ett bidrag å 22 200 kronor anvisas för ändamålet.

Socialstyrelsen tillstyrker, att av 1956 års eftervårdsutredning föreslaget inackorderingshem för frigivna fångar snarast kommer till stånd samt att medel härför beviljas i enlighet med förslaget.

För yttrande från *1956 års eftervårdsutredning* har redogjorts under närmast föregående anslagspunkt.

Departementschefen

Under rådande förhållanden på bostadsmarknaden har det visat sig att den som frigives eller villkorligt utskrivs från fångvårdsanstalt möter särskilda svårigheter. En större del av dessa frigivna eller utskrivna har icke sin bostadsfråga löst eller måste söka bostad under mindre tillfredsställande förhållanden. Det är tydligt att detta kan medverka till återfall i brott, och frågan har därför mycket stor betydelse då det gäller att motarbeta brottsligheten. Det har uppdragits åt 1956 års eftervårdsutredning att närmare utreda hithörande frågor, och de undersökningar som erfordras härför pågår. Utredningen har emellertid ansett att åtgärder borde utan dröjsmål vidtagas för att på försök inrätta ett inackorderingshem i Göteborg för detta vårdklientel. Det är avsett att föreningen Skyddsvärnet i Göteborg skulle omhändera detta hem och att Göteborgs stad med hänsyn till betydelsen också för de uppgifter, som det ankommer på kommunerna att bestrida, skulle bidra till verksamheten.

Innan frågorna om inrättande av inackorderingshem och statsbidrag till sådana hem blivit ytterligare utredda, är jag icke beredd att taga någon principiell ståndpunkt till dessa frågor. Jag kan därför icke nu tillstyrka att, såsom statskontoret anser, ett särskilt förslagsanslag uppföres för ändamålet. Då det emellertid är av stor betydelse för det av 1956 års eftervårdsutredning bedrivna arbetet att en viss försöksverksamhet på detta område kan komma i gång, anser jag att medel bör ställas till förfogande för en sådan försöksverksamhet. Denna försöksverksamhet bör tills vidare begrän-

sas till att avse budgetåret 1957/58. Det får ankomma på fångvårdsstyrelsen att meddela erforderliga föreskrifter för den nu avsedda verksamheten.

Med hänsyn till de ökade anspråk som ställes på skyddsföreningarna bland annat genom det ökade antalet frigivna från fångvårdsanstalterna och även på grund av stigande prisnivå är det nödvändigt att uppräknat anslaget. Jag anser mig dock icke, då utredning pågår på detta område, kunna tillstyrka den av fångvårdsstyrelsen begärda ökningen och anser den böra begränsas till 70 000 kronor. Vid fördelning av anslaget torde, på förslag av fångvårdsstyrelsen, få meddelas de föreskrifter som erfordras för att sådan försöksverksamhet, som jag nyss har angivit, skall komma till stånd.

Under återopande av det anförda, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till svenska skyddsförbundet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 255 000 kronor.

F. Diverse

[52] 1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond

	Anslag
1956/57 (statsliggaren s. 145)	1 381 000
1957/58 förslag	1 861 000

Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet i annat sammanhang anför angående ersättning till fångvårdsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 861 000 kronor.

[53] 2. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond

	Anslag
1956/57 (statsliggaren s. 147)	995 000
1957/58 förslag	1 047 000

Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet i annat sammanhang anför angående ersättning till byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 047 000 kronor.

[54] 3. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark

	Anslag
1956/57 (statsliggaren s. 147)	80 300
1957/58 förslag	83 300

Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet i annat sammanhang anför angående ersättning till statens domäners fond för upplåten mark hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 83 300 kronor.

[55] 4. Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m.

	Anslag
1955/56	30 000
1956/57 (statsliggaren s. 147).....	30 000
1957/58 förslag.....	30 000

Ifrågavarande bidragsverksamhet handhaves, i enlighet med vad som förutsattes då anslag för ändamålet första gången begärdes (II ht 1946, s. 115 f.), av en särskild nämnd, kallad Nämnden för utgivande av förvaltningsrättsliga publikationer.

Enligt beslut av Kungl. Maj:t den 4 februari 1949 skall till statsverket inflytande inkomster av verk, som utarbetats eller utgivits med bidrag från detta anslag, tagas till uppbörd på anslaget.

Nämnden för utgivande av förvaltningsrättsliga publikationer (skr. 1/9 1956) hemställer — under åberopande av gjorda kostnadsberäkningar — att anslaget måtte för budgetåret 1957/58 uppföras med ett belopp av 30 000 kronor.

Statskontoret uttalar, att framställningen ej givit ämbetsverket anledning till erinran.

Departementschefen

Jag hemställer, i enlighet med nämndens förslag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[56] 5. Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk

	Anslag
1955/56	8 000
1956/57 (statsliggaren s. 148).....	8 000
1957/58 förslag.....	11 500

I förra årets statsverksproposition anmäldes under förevarande anslagspunkt (II ht s. 153 och 154), att anslaget under verksamhetsåret 1956 beräknades komma att belastas med utgifter å 11 500 kronor. Enligt av Bernbyrån lämnade uppgifter betingas utgiftsökningen dels av den under senare år inträffade förändringen i de ekonomiska förhållandena och dels av vissa uppdrag, som anförtrots den inom byrån arbetande ständiga kommittén. Med hänsyn till att bidragsbeloppen betalas i efterskott upptogs anslaget för innevarande budgetår med oförändrat belopp. Av det anförda framgår, att bidraget för nästa budgetår torde böra uppföras med ett till 11 500 kronor höjt belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av
litterära och konstnärliga verk* för budgetåret 1957/58 an-
visa ett förslagsanslag av 11 500 kronor.

[57] 6. **Bidrag till internationella institutet för unifiering av privaträtten**

	Anslag
1956/57 (statsliggaren s. 148)	3 000
1957/58 förslag	3 000

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Bidrag till internationella institutet för unifiering
av privaträtten* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslags-
anslag av 3 000 kronor.

[58] 7. **Bidrag till Haagkonferensens för internationell privaträtt perma-
nenta byrå**

	Anslag
1955/56	14 000
1956/57 (statsliggaren s. 148)	16 000
1957/58 förslag	16 000

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Bidrag till Haagkonferensens för internationell pri-
vaträtt permanenta byrå* för budgetåret 1957/58 anvisa ett
förslagsanslag av 16 000 kronor.

[59] 8. **Bidrag till Nordisk årsbok**

	Anslag
1956/57 (statsliggaren s. 148)	10 000
1957/58 förslag	10 000

Anslaget kommer att behöva tagas i anspråk så snart samtliga nordiska
länder är beredda att medverka till den planerade årsboken. Förberedelser-
na för utgivandet av årsboken har fortskridit på ett sådant sätt, att en första
del beräknas kunna utkomma under år 1957. Anslaget torde böra uppföras
med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Bidrag till Nordisk årsbok* för budgetåret 1957/58
anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

[60] 9. Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab

	Anslag
1956/57 (statsliggaren s. 148)	3 000
1957/58 förslag	5 000

Fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) yrkar att anslaget höjes med 2 000 kronor till 5 000 kronor. *Svenska kriminalistföreningen* har i särskild skrivelse (15/9 1956) gjort enahanda hemställan. Till stöd för förslaget anföres, att statsbidraget alltsedan budgetåret 1949/50 varit uppfört med oförändrat belopp, 3 000 kronor, samt att föreningen trots höjningar av medlemsavgiften har allt större svårigheter att betala sin andel för tidskriftens finansiering.

Statskontoret har icke funnit anledning till erinran mot den föreslagna uppräknningen av ifrågavarande statsbidrag.

Departementschefen

Jag hemställer, i enlighet med fångvårdsstyrelsens och kriminalistföreningens hemställan, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 5 000 kronor.

[61] 10. Bidrag till Tidsskrift för kriminalvård

	Anslag
1956/57 (statsliggaren s. 148)	2 000
1957/58 förslag	2 000

I enlighet med förslag av fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) uppföres anslaget med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Bidrag till Tidsskrift för kriminalvård* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 2 000 kronor.

[62] Uppgående av gränsen mot Finland m. m.

För budgetåret 1956/57 har under förevarande anslagsrubrik uppförts ett reservationsanslag av 113 000 kronor, avsett för täckande av kostnaderna för Sveriges vidkommande i fråga om översyn av riksgränsen mot Finland och provisorisk röjning m. m. av riksgränsen mot Norge. Sistnämnda åtgärder, vilka för budgetåret 1956/57 betingat en kostnad av ungefär 9 000 kronor, har varit ett led i de förberedelser som kunde befinnas erforderliga i avvaktan på den allmänna gräsuppgång mellan Sverige och Norge, som enligt överenskommelse mellan svenska och norska regeringarna skall börja år 1959. Vissa ytterligare förberedande arbeten, närmast av teknisk natur,

torde emellertid bli erforderliga även under budgetåret 1957/58. De härav för-
anledda kostnaderna torde få täckas av den reservation å förevarande an-
slag, som beräknas föreligga vid utgången av budgetåret 1956/57.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl.
Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att av medel från det å riks-
staten för budgetåret 1956/57 uppförda reservationsanslaget
Uppgående av gränsen mot Finland m. m. täcka kostnaderna
för de förberedande åtgärder m. m., som kan erfordras för
gränsuppgång mellan Sverige och Norge.

[63] 11. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 050 000	1 041 344
1956/57 (statsliggaren s. 148)	1 125 000	
1957/58 förslag	975 000	

På grund av ökade utgifter under anslaget — bland annat erfordras vissa
förberedelsearbeten för en konferens i Stockholm för revision av Bernkon-
ventionen (jfr II ht 1956, s. 154) — skulle detta behöva uppräknas med
30 000 kronor till 1 155 000 kronor.

Då jag emellertid under justitiedepartementets avlöningsanslag, punkten
[2], föreslagit att från och med budgetåret 1957/58 under sistnämnda anslag
uppföres en särskild post å 180 000 kronor för ersättningar till expertis och
tillfällig arbetskraft torde förevarande anslag böra beräknas till (1 155 000
— 180 000) 975 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för
budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 975 000
kronor.

[64] 12. Extra utgifter

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	60 000	67 126
1956/57 (statsliggaren s. 148)	60 000	
1957/58 förslag	65 000	

Med hänsyn till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av
för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör under anslaget beräknas ett
belopp av 5 000 kronor för utgifter i samband med ett utbyte av förvaltnings-
tjänstemän mellan de nordiska länderna.

Med i övrigt oförändrat medelsbehov torde anslaget böra uppföras med
65 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Extra utgifter* för budgetåret 1957/58 anvisa ett re-
servationsanslag av 65 000 kronor.

[65] 13. Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst

	Anslag
1957/58 förslag	1 200

Under budgetåren 1939/40—1954/55 har i riksstaten under andra huvudtiteln anvisats anslag till barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst. Med hänsyn till att barntillägg fortfarande utgår till vissa befattningshavare inom justitiedepartementets verksamhetsområde torde för budgetåret 1957/58 under förevarande anslagsrubrik böra uppföras ett förslagsanslag av 1 200 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 kronor.

Sammanfattning

Vid bifall till de förslag, som framlagts i det föregående, kommer andra huvudtitelns slutsumma för budgetåret 1957/58 att uppgå till 97 585 700 kronor. Motsvarande summa för innevarande budgetår är enligt den av 1956 års riksdag fastställda riksstaten 79 227 000 kronor. Förslaget innebär alltså en nettoökning med 18 358 700 kronor.

De sammanlagda anslagsökningarna under andra huvudtiteln uppgår till 19 043 234 kronor. Nämda summa är till ett belopp av ca 13,2 miljoner kronor hänförlig till utgiftsökningar, som är att betrakta som automatiska. Av dessa utgiftsökningar beror ca 1 900 000 kronor på 1956 års lönehöjning, vilken berör samtliga avlöningsanslag. Vidare belöper 400 000 kronor på anslaget till Ersättning åt domare, vittnen och parter, 200 000 kronor på anslaget till Kostnader enligt lagen om fri rättegång, ca 250 000 kronor på fångvårdsstyrelsens avlöningsanslag, ca 3 600 000 kronor på fångvårdsanstalternas avlöningsanslag, 3 100 000 kronor på fångvårdsanstalternas omkostnadsanslag, 1 100 000 kronor på fångvårdsanstalternas anslag till maskin- och verktygsutrustning samt 1 200 000 kronor på fångvårdsanstalternas anslag till engångsanskaffning av inventarier. I övrigt hänför sig de automatiska utgiftsökningarna till ett flertal anslag. Anslagshöjningarna av icke automatisk natur fördelar sig med 160 000 kronor på hovrätternas avlöningsanslag, 630 000 kronor på häradsrätternas avlöningsanslag, 400 000 kronor på anslaget till Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän, 440 000 kronor på vattendomstolarnas avlöningsanslag, 1 400 000 kronor på fångvårdsanstalternas avlöningsanslag, 200 000 kronor på fångvårdsanstalternas anslag till maskin- och verktygsutrustning, 1 000 000 kronor på fångvårdsanstalternas anslag till engångsanskaffning av inventarier, 500 000 kronor på fångvårdsanstalternas anslag till anskaffning, montering och transport av baracker samt 200 000 kronor på skyddskonsulenternas avlöningsanslag. Övriga här ej nämnda icke-automatiska anslagsökningar är fördelade på ett flertal anslag.

Höjningen av anslagen till fångvården är till största delen beroende på det ökade fångantalet och tillkomsten av nya anstalter.

Å andra sidan har anslagen under andra huvudtiteln minskat med tillhoppa 690 000 kronor. Anslagen till Bidrag till utgivande av lagsamling å 194 200 kronor och till Uppgående av gränsen mot Finland m. m. å 113 000 kronor har utgått. Övriga här ej särskilt angivna minskningar är fördelade på ett flertal anslag.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Chr. af Winklerfelt

Register

till

Andra huvudtiteln för budgetåret 1957/58

A. Justitiedepartementet m. m.

Sid.	Kronor
1 Avlöningar till statsråden utan departement m. m.	411 500
2 Justitiedepartementet: Avlöningar	1 423 200
4 Justitiedepartementet: Omkostnader	175 100
5 Justitiedepartementet: Svensk författningssamling	250 000
5 Lagberedningen	159 700
6 Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter	25 500
	2 445 000

B. Justitiekanslersämbetet och riksåklagarämbetet

7 Justitiekanslersämbetet: Avlöningar	252 200
7 Justitiekanslersämbetet: Omkostnader	16 600
8 Riksåklagarämbetet: Avlöningar	265 100
10 Riksåklagarämbetet: Omkostnader.....	25 100
	559 000

C. Domstolarna

17 Högsta domstolen m. m.: Avlöningar	3 007 000
20 Högsta domstolen m. m.: Omkostnader	251 500
21 Regeringsrätten: Avlöningar.....	737 200
22 Regeringsrätten: Omkostnader.....	15 000
22 Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok	40 000
22 Hovrätterna: Avlöningar	7 490 800
30 Hovrätterna: Omkostnader	808 000
32 Häradsrätterna: Avlöningar	16 910 700
40 Häradsrätterna: Omkostnader	1 044 400
42 Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän.....	2 700 000
43 Häradsrätterna: Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet	55 000
43 Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet	40 000
44 Vattendomstolarna: Avlöningar	2 306 500
59 Vattendomstolarna: Omkostnader	427 900
62 Ljudupptagningsapparatur	20 000
62 Kostnader för genomförande av rationalisering vid domstolarna	80 000
63 Blanketter för domstolsväsendet	80 000
	36 014 000

D. Rättegångsväsendet i allmänhet

64 Ersättning åt domare, vittnen och parter	4 300 000
64 Kostnader enligt lagen om fri rättegång	2 900 000
65 Understöd för utomprocessuell rättshjälp.....	1 000 000

Sid.	Kronor
65 Tornedalens rättshjälpsanstalt	65 400
69 Efterutbildning inom rättegångsväsendet	10 000
	<hr/>
	8 275 400

E. Fångvården m. m.

79 Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar	1 371 100
83 Fångvårdsstyrelsen: Omkostnader	178 400
84 Fångvårdsanstalterna: Avlöningar	23 944 300
103 Fångvårdsanstalterna: Omkostnader	11 417 700
107 Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m...	1 600 000
110 Fångvårdsanstalterna: Engångsanskaffning av inventarier m. m.	2 250 000
112 Fångvårdsanstalterna: Anskaffning, montering och transport av baracker m. m.	600 000
113 Fångvårdsanstalterna: Driftkostnader för tillfälliga förläggningar	994 500
115 Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhöra fångvården, m. m.	67 000
117 Interneringsnämnden	27 500
117 Ungdomsfängelset	14 000
118 Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport	525 000
118 Skyddskonsulentorganisationen: Avlöningar	1 103 800
127 Skyddskonsulentorganisationen: Omkostnader	252 000
128 Övervakning av villkorligt dömda	900 000
129 Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl.	180 000
129 Kurser för övervakare, tillsynsmän och förundersökare	2 000
130 Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.	500 000
131 Bidrag till svenska skyddsförbundet	255 000
	<hr/>
	46 182 300

F. Diverse

134 Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond	1 861 000
134 Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond	1 047 000
134 Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark	83 300
135 Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m.	30 000
135 Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk	11 500
136 Bidrag till internationella institutet för unifiering av privaträtten	3 000
136 Bidrag till Haagkonferensens för internationell privaträtt permanenta byrå	16 000
136 Bidrag till Nordisk årsbok	10 000
137 Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab	5 000
137 Bidrag till Tidskrift för kriminalvård	2 000
137 Uppgående av gränsen mot Finland m. m.	—
138 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	975 000
138 Extra utgifter	65 000
139 Barntilllägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst	1 200
	<hr/>
	4 110 000
	<hr/>
Summa	97 585 700

140 Sammanfattning

BILAGA 5 TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1957

TREDJE HUVUDTITELN

UTRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Ministern för utrikes ärendena anmäler de frågor, som tillhör regleringen av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel för budgetåret 1957/58; dock att de under punkterna 10 och 17 upptagna frågorna anmäles av statsrådet Lindström. Föredragandena anför därvid följande.

A. Utrikesförvaltningen

[1] 1. Utrikesförvaltningen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	24 904 000	25 070 180
1956/57 (statsliggaren s. 149)	26 972 000	
1957/58 (förslag)	27 605 000	

Diplomatisk och konsulär personal

Under de år, som förflutit sedan krigsslutet, har tillkomsten av nya självständiga statsbildningar, framför allt i Främre och Bortre Orienten samt Nordafrika, ställt utrikesförvaltningen inför vidgade arbetsuppgifter. Det framstår som ett angeläget önskemål, att svenska handels- och sjöfartsintressen stödjes av en officiell svensk representation såväl i dessa nya stater som i andra närliggande länder, där dessa intressen hittills på grund av bristande personalresurser ej alltid kunnat hävdas med önskvärd styrka.

Med hänsyn till dessa länders växande betydelse torde det vara påkallat, att självständiga beskickningar inom en nära framtid upprättas i dessa delar av världen eller att utrikesrepresentationen på annat sätt förstärkes.

Det har tidigare (statsverkspropositionen 1956, III ht s. 1) framhållits, att utrikessjöfartens och turisttrafikens utveckling samt den på senare år genomförda utbyggnaden av sociallagstiftningen för svenska sjömän i utlandet (avseende bl. a. arbetsförmedling, arbetslöshetsunderstöd och sjukhjälp utom riket) medfört behov av en förstärkt representation utomlands. Även för ledningen av välfärdsarbetet för de svenska sjömännen i utländska hamnstäder är det av stor betydelse att äga tillgång till kvalificerad personal vid berörda utlandsmyndigheter. I fråga om det internationella samarbetet, bl. a. inom Förenta Nationerna och OEEC-organisationen ävensom i fråga om luftfart och atomenergiens användning, har tendensen till ökning av arbetsuppgifternas omfattning och betydelse blivit alltmer befäst. Slutligen må tilläggas, att önskemål framförts från näringslivet om förstärkning av utrikesrepresentationen bl. a. i Brasilien och Turkiet.

Oaktat utrikesförvaltningens verksamhet under de senaste tio åren betydligt ökat, är antalet poster i sändebudsgraden under innevarande år lägre än vid andra världskrigets slut. Nu redovisade önskemål torde i och för sig motivera en förstärkning av antalet sändebud ävensom av tjänstemän i rådsgraden. Emellertid vill jag med hänsyn till vikten av återhållsamhet med statens utgifter för närvarande endast föreslå två nya poster i dessa grader, nämligen en befattning i Cs 15 och en befattning i Ce 37. Härigenom beredes utrikesförvaltningen möjlighet att möta de mest angelägna behoven.

Jag får vidare föreslå, att en ytterligare befattning som förste sekreterare i Ce 29 inrättas, samtidigt som en tjänst inom den reglerade befordringsgången i den diplomatiska och konsulära karriären indrages.

Befattningen som utrikesråd och chef för rättsavdelningen är f. n. placerad i lönegraden Co 15. Med hänsyn till att nya och kvalificerade arbetsuppgifter, särskilt såsom ombud respektive sakkunnig vid internationella förhandlingar och konferenser, alltmer kommit att åvila nuvarande innehavaren av ämbetet, föreslår jag, att denne, så länge han innehar befattningen, placeras i lönegraden Co 17.

För två andre sekreterare i utrikesdepartementet, vilka bestrider på förste sekreterare ankommande göromål, torde vikariatslöneförordnanden för den tid de fullgör dylika göromål inom departementet, meddelas i 29 lönegraden.

Två befattningar som beskickningsråd (byråchef) i Cg 37 samt tre befattningar som förste beskickningssekreterare (förste sekreterare) i Cg 29 bör överföras å extra ordinarie stat.

Alltsedan befattningen såsom beskickningsråd vid beskickningen i Wellington och chargé d'affaires en pied därstädes indrogs genom beslut av 1951 års riksdag (III ht s. 13; rskr 3), tillvaratas Sveriges intressen på Nya Zeeland av sändebudet i Canberra, varjämte en förste beskickningssekreterare f. n. är placerad vid beskickningen i Wellington. Erfarenheten har

emellertid gett vid handen, att beskickningen i Wellington för att kunna effektivt hävda svenska intressen åter bör göras självständig och i samband därmed ställas under ledning av en tjänsteman i råds- eller förstesekreteraregraden såsom chargé d'affaires en pied. Denna åtgärd kan företas inom ramen för nuvarande personaltillgång, och ytterligare medel härför behöver sålunda icke äskas.

I statsverkspropositionen till 1954 års riksdag framhölls, att genomförandet av den nya kanslistorganisationen inom utrikesförvaltningen bland annat nödvändiggjorde vissa övergångsanordningar (III ht s. 2). I anslutning härtill får jag anmäla, att en kanslist i Ca 16 å övergångsstat (statsverkspropositionen 1955, III ht s. 3) avgått ur tjänst. Befattningen torde avföras ur personalförteckningen och utbytas mot en kanslisttjänst i den reglerade befordringsgången.

Administrativ personal

För översättningar till engelska anlitas för närvarande olika översättare, som ej är knutna till departementet. Vid strävandena att rationellt organisera översättningsarbetet har det befunnits praktiskt och önskvärt att frångå systemet med anlitan av tillfälliga översättare och i stället inrätta, mot en relativt ringa ökning av totalkostnaderna, särskilda tjänster som översättare. Tidigare har inrättats en tjänst, numera tillsatt, som översättare i franska i lönegraden Ce 29 (statsverkspropositionen 1956, III ht s. 2; rskr 3). Sedan erfarenheten gett vid handen, att detta medfört en avsevärd effektivisering av översättningsarbetet, synes nu böra inrättas även en tjänst som översättare i engelska inom departementet. Tjänsten torde placeras i lönegraden Ce 29.

Till följd av ökningen av arbetsbelastningen inom arvs- och ersättningsbyrån torde inrättas ytterligare en tjänst därstädes som kontorist i Ce 13.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, bör följande tjänster uppflyttas, nämligen en arkivarie i Ca 27 till förste byråinspektör i Ca 29, därvid nu utgående arvode — 150 kronor för månad — indrages, en pressassistent i Cg 17 till Ce 19, därvid nu utgående arvode — 1 000 kronor per år — indrages, en redaktör i Cg 17 till Cg 19, en radioassistent i Ce 16 till pressassistent i Ce 19, en biblioteksassistent i Ce 15 till förste biblioteksassistent i Ce 17, en kontorist i Ce 13 vid personalbyrån till kansliskrivare i Ce 15, en expeditionsvakt i Ca 10 vid kurirexpeditionen till kontorist i Ca 13, en expeditionsvakt i Ce 10 vid beskickningen i Köpenhamn till förste expeditionsvakt i Ce 12 samt ett skriv- och kontorsbiträde i reglerad befordringsgång vid kurirexpeditionen till kanslibitråde i Ce 11.

Två tjänster vid pressbyrån, nämligen som redaktör i Cg 27 och redaktör i Cg 25, samt en tjänst som biträdande pressattaché i Cg 25, f. n. placerad vid beskickningen i London, torde överföras å extra ordinarie stat.

För höjning av arvoden åt chiffrörer torde anslås ett belopp av 2 400 kronor.

Vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor har chefen för finansdepartementet lämnat en allmän översikt över det förslag angående personaluppsättningen inom statsdepartementen m. m., vilket avgivits av en särskilt tillkallad utredningsman.

Såsom framgår av den sålunda lämnade redogörelsen har utredningsmannen bland annat föreslagit, att avlöningar till vissa sakkunniga i fortsättningen skall bestridas från respektive departements avlöningsanslag och icke såsom för närvarande från departementens kommittéanslag. Utredningsmannen har vidare föreslagit, att kostnaderna för nämnder och råd av mera permanent natur, vilka kostnader nu som regel belastar kommittéanslagen, skall överföras från nämnda anslag till ett särskilt samlingsanslag under varje huvudtitel. För utrikesdepartementets del föreslår utredningsmannen, att posten till ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft upptages till 30 000 kronor, att ett förslagsanslag till kostnader för vissa nämnder om 10 000 kronor anvisas samt att kommittéanslaget, för närvarande upptaget till 40 000 kronor, som en följd härav skulle utgå ur riksstaten.

Chefen för finansdepartementet har tidigare — så vitt nu är i fråga — föreslagit bifall till förslaget i vad detsamma avser sättet för bestridande av kostnaderna för sakkunniga samt nämnder och råd.

I enlighet härmed förordar jag, att en förslagsvis beräknad anslagspost till ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft upptages under förevarande anslag. Medelsbehovet torde kunna anges till 30 000 kronor. Vidare torde medel till de nämnder, för närvarande tre, vilka hänföres under utrikesdepartementets huvudtitel, anvisas under ett särskilt anslag. Till denna fråga återkommer jag.

De av mig framlagda förslagen påkallar således en ökning av medelsbehovet med 35 760 kronor för en befattning i Cs 15, 29 988 kronor för en tjänst i Ce 37, 4 140 kronor för en förste sekreterare i Ce 29 (varvid en andre sekreterare i Ce 25 indrages), 22 632 kronor för en översättare i Ce 29, 10 644 kronor för en kontorist i Ce 13, 2 400 kronor för höjning av arvoden till departementets chiffrörer, 21 648 kronor för de i det föregående nämnda lönegradsförändringarna samt 30 000 kronor för den nya anslagsposten Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft. Vidare bör de under posten Diplomatisk och konsulär personal upptagna beloppen till Exspektansarvoden samt Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän: Prisutjämningsstillägg ävensom posten Administrativ personal: Avlöningar till ordinarie tjänstemän med hänsyn till belastningen respektive uppkommen besparing nedräknas med 9 000 kronor och 200 000 kronor respektive 314 000 kronor. Belastningen å Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, Särskilda förmåner i övrigt, föranleder en uppräkningsanslag till 350 000 kronor. Därjämte beräknas löneklassuppflyttningar, uppflyttningar i reglerad befordringgång samt lönereglering (jfr SFS 94/

1956) föranleda automatiska utgiftsstegringar å 649 000 kronor. Anslaget torde således höjas med (35 760 + 29 988 + 4 140 + 22 632 + 10 644 + 2 400 + 21 648 + 30 000 — 9 000 — 200 000 — 314 000 + 350 000 + 649 000 =) 633 212 kronor eller i runt tal 633 000 kronor och för nästa budgetår uppföras med 27 605 000 kronor. Anslaget bör fördelas på olika poster på sätt framgår av avlöningsstaten i efterföljande hemställan.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande personalförteckning för utrikesförvaltningen:

Personalförteckning

I. Diplomatsk och konsulär personal

A. Ordinarie tjänstemän:

Befattning	Lönegrad
1 sändebud såsom kabinettssekreterare	Co 19
4 sändebud	Co 19
7 sändebud	Co 17
1 chef för rättsavdelningen.....	Co 17 ¹ (Co 15)
1 chef för handelsavdelningen.....	Co 17 eller Co 15
2 utrikesråd såsom avdelningschefer	Co 15
19 sändebud	Co 15
6 generalkonsuler	Co 15
1 protokollchef	Ca 37
34 byråchefer, beskickningsråd, handelsråd eller konsuler	Ca 37
40 förste sekreterare, förste beskickningssekreterare eller förste vicekonsuler	Ca 29
19 andre sekreterare, beskickningssekreterare eller vicekonsuler	Ca 25
10 förste kanslister	Ca 25
19 kanslister	Ca 21

B. Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Co 25:

1 sändebud	Cs 15
6 byråchefer, beskickningsråd, handelsråd eller konsuler	Ce 37
13 förste sekreterare, förste beskickningssekreterare eller förste vicekonsuler	Ce 29

C. Tjänstemän å övergångsstat:

1 förste kanslist	Ca 20
4 kanslister	Ca 16

¹ Så länge nuvarande befattningshavare innehar tjänsten.

Befattning

Lönegrad

II. Administrativ personal**A. Ordinarie tjänstemän:**

1 kansliråd och chef för arkivet	Ca 37
1 kansliråd och chef för ekonomibyrån	Ca 37
1 förste arkivarie	Ca 31
1 förste bibliotekarie	Ca 31
1 förste byråinspektör	Ca 29
1 arkivarie	Ca 27
1 förste revisor	Ca 27
1 revisor	Ca 25
1 kontorsskrivare	Ca 19
5 förste kansliskrivare	Ca 17
13 kansliskrivare	Ca 15
1 uppsyningsman	Ca 14
27 kontorister	Ca 13
3 förste expeditionsvakter	Ca 12
1 förste expeditionsvakt	Ca 11
55 kanslibiträden	Ca 11
13 expeditionsvakter	Ca 10
71 kontorsbiträden	Ca 8

B. Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25:

1 förste kanslisekreterare	Ce 29
1 pressombudsman	Ce 29
2 översättare	Ce 29
1 intendent	Ce 27
1 redaktör	Ce 27

C. Tjänstemän å övergångsstat:

1 kamrerare	Ca 29
4 kansliskrivare	Ca 15
1 kanslibitråde	Ca 11

III. Pressattachéer**Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25:**

7 pressattachéer	Ce 29
------------------------	-------

b) godkänna följande avlöningsstat för utrikesförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

I. Diplomatisk och konsulär personal.....	16 643 000
1. Avlöning till departementsche- fen, ministern för utrikes ären- dena	44 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänste- män, <i>förslagsvis</i>	3 572 000
3. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	8 000
4. Exspektansarvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .	250 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordi- narie personal	1 895 000
6. Särskilda löneförmåner till ordi- narie och icke-ordinarie tjäns- temän	9 223 000
a. Representationsbi- drag till ministern för utrikes ären- dena	20 000
b. Representations- och hyresbidrag till vissa befattnings- havare i utrikesde- partementet ...	20 000
c. Prisutjämningsstill- lägg	5 533 000
d. Särskilda förmåner i övrigt, <i>förslagsvis</i>	3 650 000
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 651 000
II. Administrativ personal	8 001 000
1. Avlöningar till ordinarie tjänste- män, <i>förslagsvis</i>	1 498 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	2 803 000
3. Ortstillägg	2 430 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 270 000
III. Pressattachéer	438 000
1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	137 000
2. Ortstillägg, <i>förslagsvis</i>	260 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	41 000

IV. Av vederbörande utlandsmyndigheter anställd personal	2 493 000
V. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i> ..	30 000
Summa kronor	27 605 000

c) till *Utrikesförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 27 605 000 kronor.

[2] 2. Utrikesförvaltningen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	6 412 000	6 735 490
1956/57 (statsliggaren s. 152)	7 347 000	
1957/58 (förslag)	7 220 000	

Kungl. Maj:t har den 4 maj 1956 fastställt följande omkostnadsstat för utrikesförvaltningen att tillämpas tills vidare under budgetåret 1956/57:

Omkostnadsstat

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	140 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	1 500 000
3. Flyttningersättningar, <i>förslagsvis</i>	800 000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	65 000
5. <i>Expenser, förslagsvis</i>	
Bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	75 000
Övriga <i>expenser</i> :	
Telegram, telefon och annonsering, <i>förslagsvis</i>	1 400 000
Andra ändamål:	
a. för utrikesdepartementet, <i>högst</i>	997 000
b. för utrikesrepresentationen, <i>högst</i>	2 370 000
Summa kronor	7 347 000

Förevarande anslag torde för budgetåret 1957/58 beräknas på följande sätt.

Anslagsposterna till *sjukvård m. m.*, *flyttningersättningar* samt *bränsle, lyse och vatten* upptages till oförändrade belopp, varjämte anslagsposterna *reseersättningar* samt *telegram, telefon och annonsering* med hänsyn till belastning och som en följd av vidtagna rationaliseringsåtgärder kan minskas med 50 000 respektive 100 000 kronor. Å andra sidan bör posten till *publikationstryck* med hänsyn till förutsedda merutgifter uppräknas med 66 000 kronor.

Under posten till *övriga expenser, andra ändamål: för utrikesdepartementet* kan delposterna till *skrivmaterialier, papper, blankettryck o. d., bokinköp för departementets bibliotek* och *övriga ändamål* upptagas till samma belopp som för budgetåret 1956/57, medan delposterna till *renhållning och städning, prenumeration å tidningar och tidskrifter* samt *fraktkostnader* såsom en följd av automatiska utgiftsstegringar och väntade merutgifter torde uppräknas med 2 000, 20 000 respektive 25 000 kronor. Möblering av nyttillkommande kontorslokaler samt behovet av utbyten och nyanskaffningar av skriv-, räkne- m. fl. maskiner medför, att delposten till *inköp och underhåll av möbler, tjänstefordon, skriv- och räknemaskiner m. fl. inventarier* måste upptagas till oförändrat belopp. Sammanlagda ökningen å ifrågasvarande post uppgår sålunda till $(2\ 000 + 20\ 000 + 25\ 000 =)$ 47 000 kronor.

Under posten till *övriga expenser, andra ändamål: för utrikesrepresentationen* beräknas utgifterna för *åkning i tjänsteärenden* samt *inköp, underhåll och drift av tjänstefordon* med hänsyn till belastning kunna minskas med 10 000 respektive 25 000 kronor. Delposten *ämbetsutgifter vid olönade konsulat* upptages till oförändrat belopp. I vad avser delposten *inköp och underhåll av möbler m. fl. inventarier* medför utrustandet av nya kansli-lokaler ökade utgifter. Från ett flertal utlandsmyndigheter föreligger vidare önskemål om renovering av maskinparken. Därjämte tillkommer ökade utgifter för anskaffande av nya kassa- och arkivskåp. Genomförandet av berörda nyanskaffningsprogram beräknas under budgetåret 1957/58 medföra en sammanlagd ökning av nu utgående medelsanvisning med 75 000 kronor. Av besparingshänsyn torde emellertid ökningen under delposten begränsas till 60 000 kronor. Genom att för inventarieinköp för nybyggnader i New Delhi och Tokio åskas ett särskilt reservationsanslag, varom jag återkommer under nästa punkt, kan den för *inköp av inventarier för tjänstebostäder* upptagna delposten minskas med 140 000 kronor. För bestridande av *övriga omkostnader* vid de lönade utlandsmyndigheterna torde på grund av automatiska utgiftsstegringar för bl. a. porto, renhållning och städning samt ökade prenumerationskostnader utgå ett med 25 000 kronor höjt belopp.

Posten till *övriga expenser, andra ändamål: för utrikesrepresentationen* kommer sålunda att minskas med $(- 10\ 000 - 25\ 000 + 60\ 000 - 140\ 000 + 25\ 000 =)$ 90 000 kronor.

Utrikesförvaltningens omkostnadsanslag belastas med utgifter för anskaffande av tjänstebilar till beskickningar och konsulat (III ht 1946 s. 27; rskr 3), varom årlig redogörelse lämnas riksdagen. Under budgetåret 1955/56 har nya tjänstebilar för i runt tal 65 000 kronor inköpts för beskickningarna i Athen, Bryssel, Ottawa, Paris, Rom och Warszawa samt delegationen i Genève. Härjämte har tjugutvå äldre bilar av driftsekonomiska skäl utbytts mot nya. Liksom tidigare (III ht 1956 s. 8) har vid dessa nyinköp respektive byten huvudsakligen anskaffats bilar av s. k. bruksvagnstyp.

Enligt de sålunda framlagda förslagen skulle detta anslag minskas med $(- 50\ 000 - 100\ 000 + 66\ 000 + 2\ 000 + 20\ 000 + 25\ 000 - 10\ 000 -$

25 000 + 60 000 — 140 000 + 25 000 =) 127 000 kronor, och jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utrikesförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 7 220 000 kronor.

[3] 3. **Inventarier för vissa beskickningar, delegationer och konsulat**

Medel för inventarier för utrikesförvaltningens fastigheter har hittills äskats under departementets omkostnadsstat. Framför allt i samband med nybyggnader för utrikesrepresentationen har det visat sig önskvärt att bättre än hittills varit fallet kunna överblicka samtliga kostnader för såväl uppförande som inventarieinköp, både för kanslilokaler och tjänstebostäder. Det är därför min avsikt att från och med budgetåret 1957/58 äska särskilda medel för täckande av inventariestkostnader i samband med nyuppförande respektive mera omfattande ombyggnads- eller reparationsarbeten av nämnda fastigheter. Då inventarieanskaffningen, med hänsyn till byggnadstid m. m., kan behöva utsträckas över ett flertal budgetår, torde erforderliga medel böra anvisas med reservationsanslag.

Vid anmälan denna dag av under utrikesdepartementets handläggning hörande ärenden angående kapitalinvesteringar å riksstaten för budgetåret 1957/58 äskas belopp för nya beskickningsbyggnader i New Delhi och Tokio. Ifrågavarande båda byggnadsprojekt nödvändiggör en relativt betydande nyanskaffning av inventarier. Med iakttagande av största sparsamhet har utgifterna härför uppskattats till sammanlagt omkring 500 000 kronor. Nybyggnaderna beräknas, såvitt man nu kan bedöma, bli inflyttningsklara under budgetåret 1959/60. För nästkommande budgetår bör ett anslag av 150 000 kronor vara tillfyllest.

Jag hemställer följaktligen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Inventarier för vissa beskickningar, delegationer och konsulat* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

[4] 4. **Ersättningar åt olönade konsulter**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	500 000	483 510
1956/57 (statsliggaren s. 154)	550 000	
1957/58 (förslag)	550 000	

I statsverkspropositionen till 1954 års riksdag (III ht s. 9) framhölls, att det vid tillsättning av olönade konsulsposter blivit allt svårare att finna för uppgiften lämpliga personer, som vore villiga att påtaga sig med uppdraget förenade kostnader. Denna tendens har ytterligare befasts. Emellertid sy-

nes för budgetåret 1957/58 oförändrat anslag vara tillfyllest. Jag får därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättningar åt olönade konsulter* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 550 000 kronor.

B. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.

[5] 1. Permanenta skiljedomstolens internationella byrå i Haag

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	4 000	3 935
1956/57 (statsliggaren s. 155)	4 000	
1957/58 (förslag)	4 000	

Byråns utgiftsstat för år 1956 uppgår till samma belopp som det för år 1955 fastställda eller 101 000 floriner. Sveriges bidrag torde följaktligen böra beräknas med samma belopp som för innevarande budgetår. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

[6] 2. Förenta Nationerna

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	3 078 000	3 091 062
1956/57 (statsliggaren s. 155)	3 454 000	
1957/58 (förslag)	3 100 000	

Storleken av Sveriges bidrag till Förenta Nationerna för år 1957 har icke kunnat med full säkerhet bedömas. De uppgifter därom, som sannolikt kommer att föreligga vid tidpunkten för anslagsfrågans behandling i riksdagen, torde lämpligen få tillställas vederbörande utskott. Enär den ökning av medlemsstaternas antal, som inträffat under pågående bidragsperiod, torde medföra sänkning av Sveriges bidragsprocent, har emellertid en nedräkning av anslaget med 354 000 kronor ansetts möjlig. Anmärkas må likväl, att nya uppdrag såsom utsändande av FN-styrka till Främre Orienten kan komma att medföra ändringar i de beräknade bidragen.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Förenta Nationerna* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 3 100 000 kronor.

[7] 3. Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete (OECE)

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	800 000	345 305 ¹
1956/57 (statsliggaren s. 156)	800 000	
1957/58 (förslag)	1 200 000	

Organisationens budget för 1956/57 uppgår till 1 309 599 900 franska francs eller 166 259 900 francs mer än föregående budgetår. Enligt organisationens beslut den 21 september 1956 utgör Sveriges bidragsprocent för ifrågavarande period 4,31 %, vilket innebär en sänkning med 0,15 % jämfört med 1955/56. Bidraget kommer sålunda att uppgå till 56 442 032 francs motsvarande i runt tal 825 000 kronor. (Under 1955/56 uppgick Sveriges bidrag till 47 884 340 francs eller 708 688 kronor.) Liksom skett under budgetårsperioden 1955/56 kommer innevarande budgetår vissa återbetalningar att verkställas. Sålunda har Sverige gottskrivits dels 1 459 701 francs, utgörande andel av organisationens budgetöverskott för 1955/56, dels 450 000 francs på grund av minskning i rörelsekapitalfonden. Efter dessa gottskrivningar uppgår Sveriges bidrag till i runt tal 800 000 kronor.

Härtill kommer bidrag till den inom ramen för organisationen tillsatta transportministerkonferensen å omkring 14 000 kronor ävensom bidrag till den för medlemsstaterna gemensamma fonden för publicitetsändamål i Amerikas förenta stater å cirka 60 000 kronor samt slutligen ett årligt bidrag å 270 000 kronor till produktivitetsinstitutets fortsatta verksamhet, sedan hitillsvarande amerikanska bidrag för nämnda ändamål bortfallit.

Med hänsyn till berörda kostnader ävensom i statsverkspropositionen 1956 (III ht s. 10) förutsedda utgifter för pensionering av organisationens personal torde det svenska bidraget under 1957/58 beräknas öka till 1 200 000 kronor. Jag hemställer följaktligen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.

[8] 4. Europarådet

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	331 000	308 495
1956/57 (statsliggaren s. 156)	310 000	
1957/58 (förslag)	350 000	

Storleken av bidraget för år 1957 kan ännu icke med säkerhet bedömas. De uppgifter därom, som sannolikt kommer att föreligga vid tidpunkten för anslagsfrågans behandling i riksdagen, torde lämpligen få tillställas vederbörande utskott. Med hänsyn till väntade automatiska utgiftsstegringar tor-

¹ 406 851 kronor har återbetalats på grund av minskning av rörelsekapitalfonden.

de Sveriges bidrag emellertid komma att uppgå till omkring 350 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Europarådet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

[9] 5. Särskilda förhandlingar med främmande makter

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 300 000	1 647 357
1956/57 (statsliggaren s. 156)	1 400 000	
1957/58 (förslag)	1 500 000	

Med hänsyn till bl. a. väntade förhandlingar inom luftfartsområdet även-
som till automatiska utgiftsstegringar bör detta anslag ökas med 100 000
kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Särskilda förhandlingar med främmande makter*
för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000
kronor.

[10] 6. Bidrag till internationell hjälpverksamhet

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	6 000 000	4 943 343
1956/57 (statsliggaren s. 156)	9 200 000	
1957/58 (förslag)	9 200 000	

Vid ingången av budgetåret 1956/57 stod följande medel till förfogande:
Reservationsmedel från föregående budgetår 6 383 154
Anslag för budgetåret 1956/57 9 200 000

Summa kronor 15 583 154

Av förestående belopp utgjordes 3 452 360 kronor av dittills icke utbetalad del av det belopp av 3 500 000 kronor, vilket genom tidigare fattade beslut disponerats för det skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea (jfr nedan punkt C. 1.). Det till förfogande stående beloppet per den 1 juli 1956 uppgick således till (15 583 154 — 3 452 360 =) 12 130 794 kronor.

Av sistnämnda belopp avses 431 636 kronor utbetalas till arbetsmarknadsstyrelsen och medicinalstyrelsen som ersättning för dessa myndigheters kostnader i samband med mottagandet i maj 1955 av en grupp flyktingar från Trieste (jfr statsverkspropositionen 1956, III ht s. 12) samt av flyktingar från läger i Österrike under 1955 (jfr nedan punkt C. 2.). För yrkesskolan vid Karachi har reserverats 1 300 000 kronor (punkt C. 4.). Den 2 november 1956 anvisade Kungl. Maj:t 500 000 kronor som bidrag till humanitär hjälp åt Ungern. Övriga utfästelser eller ännu icke utbetalda belopp uppgår till 699 158 kronor.

De utgifter, som härutöver företagits eller förutses för budgetåret 1956/57, ävensom de av föredraganden förslagsvis beräknade utgifterna för budgetåret 1957/58 är sammanförda i nedanstående tabell.

	Budgetåret 1956/57	Budgetåret 1957/58
A. Tekniskt bistånd: Bidrag till Förenta Nationerna	3 600 000	4 100 000
B. Förenta Nationernas barnfond (UNICEF)	1 000 000	1 100 000
C. 2. Flyktinghjälp	1 435 000	1 438 000
C. 3. Svenska institutets avdelning för tekniskt bistånd	226 200	227 000
C. 4. Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd .	1 838 800	1 735 000
C. 5. Annan direkt svensk hjälpverksamhet	500 000	300 000
C. 6. Katastrofhjälp och andra tillfälliga ändamål ...	600 000	300 000
Summa kronor	9 200 000	9 200 000

A. Bidrag till Förenta Nationernas utvidgade verksamhet för tekniskt bistånd

1955/56	3 200 000 ¹
1956/57	3 600 000 ²
1957/58 (förslag)	4 100 000 ³

För kalenderåret 1955 uppgick de i verksamheten deltagande ländernas sammanlagda bidrag till närmare 28 miljoner dollar. Motsvarande siffra för kalenderåret 1956 har uppskattats till omkring 30 miljoner dollar. Förenta staterna har utfäst sig att även för 1957 lämna bidrag upp till 50 % av den totala bidragssumman, dock högst 15,5 miljoner dollar. För 1958 skall Förenta staternas bidrag enligt beslut av kongressen dock ej överstiga en tredjedel av totalsumman.

På längre sikt har enligt en inom Förenta Nationerna verkställd utredning beräknats, att en begränsad utvidgning inom ramen för den nuvarande verksamheten skulle kräva en successiv ökning av det sammanlagda bidragsbeloppet till 50 miljoner dollar per år.

Av den verksamhetsberättelse, som avgivits av Nämnden för internationella expert- och stipendieärenden, framgår, att 66 svenska experter under 1955 tjänstgjorde utomlands och 150 stipendiater påbörjade studier i Sverige. Särskilt i vad avser antalet experter innebär detta en ökning jämfört med föregående år.

Under perioden 1951—55 innehades 140 expertuppdrag av svenskar. Av stipendiaterna mottog Sverige under samma period omkring 600.

¹ 2/3 (= 2 000 000 kr.) av bidraget för kalenderåret 1955 samt 1/3 (= 1 200 000 kr.) av bidraget för kalenderåret 1956.

² Återstående 2/3 (= 2 400 000 kr.) av bidraget för kalenderåret 1956 samt del (= 1 200 000 kr.) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1957.

³ Återstående del (= 2 900 000 kr.) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1957 samt del (= 1 200 000 kr.) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1958.

B. Bidrag till Förenta Nationernas barnfond (UNICEF)

1955/56	1 000 000 ¹
1956/57	1 000 000 ²
1957/58 (förslag)	1 100 000 ³

De olika ländernas sammanlagda bidrag till barnfonden utgjorde kalenderåret 1956 omkring 19 miljoner dollar mot beräknade 20 miljoner. För 1957 uppskattas barnfondens utgifter till omkring 24 miljoner dollar och för 1958 till ungefär samma belopp.

C. Övrig internationell hjälpverksamhet

1. *Nödhelp och återuppbyggnad i Korea.* Den 13 mars 1956 undertecknades det i statsverkspropositionen till 1956 års riksdag (III ht s. 13) omnämnda avtalet mellan de skandinaviska regeringarna å ena sidan och koreanska regeringen samt Förenta Nationernas hjälporgan för Korea (UNKRA) å andra sidan rörande upprättande och drift av ett skandinaviskt undervisningssjukhus i Korea.

Det reserverade beloppet av 3 500 000 kronor, utgörande Sveriges bidrag till täckande av medelsbehoven för sjukhusets upprättande samt för uppbyggnadsperioden fram till den 1 januari 1958, avses inom kort ställas till UNKRA:s förfogande genom överföring till ett särskilt konto hos Sveriges riksbank.

Vad beträffar den svenska andelen av kostnaderna för sjukhusets drift kommer anslagsäskanden att föreläggas riksdagen under elfte huvudtiteln.

2. *Flyktinghjälp.* Såsom anförts i statsverkspropositionen till 1956 års riksdag (III ht s. 14), beräknades ursprungligen ett belopp av sammanlagt 16 miljoner dollar komma att erfordras för flyktingkommissariens verksamhet intill utgången av 1958. På grund av eftersläpningar från 1955 har kostnaderna för den preliminärt planerade verksamheten under 1956 beräknats till 5,9 miljoner dollar. Regeringsbidragen för 1956 har emellertid ej kunnat beräknas till mer än 2,5 miljoner dollar, varför en brist på inemot 3,5 miljoner dollar föreligger.

Sveriges kontantbidrag till Förenta Nationernas flyktingfond (UNREF) för kalenderåret 1956 utgjorde 600 000 kronor. Därjämte har Sverige mottagit ett antal under flyktingkommissariens mandat hörande flyktingar. Sålunda har huvudsakligen från läger i Österrike mottagits 1 000 flyktingar. Liksom i fråga om de 600 flyktingar, som mottogs år 1955, har kostnaderna fördelats på tredje, femte och elfte huvudtitlarna.

Medel för kostnaderna för mottagande i Sverige av omkring 4 000 ungers-

¹ Hälften (= 500 000 kr.) av bidraget för kalenderåret 1955 samt hälften (= 500 000 kr.) av bidraget för kalenderåret 1956.

² Återstående hälft (= 500 000 kr.) av bidraget för kalenderåret 1956 samt del (= 500 000 kr.) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1957.

³ Återstående del (= 600 000 kr.) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1957 samt del (= 500 000 kr.) av det beräknade bidraget för kalenderåret 1958.

ka flyktingar, som under hösten 1956 överskridit gränsen till Österrike, kommer att äskas under femte huvudtiteln.

I detta sammanhang erinras om att riksdagen godkänt en proposition till höstsessionen 1956 angående ett engångsbidrag till Förenta Nationernas flyktingkommissarie på 7 miljoner kronor utanför ramen för anslaget till internationell hjälpverksamhet (prop. 1956: 190; rskr 392).

Den svenska andelen av Mellanstatliga kommitténs för europeisk migration (ICEM) förvaltningskostnader för kalenderåret 1956 utgjorde 329 160 kronor. Motsvarande bidrag för kalenderåret 1957 kommer att uppgå till omkring 338 000 kronor.

Till Förenta Nationernas hjälporgan för Palestina-flyktingar (UNRWA) lämnade Sverige för tiden 1 juli 1956—30 juni 1957 ett bidrag av samma storlek som tidigare, nämligen 300 000 kronor.

3. *Svenska institutets verksamhet för rekrytering av experter och mottagande av stipendiater m. m. i samband med Förenta Nationernas och fackorganens verksamhet för tekniskt bistånd.* Huvudsakligen på grund av automatiska utgiftsökningar har Svenska institutets avdelning för tekniskt bistånd för budgetåret 1956/57 beviljats ett med 12 700 kronor förhöjt anslag, eller 226 200 kronor. För budgetåret 1957/58 förutses 227 000 kronor.

4. *Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd.* Vid den svensk-pakistanska skolan för yrkesundervisning vid Karachi beräknas undervisningen kunna börja den 1 juli 1957. Skolbyggnaderna är för närvarande under uppförande.

Det svenska bidraget till yrkesskolan för budgetåret 1954/55, 650 000 kronor, vilket hade utanordnats till Centralkommittén, har av kommittén återbetalats och reserverats å anslaget, enär det å svensk sida ansetts lämpligt att något avvakta skolprojektets utveckling, innan dessa medel ställes till förfogande. Motsvarande bidrag för budgetåren 1955/56 och 1956/57 har följaktligen tills vidare icke heller utanordnats.

Den svensk-etiopiska byggnadstekniska skolan i Addis Abeba har fortsatt sin verksamhet planenligt, varjämte inom ramen för de årliga kostnaderna av 430 000 kronor ett forskningsprojekt avseende nya bostadstyper kunnat igångsättas.

5. *Annan direkt svensk hjälpverksamhet.* Sveriges Förenade Studentkårer har beviljats bidrag med 87 360 kronor för budgetåret 1956/57 till möjliggörande för i statsverkspropositionen till 1956 års riksdag (III ht s. 16) omnämnda indonesiska studenter att bedriva fortsatta tekniska studier i Sverige.

Föredraganden. Såsom framgått av den nu lämnade redogörelsen, har av de för innevarande budgetår till förfogande stående medlen den övervägande delen utbetalats eller disponerats i överensstämmelse med förpliktelser och åtaganden inom ramen för Sveriges medverkan i internationell hjälpverksamhet genom bidrag till internationella organisationer eller genom egna biståndsprogram. De medel, som därefter återstår, huvudsakligen utgörande

det för katastrofhjälp beräknade beloppet 600 000 kronor, torde med hänsyn till de hjälpbehov, som under nu rådande förhållanden gör sig gällande, komma att bli helt tagna i anspråk.

Beträffande de förslagsvis beräknade utgifterna för budgetåret 1957/58 får jag anföra följande.

A. Vid Förenta Nationernas konferens för tekniskt bistånd hösten 1956 utfäste sig Sverige att under förutsättning av riksdagens godkännande för kalenderåret 1957 bidra till *Förenta Nationernas utvidgade verksamhet för tekniskt bistånd till mindre utvecklade länder* med ett belopp ej understigande bidraget för 1956 eller 3 600 000 kronor. Mot bakgrunden av å ena sidan de goda resultat, som redan vunnits genom denna rent internationella biståndsverksamhet under de fem år den pågått, å andra sidan de i de ekonomiskt och socialt eftersatta länderna alltfjämt föreliggande stora behoven av teknisk hjälp, framstår det som i hög grad angeläget, att de uppnådda resultaten skall kunna till fullo utnyttjas och tillvaratas samt att möjligheter skapas för en fortsättning av verksamheten i minst nuvarande omfattning. Då emellertid det amerikanska bidraget efter nästa årsskifte kan väntas nedgå från 50 % till 33 % av den totala budgeten för ändamålet, riskerar verksamheten att minska, såvida icke övriga stater ökar sina bidrag. I syfte att medverka härtill synes det naturligt, att Sverige i enlighet med den positiva inställning, som hittills intagits, och det starka intresse för Förenta Nationernas verksamhet för tekniskt bistånd, som alltfjämt föreligger, höjer sitt bidrag med 500 000 kronor till 4 100 000 kronor för kalenderåret 1957.

B. Sveriges bidrag till *Förenta Nationernas barnfond (UNICEF)* har sedan 1952 oförändrat utgjort 1 000 000 kronor per kalenderår. Med hänsyn till den vidgade omfattningen av fondens verksamhet föreslås för kalenderåret 1957 ett med 100 000 kronor förhöjt bidrag, eller 1 100 000 kronor.

C. Inom posten *Flyktinghjälp* torde få beräknas bidrag till Förenta Nationernas hjälporgan för Palestina-flyktingar (UNRWA) med oförändrat 300 000 kronor, till Mellansiatliga kommitténs för europeisk migration (ICEM) förvaltningskostnader 338 000 kronor och till Förenta Nationernas flyktingkommisaries fond (UNREF) 600 000 kronor. För ytterligare flyktinghjälp har preliminärt beräknats ett belopp av 200 000 kronor.

För *Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd* har preliminärt uppförts ett belopp av 1 735 000 kronor. Härav utgör 650 000 kronor bidrag till verksamheten i Pakistan, 430 000 kronor bidrag till verksamheten i Etiopien och 124 000 kronor bidrag till förvaltnings- och upplysningskostnader. Ett belopp av 150 000 kronor har uppförts för en i samarbete med Förenta Nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation planerad, från år 1956 uppskjuten veterinärkurs i Sverige samt inemot 400 000 kronor för sådan komplettering av verksamheten i Etiopien och Pakistan, som nu visa sig erforderlig, samt för möjliggörande av sådana nya projekt för teknisk hjälp i svensk regi, som efter avslutande av igångsatta utredningar prövas väl grundade.

För *Annan direkt svensk hjälpverksamhet*, i första hand i form av stipendier, har uppförts 300 000 kronor.

För *Katastrofhjälp och andra tillfälliga ändamål* har preliminärt upptagits 300 000 kronor. Därest till följd av trängande åtgärder för nödhjälp ytterligare medelsanvisning under denna delpost skulle visa sig erforderlig, torde få övervägas en om-disponering av det inledningsvis (s. 13) angivna beloppet 699 158 kronor genom ianspråktagande av högst 300 000 kronor.

I den mån utgifterna under A—C ovan visar sig icke komma att överensstämma med beräknade belopp, torde det få tillkomma Kungl. Maj:t att företaga en utjämning mellan utgiftsposterna inom ramen för disponibla medel.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till internationell hjälpverksamhet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 9 200 000 kronor.

[11] **7. Bidrag till Röda korsets internationella kommitté**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	30 000	30 000
1956/57 (statsliggaren s. 156)	30 000	
1957/58 (förslag)	30 000	

Detta anslag bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, och jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Röda korsets internationella kommitté* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

C. Diverse

[12] **1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond.**

Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till beskickningsfastigheternas delfond av statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 3 885 000 kronor.

[13] **2. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.**

Med återopande av vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört beträffande ersättning till

byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 442 000 kronor.

[14] 3. **Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	150 000	138 010
1956/57 (statsliggaren s. 156)	150 000	
1957/58 (förslag)	150 000	

De ytterligare kostnader för sjukvård och underhåll, vilka numera belastar detta anslag (III ht 1956 s. 20), synes, såvitt hittills kunnat bedömas, rymmas inom oförändrad anslagsram. Jag får därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

[15] 4. **Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	60 000	60 000
1956/57 (statsliggaren s. 157)	60 000	
1957/58 (förslag)	55 000	

Under hänvisning till vad jag vid anmälan av detta anslag anfört i statsverkspropositionerna till 1954 och 1955 års riksdagar angående önskvärheten av en successiv avveckling av understödsnämndens för rysslandssvenskar understödsverksamhet torde en minskning av nu ifrågakvarande anslag med 5 000 kronor vara motiverad. Jag hemställer följaktligen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 55 000 kronor.

[16] 5. **Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 140 000	1 145 890
1956/57 (statsliggaren s. 157)	1 288 500	
1957/58 (förslag)	1 554 500	

Kungl. Maj:t har den 4 maj 1956 fördelat det för innevarande budgetår beviljade anslaget på följande sätt:

1. Bidrag till Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet ...	672 500
2. Bidrag till Svensk-amerikanska nyhetsbyrån	444 000
3. Bidrag till Svensk-internationella pressbyrån	132 000
4. Till ministerns för utrikes ärendena förfogande	40 000

Summa kronor 1 288 500

1. Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet

Svenska institutets totala budget för innevarande budgetår, således inklusive den verksamhet, till vilken statsbidrag jämväl utgår från anslag under åttonde och tionde huvudtitlarna, upptager utgifter till ett sammanlagt belopp av 1 241 276 kronor. Till täckande av detta belopp står till förfogande dels å riksstaten för löpande budgetår anvisade statsmedel å sammanlagt 801 589 kronor, dels enskilda bidrag, vilka beräknas uppgå till 364 200 kronor, dels ränteinkomster samt överskott från tidigare verksamhetsår å 3 000 respektive 20 487 kronor. Slutligen beräknas intäkter i samband med bokförsäljning och dylikt komma att inflyta med 52 000 kronor.

På initiativ av Svenska institutets råd har genom särskild kommitté utredning ägt rum rörande samordning och effektivisering av upplysningsverksamheten i utlandet angående Sverige. I ett till följd av denna utredning den 8 september 1956 av nämnda kommitté framlagt betänkande understrykes, att Sverige för närvarande ej kan anses utföra med andra jämförbara europeiska länder jämförliga prestationer inom upplysningsområdet. Verksamheten borde därför upprustas såväl kvalitativt som kvantitativt.

I anslutning till de undersökningar om upplysningsverksamhetens effektiviserande, som vidtagits inom institutet med anledning av ovan berörda utredningsarbete, äskar institutet i sina petita för budgetåret 1957/58 av statsmedel i ytterligare bidrag för filmverksamhet 223 000 kronor, för utställningar 100 000 kronor, för publikationer 170 000 kronor, för kostnader i samband med utländska studiebesök 25 000 kronor samt för automatiska lönestegringar 6 000 kronor.

Institutet har, framhålls det i nämnda petita, i budgetberäkningarna för 1957/58 utgått från totala årliga filmkostnader på 383 000 kronor, vilket innebure, att förutsedd ökning av medlemsavgifterna till ej oväsentlig del finge begagnas för att tillgodose behovet av film. Beloppet på 383 000 kronor skulle möjliggöra för institutet att årligen producera två filmer i färg. Någon produktion av film i egen regi hade de senaste åren ej kunnat äga rum på grund av medelsbrist.

Vad beträffar utställningar understryker institutet, att det gäller utställningar av icke-kommersiell natur, vilka icke torde kunna finansieras annat än via institutet. Dessa utställningar avsåge att främja bl. a. svensk

konstindustri och svenskt konsthantverk. Behovet av svenska insatser för icke-kommersiella utställningar beräknades, utöver vad som kunde bestri- das inom ramen för de medel, som står till institutets förfogande, till 100 000 kronor årligen.

Äskandet å ytterligare 170 000 kronor för publikationer avsåge att täcka ett flertal utvidgningsbehov. För närvarande kunde publikationer endast i ringa utsträckning utlämnas kostnadsfritt. Även relativt små och billiga publikationer måste försäljas. I merkostnader för nödvändiga, större upp- lagor räknade institutet med åtminstone 40 000 kronor per år. Vidare före- låge behov av flera översiktsböcker, vissa mindre grundböcker, smärre broschyrer av typen Facts about Sweden m. m. till en sammanlagd kostnad av 100 000 kronor årligen. Slutligen borde man i större utsträckning än hit- tills för distribution inköpa publikationer, som utgivits av andra företag än institutet. Härför beräknades, inklusive ökad anskaffning av stencilerat ma- terial, 30 000 kronor per år.

I merkostnader för omhändertagande av utländska studiebesökare och studiedelegationer räknade institutet med 25 000 kronor årligen.

Departementschefen. Den upprustning, som institutet föreslagit, finner jag beaktansvärd. Med hänsyn till den återhållsamhet, som det budgetära läget kräver, föreslår jag emellertid, att anslagsökningen inskränkes till 225 000 kronor. För kostnader föranledda av redan inträffade och förutse- bara pris- och lönestegringar torde anvisas ett belopp av 50 000 kronor.

För innevarande budgetår har institutet under tredje huvudtiteln bevil- jats statsbidrag med 672 500 kronor, varav 64 000 kronor i engångsför- stärkning.

Institutets bidrag under 1957/58 torde i enlighet med ovanstående utgå med $(672\,500 - 64\,000 + 225\,000 + 50\,000 =)$ 883 500 kronor, d. v. s. en höjning med 211 000 kronor.

2. Svensk-amerikanska nyhetsbyrån

Svensk-amerikanska nyhetsbyrån uppbär för sin verksamhet under inne- varande budgetår ett statsbidrag av 444 000 kronor. I skrivelse i september 1956 har nyhetsbyrån hemställt om ett med 97 600 kronor ökat statsbidrag. Ökningen avser höjda kostnader för personal, hyra, informationsmaterial m. m. vid kontoret i New York med sammanlagt 82 900 kronor samt vid kontoret i Stockholm med totalt 14 700 kronor. Verksamheten kommer att bedrivas enligt tidigare meddelade riktlinjer, men på grund av den alltmer utvidgade verksamheten avser byrån förstärka personalen i New York med ytterligare en kvalificerad medarbetare. Å andra sidan avses personalstyr- kan i Stockholm genom vissa rationaliseringsåtgärder kunna reduceras med en person.

Departementschefen. Svensk-amerikanska nyhetsbyråns hemställan om ett med 97 600 kronor ökat statsbidrag finner jag mig endast såtillvida kun-

na tillstyrka, att byrån bör beredas viss ersättning för redan inträffade och förutsebara lönehöjningar samt ökade omkostnader med sammanlagt 35 000 kronor. Jag föreslår därför, att såsom bidrag till byråns verksamhet under budgetåret 1957/58 anvisas ett belopp av 479 000 kronor.

3. Svensk-internationella pressbyrån

Det statliga bidraget till Svensk-internationella pressbyråns verksamhet uppgår under innevarande budgetår till 132 000 kronor. I skrivelse den 5 september 1956 har Sveriges allmänna exportförening hemställt, att bidraget för budgetåret 1957/58 måtte höjas med sammanlagt 26 000 kronor till täckande av dels ökade lönekostnader för personal (+ 15 000), dels utgifter i samband med vidgad distribution av ekonomiskt och tekniskt-vetenskapligt nyhetsmaterial, utbyggnad av bildtjänsten samt nya editioner på italienska och holländska språken (+ 11 000).

Departementschefen. I överensstämmelse med vad jag ovan anfört rörande Svensk-amerikanska nyhetsbyrån, föreslår jag, att bidraget till Svensk-internationella pressbyråns verksamhet för budgetåret 1957/58 uppräknas med 10 000 kronor till 142 000 kronor.

4. Till ministerns för utrikes ärendena förfogande

För att den av beskickningar och konsulat bedrivna upplysningsverksamheten skall kunna fortsätta i erforderlig omfattning föreslår jag, att denna post för budgetåret 1957/58 uppräknas med 10 000 kronor till 50 000 kronor.

Anslaget till Upplysningsverksamhet i utlandet skulle enligt de framlagda förslagen ökas med (225 000 + 50 000 — 64 000 + 35 000 + 10 000 + 10 000 =) 266 000 kronor till 1 554 500 kronor och beräknas på följande sätt:

1. Bidrag till Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet ...	883 500
2. Bidrag till Svensk-amerikanska nyhetsbyrån	479 000
3. Bidrag till Svensk-internationella pressbyrån	142 000
4. Till ministerns för utrikes ärendena förfogande	50 000

Summa kronor 1 554 500

Under åberopande av vad sålunda anförts, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 1 554 500 kronor.

[17] 6. Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater

	Anslag
1956/57 (statsliggaren s. 157)	12 500
1957/58 (förslag)	12 500

Anslaget bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 12 500 kronor.

[18] 7. Utländska pressbesök

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	30 000	32 566
1956/57 (statsliggaren s. 157)	70 000	
1957/58 (förslag)	30 000	

Anslaget torde för nästa budgetår nedräknas med 40 000 kronor avseende vissa engångsutgifter under budgetåret 1956/57 och följaktligen uppföras med 30 000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utländska pressbesök* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[19] 8. Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	90 000	90 000
1956/57 (statsliggaren s. 157)	95 000	
1957/58 (förslag)	100 000	

För ifrågavarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats sammanlagt 95 000 kronor fördelade på följande organisationer:

Utrikespolitiska institutet	75 000
Svenska FN-föreningen	11 500
Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet	4 000
Svenska freds- och skiljedomsföreningen	3 500
Nordiska fredsförbundet	500
Utrikespolitiska föreningen i Lund	500

Summa kronor 95 000

För nästkommande budgetår har framställningar om ökade bidrag inkommit från Svenska FN-föreningen (+ 18 500), Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet (+ 2 000), Svenska freds- och skiljedomsföreningen (+ 6 500) och Utrikespolitiska föreningen i Lund (+ 300). Därjämte har Sveriges studenters FN-förbund ånyo hemställt om statsbidrag med 2 500 kronor. Såsom motivering för de begärda höjningarna respektive det nytillkomna bidraget har bl. a. anförts önskvärdheten av ytterligare utbyggnad av upplysningsverksamheten.

Departementschefen. Jag är icke beredd tillstyrka någon höjning i vidare mån än att anslaget ökas med 5 000 kronor, varav 3 500 kronor till Svenska FN-föreningen och 1 500 kronor till Sveriges studenters FN-förbund. Anslaget bör sålunda upptagas med (95 000 + 5 000 =) 100 000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

[20] 9. Ersättningar för viss från ockuperat land härrörande egendom

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 000	—
1956/57 (statsliggaren s. 158)	1 000	
1957/58 (förslag)	1 000	

I föregående års statsverksproposition (III ht s. 27) framhölls, att flyktkapitalbyrån skulle kunna indragas senast vid utgången av budgetåret 1956/57. Verksamheten har emellertid kunnat avslutas redan till årsskiftet 1956/57, varvid, såsom förutsatts i nyssnämnda proposition, återstående ärenden handlägges inom utrikesdepartementet.

Däremot torde restitutionsnämnden, för avveckling av ett mindre antal ärenden, behöva kvarstå även under budgetåret 1957/58. Med avvecklingen förenade administrationskostnader är emellertid icke av den omfattning, att medel härför behöver anvisas under särskilt anslag. I stället föreslår jag, att departementets anslag till Extra utgifter uppräknas med 5 000 kronor för bestridande av uppkommande kostnader av förevarande slag under 1957/58. I likhet med vad som är fallet beträffande restitutionsnämndens hittillsvarande kostnader kommer eventuella utgifter för nämnden, som bestrides med anlåtande av nyssnämnda anslag, att återbetalas till statsverket i samband med den slutgiltiga avvecklingen av nämnden (prop. 1956: 172). Jag förutsätter, att denna avveckling slutförts senast vid utgången av det kommande budgetåret.

Med hänsyn till föreslagen fortsatt verksamhet för restitutionsnämnden under nästa budgetår bör förevarande anslag, vars ändamål är knutet till nämndens verksamhet, uppföras med oförändrat formellt belopp av 1 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättningar för viss från ockuperat land härrörande egendom* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

[21] 10. **Kostnader för vissa nämnder m. m.**

Under hänvisning till vad jag anfört under departementets avlöningsanslag föreslår jag, att medel anvisas till bestridande av kostnaderna för vissa nämnder, ävensom för vissa omkostnader såsom tryckningskostnader för statens offentliga utredningar, vilka för närvarande bestrides från departementets kommittéanslag. Medelsbehovet uppskattar jag till 10 000 kronor. Det nya anslaget torde böra benämnas *Kostnader till vissa nämnder m. m.* Vid bifall till vad här föreslagits skulle det under tredje huvudtiteln upptagna anslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga kunna utgå ur riksstaten.

Jag får följaktligen hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Kostnader för vissa nämnder m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[22] 11. **Extra utgifter**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	75 000	76 184
1956/57 (statsliggaren s. 159)	90 000	
1957/58 (förslag)	110 000	

Från och med innevarande budgetår belastas detta anslag jämväl med kostnader för vissa experters deltagande i inspektionsresor till underlydande konsulat. Förefintlig reservation å anslaget torde täcka ifrågavarande nyttillkomna utgifter under budgetåret 1956/57. För nästkommande budgetår föreslår jag en höjning med 30 000 kronor för dessa resor. Vidare bör, som nämnts ovan under punkt 20, ett belopp av 5 000 kronor tillföras anslaget för bestridande av vissa utlägg i samband med restitutionsnämndens avveckling. Med frånräknande av tidigare beviljat engångsbelopp å 15 000 kronor (III ht 1956 s. 28) bör anslaget alltså uppföras med (90 000 + 30 000 + 5 000 — 15 000 =) 110 000 kronor, och jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Extra utgifter* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 110 000 kronor.

[23] 12. **Tillfälliga representationskostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	60 000	44 134
1956/57 (statsliggaren s. 159)	60 000	
1957/58 (förslag)	75 000	

Med hänsyn till ökad representation samt den allmänna prisstegringen beräknas utgifterna under detta anslag komma att stiga med i runt tal 15 000 kronor under nästa budgetår. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tillfälliga representationskostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

Sammanfattning

Tredje huvudtitelns slutsumma för budgetåret 1956/57 utgörande	56 066 500
kommer vid bifall till de av oss framställda förslagen att för budgetåret 1957/58 uppgå till	57 334 000
innebärande en ökning med	1 267 500
av vilket belopp 718 500 kronor faller på automatiska utgiftsstegringar.	

Vad föredragandena sålunda med instämmande av statsrådets övriga medlemmar hemställt, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Carl-Henric Nauckhoff

Register

till

Tredje huvudtiteln för budgetåret 1957/58

A. Utrikesförvaltningen

Sid.		Kronor
1	Utrikesförvaltningen: Avlöningar	27 605 000
8	Utrikesförvaltningen: Omkostnader	7 220 000
10	Inventarier för vissa beskickningar, delegationer och konsulat...	150 000
10	Ersättningar åt olönade konsulter	550 000
	Säger för utrikesförvaltningen	35 525 000

B. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.

11	Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag	4 000
11	Förenta Nationerna	3 100 000
12	Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete	1 200 000
12	Europarådet	350 000
13	Särskilda förhandlingar med främmande makter	1 500 000
13	Bidrag till internationell hjälpverksamhet	9 200 000
18	Bidrag till Röda korsets internationella kommitté	30 000
	Säger för bidrag till vissa internationella organisationer m. m.	15 384 000

C. Diverse

18	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	
	Beskickningsfastigheternas delfond	3 885 000
	Byggnadsstyrelsens delfond	442 000
		<hr/> 4 327 000
19	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare	150 000
19	Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslands-svenskar	55 000
19	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige	1 554 500
23	Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater	12 500
23	Utländska pressbesök	30 000
23	Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor	100 000

28 *Statsverkspropositionen år 1957: Bil. 5: Tredje huvudtiteln*

Sid.		Kronor
24	Ersättningar för viss från ockuperat land härrörande egendom ..	1 000
25	Kostnader för vissa nämnder m. m.	10 000
25	Extra utgifter	110 000
25	Tillfälliga representationskostnader	75 000
	<u>Säger för diverse</u>	<u>6 425 000</u>
	Summa	57 334 000

BIHANG
TILL
RIKSDAGENS PROTOKOLL
ÅR 1957

FÖRSTA SAMLINGEN

ANDRA BANDET

*Bilagor till Kungl. Maj:ts proposition nr 1
angående statsverkets tillstånd och behov:
fjärde—sjunde huvudtitlarna*

FJÄRDE HUVUDTITELN

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 3 januari 1957.*

Närvarande

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Torsten Nilsson, redogör för de frågor som tillhör regleringen för budgetåret 1957/58 av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel och anför därvid följande.

[1] Inledning

Vederbörande myndigheters beräkningar m. m.

Enligt vederbörande myndigheters beräkningar av medelsbehoven för budgetåret 1957/58 under fjärde huvudtiteln skulle huvudtitelns slutsumma enligt riksstaten stiga från i runt tal 2 071 miljoner kronor till i runt tal 2 470 miljoner kronor, en ökning med 399 miljoner kronor. Som jämförelse må nämnas att myndigheterna äskade sammanlagt 2 281 miljoner kronor för innevarande budgetår. I förhållande till detta belopp utvisar myndigheternas nu framlagda beräkningar en ökning med 189 miljoner kronor. De av myndigheterna för nästa budgetår begärda beställningsbemyndigandena uppgår till sammanlagt 1 323 miljoner kronor, varav 1 303 miljoner kronor hänför sig till anslagen för anskaffning av tygmateriel och motsvarande materiel. I förhållande till de beställningsbemyndiganden som medgivits för innevarande budgetår innebär myndigheternas förslag en ökning med 132 miljoner kronor. I följande sammanställning har under olika huvudgrupper redovisats anslagssummor och beställningsbemyn-

diganden enligt riksstaten för innevarande budgetår respektive enligt förslagen för nästa budgetår samt skillnaden mellan ifrågavarande belopp (beloppen i denna liksom i inledningens övriga sammanställningar i miljoner kronor).

	1956/57 (enl. riksstaten)		1957/58 (enl. mynd. förslag)		Skillnad	
	Anslag	Beställningsbemyndiganden	Anslag	Beställningsbemyndiganden	Anslag	Beställningsbemyndiganden
Försvarsdepartementet	1,1	—	1,3	—	+ 0,2	—
Centrala förvaltningsmyndigheter..	50,6	—	67,3	—	+ 16,7	—
Försvarsstaben	17,0	—	18,8	—	+ 1,8	—
Armén	776,2	219,5	959,9	280,0	+ 183,7	+ 60,5
Marinen	404,4	310,5	454,5	232,6	+ 50,1	— 77,9
Flygvapnet	737,9	648,0	862,5	798,0	+ 124,6	+ 150,0
Vissa för försvaret gemensamma ändamål.....	44,3	13,3	60,8	11,9	+ 16,5	— 1,4
Diverse	39,1	—	44,9	—	+ 5,8	—
Summa	2 070,6	1 191,3	2 470,0	1 322,5	+ 399,4	+ 131,2

Av sammanställningen framgår, bland annat, att av den sammanlagda kostnadsökningen på i runt tal 399 miljoner kronor 184 miljoner kronor belöper på armén, 50 miljoner kronor på marinen och 125 miljoner kronor på flygvapnet.

I efterföljande sammanställning redovisas sammanfattningsvis de föreslagna förändringarna av medelsanvisningen på olika ändamål.

	Ökning
Avlöningar till tjänstemän m. m.	46,2
Avlöningar och familjebidrag till värnpliktiga	29,4
Omkostnader	14,5
Mathållning	23,8
Intendenturmateriel m. m.	33,4
Övningar m. m.	28,4
Anskaffning av drivmedelsutrustning och ökning av drivmedelslagringen	2,0
Remontering och furagering m. m.	0,6
Anskaffning av tygmateriel (motsvarande)	159,5
Underhåll av tygmateriel (motsvarande)	21,4
Anskaffning m. m. av annan materiel	8,2
Ersättning till fastighetsfonder	19,0
Hemvärnet och frivilliga försvarsorganisationer	2,1
Forskningsanstalten	9,3
Diverse	1,6
Summa	399,4

Under rubriken Avlöningar till tjänstemän m. m. har upptagits dels samtliga avlöningsanslag med undantag för forskningsanstaltens avlöningsanslag som beaktats under rubriken Forskningsanstalten, dels anslagen till rekryteringskostnader och ekiperingsersättningar. Till rubriken Omkostnader har hänförs ämbetsverkens m. fl. omkostnadsanslag samt försvarsgrenarnas anslag till sjukvård, reseersättningar m. m. och expenser m. m. Rubriken Övningar m. m. omfattar samtliga övningsanslag och den del av flygvapnets anslag till drift och underhåll av flygmateriel som avses för anskaffning av drivmedel samt, bland annat, anslagen till drivmedelsförråd m. m. Under rubrikerna Anskaffning av tygmateriel (motsvarande) och Underhåll av tygmateriel (motsvarande) har upptagits anslagen till anskaffning av tygmateriel för armén, fartyg och vapenmateriel för marinen och av flygmateriel samt anslaget till luftförsvarsrobot, respektive anslagen till underhåll av tygmateriel och fartyg m. m. samt den del av flygvapnets anslag till drift och underhåll av flygmateriel som belöper på underhåll. Under rubriken Anskaffning m. m. av annan materiel har beaktats, bland annat, anslagen Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet m. m. och Armétygförvaltningen: Engångskostnader för industriell krigsberedskap.

Till en betydande del föranledes det ökade medelsbehovet enligt myndigheternas förslag av automatiska kostnadsökningar.

Sålunda beräknas återupptagandet av de under innevarande budgetår inställda repetitionsövningarna medföra en kostnad av 70 miljoner kronor. Skillnaden mellan detta belopp och den i föregående års statsverksproposition beräknade kostnadsbesparingen genom övningarnas inställande, 67,7 miljoner kronor, hänför sig till prisstegringar m. m. under det senaste året.

Om man härefter bortser från försvarsgrenarnas anslag till anskaffning av tygmateriel (motsvarande) uppgår de automatiska kostnadsökningarna till följd av pris- och lönehöjningar enligt myndigheternas beräkningar till cirka 49 miljoner kronor, varav i runt tal 31 miljoner kronor hänför sig till höjda löner och traktamenten, löneklassuppflyttningar m. m. och i runt tal 18 miljoner kronor till prisstegringar. Merkostnaderna på grund av lönehöjningar m. m. ökar medelsbehovet — förutom under samtliga avlöningsanslag — under anslagen till underhåll av tygmateriel (motsvarande) samt anslagen till reseersättningar, övningar m. m., medan prisstegringarna påverkar medelsbehovet främst i fråga om anslagen till mat-hållning, bränsle och underhåll av tygmateriel m. m.

Övriga automatiska kostnadsökningar under andra anslag än försvarsgrenarnas anslag till anskaffning av tygmateriel (motsvarande) kan beräknas till i runt tal 31 miljoner kronor. Fortsatt övergång till mer bränslekrävande och tekniskt mer komplicerade flygplan förorsakar sålunda en merkostnad som vid oförändrad flygtid kan uppskattas till i runt tal 9 miljoner kronor. Drygt 6 miljoner kronor erfordras till följd av ökad värnpliktskontingent. Minskad tillgång på ylletyger medför ett ökat medels-

behov av omkring 4 miljoner kronor på anslagen till beklädnad m. m. Ett ungefär lika stort belopp erfordras för att täcka rent automatiska utgiftsökningar i fråga om anslagen till ersättning till fastighetsfonderna. Slutligen har myndigheterna av andra skäl räknat med ytterligare anslagshöjningar av automatisk natur om i runt tal 8 miljoner kronor.

I enlighet med det anförda uppgår de automatiska utgiftsökningarna enligt myndigheternas beräkningar, såvitt avser andra anslag än försvarsgrenarnas anslag till anskaffning av tygmateriel (motsvarande), till $(70 + 49 + 31 =)$ i runt tal 150 miljoner kronor. Då vissa anslagsnedräkningar om tillhoppa cirka 2 miljoner kronor kan avräknas härifrån, skulle beträffande nu ifrågavarande anslag de automatiska utgiftsökningarna uppgå till ett nettobelopp av 148 miljoner kronor.

Av de anslagshöjningar som föreslagits i fråga om anslagen till tygmateriel (motsvarande) beräknas ett belopp av 136 miljoner kronor vara av automatisk natur. För arméns anslag till anskaffning av tygmateriel föreslås sålunda en anslagsökning av 58 miljoner kronor, varav enligt armétygförvaltningens beräkningar 21,7 miljoner kronor avser höjning till ett belopp motsvarande en för den av 1953 års riksdag fastställda tioårsplanen genomsnittlig årskvot och 36,3 miljoner täckning av pris- och lönestegringar. Den anslagshöjning om 20 miljoner kronor, som föreslagits för marinens anslag till anskaffning av vapenmateriel m. m., erfordras för att möjliggöra fullföljandet av den av 1953 års riksdag antagna sexårsplanen inom förutsatt tidsrymd. Av den anslagshöjning som flygförvaltningen föreslagit beträffande anskaffning av flygmateriel m. m. beräknas ett belopp av omkring 58 miljoner kronor erforderligt för bibehållande av befintlig flygvapenorganisation. En viss anslagshöjning — i annat sammanhang angiven till 17 miljoner kronor — har sålunda bedömts erforderlig för att vid oförändrat kostnadsläge fullfölja den beslutade organisationen. Härutöver har uppkommit betydande kostnadsökningar till följd av prisstegring, fortsatt teknisk utveckling m. m.

De automatiska utgiftsökningarna på samtliga anslag under fjärde huvudtiteln kan således med ledning av myndigheternas förslag beräknas uppgå till ett nettobelopp av $(148 + 136 =)$ 284 miljoner kronor.

Utöver vad som erfordras för att täcka automatiska kostnadsstegringar har myndigheterna föreslagit andra anslagshöjningar, vilka sammanlagt uppgår till omkring 115 miljoner kronor. Myndigheterna har vid sina anslagsberäkningar i huvudsak haft de av överbefälhavaren år 1954 utarbetade riktlinjerna rörande försvarets framtida utformning som grund, ehuru de i enlighet med direktiv av överbefälhavaren sökt iakttaga återhållsamhet för att undvika en alltför stark kostnadsstegring. En stor del av de föreslagna anslagshöjningarna avser anskaffning av materiel m. m. Av följande sammanställning framgår hur huvuddelen av anslagsökningarna fördelar sig på olika ändamål.

Anskaffning av materiel m. m.:

Intendenturmateriel:

för armén	15,1
för marinen	2,4
för flygvapnet	0,7
Fartygsbyggnader för marinen	6,0
Flygmateriel för flygvapnet	17,0
Sjukvårdsmateriel	1,2
Taggtråd	3,9
Diverse annan materielanskaffning	3,4

Övriga ändamål:

Nya tjänster, höjda löneställningar (utom försvarets forskningsanstalt)

m. m.	15,9
Iståndsättning och renoveringar m. m. av fastigheter	14,7
Arméns och flygvapnets övningar	3,4
Ökad flygtid m. m.	6,8
Försvarets forskningsanstalt	8,1
Vissa tjänster inrättas på avlöningsanslag	7,1

Det må anmärkas att den sist angivna posten hänför sig till förslag av flygförvaltningen att under ämbetsverkets avlöningsanslag beräkna medel för viss personal vilken nu avlönas från anslag som anvisats för anskaffning eller underhåll av materiel.

I anslutning till följande tablå torde få lämnas en närmare redogörelse för verksamheten under anslagen till anskaffning av tygmateriel (mot-svarande).

	Budgetåret 1955/56		Budgetåret 1956/57		Budgetåret 1957/58 (myndigheternas förslag)	
	Bemyndigande	Anslagsbelastning	Bemyndigande	Anslag	Bemyndigande	Anslag
Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.	154	342	215	280	280	338
Marinen: Fartygsbyggnader	8	89	225	109	128	115
Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.	90	94	85	85	105	105
Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.	520	438	640	475	790	550
Summa	772	963	1 165	949	1 303	1 108

Anskaffningen av *tygmateriel* för armén skall från och med budgetåret 1953/54 ske enligt en av riksdagen godkänd tioårsplan. Efter avdrag för vissa avlöningskostnader m. m. uppgår totalkostnaden för planen till ett

belopp av i runt tal 3 024 miljoner kronor. För anskaffning av materiel m. m., som upptagits i planen, har till och med innevarande budgetår lämnats beställningsbemyndiganden till ett sammanlagt belopp av i runt tal 1 612 miljoner kronor. För utbetalningar belöpande på såväl äldre beställningar som beställningar utlagda inom ramen för tioårsplanen har för budgetåren 1953/57 anvisats tillhoppa i runt tal 1 148 miljoner kronor. I samband med sina medelsäskanden för nästa budgetår har armétygförvaltningen omräknat tioårsplanens kostnadsram med hänsyn till inträffade pris- och lönestegringar. Enligt dessa ämbetsverkets beräkningar skulle för att slutföra tioårsplanen erfordras en ökning av den totala kostnadsramen med ett belopp av i runt tal 225 miljoner kronor. Totalkostnaden för tioårsplanen skulle i enlighet härmed stiga till ett belopp av 3 249 miljoner kronor. Armétygförvaltningen hemställer för nästa budgetår om bemyndigande att, inom ramen för tioårsplanen, utlägga beställningar av materiel m. m. till ett belopp av 280 miljoner kronor. Anslaget till anskaffning av tygmateriel m. m. föreslår ämbetsverket skola uppföras med ett belopp av 338 miljoner kronor.

Verksamheten under marinens anslag till *fartygsbyggnader* har från och med budgetåret 1952/53 reglerats med stöd av dels planer omfattande nybyggnader och moderniseringar, som beslutats för budgetåren 1947/52, dels 1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m. Under denna sjuårsplan, avseende budgetåren 1952/59, redovisas dels det på grundval av propositionen 1952: 18 fastställda programmet för flottans fartygsbyggnader, dels ock moderniseringar för flottan samt nybyggnader m. m. för kustartilleriet och för marinen gemensamma ändamål. För innevarande budgetår har vidare riksdagen medgivit, att vissa fartygsbyggnader får komma till utförande utöver ramen för 1952 års plan. Dessa fartygsbyggnader har sammanförts under rubriken 1956 års fartygsbyggnader. För nästa budgetår hemställer marinförvaltningen om ett anslag av 115 miljoner kronor samt om medgivande att utlägga beställningar till ett belopp av 127,6 miljoner kronor. Av det föreslagna beställningsbemyndigandet belöper huvuddelen eller 108,1 miljoner kronor på anskaffningar som avses ske utöver ramen för 1952 års plan. Ämbetsverket föreslår sålunda byggnade av tre ubåtar till en beräknad kostnad av 67,5 miljoner kronor, av sammanlagt åtta minsvepare — varav fyra kustminsvepare och fyra minsvepare av fiskefartygstyp — till en sammanlagd kostnad av 27 miljoner kronor samt av ett dykeri- och bärgningsfartyg till en kostnad av 9 miljoner kronor ävensom anskaffning av helikoptrar för ett belopp av 4,6 miljoner kronor. Sistnämnda förslag ansluter sig till ett av chefen för marinen framlagt förslag till marin helikopterorganisation för vilket redogörelse lämnas i det följande vid behandlingen av anslaget till fartygsbyggnader m. m. Återstående del av de av marinförvaltningen för nästa budgetår begärda beställningsbemyndigandena avser ämbetsverket att utnyttja dels

intill ett belopp av 11 miljoner kronor för försöksverksamhet, dels ock intill ett belopp av 8,5 miljoner kronor för fortsatt anskaffning av fartyg för kustartilleriet, trängfartyg m. m. Av det för försöksverksamhet äskade beloppet beräknas 9 miljoner kronor för fortsatt projektering av ny ubåtstyp samt vissa försök och prov i anslutning till detta arbete.

Anskaffningen av *vapenmateriel för marinen* skall från och med budgetåret 1953/54 bedrivas enligt en av riksdagen godkänd sexårsplan. Totalkostnaden för denna plan beräknas för närvarande till i runt tal 648 miljoner kronor. Till och med innevarande budgetår har beställningsbemyndiganden för anskaffning enligt planen ställts till förfogande till ett sammanlagt belopp av i runt tal 443 miljoner kronor. För att slutföra planen erfordras således ytterligare beställningsbemyndiganden till ett belopp av 205 miljoner kronor. Marinförvaltningen, som utgår från att återstående beställningsbemyndiganden för sexårsplanen skall ställas till förfogande inom den för planen ursprungligen avsedda tidsperioden, hemställer för nästa budgetår om ett anslag på 105 miljoner kronor samt ett beställningsbemyndigande till samma belopp.

Enligt beslut vid 1956 års riksdag har kostnadsramen för anskaffning av *flygmateriel m. m.* under den sjuårsperiod, som omfattar budgetåren 1956/63, fastställts till ett belopp av 3 655,7 miljoner kronor. I sina medelsäskanden för nästa budgetår föreslår flygförvaltningen, att kostnadsramen för flygmaterielanskaffningen under budgetåren 1957/64 skall bestämmas till 5 076 miljoner kronor, vilket skulle innebära en ökning av 1 420,3 miljoner kronor. Ämbetsverket hemställer om bemyndigande att utlägga beställningar till ett belopp av 790 miljoner kronor samt om ett anslag å 550 miljoner kronor. Vid sina beräkningar av medelsbehovet har flygförvaltningen räknat med en förstärkning av flygvapenorganisationen i anslutning till överbefälhavarens förslag i de år 1954 framlagda riktlinjerna för krigsmaktens fortsatta utveckling. Kostnaderna för den föreslagna förstärkningen beräknas av ämbetsverket till 676,8 miljoner kronor. Kostnadsökningarna för den nuvarande flygvapenorganisationen uppgår således till (1 420,3 — 676,8 =) 743,5 miljoner kronor. Av detta belopp hänför sig enligt ämbetsverkets beräkningar 371,5 miljoner kronor till prisstegringar samt 175 miljoner kronor till merkostnader för teknisk utveckling. Ämbetsverket beräknar vidare medel för täckande av vissa brister i den befintliga organisationen m. m. Sålunda föreslås utökningar av sjuårsplanens kostnadsram med 28 miljoner kronor för modernisering av basorganisationen, med 7 miljoner kronor för materiel för markstridsutbildning, med 32 miljoner kronor för en telemotmedelsorganisation samt med 83 miljoner kronor för anskaffning av mobiliseringsammunition.

Med skrivelse den 22 oktober 1956 har chefen för armén överlämnat *förslag till riktlinjer för materielanskaffningen vid armén under budgetåren 1957/58—1965/66.*

Riktlinjerna, som utarbetats inom arméledningen i samråd med försvarsstaben och försvarets forskningsanstalt, avser anskaffning såväl av tygmateriel m. m. som av intendenturmateriel. Arméchefen erinrar om att anskaffningen av tygmateriel m. m. bedrivs på grundval av en av riksdagen år 1953 fastställd plan, medan Kungl. Maj:t däremot icke tagit ställning till ett av arméchefen år 1955 ingivet förslag till intendenturmaterielplan (jfr 1956 års statsverksproposition, bil. 6, s. 14).

Arméchefen förklarar att det, för att arbetet i fråga om materielplanering och därmed sammanhängande frågor skall kunna bedrivas rationellt, fordras en långsiktsplan för materielanskaffningen. Rörande principerna för anskaffningsplaneringen anför arméchefen i huvudsak följande. Anskaffningsplaneringens främsta syfte är att successivt tillföra arméns krigsorganisation den materiel och den ammunition, som fordras för att armén skall kunna lösa sina uppgifter i krig. Långsiktsplaner medger möjlighet att överblicka kostnaderna och är nödvändiga för att kunna bedriva anskaffningen samtidigt systematiskt och kostnadsbesparande samt för att kunna rationellt utnyttja industrin. De är vidare en förutsättning för ett följdriktigt arbete inom armé- och försvarsstaberna i fråga om krigsorganisatoriska förändringar, utrustning, taktik m. m. För att fördelarna med långsiktsplaneringen helt skall kunna uppnås måste planeringen sträcka sig tillräckligt långt framåt i tiden. Sedan en fastställd tidsbegränsad plan fått löpa några år, bör ramen för tiden närmast efter den löpande planen fastställas. Därvid bör samtidigt materielanskaffningen under den ursprungliga planens återstående år detaljgranskas och vid behov revideras.

Arméchefen anser det lämpligt, att arméns materielplaner omfattar en nioårsperiod och att planerna sedan de löpt i tre år revideras och utökas med en ny treårsperiod. Projekteringstiden för den viktigaste organisationsbestämmande krigsmaterielen är nämligen som regel minst sex år. Med hänsyn härtill och då arméns hela materielanskaffning bör ses i ett sammanhang bör arméns materielplaner omfatta en minimitid av sex år. En sådan plan kan i och för sig förnyas årligen. En översyn är emellertid mycket arbetskrävande. Den militärtekniska och taktiska utvecklingen gör det icke heller nödvändigt att fullständig översyn sker med kortare tids mellanrum än tre till fyra år.

Nioårsplaner, som revideras vart tredje år, innebär dock icke, anför arméchefen, att materielanskaffningen i detalj fastläses ens för en treårsperiod. Vad som skall anskaffas under de olika budgetåren bör nämligen prövas årligen i samband med att beställningsbemyndigande fastställs.

Tygmaterielplanen för budgetåren 1957/58—1965/66 skall enligt arméchefens förslag till riktlinjer omfatta en total kostnad av 3 655 miljoner kronor enligt prisläget den 1 juli 1956, varav 2 305 miljoner kronor avser återstående sex år av 1953 års tioårsplan eller tiden till och med budgetåret 1962/63 och 1 350 miljoner kronor budgetåren 1963/66. Årskostna-

derna, som för budgetåret 1957/58 överensstämmer med armétygförvaltningens äskande under anslaget till anskaffning av tygmateriel m. m., visar en successiv stegring från 338 miljoner kronor till 460 miljoner kronor. Såsom grundval vid planens uppgörande har tjänat beräknad krigsorganisation omkring år 1965. Antalet operativa enheter är oförändrat i förhållande till den krigsorganisation, vilken ligger till grund för nu löpande tioårsplan. Beträffande materielanskaffningar förutsätter riktlinjerna att anskaffningarna enligt löpande tioårsplan fullföljes. Härutöver sker i enlighet med överbefälhavarens riktlinjer av år 1954 en viss förstärkning av flygfältsluftvärnet. Förslaget syftar vidare till en förstärkning av granateldvapnens eldverkan, av pansarvärnsvapnen samt av luftvärnsvapnen. Vidare anses fordonsmaterielen behöva förstärkas, bland annat med pansrade personaltransportfordon och helikoptrar, varjämte ökat utrymme ges åt forsknings- och försöksverksamhet.

Kostnaderna för den nu föreslagna intendenturmaterielplanen uppgår enligt arméchefens riktlinjer till sammanlagt 178 miljoner kronor under nioårsperioden. Årskostnaden stiger från 18,0 miljoner kronor budgetåret 1957/58 till 21,0 miljoner kronor budgetåret 1965/66. Förslaget, som i motsats till det år 1955 framlagda förslaget icke inbegriper kostnader för fredsunderhåll, syftar bland annat till att täcka brister i fråga om beredskapslager, motor- och regnbeklädnad, distributionsmateriel för drivmedelstjänsten m. m. samt till att modernisera den personliga fältutrustningen.

I anslutning till arméchefens förslag till riktlinjer för materielanskaffningen har armétygförvaltningen och arméintendenturförvaltningen med skrivelser den 22 oktober respektive den 7 december 1956 framlagt förslag till planer för anskaffningen av tygmateriel respektive intendenturmateriel under budgetåren 1957/58—1965/66. Armétygförvaltningen förklarar, bland annat, att om en kostnadsram för verksamheten efter den 1 juli 1963 icke fastställs av 1957 års riksdag kommer ämbetsverkets möjligheter att rationellt och ekonomiskt lösa sina uppgifter att försvåras redan från och med nästa budgetår.

Överbefälhavaren anför i yttrande över arméchefens förslag till riktlinjer för materielanskaffningen vid armén att förslaget i princip ansluter till det av överbefälhavaren år 1954 ingivna förslaget till riktlinjer för krigsmaktens fortsatta utveckling. Överbefälhavaren finner det angeläget att nu gällande principer för långtidsplanering av försvarsgrenarnas materielanskaffning fortlöpande skall kunna tillämpas. Överbefälhavaren anser därför att arméchefens förslag till riktlinjer för arméns materielanskaffning bör kunna utgöra en grund för arbetet inom berörda myndigheter för uppgörandet av de årliga förslagen till äskanden.

Med skrivelse den 4 oktober 1956 har *överbefälhavaren* överlämnat försvarsmyndigheternas förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1957/58.

I skrivelsen anför överbefälhavaren sammanfattningsvis bland annat följande.

Myndigheternas förslag till äskanden har överbefälhavaren funnit vara väl grundade. Förslagen är uppgjorda i huvudsaklig överensstämmelse med de av överbefälhavaren år 1954 utarbetade riktlinjerna för krigsmaktens fortsatta utveckling. Myndigheternas förslag redovisar därför det medelsbehov, som föreligger under budgetåret 1957/58 för att försvaret skall kunna utvecklas till den styrka, som motsvarar dess nu gällande allmänna målsättning. Totalsumman av myndigheternas förslag till äskanden är dock stor. Överbefälhavaren har därför anmodat försvarsgrenscheferna att undersöka, hur ytterligare begränsningar i medelsbehovet för budgetåret 1957/58 bör åstadkommas, utan att försvarets verksamhet och materielanskaffning på längre sikt kommer att äventyras. Innan dessa undersökningar slutförts ställer det sig enligt överbefälhavaren svårt att ens ungefärligt ange det absoluta minimibehovet av betalningsmedel för budgetåret 1957/58. En minskning ned till ett sammanlagt belopp av i runt tal 2 350 miljoner kronor kommer dock att eftersträvas. Om sistnämnda belopp underskrides bedömer överbefälhavaren att detta kommer att framtvinga en minskning av nuvarande försvarsorganisation och nödvändigöra avsteg från redan antagna anskaffningsplaner med kvalitativ och kvantitativ försvagning av krigsmakten som följd. — Överbefälhavaren har funnit myndigheternas förslag till äskanden avseende beställningsbemyndiganden väl grundade. Han anför att förslagen i huvudsak överensstämmer med överbefälhavarens riktlinjer och i allt väsentligt innebär ett fullföljande av redan antagna anskaffningsplaner. I anslutning härtill anser överbefälhavaren det böra framhållas, att möjligheterna att utnyttja beställningsbemyndigandena är beroende av i vilken utsträckning medel för erforderlig förskottsbetalning och för mötande av betalningsutfallen i samband med leverans kan ställas i utsikt.

Departementschefen

Av den föregående redogörelsen har framgått att myndigheternas anslagsäskanden under fjärde huvudtiteln för budgetåret 1957/58 uppgår till sammanlagt 2 470 miljoner kronor. I förhållande till riksstaten för löpande budgetår innebär detta en ökning med 399 miljoner kronor. Enligt överbefälhavarens allmänna direktiv för petitaarbetet är äskandena i princip utformade med hänsynstagande till ÖB-planens beräkningar för budgetåret 1957/58 (år 3 i ÖB-planen). Enligt den år 1954 framlagda ÖB-planen uppgick anslagssumman för år 3 till 2 335 miljoner kronor, räknat i 1954 års penningvärde. Omräknat till 1956 års penningvärde torde summan ligga över 2 500 miljoner kronor. Överensstämmelse föreligger sålunda i stora drag mellan slutsumman för de nu framlagda äskandena och ÖB-planens siffra omräknad till aktuell pris- och lönenivå. Äskan-

dena ligger dock lägre på grund av bland annat vissa tidsförskjutningar i materielplaneringen som betingas av det hittillsvarande uppskovet med ställningstagandet till ÖB-planen.

Överbefälhavaren har i sitt sammanfattande yttrande över äskandena uttalat att han funnit dessa vara väl grundade. Totalsumman är dock enligt ÖB stor. Vissa undersökningar borde därför föreläggas i syfte att klarlägga, om begränsningar i medelsbehovet ned till ett sammanlagt belopp av cirka 2 350 miljoner kronor kunde åstadkommas utan att — sett på längre sikt — verksamhet och materielanskaffning därför äventyrades. Ett underskridande av detta belopp skulle enligt överbefälhavarens bedömning framtvinga en minskning av nuvarande organisation och nödvändig göra avsteg från redan antagna anskaffningsplaner med kvalitativ och kvantitativ försvagning av krigsmakten som följd.

Den av överbefälhavaren indicerade siffran skulle ge täckning för den automatiska kostnadsökningen i vidsträckt mening — d. v. s. full täckning för löne- och prisstegringen på såväl materielanslagen som övriga anslag samt uppräknig till planenlig nivå av försvarsgrenarnas materielanslag — samt skapa förutsättningar icke för en omedelbar och fullständig men väl för en successiv anslutning till ÖB-planens riktlinjer för försvarets fortsatta utformning.

När jag nu går att redogöra för de synpunkter som varit vägledande vid utformningen inom försvarsdepartementet av nästa års försvarsbudget vill jag till en början beröra det allmänna utgångsläget för detta arbete sådant det betingats av uppläggnigen av de senare årens budgeter.

Fjärde huvudtiteln enligt riksstaten för nu löpande budgetår uppgår till 2 071 miljoner kronor. Under budgetåret har det emellertid av ekonomiska skäl ansetts nödvändigt att inställa repetitionsövningarna i krigsförband. Med hänsyn till olägenheterna av åtgärden har den dock av statsmakterna angivits vara av engångsnatur. Inräknar man kostnaden för repetitionsövningarna, 70 miljoner kronor, i det löpande årets budget blir slutsumman cirka 2 140 miljoner kronor. I enlighet med statsmakternas uttalanden bör i budgeten för 1957/58 följaktligen inräknas kostnaden för återupptagna repetitionsövningar.

Jag vill vidare erinra om att under de senaste fyra budgetåren — 1953/54 — 1956/57 — har fjärde huvudtitelns slutsumma (anslag på riksstat plus tilläggsstat) legat praktiskt taget oförändrad vid något över 2 miljarder kronor. Siffrorna för de fyra budgetåren är 2 027, 2 025, 2 030 och 2 071 miljoner kronor. Denna konstans i anslagssumman har vidmakthållits trots stigande priser och löner och trots den successiva materiefördyringen på grund av teknisk utveckling. Resultatet har uppnåtts tack vare en hårdhänt prutning på äskandena. Materielanslagen har måst reduceras under den planenliga nivån, sådan denna bestämdes när riksdagen fattade beslut om respektive materielplaner. Löne- och prisstegring har icke heller

genomgående kunnat accepteras som skäl för anslagshöjning, vilket lett till motsvarande standardsänkning. Slutligen har under det sista budgetåret repetitionsövningarna i krigsförband inställts. Det måste stå klart att en dylik konstans i anslagssumman under ett successivt tryck i fördyrande riktning icke i längden är möjlig utan allvarliga olägenheter. Sedan under flera års tid den ofrånkomliga fördyringen kompenseras med åtgärder av nyss angivet slag, har vi nu nått ett läge, där de automatiska kostnadsökningarna lagrats i sådan omfattning att en i absoluta tal betydande anslagsökning under fjärde huvudtiteln är oundviklig. De automatiska utgiftsökningarna på samtliga anslag under fjärde huvudtiteln har i det föregående beräknats till ett belopp av i runt tal 280 miljoner kronor.

Den återhållsamhet som kännetecknat behandlingen av anslagen under senare år har medfört att försvarskostnaderna i realiteten sjunkit under tidsperioden i fråga. Deras andel av bruttonationalprodukten och statsbudgeten har minskat.

Redan våren 1956 påpekades i propositionen om komplettering av rikstatsförslaget (prop. 175) att man måste räkna med en ökning av försvarshuvudtiteln för 1957/58. Förutom repetitionsövningarnas återupptagande angavs löne- och prisstegring samt fördyring på grund av teknisk utveckling som motiv för en dylik ökning. Bland kostnadsposterna framhölls särskilt tre som enbart de måste komma att betyda en anslagsökning med sammanlagt över 100 miljoner kronor, nämligen repetitionsövningarnas återupptagande, lönehöjningen för statsanställda samt den fortsatta uppräknings av flygvapnets materielanslag enligt 1956 års riksdags beslut.

Vid arbetet med 1957/58 års försvarsbudget har det också stått klart att en automatisk kostnadsstegring är ofrånkomlig och att denna, i varje fall i betydande grad, måste tillåtas slå igenom i budgetens slutsumma. Med hänsyn till vad som tidigare skett kan man då frestas att ställa sig frågan: Varför skulle det inte kunna gå att även nästa budgetår kompensera de ofrånkomliga kostnadsökningarna genom anslagsreduktioner? Härtill kan svaras att om man med hänsyn till gjorda uttalanden bortser från möjligheten att ännu ett år inställa repetitionsövningarna, och man heller icke vill överväga åtgärder av så radikal natur som att helt eller delvis ställa in första tjänstgöringen för de värnpliktiga, återstår för att kompensera kostnadsökningar av denna omfattning endast materielanslagen. Dessa är nämligen i och för sig av den storlek att prutningar på dem kan ge pengar av betydelse. Härvidlag måste emellertid bemärkas att möjligheterna att sänka nu utgående materielanslag är obetydliga på grund av att de till sin konstruktion är betalningsanslag för beställningar som lagts ut med stöd av de av riksdagen tidigare medgivna beställningsbemyndigandena. Dessa betalningsförpliktelser är nämligen så omfattande att de kräver

den övervägande delen av nu utgående anslag. I vissa fall måste man räkna med höjningar även av materielanslagen på grund av den automatiska materielfördyringen.

Även om det alltså varit uppenbart att man under alla förhållanden måste räkna med en viss, i absolut tal ganska betydande ökning av fjärde huvudtiteln för 1957/58, har det å andra sidan under budgetarbetet stått lika klart att det inte föreligger samhällsekonomiska eller statsfinansiella förutsättningar för att gå upp till ett belopp svarande mot äskandena på cirka 2 470 miljoner kronor eller ens till den av överbefälhavaren indexerade siffran på omkring 2 350 miljoner kronor. En betydligt lägre kostnadsram än sistnämnda siffra har framstått som ett oeftergivligt krav vid budgetbehandlingen.

Den försvarsbudget som härmed framlägges slutar på ett belopp av 2 242 miljoner kronor eller omkring 230 respektive 110 miljoner kronor mindre än de nyssnämnda bägge summorna. Skillnaden mellan den av överbefälhavaren eftersträvade siffran på omkring 2 350 miljoner kronor och den nu framlagda budgetens på cirka 2 240 miljoner kronor förklaras i huvudsak av att man vid den departementala behandlingen av äskandena fortfarande icke räknat upp materielanslagen till planerlig nivå, icke kunnat avse medel för bristtäckning annat än i undantagsfall och slutligen endast i viss utsträckning medgivit uppräknade materielanslag med hänsyn till prisstegring. I förhållande till riksstaten för löpande budgetår innebär den nu framlagda budgeten en ökning med cirka 170 miljoner kronor. Den innebär en ökning med 100 miljoner kronor om den jämföres med den nyssnämnda teoretiska siffran för 1956/57 på 2 140 miljoner kronor, d. v. s. den faktiska budgetsumman ökad med kostnaden för repetitionsövningar.

Den av överbefälhavaren år 1954 framlagda planen för försvarets framtida utformning, på vilken äskandena i princip är grundade, är som bekant föremål för prövning av 1955 års försvarsberedning. Dennes arbete har under det gångna året fortgått med föredragningar på de olika delarna av ÖB-planen och överläggningar i anslutning därtill. Vidare har ett antal kostnadsexempel utarbetats med lägre kostnadsramar än ÖB-planens, varvid de organisatoriska och operativa konsekvenserna av de lägre kostnadsramarna belysts i huvuddrag inför beredningen. Uppmärksamhet har vidare ägnats de s. k. nya vapnen och dessas betydelse i den framtida försvarsavvägningen.

Den beskäring av äskandena som det föreliggande budgetförslaget innefattar innebär att budgeten — i likhet med vad fallet varit budgetåren 1955/57 — icke heller för budgetåret 1957/58 kan anslutas till ÖB-planens riktlinjer. Såsom av det förut anförda framgår skulle en anslutning till ÖB-planens kostnadsnivå kräva en anslagssumma för nästa bud-

getår — även om man räknade med den mera begränsade kostnadsram som av överbefälhavaren antytts — som går utöver vad som regeringen nu bedömer möjligt ur samhällsekonomiska och statsfinansiella synpunkter. Det skulle varit fråga om ett ytterligare belopp av omkring 100 miljoner kronor för att en successiv anslutning till ÖB-planen skulle ha kunnat påbörjas. En ytterligare höjning av försvarsbudgeten med belopp av denna storleksordning har icke ansetts möjlig för 1957/58. Riktpunkten för budgetarbetet har måst vara att i huvudsak endast acceptera en efter restriktiv prövning fastställd automatisk kostnadsstegring. Ställningstagandet innebär sålunda att ÖB-planen enligt regeringens mening icke kan läggas till grund för bestämmandet av försvarskostnadernas storlek under nästa budgetår. Det innebär å andra sidan icke att budgetens utformning är sådan att möjligheterna skulle vara uteslutna för försvarsberedningen att i fortsättningen diskutera ÖB-planen och i anslutning till denna komma fram till ett resultat.

Det sagda får nämligen icke tolkas så att tidpunkten skulle vara inne att begränsa försvarsorganisationen till att avse en organisation som i princip rymmes inom den nu föreslagna kostnadsramen. Därest så blev fallet, skulle det leda till en beskärning av försvarsgrenarna som knappast skulle kunna undgå att få konsekvenser för den operativa målsättningen. För en dylik omprövning av vår försvarsorganisation utgör det aktuella utrikespolitiska läget ingen grundval. De senaste årens förbättring i relationerna mellan öst och väst motväges av att öppna stridshandlingar pågår eller nyligen ägt rum inom olika lokalt begränsade områden: i Ungern, i Mellersta Östern, i Algeriet, i Fjärran Östern. Det utrikespolitiska läget är sålunda alltjämt labilt. Försiktigheten hjuder att man icke nu med utgångspunkt från kostnadsnivån för nästa års försvarsbudget vidtager någon principiell ändring av krigsorganisationen enligt gällande planer. Den fortsatta utvecklingen bör avvaktas. Den nu framlagda budgeten innebär att materielanslag och vissa andra löpande anslag upptagits till lägre belopp än vad som i längden motsvarar kostnaderna för vidmakthållandet av gällande organisation. Detta leder bland annat till att materielplanerna fortfarande icke fullföljes i den från början avsedda takten. I avbidan på säkrare hållpunkter för bedömningen av den internationella utvecklingen på längre sikt har det emellertid bedömts möjligt att iakttaga denna begränsning i anslagstilldelningen.

Möjligheten att det sedermera kan bli fråga om en omprövning av försvarsorganisationens kvantitet och kvalitet bör å andra sidan icke avvisas. Den stigande kostnadstendensen för försvaret på grund av bland annat den tekniska utvecklingen kan nämligen göra det nödvändigt att längre fram vidtaga sådana minskningar i såväl krigs- som fredsorganisationen att försvarskostnadernas fortsatta stegring kan begränsas. Vid dessa överväganden kommer givetvis spørsmålet om »kvantitet contra kvalitet» i försvaret

att vara av stor betydelse. I sammanhanget måste emellertid alltjämt med skärpa understrykas den militära och psykologiska betydelsen av gällande operativa målsättning, som bland annat innebär att ingen del av landet skall från början uppges utan motstånd.

I enlighet med vad nu anförts har det i det föreliggande budgetförslaget varit nödvändigt att beskära den materielanskaffning och de utgifter i övrigt som den gällande försvarsorganisationen i och för sig skulle kräva för att i längden kunna hållas intakt. Jag är dock av den meningen att en viss dämpning av anskaffningstakten beträffande krigsmateriel är motiverad ur flera synpunkter. För det första kan en dylik åtgärd vara av konjunkturpolitiskt värde genom att bidra till de ekonomiska stabiliseringssträvandena. Det kan vidare vara motiverat att iakttaga försiktighet i fråga om anskaffning av vissa stridsmedel av s. k. konventionell karaktär, om vars värde som stridsmedel i ett senare skede man kan ha skäl att hysa tveksamhet. Genom en begränsning av anskaffningsverksamheten kan resurserna i stället inriktas på en planering för vapenarsenalen under ett längre bort liggande tidsskede. Detta resonemang innebär självfallet icke att kravet på aktuell funktionsduglighet och beredskap hos försvaret får otillbörligt åsidosättas.

Å andra sidan bör en varning uttalas mot de överdrivna föreställningar som på sina håll spårats beträffande möjligheterna att radikalt »ombevåpna» försvaret, att snabbt omgestalta dess materiella och organisatoriska förhållanden. Försvarets omvandlingsprocess är både utomlands och här hemma mera tidskrävande än vad man stundom tycks föreställa sig.

I anslutning till det nyss nämnda förtjänar det understrykas att rationaliseringsfrågorna inom försvaret måste kräva fortsatt och ökad uppmärksamhet. Jag vill erinra om att från militärt håll har framförts vissa förslag till rationalisering av krigsmaktens organisation. Bland annat innefattar ÖB-planen en del förslag till åtgärder i detta hänseende, av vilka några redan genomförts eller håller på att genomföras enligt statsmakternas beslut. Det är emellertid enligt min mening av största vikt att rationaliseringsarbetet inom försvaret får föras vidare. En hel del har redan åstadkommit på detta område och ekonomiska vinster har kunnat inkasseras. Men mera kan säkert göras för att ernå förenklingar och besparingar. Jag kommer därför att även i fortsättningen noga följa dessa frågor och jag ämnar föreslå eller vidtaga de åtgärder som kan vara erforderliga för att åstadkomma kostnadsbesparingar och ökad effektivitet inom försvarsorganisationen. Det bör dock framhållas att man icke skall föreställa sig att det på den vägen — hur betydelsefulla besparingarna i och för sig än är — går att ernå kostnadsminskningar av sådan räckvidd att de skulle kunna på något avgörande sätt förändra försvarsbudgeten i stort. Denna påverkas framför allt av kostnadskonsekvenserna av den militärtekniska utvecklingen och av löne- och pridförändringar.

I anslutning till det nu anförda vill jag framhålla ytterligare en synpunkt på försvarsbudgeten och försvarsorganisationens utformning i vårt land av mera allmänpolitisk innebörd. Försvarets organisation och dess kostnader kan givetvis icke ses som ett isolerat militärt spörsmål. Även andra synpunkter, ekonomiska m. fl., måste spela in. Härom torde råda allmän enighet. Vid försvarskostnadernas bestämmande måste det alltid bli fråga om vad som är möjligt att åstadkomma inom ramen för de samlade resurserna och inom ramen för de finansiella möjligheter som medborgarna i samhället är villiga att ställa till statens förfogande i form av skatter. Försvaret är i eminent grad en verksamhet som måste ombesörjas av staten för medborgarnas räkning och till allas nytta. Ett försvar är överhuvud icke eljest tänkbart. Om det emellertid förhåller sig så att politiska meningsriktningar vinner terräng vilkas strävan går ut på att genom långtgående skattesänkingsförslag beröva staten i väsentlig grad de resurser som är erforderliga för att samhället skall kunna sörja för de gemensamma behovens tillgodoseende och för fullföljandet av en ekonomisk stabiliseringspolitik, kan detta uppenbarligen icke undgå att få konsekvenser för bestämmandet av försvarsutgifternas storlek, liksom av kostnaderna för annan verksamhet som tjänar medborgarnas samfälliga intresse. Försvarsfrågan i vårt land har under en följd av år kunnat hållas över partistriderna. Värdet härav har varit betydande. Men förutsättningen för att detta skall vara möjligt även i framtiden är att det råder en långtgående samstämmighet i uppfattningen mellan skilda politiska meningsriktningar om vilka finansiella resurser som skall ställas till statens förfogande för tillgodoseende av gemensamma ändamål. Visar det sig att denna förutsättning brister, måste det få konsekvenser för inställningen till försvarsfrågan i vårt land.

Jag övergår nu till att redogöra för de huvudsakliga anslagsförändringarna i det föreliggande budgetförslaget. Fjärde huvudtiteln slutar som nämnts på 2 242 miljoner kronor, d. v. s. en ökning med 171 miljoner kronor jämfört med huvudtiteln i riksstaten för löpande budgetår, som uppgår till 2 071 miljoner kronor.

Anslagsökningen på 171 miljoner kronor fördelar sig i stora drag enligt följande. Kostnaden för de återupptagna repetitionsövningarna uppgår till 70 miljoner kronor. Höjda löner och traktamenten betyder en anslagsuppräknings med sammanlagt 26 miljoner kronor. Prishöjningar på andra anslag än materielanslag har föranlett anslagshöjningar med tillhoppa 15 miljoner kronor. Höjda järnvägstaxor innebär anslagshöjningar med tillhoppa 3 miljoner kronor. Övrig anslagsuppräknings av automatisk natur på andra anslag än materielanslagen uppgår till omkring 22 miljoner kronor. Här innefattas uppräknings av anslaget till drift och underhåll av flygmateriel inom ramen för oförändrade flygtidsnormer, vissa anslagshöjningar på grund av ändrat antal tjänstgöringsdagar för värnpliktiga, höj-

ningar av vissa förslagsanslag med hänsyn till föreliggande anslagsbelastning m. m. Härutöver har företagits höjningar på två materielanslag, nämligen för armén och flygvapnet. Beträffande arméns tygmaterielanslag, som nu uppgår till 280 miljoner kronor, har äskats ett anslag för nästa budgetår på 338 miljoner kronor, d. v. s. en ökning med 58 miljoner kronor. Denna ökning fördelar sig med cirka 22 miljoner kronor på uppräknig till planenlig nivå och med cirka 36 miljoner kronor på uppräknig med hänsyn till prisfördyring. På detta anslag har jag förordat en till 25 miljoner kronor begränsad anslagsuppräknig för att delvis ge kompensation för den inträdda fördyringen. I fråga om flygvapnets materielanslag, som i årets budget upptagits till 475 miljoner kronor, har redan tidigare erinrats om att det förutsatts en fortsatt uppräknig av detta anslag vid 1956 års riksdags beslut om flygvapnets rullande 7-årsplan. Medelårskostnaden i denna plan är upptagen till 522 miljoner kronor och anslaget skulle planenligt upptagas till cirka 495 miljoner kronor för nästa budgetår. Utöver detta belopp har nu flygförvaltningen i sina äskanden hemställt om ett belopp av 38 miljoner kronor som avser täckning av vissa fördyringar. Jag har icke funnit det möjligt att nu genomföra någon anslagshöjning för detta ändamål och kan sålunda icke heller tillstyrka en utökning av gällande 7-årsplan. Jag föreslår att anslaget upptages med ett belopp av 490 miljoner kronor, innebärande en till 15 miljoner kronor begränsad planenlig uppräknig.

Utöver de nu angivna anslagshöjningarna har jag ansett det angeläget att i budgeten kunna bereda utrymme för vissa icke-automatiska utgiftsändamål av särskild vikt men av relativt blygsam ekonomisk räckvidd. Sålunda tillstyrker jag en fortsatt förstärkning av forskningsanstaltens kader av kvalificerade forskare. Jag avser vidare att senare under riksdagen anmäla vissa förslag i fråga om den centrala försvarsförvaltningens organisation och personaluppsättning, särskilt i vad avser de tekniskt betonade arbetsområdena, på grundvalen av 1956 års försvarsförvaltnings-sakkunnigas betänkande. I detta sammanhang föreslår jag därför att anslagen till de berörda förvaltningarna, i avbidan på särskild proposition i ämnet, upptages med preliminärt beräknade belopp. Det synes vidare angeläget att — på sätt som plägar ske — i försvarsgrenarnas allmänna avlöningsanslag inräknas rimliga marginaler för tillgodoseende av de mest trängande önskemålen. Behoven under dessa anslag sammanhänger delvis med tidigare principbeslut av riksdagen och kan följaktligen sägas ha i viss mån automatisk karaktär. Definitiva förslag beträffande försvarsgrenarnas allmänna avlöningsanslag torde som vanligt få framläggas i den s. k. avlöningspropositionen senare under riksdagen.

Slutligen förordar jag vissa smärre anslagsförstärkningar, av vilka särskilt torde höra nämnas de till anskaffning av drivmedelsutrustning (+ 0,9

miljoner kronor) och till anskaffning av sjukvårdsmateriel (+ 0,7 miljoner kronor).

De nu angivna anslagsposterna ger tillsammans en ökning med 178 miljoner kronor. Då å andra sidan vissa anslagsnedräkningar om i runt tal 7 miljoner kronor avgår härifrån, stiger alltså fjärde huvudtiteln till ett belopp av 2 242 miljoner kronor för budgetåret 1957/58. Fördelat på de olika försvarsgrenarna är anslagsförändringarna sammanfattningsvis följande. Anslagen till armén ökar med 112 miljoner kronor, till marinen med 12 miljoner kronor, och till flygvapnet med 36 miljoner kronor. Anslagen till övriga ändamål ökar med tillhoppa 11 miljoner kronor.

Vad härefter angår beställningsbemyndigandena under de planreglerade materielanslagen får jag anföra följande.

För arméns del uppgår bemyndigandet för löpande budgetår till 215 miljoner kronor. För nästa budgetår har äskats ett belopp av 280 miljoner kronor. Jag förordar att bemyndigandet upptages till oförändrat belopp, 215 miljoner kronor. Jag torde i detta sammanhang få beröra det av arméchefen framlagda förslaget till riktlinjer för materielanskaffningen vid armén under budgetåren 1957/58—1965/66. Förslaget ansluter i princip till ÖB-planen. Jag anser mig i rådande läge icke kunna förorda att någon principiell ställning tages från statsmakternas sida till ifrågavarande förslag. Å andra sidan vill jag understryka angelägenheten av långtidsplanering av försvarsgrenarnas materielanskaffning. I likhet med överbefälhavaren anser jag därför att arméchefens förslag bör kunna utgöra en grund för arbetet inom berörda myndigheter för uppgörandet av de årliga förslagen till äskanden.

I fråga om marinens fartygsbyggnader m. m. tillstyrker jag ett beställningsbemyndigande av 100 miljoner kronor. Bemyndigandet i år utgör 226 miljoner kronor. I äskandena för 1957/58 har bemyndigandet föreslagits till 127 miljoner kronor. Min reduktion av det begärda bemyndigandet beror i huvudsak på att jag nu icke kan förorda beställningsbemyndigande för fyra minsvepare till ett sammanlagt belopp av 24 miljoner kronor. Däremot tillstyrker jag av marinförvaltningen framlagt förslag till ytterligare ersättningsbyggnad av 3 ubåtar samt förordar vidare att viss helikoptermateriel får anskaffas. Jag är nämligen av den uppfattningen att helikoptern utgör ett militärt betydelsefullt tillskott till den marina organisationen.

Vad angår marinens vapenmateriel förordar jag att bemyndigandet upptages till 85 miljoner kronor eller samma belopp som för innevarande år.

Vad slutligen beträffar flygvapnets materielanskaffning är beställningsbemyndigandet i år upptaget till 640 miljoner kronor. Jag föreslår att bemyndigandet för nästa budgetår bestämmes till oförändrat belopp.

Mina förslag beträffande beställningsbemyndigandena under försvars-

grenarnas materielanslag innebär sålunda sammanfattningsvis att bemyndigandena i fråga om arméns tygmateriel, marinens vapenmateriel och flygvapnets flygmateriel hålles oförändrade, under det att fartygsbyggnadsbemyndigandet minskas med 126 miljoner kronor jämfört med löpande budgetår.

I likhet med vad som brukat ske närmast föregående år torde jag här efter få lämna vissa ytterligare uppgifter för att belysa den försvarsbudget som nu framlägges. I efterföljande sammanställning lämnas beträffande anslagen för anskaffning av tygmateriel (motsvarande) uppgifter rörande bemyndiganden och medelsanvisningar för budgetåret 1956/57 och för budgetåret 1957/58 enligt mina förslag m. m.

A n s l a g	Budgetåret 1956/57		Budgetåret 1957/58		Bemyndi- ganden som per den 30 juni 1957 icke täckts av anslag	Bemyndigan- den som per den 30 juni 1958 icke täckts av anslag
	Bemyndi- ganden	Anslog	Föreslag- na bemyn- diganden	Före- slagna anslag		
Armén: Anskaffning av tyg- materiel m.m.	215	280	215	305	819	729
Marinen: Fartygsbyggnader.	1218	109	100	107	482	475
Marinen: Anskaffning av va- penmateriel m.m.	85	85	85	85	206	206
Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m.m.	640	475	640	490	912	1 062
Summa	1 158	949	1 040	987	2 419	2 472

¹ Nya bemyndiganden 225; minskning av äldre bemyndiganden 7.

Av sammanställningen framgår att enligt mina förslag summan av nya beställningsbemyndiganden för nästa budgetår uppgår till ett belopp som med 125 miljoner kronor understiger motsvarande summa för innevarande budgetår. Anslagen föreslås öka med 38 miljoner kronor. I jämförelse med ställningen den 30 juni 1957 skulle vid bifall till förslagen de bemyndiganden, som icke täckts av anslag, komma att öka med 53 miljoner kronor.

Summan av samtliga beställningsbemyndiganden under fjärde huvudtiteln kommer vid bifall till mina förslag att utgöra 1 065,1 miljoner kronor. I förhållande till de bemyndiganden som lämnats för innevarande budgetår — 1 191,3 miljoner kronor — innebär detta en minskning med 126,2 miljoner kronor.

För att medelsbehovet för materielanskaffning skall kunna överblickas måste även reservationsmedelsförbrukningen såväl under fortlöpande anslag som under äldre anslag beaktas. Av närmast följande tablå framgår

dels betalningsutfall under materielanskaffningsanslagen budgetåret 1955/56, dels ock den uppskattade medelsåtgången för samma ändamål under vart och ett av budgetåren 1956/57 och 1957/58. Till jämförelse har upptagits de under respektive budgetår — i form av reservationer och för budgetåren anvisade anslag — tillgängliga anslagsmedlen.

	1955/56		1956/57		1957/58	
	Anslag och reservationsmedel	Belastning	Anslag och reservationsmedel	Beräknad belastning	Anslag och reservationsmedel	Beräknad belastning
Fortlöpande anslag						
Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.	280	280	280	280	305	305
Under anslaget redovisad betalningsreserv (reservation)	108	62	46	46	—	—
Marinen: Fartygsbyggnader m. m. ...	109	89	109	109	107	107
Under anslaget redovisad betalningsreserv (reservation)	42	—	62	9	53	53
Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.	90	90	85	85	85	85
Under anslaget redovisad betalningsreserv (reservation)	19	4	15	10	5	5
Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.	444	438	475	475	490	490
Under anslaget redovisad betalningsreserv (reservation)	9	—	15	5	10	10
Äldre anslag						
Armén	17	13	4	3	1	1
Marinen	11	3	8	3	5	2
Summa	1 129	979	1 099	1 025	1 061	1 058

I den följande sammanställningen redovisas under olika huvudgrupper anslagssummor enligt riksstaten för innevarande budgetår respektive enligt mina förslag för nästa budgetår samt skillnaden mellan dessa belopp.

	1956/57 enligt riksstaten	1957/58 (förslag)	Skillnad
Försvarsdepartementet	1,1	1,3	+ 0,2
Centrala förvaltningsmyndigheter	50,6	55,3	+ 4,7
Försvarsstaben	17,0	17,7	+ 0,7
Armén	776,2	888,6	+ 112,4
Marinen	404,4	416,4	+ 12,0
Flygvapnet	737,9	773,7	+ 35,8
Vissa för försvaret gemensamma ändamål	44,3	48,6	+ 4,3
Diverse	39,1	40,5	+ 1,4
Summa	2 070,6	2 242,1	+ 171,5

Såsom framgår av sammanställningen belöper av den totala ökningen på drygt 171 miljoner kronor 112 miljoner kronor på armén, 12 miljoner kronor på marinen, 36 miljoner kronor på flygvapnet samt 11 mil-

joner kronor på gemensamma ändamål m. m. Av ökningarna för arméns del förorsakas drygt hälften — eller 65 miljoner kronor — av återupptagandet av repetitionsövningarna, medan 25 miljoner kronor belöper på anslaget till anskaffning av tygmateriel m. m. Av ökningarna på anslagen för marinen beror cirka 3,5 miljoner kronor på repetitionsövningarnas återupptagande. De förhållandevis ringa ökningarna i övrigt på marinens anslag förklaras av att ökningarna delvis uppväges av vissa anslagsnedräkningar på drygt 3 miljoner kronor. Beträffande flygvapnet har återupptagandet av repetitionsövningarna relativt ringa del i de totala anslagsökningarna, av vilken 15 miljoner kronor hänför sig till anslaget till anskaffning av flygmateriel m. m.

Orsakerna till anslagshöjningarna har jag redan i det föregående angivit i huvuddrag.

I den följande sammanställningen har upptagits anslagssummor på riksstat och tilläggsstat för budgetåren 1955/56 och 1956/57 samt den enligt förevarande proposition beräknade anslagssumman för budgetåret 1957/58. I det belopp, som upptages för 1956/57, har jämväl inräknats de belopp om tillsammans 12,8 miljoner kronor, som senare denna dag under fjärde huvudtiteln äskas å tilläggsstat II.

	1955/56	1956/57	1957/58
Anslag under fjärde huvudtiteln	¹ 2 029,7	² 2 093,4	2 242,1

Vid bifall till mina förslag kommer således försvarskostnaderna i vad avser fjärde huvudtiteln att stiga med i runt tal 149 miljoner kronor, om jämförelse sker mellan riksstat och tilläggsstat för innevarande budgetår och den i förevarande proposition föreslagna riksstaten för nästa budgetår. Sker jämförelse endast mellan huvudtiteln enligt riksstaten för innevarande budgetår och enligt förslaget till riksstat för nästa budgetår, utgör ökningen, som förut nämnts, 171 miljoner kronor.

Anslag till nya kapitalinvesteringar för försvarsändamål uppgick under budgetåren 1955/56 och 1956/57 till 118,3 miljoner kronor respektive 122,9 miljoner kronor, varvid för budgetåret 1956/57 inräknats anslag om sammanlagt 24,5 miljoner kronor som senare denna dag äskas å tilläggsstat II. För nästa budgetår räknar jag med anslag för här avsett ändamål till ett sammanlagt belopp av 108,4 miljoner kronor.

Reservationerna under fjärde huvudtiteln uppgick vid ingången av budgetåret 1955/56 till omkring 355 miljoner kronor, varav 321 miljoner kronor hänförde sig till fortlöpande anslag och 34 miljoner kronor till äldre anslag. Reservationsmedelsbehållningen nedgick under budgetåret

¹ Varav 12,2 miljoner kronor på tilläggsstat.

² Varav 22,8 miljoner kronor på tilläggsstat; häri inräknat ett anslag på tilläggsstat I å 10 miljoner kronor till Kostnader för organiserande av en svensk F. N.-styrka.

1955/56 med sammanlagt 72 miljoner kronor till 283 miljoner kronor. Av minskningen belöpte 21 miljoner kronor på äldre anslag, varå behållningarna vid budgetårets utgång alltså utgjorde 13 miljoner kronor. Reservationsmedelsbehållningarna på fortlöpande anslag minskade med 51 miljoner kronor till 270 miljoner kronor.

Beträffande reservationerna å vissa av de löpande anslagen lämnas i det följande vissa ytterligare upplysningar.

I det föregående har redogjorts för den beräknade medelsförbrukningen under materielanskaffningsanslagen under budgetåren 1956/57 och 1957/58. Då det gäller att beräkna den totala medelsförbrukningen under fjärde huvudtiteln måste emellertid även beaktas medelsförbrukningen å andra anslag än anslagen för materielanskaffning. En preliminär uppskattning rörande kostnadsutvecklingen visar, att de sammanlagda utgifterna under fjärde huvudtiteln kan vid oförändrat pris- och löneläge beräknas till omkring 2 230 miljoner kronor under budgetåret 1956/57 och till omkring 2 320 miljoner kronor under budgetåret 1957/58. Som jämförelse kan nämnas att de verkliga utgifterna under budgetåret 1955/56 uppgått till 2 163 miljoner kronor.

De sammanlagda försvarskostnaderna — inberäknat medelsförbrukningen under kapitalbudgeten — kan uppskattas till omkring 2 350 miljoner kronor budgetåret 1956/57 och omkring 2 440 miljoner kronor budgetåret 1957/58.

För budgetåret 1956/57 har riksdagen medgivit, att vissa under fjärde huvudtiteln uppförda reservationsanslag må enligt Kungl. Maj:ts medgivande överskridas, om av beredskapskäl värnpliktiga måste inkallas till repetitionsövning eller till beredskapsövning eller om andra särskilda åtgärder av samma skäl måste vidtagas. Ett liknande bemyndigande torde böra utverkas av riksdagen även för nästa budgetår.

Under åberopande av vad i det föregående anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för budgetåret 1957/58 medgiva att, därest av beredskapskäl värnpliktiga inkallas till repetitionsövning av större omfattning eller beredskapsövning eller ock av samma skäl andra särskilda åtgärder måste vidtagas, följande under riksstatsens fjärde huvudtitel uppförda reservationsanslag, nämligen Armén: Övningar m. m., Armén: Underhåll av tygmateriel m. m., Marinen: Övningar m. m., Marinen: Underhåll av fartyg m. m., Flygvapnet: Övningar m. m. samt Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m., må enligt Kungl. Maj:ts bestämmande överskridas.

A. Försvarsdepartementet

[2] 1. Försvarsdepartementet: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	930 000	999 883
1956/57 (statsliggaren s. 161)	995 000	
1957/58 (förslag)	1 152 000	

Chefen för finansdepartementet har förut denna dag under För flera huvudtitlar gemensamma frågor på grundval av förslag i ämnet av en särskilt tillkallad utredningsman till behandling upptagit frågor rörande personaluppsättningen inom vissa avdelningar i statsdepartementen m. m. Utredningsmannen har för försvarsdepartementets del i vad avser nya tjänster föreslagit, bland annat, att ytterligare en tjänst för budgetsekreterare i Cr 8 inrättas. Med tillstyrkan härav föreslår jag, under hänvisning tillika till vad chefen för finansdepartementet anfört i ämnet, att en tjänst för budgetsekreterare i Cr 8 inrättas vid försvarsdepartementet.

Försvarsdepartementets rekryteringspersonal behöver utökas. Jag beräknar för detta ändamål medel för avlöande av en amanuens och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål.

Jämlikt grunderna för den reglerade befordringsgången torde en tjänst för kontorsbiträde i Ca 8 böra inrättas. Då blivande innehavare av tjänsten torde komma att inneha högre icke-ordinarie tjänst beräknar jag icke några medel för den nya tjänsten.

I övrigt föreslår jag för försvarsdepartementets del icke några personalförändringar för nästa budgetår.

Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet anfört i ämnet vid behandlingen av frågor rörande personaluppsättningen inom vissa avdelningar i statsdepartementen m. m. föreslår jag att i försvarsdepartementets avlöningsstat uppföres en förslagsvis betecknad post, benämnd »Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft». Beräkandet av medel för ifrågavarande ändamål under förevarande anslag medför en minskning av medelsbehovet under fjärde huvudtitelns anslag Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, vartill jag återkommer i det följande vid behandlingen av sistnämnda anslag.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1957/58, med beaktande av 1956 års löne reglering, till 1 152 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 21 444 kronor för en budgetsekreterare i Cr 8 till (499 000 + 21 444 =) avrundat 520 000 kronor.

Posten Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft uppföres med 81 000 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 11 448 kronor för en amanuens och med 6 288 kronor för ett biträde för skriv- och kontorsgöromål till (179 000 + 11 448 + 6 288 =) avrundat 197 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 42 000 kronor till (220 240 + 42 000 =) 262 240 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel ökas med 5 000 kronor till (142 000 + 5 000 =) 147 000 kronor.

Posterna Avlöning till departementschefen, 37 700 kronor, Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 198 000 kronor, samt Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 3 060 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Anslagsökningen utgör 157 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för försvarsdepartementet uppföra ytterligare tjänster för en budgetsekreterare i lönegrad Cr 8 och ett kontorsbiträde i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöning till departementschefen	37 700
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	520 000
3. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	198 000
4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 060
5. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	81 000
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	197 000
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	262 240
	<hr/>
Summa kronor	1 299 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	147 000
	<hr/>
Nettoutgift kronor	1 152 000

c) till *Försvarsdepartementet*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 152 000 kronor.

[3] 2. **Försvarsdepartementet: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	120 000	112 244
1956/57 (statsliggaren s. 162)	120 000	
1957/58 (förslag)	120 000	

Jag föreslår att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat be-
lopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Försvarsdepartementet: Omkostnader* för budgetåret
1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kronor.

B. Centrala förvaltningsmyndigheter

I anslutning till mitt uttalande i ämnet i 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 26) har jag, med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande, den 27 januari 1956 tillkallat tre sakkunniga för att verkställa viss översyn av försvarsförvaltningarnas organisation m. m. De sakkunniga, som antagit benämningen 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga, har den 22 september 1956 framlagt betänkande med synpunkter och förslag i anledning av det ditintills verkställda översynsarbetet. Förslaget berör försvarets civilförvaltning, armétygförvaltningen, arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningen, flygförvaltningen och försvarets förvaltningsdirektion. Då beredningen av ärendet ännu icke är avslutad kan jag icke nu framlägga slutliga anslagsäskanden rörande förenämnda ämbetsverks avlönings- och omkostnadsanslag. Dessa anslag bör därför, såsom jag anfört i det föregående, i riksstatsförslaget upptagas med allenast beräknade belopp. Jag avser att i det följande under respektive anslag göra hemställan härom.

FÖRSVARETS CIVILFÖRVALTNING

[4] 1. **Försvarets civilförvaltning: Avlöningar.** 2. **Försvarets civilförvaltning: Omkostnader.** Dessa anslag är för innevarande budgetår uppförda med 4 293 000 kronor respektive 800 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning (skr. ²²/₈ och ²²/₉ 1956) hemställer att avlöningsanslaget höjes med 52 000 kronor och omkostnadsanslaget med 71 000 kronor.

Under hänvisning till vad jag inledningsvis under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1957/58 beräkna

a) till *Försvarets civilförvaltning: Avlöningar* ett förslagsanslag av 4 265 000 kronor; samt

b) till *Försvarets civilförvaltning: Omkostnader* ett förslagsanslag av 870 000 kronor.

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

[5] 3. Försvarets sjukvårdsstyrelse: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	690 000	726 571
1956/57 (statsliggaren s. 164)	752 000	
1957/58 (förslag)	786 000	

Yrkande

Försvarets sjukvårdsstyrelse (skr. 13/8 1956) hemställer att anslaget höjes med 74 000 kronor.

	Ökning
1. 1 läkare Cg 25 — förste byråläkare Ce 29	4 140
2. 1 desinfektör Ce 15	11 412
3. Ordinariesättningar	
1 förste byråsekreterare Ce 27, 1 kamrerare Ce 25, 1 förste hälsovårdsassistent Ce 21, 1 förste kansliskrivare Ce 17, 2 kansli- biträden Ce 11	—
4. 1 hälsovårdsinspektör Ca 25 — byråinspektör Ca 25	—
5. Omräkning	
Löneklassuppflyttningar	2 609
1956 års löneroglering	31 422
Minskade pensionsmedel	24 000
	<hr/> 73 583
	Avrundat 74 000

Motiv

1. Under anslaget har medel beräknats för en extra läkartjänst i Cg 25. Tjänsten har ansetts böra placeras vid hälsovårdsbyrån, varvid de med tjänsten förenade arbetsuppgifterna förutsatts skola vara att förbereda och planlägga skyddet mot biologiska stridsmedel och mot epidemiskt uppträdande av infektionssjukdomar under krig samt att leda och administrera denna verksamhet. Då tjänsten icke kunnat besättas har Kungl. Maj:t den 13 januari 1956 bemyndigat sjukvårdsstyrelsen att, under förutsättning att tjänsten hålles vakant, tills vidare disponera lönen för anställande av deltidstjänstgörande läkare med erforderlig specialutbildning mot arvoden, vilka skall avpassas efter tjänstgöringstidens omfattning och lön enligt 25 löneklassen. Med stöd av bemyndigandet har sjukvårdsstyrelsen anställt två experter på de aktuella områdena. Denna anordning har dock icke kunnat förhindra att eftersläpningen av viktiga arbetsuppgifter ökat, enär ingen av de båda befattningshavarna kunnat tjänstgöra kontinuerligt. An-

ordningen får därför betraktas som ett provisorium. En allvarlig olägenhet är att hälsovårdsbyrån saknar till byrån fast knuten läkare, som kan uppehålla befattningen som chef för byrån vid förfall för denne. De båda befattningshavarna kan vidare icke anlitas för inspektions- eller andra tjänsteresor. Sjukvårdsstyrelsen föreslår därför att den extra tjänsten för läkare i Cg 25 utbytes mot en tjänst för förste byråläkare i Ce 29.

2. Med anlåtande av medel, som ställts till förfogande av fortifikationsförvaltningen och arméintendenturförvaltningen, har sjukvårdsstyrelsen för arbetsuppgifter avseende desinfektionsverksamhet inom försvaret anställt en extra tjänsteman i 15 lönegraden. Då personalbehovet får anses bestående föreslår sjukvårdsstyrelsen att för ändamålet inrättas en tjänst för desinfektör i Ce 15 på sjukvårdsstyrelsens stat.

3. Tjänsterna har funnits inrättade under så lång tid att stadigvarande behov av dem anses föreligga. Med hänsyn härtill bör tjänsterna ordinarie sättas.

4. Den föreslagna ändrade tjänstebenenämningen anses bättre ange tjänst innehavarens arbetsuppgifter, vilka icke är begränsade till hälsovårdsinspektioner utan till stor del är av förvaltningsmässig karaktär.

Departementschefen

1956 års försvarsförvaltningssakkunniga har anmält att — då önskemål uttalats från försvarets sjukvårdsstyrelse om att de sakkunniga skulle utsträcka översynen av försvarsförvaltningarnas organisation till att omfatta även styrelsen — de sakkunniga vore beredda att utreda behovet av jämkningar i styrelsens detaljorganisation, personalbehov m. m. I avvaktan på resultatet av berörda översyn av sjukvårdsstyrelsen är jag icke beredd att tillstyrka av styrelsen för nästa budgetår föreslagna tjänsteförändringar m. m.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1957/58 till 786 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 2 000 kronor för löneklassuppflyttningar till (242 000 + 2 000 =) 244 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 32 000 kronor till (158 400 + 32 000 =) 190 400 kronor.

Posterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 324 000 kronor, Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 67 000 kronor, Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 12 600 kronor, samt Pensionsmedel, 52 000 kronor, upptages med oförändrade belopp.

Anslagshöjningen utgör 34 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsstyrelse, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	324 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	67 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	12 600
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	244 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	190 400
	<hr/>
	Summa kronor 838 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	52 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 786 000

b) till *Försvarets sjukvårdsstyrelse*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 786 000 kronor.

[6] 4. Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	85 000	114 993
1956/57 (statsliggaren s. 166)	85 000	
1957/58 (förslag)	93 000	

Yrkande

Försvarets sjukvårdsstyrelse hemställer att anslaget höjes med 8 000 kronor.

	Ökning
1. Ökad inspektionsverksamhet	2 000
2. Höjda traktamenten	1 000
3. Ökade städningskostnader	4 400
4. Abonnemangsavgift för alarmanläggning	600
	<hr/>
	8 000

Motiv

1. I syfte att tillföra sjukvårdsstyrelsen veterinärmedicinsk expertis för den hygieniska livsmedelskontrollen inom försvaret har den 1 oktober 1955 till tjänstgöring vid styrelsen i kommandoväg placerats en regementsveterinär vid fältveterinärkåren, varjämte en bataljonsveterinär vid kåren avses skola placeras till tjänstgöring vid styrelsen. Härigenom beräknas medelsbehovet till reseersättningar öka med omkring 2 000 kronor.

2. De från och med den 1 juli 1956 höjda traktamentena beräknas medföra en årlig ökning av resekostnaderna med omkring 1 000 kronor.

3. I jämförelse med budgetåret 1954/55 har kostnaderna för städning under budgetåret 1955/56 ökat med omkring 4 650 kronor. Ökningen beror huvudsakligen på höjda lönekostnader men även på att styrelsens nya lokaler kräver mera städning än tidigare lokaler. För nästa budgetår räknas med ett ökat medelsbehov av 4 400 kronor för ändamålet.

4. För den i styrelsens nuvarande lokaler installerade alarmanläggningen tillkommer en årlig utgift av 600 kronor för abonnemangsavgift.

Departementschefen

Jag biträder sjukvårdsstyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 93 000 kronor.

FORTIFIKATIONSFÖRVALTNINGEN

[7] 5. **Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 100 000	2 261 079
1956/57 (statsliggaren s. 166)	2 800 000	
1957/58 (förslag)	3 020 000	

Yrkande

Fortifikationsförvaltningen (skr. ³¹/₈ 1956) hemställer att anslaget höjes med 242 000 kronor.

	Ökning
1. 1 sektionschef, forskare Cp eller Cr 12 — Cp eller Cr 14	2 712
1 laborator Cp eller Cr 10	29 748
2. 1 kanslibiträde Ca 11 — kontorist Ca 13	852
3. 1 förste byråsekreterare Ce 29	22 632
1 amanuens	14 784

	Ökning
4. 1 jägmästare Ce 29	22 632
1 skogsmästare Ce 20	13 956
5. 1 pensionerad officer 1: 30—1: 32	661
6. Omräkning	
Lönegradsuppflyttningar	3 816
1956 års löne reglering	130 207
	242 000

Motiv

1. Tjänsten för sektionschef, forskare i Cp eller Cr 12, är avsedd för chefen för befästringsbyråns forsknings- och försökssektion. Förslag om att uppflytta tjänsten till Cp eller Cr 14 har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 110, s. 85).

Den föreslagna nya tjänsten för laborator i Cp eller Cr 10 avses för forsknings- och försökssektionen. Förslaget har likaledes framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 110, s. 85).

2. Förslaget om uppflyttning av tjänsten för kanslibiträde, handsekreterare åt chefen för befästringsbyrån, till kontoristtjänst har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 110, s. 85).

3. De föreslagna nya tjänsterna för en förste byråsekreterare i Ce 29 och en amanuens avses för administrativa byråns marksektion. Förslagen har framförts tidigare (prop. 1956: 110, s. 85).

4. Inom den administrativa byråns domänsektion representeras den skogliga sakkunskapen av en jägmästare i Ca 32, vilken är den ende heltidsanställda tjänstemannen inom försvaret med högre skoglig utbildning. De arbetsuppgifter, som åvilar denne, är alltför omfattande. Svåra eftersläpningar har därför uppstått, särskilt beträffande upprättandet av skogshushållningsplaner. Läget är nu sådant att en utökning med det snaraste av den skogligt utbildade personalen vid fortifikationsförvaltningen är ofrånkomlig, om ämbetsverket skall kunna behörigen fullgöra sina — icke minst ekonomiskt — viktiga uppgifter rörande skötseln av försvarets skogar. Ämbetsverket föreslår därför att tjänster inrättas för en jägmästare i Ce 29 och en skogsmästare i Ce 20.

5. Chef för förrådskontrollkontoret är en pensionerad officer i 1: 30. Fortifikationsförvaltningen upprepar tidigare framfört förslag om att hänföra befattningen till 1: 32 (prop. 1956: 110, s. 85).

Departementschefen

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag, att en på fortifikationsförvaltningens personalförteckning för extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25 med avlöning från bygg-

nadsanslag uppförd tjänst för byråarkitekt i Ce 27 omvandlas till tjänst för förste byråarkitekt i Ce 29.

Beträffande de av fortifikationsförvaltningen föreslagna personalförändringarna tillstyrker jag att tjänster inrättas för en laborator i Ce 33, en förste byråsekreterare i Ce 29, en jägmästare i Ce 29 och en skogstekniker i Ce 17. Jag förutsätter att innehavaren av den nya tjänsten för jägmästare kommer att få så kvalificerade arbetsuppgifter och en så självständig ställning, att inrättandet av tjänsten medför en verklig avlastning för jägmästaren i Ca 32.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1957/58 till 3 020 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 20 556 kronor för en laborator i Ce 33, med 17 520 kronor för en förste byråsekreterare i Ce 29, med 17 520 kronor för en jägmästare i Ce 29, med 9 480 kronor för en skogstekniker i Ce 17 och med 3 012 kronor för automatiska lönegradsförändringar. Posten uppföres alltså med $(1\,570\,000 + 20\,556 + 17\,520 + 17\,520 + 9\,480 + 3\,012 =)$ avrundat 1 639 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 162 000 kronor till $(610\,160 + 162\,000 =)$ 772 160 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel ökas med 11 000 kronor till $(320\,000 + 11\,000 =)$ 331 000 kronor.

Posterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 510 000 kronor, Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 420 000 kronor, samt Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 9 840 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Anslagshöjningen utgör 220 000 kronor.

Med hänsyn till att även den lägre extra ordinarie personalen vid fortifikationsförvaltningen upptages i personalförteckning, som fastställs av Kungl. Maj:t, samt med hänsyn till förhållandena i samband med pågående, av riksdagen beslutad omorganisation av fastighetsförvaltningen inom försvaret torde anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal även för nästa budgetår böra betecknas förslagsvis. Posten bör emellertid liksom hittills maximeras av Kungl. Maj:t.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) *dels* på personalförteckningen för fortifikationsförvaltningen uppföra tjänster för ytterligare en förste byråsekreterare och en förste byråarkitekt, båda i lönegrad Ce 29, samt tjänster för en laborator i lönegrad Ce 33 och en jägmästare i lönegrad Ce 29, *dels ock* från förteckningen utesluta en tjänst för byråarkitekt i lönegrad Ce 27;

b) fastställa följande avlöningsstat för fortifikationsförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	510 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	420 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	9 840
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 639 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	772 160
	Summa kronor 3 351 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	331 000
	Nettoutgift kronor 3 020 000

c) till *Fortifikationsförvaltningen*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 3 020 000 kronor.

[8] 6. Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	295 000	291 996
1956/57 (statsliggaren s. 168)	300 000	
1957/58 (förslag)	305 000	

Fortifikationsförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 5 000 kronor på grund av höjda löner för städningpersonal. Jag biträder ämbetsverkets förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fortifikationsförvaltningen*: Omkostnader för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 305 000 kronor.

[9] 7. **Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	1630 000	558 580	403 685
1956/57 (statsliggaren s. 169)	2646 000		
1957/58 (förslag)	655 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 20 300 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 8 700 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 intill ett belopp av i runt tal 333 000 kronor bunden genom utlagda beställningar.

Anslaget för innevarande budgetår disponeras med 360 000 kronor till forskningsverksamhet och med 286 000 kronor till fortifikatorisk rustningsplanläggning.

Yrkande

Fortifikationsförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 554 000 kronor.

	Ökning
1. Forskningsverksamhet	340 000
2. Fortifikatorisk rustningsplanläggning	214 000
	<hr/>
	554 000

Motiv

1. De vapeneffekter, emot vilka det gäller att skapa byggnadstekniskt skydd genom fortifikatoriska åtgärder, är nu av helt annan omfattning än omedelbart efter andra världskrigets slut. Den fortifikatoriska forsknings- och försöksverksamheten, som skall anvisa vägarna för lämpliga och rationella skyddsmetoder, har på grund härav ställts inför allt flera och allt mera svårlösta uppgifter. Den inom förvaltningen bedrivna forskningen är ett synnerligen värdefullt instrument för främjande av försvarsväsendets tekniska utveckling och rationella anpassning till den moderna krigföringens krav. Det synes därför vara en angelägenhet av största vikt för försvaret att medelsanvisningen till fortifikatorisk forsknings- och försöksverksamhet väsentligt ökas. För att denna verksamhet skall kunna bedrivas i en utsträckning, som för närvarande bedömes lämplig med hänsyn till personella och organisatoriska resurser, erfordras för nästa budgetår en medelsanvisning av 700 000 kronor.

2. Planerna rörande den fortifikatoriska rustningen upprättas på grundval av bestämmelser i ämnet, utfärdade av överbefälhavaren senast den 3 januari 1956. Upprättandet av dessa planer nödvändiggör omfattande rekognosceringar. Vidare krävs en betydande bearbetning av rekognosceringsresultaten innan dessa utmynnar i färdiga planer. Härjämte erfordras

en ständig revidering av planerna. Kraven på sådana revideringsarbeten kommer att bli särskilt stora under nästa budgetår med anledning av de av överbefälhavaren senast utfärdade bestämmelserna. För att rustningsplanläggningen skall kunna bedrivas i en takt, som tillgodoser de mest angelägna behoven ur beredskapssynpunkt, beräknas för nästa budgetår en medelsanvisning av 500 000 kronor vara erforderlig.

Departementschefen

Jag kan icke tillstyrka att anslaget höjes med mera än 9 000 kronor, motsvarande i avrundat tal inträffade lönestegringar. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 655 000 kronor.

[10] 8. Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	125 000	43 282	417 637
1956/57 (statsliggaren s. 169)	100		
1957/58 (förslag)	100		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 icke till någon del bunden.

Yrkande

Fortifikationsförvaltningen hemställer att anslaget uppföres med 200 000 kronor.

Motiv

Ärligen återkommande, omfattande övningar med den centrala ledningen, distriktsmyndigheterna och driftvärnet är i fortsättningen ofrånkomliga. Kostnaderna härför beräknas till 200 000 kronor per budgetår. Då reservationsbehållningen beräknas i sin helhet komma att förbrukas under budgetåret 1956/57 bör för nästa budgetår anvisas ett belopp av 200 000 kronor.

Departementschefen

Jag kan icke tillstyrka en uppräknig av förevarande anslag utan föreslår att anslaget jämväl för nästa budgetår uppföres med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[11] 9. **Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens materiel**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	100	46 060	2 360 805
1956/57 (statsliggaren s. 169)	100		
1957/58 (förslag)	100		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 bunden intill ett belopp av i runt tal 7 500 kronor.

Yrkande

Fortifikationsförvaltningen hemställer att anslaget uppföres med 100 000 kronor.

Motiv

För en fortsatt planenlig anskaffning av materiel för byggnads- och reparationsberedskapen i samband med att materielförråden anslutes till planerade centralfortifikationsförråd beräknas en årlig kostnad av 100 000 kronor. Då reservationsbehållningen beräknas komma att i sin helhet förbrukas under budgetåret 1956/57 föreslås att för nästa budgetår anvisas ett belopp av 100 000 kronor.

Departementschefen

Jag kan icke tillstyrka att förevarande anslag höjes utan föreslår att detsamma även för nästa budgetår uppföres med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens materiel* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

ARMÉTYGFÖRVALTNINGEN

[12] 10. Armétygförvaltningen: Avlöningar. 11. Armétygförvaltningen: Omkostnader. Dessa anslag är för innevarande budgetår uppförda med 11 820 000 kronor respektive 720 000 kronor.

Armétygförvaltningen (skr. $\frac{1}{8}$ 1956) hemställer att avlöningsanslaget höjes med 2 180 000 kronor och omkostnadsanslaget med 195 000 kronor.

Under hänvisning till vad jag inledningsvis under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1957/58 beräkna

a) till Armétygförvaltningen: Avlöningar ett förslagsanslag av 12 925 000 kronor; samt

b) till Armétygförvaltningen: Omkostnader ett förslagsanslag av 940 000 kronor.

[13] 12. Armétygförvaltningen: Årskostnader för industriell krigsberedskap

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	600 000	913 001
1956/57 (statsliggaren s. 172)	600 000	
1957/58 (förslag)	700 000	

Yrkande

Armétygförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 100 000 kronor.

Motiv

De fasta utgifterna under anslaget, såsom lokalhyror, uppvärmnings- och kraftavgifter samt löner till vakter och tillsynsmän, beräknas för nästa budgetår till minst 370 000 kronor.

Omfattande kontinuerliga underhållsarbeten å byggnader, maskiner och verktyg m. m. — särskilt beträffande berganläggningar och industribyggnader med däri inrymd produktionsutrustning — måste företagas för att eliminera risker för personalen och säkerställa att tillverkningen vid behov kan igångsättas inom rimlig tid. Den förrådsställda maskinparken bör vidare göras till föremål för noggrann översyn. Kostnaderna för angivna ändamål beräknas under nästa budgetår uppgå till minst 250 000 kronor.

De ersättningar till försvarets fabriksfond, som skall bestridas från förevarande anslag, beräknas för nästa budgetår till 80 000 kronor.

Det av armétygförvaltningen för nästa budgetår beräknade medelsbehovet under anslaget uppgår således till sammanlagt (370 000 + 250 000 + 80 000 =) 700 000 kronor.

Departementschefen

Jag biträder armétygförvaltningens förslag och hemställer alltså — under erinran om att anslaget höjes med 100 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armétygförvaltningen: Årskostnader för industriell krigsberedskap* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

[14] 13. **Armétygförvaltningen: Engångskostnader för industriell krigsberedskap**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	4 000 000	4 085 260	17 241 116
1956/57 (statsliggaren s. 173)	4 000 000		
1957/58 (förslag)	4 350 000		

¹ Under anslaget redovisas därjämte ett belopp av 16 443 609 kronor, utgörande konstant behållning av det beredskapskapital, som enligt Kungl. Maj:ts brev den 3 juni 1955 överförts från krigsmaterielverket till armétygförvaltningen.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 bunden intill ett belopp av i runt tal 7 125 000 kronor.

Yrkande

Armétygförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 1 000 000 kronor.

Motiv

Under budgetåret 1957/58 utlöper fyra mellan statens ammunitionsnämnd och vissa privata företag ingångna avtal angående rätt för kronan att disponera vissa lokaler för tillverkning av granatkroppar. Tre av avtalen avses skola förlängas med tio år. Kostnaderna härför beräknas till i runt tal 750 000 kronor. Beträffande det återstående avtalet har vederbörande företag förklarat sig icke vilja sluta avtal för någon ytterligare period. Den del av utrustningen, som icke inlöses av företaget, måste därför nedmonteras och flyttas till annan lokal. Kostnaderna härför beräknas till i runt tal 100 000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 4 november 1955 godkänt ett avtal rörande anordnande av en krigsberedskapsanläggning för tillverkning av granater. De slutliga kostnaderna för anläggningen, 1 500 000 kronor, beräknas belasta förevarande anslag under budgetåret 1957/58.

För komplettering av verktygsutrustning beräknas en medelsanvisning av minst 1 000 000 kronor vara erforderlig för nästa budgetår.

För utökning av tillverkningskapaciteten i fråga om granatkastar- och artilleriammunition m. m. äskar armétygförvaltningen för nästa budgetår ett belopp av 1 650 000 kronor, avsett i första hand för höjning av tillverkningskapaciteten beträffande 12 cm granatkastarammunition.

Det av armétygförvaltningen för nästa budgetår beräknade anslagsbehovet uppgår således till sammanlagt (750 000 + 100 000 + 1 500 000 + 1 000 000 + 1 650 000 =) 5 000 000 kronor.

Departementschefen

En uppräknig av anslaget torde vara ofrånkomlig. Jag kan dock icke tillstyrka att anslaget höjes med mer än 350 000 kronor. Anslaget torde i enlighet härmed böra uppföras med ett belopp av 4 350 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armétygförvaltningen: Engångskostnader för industriell krigsberedskap* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 4 350 000 kronor.

ARMÉINTENDENTURFÖRVALTNINGEN

[15] 14. *Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar.* 15. *Arméintendenturförvaltningen: Omkostnader.* Dessa anslag är för innevarande budgetår uppförda med 2 190 000 kronor respektive 193 000 kronor.

Arméintendenturförvaltningen (skr. ²¹/₈ 1956) hemställer att avlöningsanslaget höjes med 360 000 kronor och omkostnadsanslaget med 31 000 kronor.

Under hänvisning till vad jag inledningsvis under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1957/58 beräkna

a) till *Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 2 416 000 kronor; samt

b) till *Arméintendenturförvaltningen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 223 000 kronor.

MARINFÖRVALTNINGEN

[16] 16. **Marinförvaltningen: Avlöningar.** 17. **Marinförvaltningen: Omkostnader.** Dessa anslag är för innevarande budgetår uppförda med 7 860 000 kronor respektive 655 000 kronor.

Marinförvaltningen (skr. 10/8 1956) hemställer att avlöningsanslaget höjes med 2 390 000 kronor och omkostnadsanslaget med 391 000 kronor.

Under hänvisning till vad jag inledningsvis under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1957/58 beräkna

a) till *Marinförvaltningen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 8 185 000 kronor; samt

b) till *Marinförvaltningen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 853 000 kronor.

FLYGFÖRVALTNINGEN

[17] 18. **Flygförvaltningen: Avlöningar.** 19. **Flygförvaltningen: Omkostnader.** Dessa anslag är för innevarande budgetår uppförda med 11 793 000 kronor respektive 900 000 kronor.

Flygförvaltningen (skr. 11/8 1956) hemställer att avlöningsanslaget höjes med 8 626 000 kronor och omkostnadsanslaget med 300 000 kronor.

Under hänvisning till vad jag inledningsvis under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1957/58 beräkna

a) till *Flygförvaltningen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 13 523 000 kronor; samt

b) till *Flygförvaltningen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

FÖRSVARETS FÖRVALTNINGSDIREKTION

[18] 20. **Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar.** 21. **Försvarets förvaltningsdirektion: Omkostnader.** Dessa anslag är för innevarande budgetår uppförda med 164 000 kronor respektive 20 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning (skr. 4/8 1956) hemställer att avlöningsanslaget höjes med 8 000 kronor.

Försvarets förvaltningsdirektion (skr. ^{3/7} 1956) hemställer att omkostnadsanslaget uppföres med oförändrat belopp.

Under hänvisning till vad jag inledningsvis under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1957/58 beräkna

a) till *Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar* ett förslagsanslag av 170 000 kronor; samt

b) till *Försvarets förvaltningsdirektion: Omkostnader* ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

C. Försvarskrafterna

FÖRSVARSTABEN

[19] 1. Försvarsstaben: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	11 533 000	12 193 829
1956/57 (statsliggaren s. 182)	12 779 000	
1957/58 (förslag)	13 547 000	

Yrkande

Chefen för försvarsstaben (skr. 1/9 1956) hemställer att anslaget, såvitt avser försvarsstaben, i den del varom här är fråga, höjes med 853 900 kronor.

	Ökning
1. Adjutanten hos försvarsstabschefen	
1 kanslibitråde Ce 11 — kontorist Ce 13	708
1 pensionerad officer 1:30	9 038
2. Förvaltningsofficeren	
1 kontorist Ce 13, 1 förrådsman Ce 11	20 580
1 pensionerad underofficer 1:22	6 232
3. Kassaavdelningen	
1 kamrer Ca 27, 1 kontorist Ce 13	31 176
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kanslibitråde Ce 11	1 212
4. Chefsexpeditionen	
1 portvakt Ce 13 — Ca 14	336
2 portvakter Ce 12 — Ca 14	1 392
1 kontorsbiträde Ca 8 — telefonist Ca 11	1 212
2 kontorsbiträden Ca 8 — telefonister Ca 10	1 608
1 portvakt Ce 14, 1 vaktmästare Ce 10, 1 telefonist Ca 10	30 036
5. Arméavdelningen	
1 kapten Md 27, 1 kontorist Ce 13, 1 kanslibitråde Ce 11	41 112
6. Flyg- och luftförsvarsavdelningen	
1 tekniker (retuschör) Ce 14, 1 pensionerad officer 1:30	20 018
7. Signaltjänstavdelningen	
1 regementsofficer Ma 33 eller Ma 30, 1 kapten Md 27, 1 pensionerad officer 1:30	56 126
1 kapten Ma 27 (flygvapnets stat)	—
1 regementsofficer Ma 33 eller Ma 30 — Ma 37 eller Ma 33	3 432

8. Utrikesavdelningen	
1 major (kommendörkapten av 2. graden) Ma 30, 2 kaptener Md 27, 2 amanuenser Ce 23, 1 kartbiträde Cg 11, 1 kansli- biträde Cg 11, 1 vaktmästare Ce 10	127 320
9. Försvarsattachéorganisationen	
1 regementsofficer Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30 (marinattaché i Bonn)	29 988
Särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer	60 800
10. Inrikesavdelningen	
2 kaptener Md 27, 1 förste aktuarie Cg 27, 1 pensionerad officer 1 : 30	70 634
1 kapten Md 27 — major Ma 30	3 156
1 pensionerad officer 1 : 30 — 1 : 32	311
11. Fotoavdelningen	
1 faktor Ce 21, 1 pensionerad underofficer 1 : 22	21 016
1 verkmästare Ce 19 — förste fotograf Ce 21	1 452
1 fotograf Ce 16 — Ce 19	1 500
1 fotograf Ce 14 — Ce 16	852
12. Press- och filmavdelningen	
1 kapten Md 27, 1 arkivföreståndare Ce 15	31 944
13. Personalvårdsavdelningen	
1 byrådirektör Ce 31— Ca 33	1 860
Fältprost: arvode 660—1 500	840
1 kapten Md 27, 1 förste byråsekreterare Ce 27, 1 stabspastor Ce 25, 1 byråassistent Ce 23, 2 personalkonsulenter Ce 23 ...	109 308
14. Krigshistoriska avdelningen	
1 halvtidstjänstgörande arkivarie med arvode — heltidstjänst- görande arkivarie Ce 27	10 266
15. Ordinariesättningar	
1 byrådirektör Ce 31 (signaltjänstavdelningen), 2 förste aktua- rier Ce 27 (inrikesavdelningen)	—
16. Extraordinariesättningar	
1 förste byråsekreterare Cg 27, 2 amanuenser (byråsekreterare) Cg 25, 2 amanuenser Cg 23, 1 kansliskrivare Cg 15 (utrikes- avdelningen), 1 stabsredaktör Cg 25 (press- och filmavdel- ningen), 1 förste byråsekreterare Cg 27 (personalvårdsav- delningen)	—
17. Omräkning	
1956 års lönereglering	137 000
Löneklassuppflyttningar m. m.	21 435
	<hr/>
	853 900

Motiv

1. Kanslibiträdet förestår adjutantens expedition och tjänstgör som handsekreterare åt denne. Förslaget om förbättrad löneställning för tjänsten har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956:1, bil. 6, s. 76).

Behov föreligger av en personalofficer, som kan handlägga samtliga försvarsstaben tillhörande personalfrågor. För ändamålet bör inrättas en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1:30. Innehavaren av befattningen förutsättes skola vara chef för fredsdetaljen.

2 och 3. I sina medelsäskanden för budgetåret 1956/57 framlade försvarsstabschefen förslag till vissa personalförändringar beträffande försvarsstabens förvaltnings- och kassatjänst (prop. 1956:1, bil. 6, s. 73). Förslaget vann icke statsmakternas bifall i vidare mån än att medel beräknades under förevarande anslag för provisorisk förstärkning av den för förvaltnings- och kassatjänsten avsedda personalen. Försvarsstabschefen har nu återkommit till sina tidigare gjorda äskanden i ämnet.

Vad angår förvaltningsofficerens verksamhetsområde har med anlitande av berörda medel inrättats en extra tjänst för kontorist i Cg 13, vilken befattningshavare har att under förvaltningsofficeren svara för expeditionen och vara dennes handsekreterare. Tjänsten föreslås skola uppföras såsom extra ordinarie. Vid bifall härtil kan förenämnda medel minskas med belopp, motsvarande avlöningskostnaderna för en kontoristtjänst. — I samband med avvecklingen av systemet med kollektivavtalsanställda arbetare såsom ersättare för ekonomivärnpliktiga indrogs en kollektivavtalsanställd arbetare vid förrådet. Då ifrågakommande arbetsuppgifter icke lämpligen kan fullgöras av ekonomivärnpliktig har personalfrågan provisoriskt lösts så att en arbetare anställts med lön som kontorsbiträde i Cg 8 med anlitande av förenämnda medel jämte medel under förevarande anslag för tillfälligt anställande av kontorspersonal. Försvarsstabschefen föreslår att en tjänst för förrådsman i Ce 11 inrättas för ändamålet. — Den föreslagna nya arvodesbefattningen i 1:22 avses för expeditiionsunderofficer hos förvaltningsofficeren.

Chef för kassaavdelningen är för närvarande en förvaltare i Ma 23 vid intendenturkåren. Som chef för avdelningen bör med hänsyn till arbetsuppgifterna avses en kamrer i Ca 27. Tjänsten för denne bör uppföras på försvarsstabens stat, varvid förvaltarbeställningen kan utgå. Kassaavdelningen bör vidare med hänsyn till arbetsuppgifterna förstärkas med tjänster för en kontorist i Ce 13 och ett kanslibiträde i Ce 11, sistnämnda tjänst i utbyte mot en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål.

4. På försvarsstabens stat finns för innevarande budgetår uppförda tre portvaktstjänster, varav en i Ce 13, vilken förutsatts skola återbesättas i Ce 12, och två i Ce 12. Tjänsterna föreslås skola uppflyttas till 14 lönegraden och ordinariesättas.

Tre av de på försvarsstabens stat uppförda kontorsbiträdestjänsterna i Ca 8 avses för växeltelefonister. En av tjänsterna, avsedd för ansvarstelefonist, bör uppflyttas till Ca 11. De båda övriga tjänsterna bör hänföras till Ca 10.

För att effektivisera bevakningen av militärstabsbyggnaden bör bevakningspersonalen förstärkas med en portvakt. En tjänst för portvakt i Ce 14 bör därför tillkomma. Förslag i ämnet har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 76).

I samband med avvecklingen av systemet med kollektivavtalsanställda arbetare såsom ersättare för ekonomivärnpliktiga indrogs en befattning för kollektivavtalsanställd arbetare vid chefsexpeditionen, avsedd för dupliceringsarbeten m.m. Då ifrågakarande arbetsuppgifter icke lämpligen kan fullgöras av ekonomivärnpliktig har en arbetare provisoriskt anställts med anlåtande av medel, avsedda för tillfälligt anställande av kontorspersonal. Försvarsstabschefen har nu ånyo föreslagit att en tjänst för vaktmästare i Ce 10 inrättas för ändamålet (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 76).

Försvarsstabschefen har upprepat tidigare framfört förslag om att en på arméstabens stat uppförd tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål, avsedd för telefonist, överföres till försvarsstabens stat, dock att tjänsten nu föreslås skola hänföras till Ca 10 (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 76).

5. Förslagen om att inrätta tjänster för en kapten i Md 27 och en för kartförrådet avsedd kontorist i Ce 13 vid arméavdelningen har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 74 och 76).

Förslaget om att inrätta en kanslibiträdestjänst i Ce 11 vid arméavdelningen motiveras med omfattningen av arbetsuppgifterna vid avdelningen.

6. Vid flyg- och luftförsvarsavdelningen utföres centralt granskning av dels flygfotografier, som efter tillstånd av chefen för försvarsstaben tagits inom riket, och dels flygfotografier, som avses utföras ur riket eller spridas på annat sätt eller publiceras. För verksamheten disponeras en reservofficer ur armén med utnyttjande av en vakant löjtnantslön vid flygvapnet och en fototekniskt utbildad retuschör, avlönad av medel under förevarande anslag till tillfälligt anställande av kontorspersonal. Omfattningen av verksamheten har under de senaste åren ökat och förväntas komma att i framtiden ytterligare öka. En fastare organisation för verksamheten bör därför tillskapas. Försvarsstabschefen föreslår att för ändamålet inrättas en tjänst för tekniker (retuschör) i Ce 14 och en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1:30. Förslag om inrättande av sistnämnda befattning har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 74).

7. Teleteknikens vidgade betydelse för krigföringen jämte det väsentligt ökade behovet av samordning på teleområdet mellan militära och civila myndigheter har medfört en sådan belastning på signaltjänstavdelningen att avdelningen under stor press endast nödtorftigt kunnat lösa

vissa viktiga frågor, andra inte alls. Genom kommendering av officerare — för närvarande fyra kaptener — till avdelningen har eftersläpningen av ärenden visserligen minskat men osäkerheten med detta system är stor. Avdelningen bör därför tillföras ytterligare fast personal. För nästa budgetår föreslås att nya beställningar inrättas för en regementsofficer i Ma 33 eller Ma 30, en kapten i Md 27 och en kapten i Ma 27 samt att en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1:30 tillkommer.

Regementsofficeren avses med hänsyn till avdelningschefens stora arbetsbörda skola biträda denne och vara hans ställföreträdare.

Beträffande de närmare motiven för inrättande av kaptensbeställningen i Md 27, vilken avses för chef för radar- och motmedelsdetaljen, torde få hänvisas till de handlingar, som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott. Förslaget har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 75).

Till stöd för inrättande av en kaptensbeställning i Ma 27 åberopas att en kommenderad officer ur flygvapnet för närvarande tjänstgör dels vid tråddetaljen och dels såsom militärassistent vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. För arbetsuppgifterna vid tråddetaljen erfordras emellertid en heltidstjänstgörande officer ur flygvapnet. Den nya kaptensbeställningen föreslås efter samråd med chefen för flygvapnet skola uppföras på flygvapnets stat.

Förslaget om att inrätta en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1:30, avsedd för föreståndare för expeditionen, har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 75).

En av de på försvarsstabens stat uppförda beställningarna för regementsofficer i Ma 33 eller Ma 30 avses för chef för signaltjänstavdelningen. Beställningen bör med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning m. m. omvandlas till beställning för regementsofficer i Ma 37 eller Ma 33.

8. Beträffande motiven för inrättande vid utrikesavdelningen av en beställning för major (kommendörkapten av 2. graden) i Ma 30, två kaptensbeställningar i Md 27 samt tjänster för två amanuenser i Ce 23, ett kartbiträde i Cg 11 och ett kanslibiträde i Cg 11 torde få hänvisas till de handlingar, som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott. Förslagen innebär i huvudsak en upprepning av tidigare förslag i ämnet (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 72).

I samband med avvecklingen av systemet med kollektivavtalsanställda arbetare såsom ersättare för ekonomivärnpliktiga indrogs en befattning för kollektivavtalsanställd arbetare vid utrikesavdelningen. Då ifrågakvarande arbetsuppgifter icke lämpligen kan fullgöras av ekonomivärnpliktig har en arbetare provisoriskt anställts med anlitan av medel, avsedda för tillfälligt anställande av kontorspersonal. Försvarsstabschefen har nu ånyo

föreslagit att en tjänst för vaktmästare i Ce 10 inrättas (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 76).

9. Förslaget om att inrätta en beställning för regementsofficer i Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30, avsedd för marinattaché vid beskickningen i Bonn, har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 74).

Enligt gällande bestämmelser är försvarsattaché med stationering utomlands berättigad till ersättning för bilresor med 1 200 kronor för år. Biträdande försvarsattaché är däremot icke berättigad till dylik ersättning. Försvarsstabschefen föreslår att ersättningsbeloppet till försvarsattaché höjes till 2 000 kronor och att till biträdande försvarsattaché skall utgå ersättning med 1 200 kronor för år. På grundval härav har medelsbehovet för nästa budgetår under delposten till bidrag till automobilresor beräknats.

Den av försvarsstabschefen äskade medelsanvisningen till särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer innebär en ökning av posterna till ortstillägg, barnbidrag, bidrag till automobilresor och prisutjämningsstillägg med respektive 10 000 kronor, 4 000 kronor, 17 000 kronor och 37 300 kronor samt en minskning av posten till förflyttningsbidrag med 7 500 kronor.

10. Rörande den närmare innebörden av dessa förslag torde få hänvisas till de handlingar, som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott. Förslagen innebär delvis en upprepning av tidigare förslag i ämnet (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 72).

11. På personalförteckning för armén finns under arméintendenturförvaltningens anstalter uppförd en av försvarsstaben disponerad tjänst för faktor i Ce 19. Försvarsstabschefen föreslår att tjänsten överflyttas till försvarsstabens stat och med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning uppflyttas till Ce 21.

Förslaget om inrättande av en arvodesbefattning för pensionerad underofficer i 1: 22, avsedd för föreståndare för fotoavdelningens centrala kart- och bildregister, har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1951: 1, bil. 6, s. 75).

De under förevarande punkt redovisade förslagen om lönegradsuppflyttningar har likaledes framställts tidigare (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 75).

12. Förslagen om att för press- och filmavdelningen inrätta en beställning för kapten i Md 27, vilken erfordras främst för arbetsuppgifter avseende psykologiskt försvar, samt en arkivföreståndartjänst i Ce 15, avsedd för press- och filmarkivet samt förrådet av utställningsmateriel m. m., har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 72).

13. Förslagen om förbättrad löneställning m. m. för chefen för personalvårdsavdelningen, byrådirektör i Ce 31, och höjt arvode till fältprosten har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 76).

De föreslagna förstärkningarna av personalen vid avdelningen innebär i huvudsak en upprepning av tidigare förslag i ämnet (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 75 och 77).

14. Förslaget har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 72).

15. På försvarsstabens stat har för innevarande budgetår uppförts en byrådirektörstjänst i Ce 31 för signalplanering m.m. i utbyte mot en tjänst för förste byråingenjör i Cg 29. Till stöd för ordinariesättning av byrådirektörstjänsten åberopas främst att behovet av ett fåtal väl kvalificerade tekniker kommer att bestå för försvarsstabens del oberoende av en eventuell framtida omorganisation av teleförvaltningstjänsten inom försvaret.

Förslaget om ordinariesättning av två tjänster för förste aktuarie i Ce 27 vid inrikesavdelningen har framställts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 76).

16. Anställande av civila experter vid utrikesavdelningen utgör ett led i strävan att säkerställa kontinuiteten i arbetet. Då organisationens utbyggnad med civila tjänstemän givit goda erfarenheter och med hänsyn till den tid vissa av avdelningens extra befattningshavare varit anställda vid försvarsstabens bör dessa knytas fastare till avdelningen. Försvarsstabschefen föreslår därför att tjänster för en förste byråsekreterare i Cg 27, två amanuenser (byråsekreterare) i Cg 25, två amanuenser i Cg 23 och en kansliskrivare i Cg 15 vid avdelningen uppföres som extra ordinarie.

Förslagen om att som extra ordinarie uppföra en tjänst för stabsredaktör i Cg 25 vid press- och filmavdelningen och en tjänst för förste byråsekreterare i Cg 27 vid personalvårdsavdelningen motiveras med innehavarnas långvariga statstjänst.

I anslutning till riksdagens skrivelse 1956: 234 i anledning av riksdagens år 1955 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverket m. m. har enligt Kungl. Maj:ts beslut de för juridiskt biträde vid armé- och flygstaberna utgående arvoden avvecklats samt i samband därmed förordnats, att det juridiska biträde, som må finnas anställt hos överbefälhavaren, jämväl skall biträda försvarsgrenscheferna i sådana frågor där annan juridisk sakkunskap erfordras än den som finns företrädd inom försvarets centrala förvaltningsmyndigheter. För arvode åt överbefälhavarens juridiska biträde har under försvarsstabens avlöningsanslag beräknats ett belopp av 1 980 kronor.

Chefen för försvarsstabens (skr. ^{20/9} 1956) har föreslagit att arvodet åt överbefälhavarens juridiska biträde höjes till 4 000 kronor. Till stöd härför åberopas förväntad ökning av antalet ärenden till följd av Kungl. Maj:ts förenämnda beslut samt ärendenas kvalificerade natur.

Yttranden

Yttrande över försvarsstabschefens medelsäskanden har avgivits av *försvarets civilförvaltning*. Yttrandet redovisas punktvis i anslutning till punktindelningen i det föregående under anslaget.

1. Civilförvaltningen tillstyrker att för adjutanturen inrättas en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1:30. Däremot är ämbetsverket icke berett förorda någon jämkning i löneställningen för kanslibiträdestjänsten.

2 och 3. I fråga om förvaltningsofficerens verksamhetsområde tillstyrker civilförvaltningen att en tjänst för förrådsman i Ce 11 och en arvodesbefattning för expeditionsunderofficer i 1:22 inrättas. Beträffande kontorspersonalen förordar ämbetsverket att en kanslibiträdestjänst i 11 lönegraden inrättas.

I avvaktan på närmare erfarenheter rörande det framtida personalbehovet vid kassaavdelningen anser civilförvaltningen icke lämpligt att några permanenta personalförändringar nu vidtages i fråga om avdelningen.

4. Civilförvaltningen är icke beredd tillstyrka förbättrad löneställning för portvakterna och telefonisterna. Däremot tillstyrkes att en ny portvaktstjänst i Ce 12 inrättas. Civilförvaltningen räknar med att en för arméstaben avsedd tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål (telefonist) överföres till försvarsstabens stat. Mot att en vaktmästartjänst i Ce 10 inrättas har civilförvaltningen icke något att invända.

5. Civilförvaltningen tillstyrker inrättande av en kaptensbeställning för arméavdelningen. Ämbetsverket finner skäl tala för att avdelningen förstärkes med en tjänst, avsedd för kartförrådet, men anser tveksamt huruvida för ändamålet bör avses så hög tjänst som för kontorist. I fråga om förslaget om att inrätta en kanslibiträdestjänst för avdelningen ifrågasättes om icke för ändamålet är tillfyllest med en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål.

6. Civilförvaltningen har icke något att erinra mot att en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1:30 tillkommer. Däremot kan civilförvaltningen beträffande förslaget om inrättande av en teknikertjänst icke förorda att för ifrågavarande arbetsuppgifter inrättas högre tjänst än för tekniskt biträde i 11 lönegraden.

7. Civilförvaltningen tillstyrker att en kaptensbeställning i Md 27 och en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1:30 tillkommer vid signal-tjänstavdelningen.

Av försvarsstabschefens framställning synes enligt civilförvaltningen framgå att avdelningschefen är i behov av en ställföreträdare. Ämbetsverket föreslår att för ändamålet inrättas en majorsbeställning i Ma 30.

Civilförvaltningen är icke beredd förorda att en kaptensbeställning på flygvapnets stat nu tillkommer.

Löneställningen för chefen för signaltjänstavdelningen bör enligt civilförvaltningen prövas i samband med en allmän översyn av löneställningen för högre militära chefer.

8. Civilförvaltningen tillstyrker förslagen under denna punkt.

9. Civilförvaltningen tillstyrker förslaget om att inrätta en beställning för regementsofficer i Ma 37 eller Ma 33 eller Ma 30, avsedd för marin-attaché vid beskickningen i Bonn.

Försvarsstabschefens förslag i fråga om särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer har icke givit civilförvaltningen anledning till annan erinran än att ämbetsverket icke anser sig kunna förorda någon jämkning av ersättningsbeloppen för bilresor.

10. Civilförvaltningen ifrågasätter om icke antalet nytillkommande tjänster vid inrikesavdelningen tills vidare kan begränsas till en kaptensbeställning i Md 27 och en arvodesbefattning för pensionerad officer i 1 : 30.

Vad angår förslaget om ändrad löneställning för en kaptensbeställning i Md 27 föreslår civilförvaltningen att beställningen omvandlas till beställning för alternativt major eller kapten i Ma 30 eller Md 27.

I avbidan på slutförandet av pågående översyn av löneställningen för pensionerad personal inom försvaret m. m. kan civilförvaltningen icke tillstyrka förslaget om förbättrad löneställning för en pensionerad officer i 1 : 30.

11. Civilförvaltningen tillstyrker att tjänsten för faktor i Ce 19 överföres till försvarsstabens stat men avstyrker förbättrad löneställning för tjänsten.

Mot att fotoavdelningen tillföres en arvodesbefattning för pensionerad underofficer i 1 : 22 har civilförvaltningen icke något att invända.

De under förevarande punkt redovisade lönereglerna anser sig civilförvaltningen icke kunna tillstyrka.

12. I avvaktan på att slutlig ställning toges till frågan om presstjänstens organisation synes enligt civilförvaltningen såsom ett provisorium böra tillämpas den av ämbetsverket tidigare (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 78) förordade utvägen att disponera en på försvarsstabens stat uppförd beställning i alternativt Ma 33 eller Ma 30, som enligt gällande bestämmelser tills vidare icke må utnyttjas, för meddelande av vikariatslöneförordnande såsom kapten. Med inrättande av den föreslagna tjänsten för arkivföreståndare anses böra anstå.

13. Förslagen om förbättrad löneställning för chefen för personalvårdsavdelningen och höjt arvode till fältprosten tillstyrkes av civilförvaltningen. Av de föreslagna nya tjänsterna tillstyrker civilförvaltningen inrättandet av tjänster för två personalkonsulenter i Ce 23 men är i avbidan på resultatet av en inom försvarsstaben pågående utredning om personalvårdens organisation icke beredd taga ställning till förslagen i övrigt.

14 och 15. Förslagen tillstyrkes av civilförvaltningen.

16. Civilförvaltningen har intet att invända mot att fastare anställningsform beredes vissa extra tjänstemän vid utrikesavdelningen. Beträffande amanuensjänsterna anses lämpligare att dessa placeras i lönegrad enligt bestämmelserna om reglerad befordringsgång. Därest särskilda skäl skulle föreligga för placering av viss tjänsteman i högre lönegrad inom befordringsgången bör härför erforderliga medgivanden utverkas i varje särskilt fall.

Civilförvaltningen är icke beredd att nu förorda ändrad anställningsform för stabsredaktören vid press- och filmavdelningen.

Civilförvaltningen vill icke motsätta sig att tjänsten för förste byråsekreterare vid personalvårdsavdelningen uppföres som extra ordinarie.

I yttrande över försvarsstabschefens framställning om höjt arvode till överbefälhavarens juridiska biträde ifrågasätter civilförvaltningen om icke viss tids erfarenhet bör avvaktas innan ställning till frågan tages. Vidare ifrågasättes om icke bemyndigande för Kungl. Maj:t bör utverkas av riksdagen att, därest så skulle anses befogat, vidtaga en höjning av arvodet, räknat från och med innevarande budgetår.

Departementschefen

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag att vid försvarsstaben inrättas en beställning för major eller kapten i Ma 30 eller Md 27 i utbyte mot en kaptensbeställning i Md 27.

Försvarsstabschefens förslag beträffande personal hos förvaltningsofficeren och vid chefsexpeditionen biträder jag såtillvida att jag tillstyrker att tjänster inrättas för en förrådsman i Ce 11 och en vaktmästare i Ce 10, utan att jag dock beräknar särskilda medel för ändamålet.

Jag tillstyrker vidare inrättande av två kaptensbeställningar i Md 27, varav den ena för arméavdelningen och den andra för inrikesavdelningen, samt en tjänst för arkivarie i Ce 27, sistnämnda tjänst i utbyte mot en arvodesbefattning för halvtidstjänstgörande arkivarie. Vid uppkommande vakans å arkivarietjänsten torde tjänstens lönegradsplacering böra omprövas.

Försvarsstabschefen har framlagt förslag om höjning av arvodet till överbefälhavarens juridiska biträde. Då viss tids erfarenhet av arbetsuppgifternas art och omfattning bör avvaktas kan ställning icke nu tagas till frågan. Kungl. Maj:t torde böra utverka riksdagens bemyndigande att reglera arvodet, därest så skulle anses befogat.

Utöver vad jag nu anfört kan jag icke tillstyrka någon utökning av eller förbättrad löneställning för personalen vid försvarsstaben.

Vad angår de särskilda löneförmånerna för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer räknar jag med oförändrade grunder rörande ersättning för bilresor.

Av försvarsstabschefen framförda förslag rörande ordinariesättning av tjänster kan jag icke tillstyrka.

Förslagen om uppförande av extra tjänster som extra ordinarie kan jag biträda i vad avser tjänster för en kansliskrivare vid utrikesavdelningen, en stabsredaktör vid press- och filmavdelningen och en förste byråsekreterare vid personalvårdsavdelningen.

Under anslagsposten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har medel beräknats för premier till officerare på aktiv stat, som avlagt godkända kunskapsprov i ryska språket. För riksdagen torde böra anmälas att Kungl. Maj:t genom beslut den 23 mars 1956 medgivit att dylik premie må utgå jämväl till civilmilitär beställningshavare av officers tjänstegrad (tjänsteklass).

Kostnaderna för försvarsstabens avlöningar beräknar jag för budgetåret 1957/58 till 4 722 000 kronor.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 2 448 kronor för en beställning för major eller kapten i Ma 30 eller Md 27 i utbyte mot en kaptensbeställning i Md 27, med 31 776 kronor för två kaptensbeställningar i Md 27 och med 8 500 kronor för löneklassuppflyttningar. Posten uppföres alltså med $(1\ 813\ 000 + 2\ 448 + 31\ 776 + 8\ 500 =)$ avrundat 1 856 000 kronor.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t minskas med 10 266 kronor för arvode till halvtidstjänstgörande arkivarie och uppföres således med $(64\ 000 - 10\ 266 =)$ avrundat 54 000 kronor.

Posten Särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer ökas med 4 000 kronor för barnbidrag och med 14 000 kronor för prisutjämningsstillägg samt minskas med 1 000 kronor för bidrag till automobilresor och med 11 000 kronor för förflyttningsbidrag. Posten uppföres sålunda med $(984\ 000 + 4\ 000 + 14\ 000 - 1\ 000 - 11\ 000 =)$ 990 000 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 15 888 kronor för en arkivarie i Ce 27 och med 5 600 kronor för löneklassuppflyttningar. Posten uppföres alltså med $(783\ 000 + 15\ 888 + 5\ 600 =)$ avrundat 805 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 177 000 kronor till $(702\ 000 + 177\ 000 =)$ 879 000 kronor.

Posterna Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 403 000 kronor, och Pensionsmedel, 265 000 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

För försvarsstabens avlöningar föreslår jag alltså en ökning i förhållande till vad som anvisats för innevarande budgetår, 4 484 000 kronor, med 238 000 kronor.

Kostnaderna för försvarsväsendets radioanstalt och medel för viss ytterligare verksamhet vid försvarsstaben har för budgetåret 1956/57 beräknats till 8 295 000 kronor, såvitt avser under förevarande anslag redovisade kostnader. På sätt framgår av en inom försvarsdepartementet upprättad promemoria, som kommer att överlämnas till riksdagens vederbörande utskott, beräknar jag motsvarande kostnader för budgetåret 1957/58 till 8 825 000 kronor, vilket innebär en ökning med 530 000 kronor.

Förevarande anslag bör alltså uppföras med (4 722 000 + 8 825 000 =) 13 547 000 kronor. Anslagshöjningen utgör 768 000 kronor.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för försvarsstaben uppföra en beställning för major eller kapten i lönegrad Ma 30 eller Md 27, ytterligare en kaptensbeställning i lönegrad Md 27 och en tjänst för förste byråsekreterare i lönegrad Ce 27 samt en tjänst för arkivarie i lönegrad Ce 27;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarsstaben, med undantag av försvarsväsendets radioanstalt m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 856 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	403 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	54 000
4. Särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer	
a) Ortstillägg	288 000
b) Barnbidrag, <i>förslagsvis</i>	59 000
c) Utomeuropeiskt tillägg, <i>förslagsvis</i> ...	35 000
d) Bidrag till automobilresor, <i>förslagsvis</i>	16 000
e) Förflyttningsbidrag, <i>förslagsvis</i>	42 000
f) Prisutjämnings tillägg, <i>förslagsvis</i> ...	550 000
	990 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	805 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	879 000

Summa kronor 4 987 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, förslagsvis	265 000
	Nettoutgift kronor 4 722 000

c) till *Försvarsstaben*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58
anvisa ett förslagsanslag av 13 547 000 kronor.

[20] 2. **Försvarsstaben: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 517 000	2 442 574
1956/57 (statsliggaren s. 185)	2 636 000	
1957/58 (förslag)	2 800 000	

Yrkande

Chefen för försvarsstaben hemställer att anslaget, såvitt avser försvarsstaben, i den del varom här är fråga, höjes med 49 000 kronor.

	Ökning
1. Reseersättningar	11 000
2. Tidningar och litteratur till försvarsattachéer	3 000
3. Höjda ersättningar till städningpersonal	3 500
4. Höjda priser å inventarier	1 500
5. Utbyggnad av snabbtelefonanläggning	30 000
	49 000

Motiv

1. Till följd av höjningen av traktamentsbeloppen den 1 juli 1956 bör delposten Övriga reseersättningar uppräknas med 8 000 kronor. Vidare bör posten höjas med 3 000 kronor med hänsyn till att behovet av resor ökat.

2. Försvarsattachéernas verksamhet är i hög grad beroende av möjligheterna att följa ackrediteringslandets press och litteratur. För sin egen orientering måste de därjämte ha tillgång till någon svensk daglig tidning och ett eller annat fackorgan. Priserna på tidningar och litteratur har ökat väsentligt. För att tillgodose försvarsattachéernas behov av tidningar och litteratur erfordras en ökning av medelsanvisningen för ändamålet med 3 000 kronor.

4. Av beloppet avser 800 kronor prishöjningar å möbler och 700 kronor prishöjningar å kontorsmaskiner m. m.

5. Försvarsstabens snabbtelefonanläggning bör utbyggas så att samtliga avdelningar får snabbtelefon. Kostnaderna härför beräknas till 60 000 kronor. För nästa budgetår bör 30 000 kronor anvisas för ändamålet.

Yttrande

Försvarets civilförvaltning tillstyrker försvarsstabschefens under punkterna 3 och 4 redovisade förslag helt. Beträffande punkten 1 tillstyrkes att posten till övriga reseersättningar höjes med 8 000 kronor för höjda traktementsbelopp. För ökade utgifter för tidningar och litteratur till försvarsattachéer (punkten 2) tillstyrkes en ökad medelsanvisning av 1 000 kronor. Försvarsstabschefens förslag i övrigt avstyrkes av civilförvaltningen.

Departementschefen

Jag räknar för nästa budgetår, såvitt angår ifrågakvarande del av anslaget, med en ökad medelsanvisning av 10 000 kronor, avseende kostnader av automatisk natur. Anslaget bör således, såvitt nu är i fråga, uppräknas med 10 000 kronor till (679 000 + 10 000 =) 689 000 kronor.

Av den i det föregående omnämnda promemorian framgår att jag uppskattar medelsbehovet för omkostnader vid försvarsväsendets radioanstalt m. m. till 2 111 000 kronor. Motsvarande kostnader för innevarande budgetår beräknades till 1 957 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget uppgår således till (689 000 + 2 111 000 =) 2 800 000 kronor. I förhållande till anslaget för innevarande budgetår innebär detta en anslagshöjning med 164 000 kronor.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarsstaben*: *Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 800 000 kronor.

[21] 3. Försvarsstaben: Övningar

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	75 000	63 592	63 535
1956/57 (statsliggaren s. 186)	45 500		
1957/58 (förslag)	46 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 icke till någon del bunden.

Från anslaget bestrides kostnaderna för *dels* anordnande av fältövningar eller (och) utbildningskurser för försvarsstabens personal samt personal, som genom stabens försorg krigsplaceras i särskilda befattningar, för vilka specialutbildning erfordras, *dels ock* vissa med försvarsväsendets radioanstalts verksamhet sammanhängande övningar.

Medelsanvisningen för försvarsstabens verksamhet under förevarande anslag uppgår för innevarande budgetår till 10 500 kronor. Försvarsstabs-

chefen hemställer att medelsanvisningen ökas med 1 000 kronor på grund av 1956 års traktamentshöjning. Försvarets civilförvaltning tillstyrker förslaget. För egen del kan jag endast tillstyrka att medelsanvisningen höjes med 500 kronor. Medelsanvisningen för försvarsstabens verksamhet beräknar jag således till 11 000 kronor. Såsom framgår av förenämnda promemoria föreslår jag att 35 000 kronor anvisas för radioanstaltens ifrågasvarande övningsverksamhet, vilket innebär oförändrad medelsanvisning. Den sammanlagda medelsanvisningen uppgår alltså till (11 000 + 35 000 =) 46 000 kronor, vilket innebär en anslagshöjning med 500 kronor.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarsstaben: Övningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 46 000 kronor.

[22] 4. **Försvarsstaben: Anskaffning av krigskartor**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	350 000	333 414	35 754
1956/57 (statsliggaren s. 186)	350 000		
1957/58 (förslag)	350 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden.

Chefen för försvarsstaben hemställer att anslaget höjes med 40 000 kronor för snabbare anskaffning av krigskartor med nytt lägesangivningssystem. Försvarets civilförvaltning har icke funnit anledning till erinran mot förslaget. För egen del kan jag icke tillstyrka att anslaget höjes utan föreslår att detsamma uppföres med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarsstaben: Anskaffning av krigskartor* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

[23] 5. **Försvarsstaben: Anskaffning och underhåll av materiel**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	1 383 000	1 263 018	1 303 275
1956/57 (statsliggaren s. 186)	1 183 000		
1957/58 (förslag)	986 000		

Av anslaget för innevarande budgetår avses 83 000 kronor för försvarsstaben.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 intill ett belopp av i runt tal 824 000 kronor bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Chefen för försvarsstaben hemställer att anslaget, såvitt det avser försvarsstaben, höjes med 23 000 kronor.

	Ökning
1. Höjda drivmedelspriser	3 000
2. Anskaffning av viss materiel för försvarsattachéerna	20 000
	<hr/> 23 000

Motiv

2. Rörande den närmare innebörden av förslaget torde få hänvisas till de handlingar, som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Yttrande

Försvarets civilförvaltning tillstyrker ökad medelsanvisning med 3 000 kronor i anledning av höjda drivmedelspriser. Därest avsedda utgifter för försvarsattachéernas verksamhet icke utan olägenheter kan uppskjutas till ett senare budgetår har civilförvaltningen intet att erinra mot att medel beräknas för ändamålet under förevarande anslag.

Departementschefen

För verksamheten vid försvarsstaben kan jag endast tillstyrka ökad medelsanvisning med 3 000 kronor i anledning av höjda drivmedelspriser. Medelsanvisningen till ifrågavarande verksamhet beräknar jag således för nästa budgetår till 86 000 kronor. Såsom framgår av den under försvarsstabens avlöningsanslag omnämnda promemorian föreslår jag att för radioanstaltens verksamhet under förevarande anslag anvisas ett belopp av 900 000 kronor (nu 1 100 000 kronor). Anslaget bör således upptagas med (86 000 + 900 000 =) 986 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, under erinran om att anslaget minskas med 197 000 kronor, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Försvarsstaben: Anskaffning och underhåll av materiel* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 986 000 kronor.

ARMÉN

AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL

[24] 6. Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	181 700 000	200 405 429
1956/57 (statsliggaren s. 186)	198 200 000	
1957/58 (beräknat belopp) ...	204 250 000	

Försvarets civilförvaltning har framlagt vissa förslag till personalförändringar vid armén, marinen och flygvapnet, berörande försvarsgrenarnas anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. Med hänsyn till dessa förslag och under beaktande av belastningen på nämnda anslag för budgetåret 1955/56 har ämbetsverket föreslagit att anslagen skall uppföras med följande belopp, nämligen 208 600 000 kronor för armén, 78 700 000 kronor för marinen och 99 500 000 kronor för flygvapnet. Enär vissa av de framställda förslagen erfordrar ytterligare överväganden är jag icke beredd att nu taga slutlig ställning till dessa anslag, vilka därför i statsverkspropositionen torde få upptagas med allenast beräknade belopp. Därvid räknar jag med följande anslagsbelopp, nämligen för armén 204 250 000 kronor, för marinen 77 700 000 kronor och för flygvapnet 90 300 000 kronor. Till marinens och flygvapnets anslag återkommer jag i det följande. I detta sammanhang hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 204 250 000 kronor.

[25] 7. Armén: Avlöningar till personal å övergångsstat

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	10 000	11 634
1956/57 (statsliggaren s. 195)	6 500	
1957/58 (förslag)	4 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer att anslaget uppföres med 4 000 kronor, innebärande en anslagsminskning med 2 500 kronor, samt upplyser att under nästa budgetår endast en beställningshavare kommer att avlönas från förevarande anslag. Då jag icke har något att erinra mot beräkningen av anslaget, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Avlöningar till personal å övergångsstat* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

[26] 8. **Armén: Avlöningar till personal å reservstat**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 800 000	2 096 197
1956/57 (statsliggaren s. 195)	1 900 000	
1957/58 (förslag)	1 900 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Medelsbehovet har beräknats under hänsynstagande till dels den minskning av antalet beställningar som genom pensionsavgångar kommer att inträffa under nästa budgetår (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 83), dels ock den under år 1956 genomförda höjningen av kristilläggen till reservstatspersonalen. Jag biträder civilförvaltningens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kronor.

[27] 9. **Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl.**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	4 800 000	6 571 524
1956/57 (statsliggaren s. 196)	5 100 000	
1957/58 (förslag)	6 300 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 1 100 000 kronor med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1955/56 samt den av 1956 års riksdag beslutade höjningen av avlöningsförmånerna. För egen del föreslår jag, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 6 300 000 kronor. Det torde här få upplysas om att jag avser att i det följande under marinens motsvarande anslag framlägga förslag om höjning av arvodena åt bland andra arméunderingenjörer i arméingenjörkårens reserv.

Under erinran om att anslagshöjningen utgör 1 200 000 kronor hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 6 300 000 kronor.

[28] 10. **Armén: Rekryteringskostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	55 000	39 274
1956/57 (statsliggaren s. 197)	55 000	
1957/58 (förslag)	55 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, i enlighet med förslag av chefen för armén och efter samråd med försvarets socialbyrå, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Jag biträder civilförvaltningens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 55 000 kronor.

[29] 11. **Armén: Ekiperingsersättningar**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 800 000	2 847 438
1956/57 (statsliggaren s. 197)	2 800 000	
1957/58 (förslag)	2 950 000	

Bestämmelser om ekiperingsersättning till löneplansplacerad personal på aktiv stat vid försvaret återfinnes i statens allmänna avlöningsreglemente. Det torde här få erinras om att enligt ändring (SFS 1956: 270) av detta reglemente ordinarie furirer från och med den 1 juli 1956 uppbär ekiperingsersättning med belopp som gäller för andra beställningshavare. Tidigare erhöll samtliga furirer på aktiv stat beklädnad m. m. såsom lån.

Vidare vill jag anmäla en i anledning av den ändrade musikorganisationen inom försvaret (jfr prop. 1956: 110) uppkommen fråga om ekiperingsersättning åt viss musikpersonal. Enligt inhämtade uppgifter torde vid genomförande av den nya organisationen bland andra cirka 60 musikunderofficerare och musikdirektörer komma att överföras från en försvarsgren (vapenslag) till en annan. Sådan beställningshavare är enligt gällande bestämmelser icke berättigad till ekiperingshjälp för nyanskaffning av de uniformspersedlar, som erfordras i den nya försvarsgrenen (vapenslaget). Det synes mig emellertid skäligen ifrågavarande beställningshavare i här avsett fall tillerkännes viss ersättning utöver utgående ekiperingsbidrag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma om dylik ersättning. I detta sammanhang vill jag även anmäla, att Kungl. Maj:t genom beslut den 14 december 1956 medgivit att musikunderbefäl, som i samband med omorganisationen erhåller beställning såsom musiksergeant (motsvarande), må, intill dess han slutligt placerats till tjänstgöring, vara befriad från skyldighet att inneha tjänstedräkt samt att han intill samma tidpunkt må erhålla beklädnad m. m. såsom lån mot ersättning, varom stadgas i statens allmänna avlöningsreglemente.

Grunderna för ekiperingsersättning till annan aktiv personal än den löneplansplacerade samt till reservpersonal framgår av statsliggaren under försvarsgrenarnas anslag till ekiperingsersättningar.

Enligt gällande kungörelser rörande personal i reserven samt väg- och vattenbyggnadskårens personal skall beloppet av den ekiperingshjälp, som

tillkommer sådan personal, bestämmas av Kungl. Maj:t i särskild ordning. Frågan om ekiperingshjälpens belopp underställes varje år riksdagens prövning (jfr 1944 års statsverksprop., IV ht, p. 17).

Jag förutsätter för budgetåret 1957/58 ingen ändring i nu gällande grunder för ekiperingshjälp åt reservpersonal vid försvaret.

Försvarets civilförvaltning föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Med hänsyn till nämnda förmåner åt ordinarie furirer samt åt viss musikpersonal torde ett oförändrat anslagsbelopp icke vara tillfyllest. För egen del beräknar jag medelsbehovet under anslaget till 2 950 000 kronor, innebärande en höjning med 150 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Ekiperingsersättningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 950 000 kronor.

[30] 12. *Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	12 500 000	12 454 366
1956/57 (statsliggaren s. 198)	12 100 000	
1957/58 (förslag)	12 400 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 1 200 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Rationalisering; minskning med 50 förrådsarbetare		500 000
2. Återupptagande av repetitionsövningarna; ökning med 500 arbetsmånader	410 000	
3. Lönehöjningar och omräkning	1 290 000	
	<u>1 700 000</u>	<u>500 000</u>
		+ 1 200 000

Motiv

1. I anslutning till pågående översyn av stabs- och förvaltningstjänsten vid arméns förband räknar arméchefen för nästa budgetår med en minskning av antalet förrådsarbetare vid truppförbanden m. m. från 1 065 man till 1 015 man. Civilförvaltningen utgår vid beräkningen av anslaget från att denna minskning kommer till stånd.

2. Då civilförvaltningen förutsätter att repetitionsövningarna kommer att återupptagas under budgetåret 1957/58, räknar ämbetsverket för detta ändamål med ett behov av extra förrådsarbetare, motsvarande 500 arbetsmånader eller samma antal som beräknats för budgetåren 1954/56 (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 89).

3. Av beloppet hänför sig 590 000 kronor till 1956 års lönehöjningar, medan återstoden, 700 000 kronor, utgör skillnaden mellan det av civilförvaltningen för innevarande budgetår äskade beloppet och det i statsverkspropositionen för samma budgetår (bil. 6, s. 89) beräknade medelsbehovet för det fall att repetitionsövningarna skolat äga rum i oförändrad omfattning.

Departementschefen

För innevarande budgetår beräknades behovet av förrådsarbetare vid förbanden m. m. till 1 065 man. Civilförvaltningen räknar för budgetåret 1957/58 med en minskning av detta behov med 50 man. För egen del räknar jag med ytterligare minskningar i anledning av beslutade omorganisationer. Sålunda blir 20 förrådsarbetare övertaliga jämlikt av Kungl. Maj:t den 26 oktober 1956 utfärdade bestämmelser angående organisation av Upplands signalregemente m. m. Av dessa arbetare har emellertid fyra medgivits rätt att övergångsvis kvarstå intill dess pensioneringsperiodens nedre gräns uppnåtts. Vidare har genom Kungl. Maj:ts brev den 21 december 1956 fastställts ändrad organisation av Livgardes-skvadronen, bland annat innebärande att 10 förrådsarbetare frigöres. Av riksdagen beslutad indragning av ridskolan och remontdepåerna torde ävenledes medföra viss minskning av arbetarbehovet. I fråga om förrådsarbetarna beräknar jag för nästa budgetår denna minskning till två man. På grund av vad jag nu anfört beräknar jag behovet av förrådsarbetare vid förbanden m. m. under nästa budgetår till 987 man.

Antalet remontskötare, för närvarande 13 man, torde enligt verkställd utredning kunna minskas med fem man i anledning av indragningen av remontdepåerna m. m.

Behovet av förrådsarbetare för försvarsområdesstaberna samt av arbetare för ändrad förrådsdisponering beräknar jag till oförändrat 115 respektive 50 man.

Det totala behovet av arbetare skulle således, såvitt nu är i fråga, uppgå till $(987 + 8 + 115 + 50 =)$ 1 160 man. Medelsanvisningen för budgetåret 1956/57 grundade sig på ett antal av 1 243 man.

Då jag inledningsvis förutsatt, att repetitionsövningar under nästa budgetår skall äga rum i samma omfattning som under budgetåren 1954/56, torde medel böra beräknas under förevarande anslag för de förrådsarbetare, motsvarande 500 arbetsmånader, som erfordras i samband med nämnda övningar.

I övrigt räknar jag icke under detta anslag med några förändringar beträffande behovet av arbetarpersonal.

Den under år 1956 inträffade höjningen av arbetslönerna bör beaktas vid beräkningen av anslaget.

Med utgångspunkt i vad jag nu anfört samt med ledning av belastningen

på anslaget under sistförflutet budgetår beräknar jag medelsbehovet för nästa budgetår till 12 400 000 kronor, innebärande en höjning med 300 000 kronor.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Armén: *Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 12 400 000 kronor.

AVLÖNINGAR M. M. TILL VÄRNPLIKTIGA

[31] 13. Armén: *Avlöningar m. m. till värnpliktiga*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	46 500 000	48 084 406
1956/57 (statsliggaren s. 199)	37 700 000	
1957/58 (förslag)	48 600 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 10 900 000 kronor.

Chefen för armén har i sitt militärorganisatoriska underlag för budgetåret 1957/58 beräknat antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid armén under nästa budgetår till cirka 13 968 000. Dessa fördelar sig med cirka 11 073 000 dagar på första tjänstgöring, däri inberäknat i runt tal 302 600 dagar för underbefälsaspiranter, med 2 720 000 dagar på repetitionsövningar och med 175 000 dagar på befälsövningar. Det sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar enligt arméchefens beräkningar överstiger med cirka 3 153 000 dagar det antal, som ligger till grund för medelsanvisningen för innevarande budgetår. Ökningen betingas till största delen (2 888 000 dagar) av att repetitionsövningarna beräknas bli återupptagna under nästa budgetår.

Civilförvaltningen har beräknat medelsbehovet för penningbidrag m. m. under nästa budgetår med utgångspunkt i det av arméchefen angivna antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga och dagarnas fördelning på olika kategorier värnpliktiga. Ämbetsverket uppskattar ifrågavarande kostnader till i runt tal 41 500 000 kronor eller 10 800 000 kronor mera än som avsetts för ändamålet under innevarande budgetår. På grundval av uppgifter under hand från arméchefen angående antalet till premier berättigade värnpliktiga beräknar civilförvaltningen medelsbehovet för premier till oförändrat 6 700 000 kronor. För inkvarteringsersättningar erfordras med hänsyn till belastningen på ifrågavarande anslagspost under budgetåret 1955/56 ytterligare 100 000 kronor.

Departementschefen

Såsom jag inledningsvis anfört räknar jag med att repetitionsövningar under nästa budgetår skall äga rum i samma omfattning som under budgetåren 1954/56. Detta nödvändiggör en väsentlig uppräknig av förevarande anslag. På grund härav samt med hänsyn dels till den beräknade ökningen av antalet tjänstgöringsdagar i övrigt, dels ock till belastningen på anslaget under budgetåret 1955/56 beräknar jag medelsbehovet för nästa budgetår till samma belopp som civilförvaltningen föreslagit eller 48 600 000 kronor, innebärande en höjning med 10 900 000 kronor. Av sistnämnda belopp motsvarar 10 300 000 kronor den under anslaget för innevarande budgetår beräknade besparingen för repetitionsövningarnas inställande (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 90).

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 48 600 000 kronor.

[32] 14. Armén: Familjebidrag

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	23 000 000	22 699 204
1956/57 (statsliggaren s. 200)	12 250 000	
1957/58 (förslag)	25 000 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 13 750 000 kronor. Ökningen av medelsbehovet hänför sig huvudsakligen till återupptagandet av repetitionsövningarna. Ämbetsverket, som samrått med försvarets socialbyrå, utgår vid sina beräkningar från att familjebidragskostnaderna per man och dag uppgår till, under första tjänstgöring och befälsutbildning en krona 10 öre samt under repetitionsövning fyra kronor 75 öre. I detta sammanhang torde få erinras om att familjepeningens maximibelopp från och med den 1 mars 1956 höjts med 10 % (SFS 1956: 28). Med beaktande av uppgifter från chefen för armén om antalet tjänstgöringsdagar och dessas fördelning på olika perioder framräknar civilförvaltningen kostnaderna för familjebidrag till i runt tal 25 800 000 kronor (nu 12 050 000 kronor). Då övriga utgifter under anslaget beräknas till oförändrade belopp, uppskattas medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår till 26 000 000 kronor.

Försvarets socialbyrå (skr. 10/10 1956) hemställer, att förslag måtte föreläggas 1957 års riksdag om ytterligare höjning av maximibeloppen för familjepeningen och om höjning av de enligt familjebidragsförordningen utgående begravningsbidragen samt att de i 14 § familjebidragskungörel-

sen intagna bestämmelserna om s. k. normerad behovsprövning måtte ändras i visst avseende.

De enligt 6 § familjebidragsförordningen utgående maximibeloppen för familjepeningen fastställdes av 1956 års riksdag (jfr prop. 1956: 34) och grundades därvid på livsmedelskostnadsindex för november 1955, varjämte visst utrymme erhöles för en eventuellt uppkommande mindre prisstegring på livsmedel utöver läget i november 1955. Socialbyrån anför nu, att fortsatt anpassning av familjepeningens maximibelopp till livsmedelspriserna skulle vid den vanligast förekommande familjebildningen vid första tjänstgöring, nämligen hustru och ett minderårigt barn, medföra en ekonomisk förbättring med endast fyra kronor 20 öre för månad, därvid beräkningen grundats på livsmedelskostnadsindex för augusti 1956. Ämbetsverket anser emellertid, att familjepeningens maximibelopp är i behov av en verklig revidering, varvid icke blott levnadskostnadsfördyringen utan även den genomsnittliga standardförbättringen inom landet bör beaktas. Socialbyrån har inhämtat att 1954 års värnpliktsavlöningsutredning, som närmast har att utreda ifrågavarande spörsmål, icke kan beräknas framlägga förslag i sådan tid att det kan tänkas bli behandlat av 1957 års riksdag. Socialbyrån anser det angeläget, att en något större förbättring av maximibeloppen än som motiveras av kostnadsfördyringarna redan nu genomföres. En viss försiktighet anses emellertid böra iakttagas i syfte att icke föregripa värnpliktsavlöningsutredningen. Ämbetsverket föreslår en höjning med i runt tal nio procent, vilket vid förenämnda familjebildning skulle medföra en inkomstökning med 21 kronor för månad och en månadsinkomst av 252 kronor. Maximibeloppen skulle efter höjningen komma att utgå med respektive sex kronor, tre kronor 60 öre och två kronor 40 öre för de skilda grupper av familjemedlemmar som anges i 6 § familjebidragsförordningen, därvid nuvarande relation mellan beloppen skulle bibehållas.

Enligt 19 § familjebidragsförordningen utgår under vissa förutsättningar begravningsbidrag, då värnpliktigs hustru, barn eller adoptivbarn avlider. Bidragen utgår med 500 kronor för hustru och 250 kronor för barn eller adoptivbarn. Under hänvisning till att begravningshjälp såväl enligt statens allmänna avlösningsreglemente som enligt militärsättningsförordningen utgår med 600 kronor föreslår socialbyrån, att begravningsbidragen enligt familjebidragsförordningen höjes till 600 kronor för hustru och 300 kronor för barn eller adoptivbarn.

Enligt bestämmelser i 14 § familjebidragsskungörelsen skall vid beräkandet i varje särskilt fall av familjepeningen och bostadsbidraget enligt familjebidragsförordningen från summan för månad av familjepeningens högsta belopp och kostnaden för bostaden avdrag göras för bland annat inkomst, som åtnjutes av den värnpliktiges hustru. Enligt 14 § 1

mom. b) nämnda kungörelse skall emellertid hänsyn icke tagas till hustruns inkomst av arbete om eller i den mån densamma icke överstiger 200 kronor för månad eller, därest inkomsten överstiger 800 kronor för månad, i den mån den icke överstiger en fjärdedel av inkomsten; överskjutande del avdrages med hälften. Denna bestämmelse erhöi sin nuvarande lydelse år 1952 (SFS 1952: 58). Socialbyrån anför, att syftet med bestämmelsen närmast är att bereda täckning för de kostnader, som kan vara förenade med inkomstens förvärvande, och föreslår med hänsyn till de allmänna kostnadsfördyringarna, att det avdragsfria beloppet höjes till 300 kronor för månad och att i enlighet därmed förenämnda belopp av 800 kronor för månad höjes till 1 200 kronor för månad.

Ett genomförande av socialbyråns nu redovisade förslag skulle medföra vissa kostnadsökningar under försvarsgrenarnas anslag till familjebidrag. Sålunda uppskattar socialbyrån de totala kostnaderna för höjningen av familjepeningens maximibelopp till 1 800 000 kronor för år. Ämbetsverket räknar därvid med repetitionsövningar av samma omfattning som under budgetåret 1955/56. I övrigt uppkommande kostnadsökningar är enligt ämbetsverket så ringa, att hänsyn därtill icke behöver tagas vid beräkning av familjebidragskostnaderna.

Över socialbyråns förslag har efter remiss yttranden avgivits av *överbefälhavaren, försvarets civilförvaltning, försvarets upplysnings- och personalvårdsnämnd, socialstyrelsen, statskontoret, länsstyrelserna i Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Malmöhus, Värmlands och Västerbottens län, Svenska stadsförbundet, Svenska landskommunernas förbund samt 1954 års värnpliktsavlöningsutredning*. Därvid har samtliga remissmyndigheter utom statskontoret och värnpliktsavlöningsutredningen tillstyrkt socialbyråns förslag eller lämnat detsamma utan erinran, frånsatt att länsstyrelsen i Jönköpings län i fråga om det s. k. avdragsfria beloppet av hustrus inkomst föreslagit bibehållande av nuvarande belopp, 200 kronor, för det fall att makarna är barnlösa. Flera remissmyndigheter anser därjämte, att jämväl maximibeloppen för det enligt familjebidragsförordningen utgående näringsbidraget bör höjas. Vidare föreslår länsstyrelsen i Västerbottens län, att bestämmelser skall utfärdas om det avdragsfria beloppets storlek, då hustru utför arbete i mannens rörelse utan att ersättare behöver anställas under inkallelsen. På grund av den inom värnpliktsavlöningsutredningen pågående översynen av familjebidragsförfattningarna avstyrker statskontoret socialbyråns förslag till alla delar. Av samma skäl avstyrker värnpliktsavlöningsutredningen förslaget, såvitt rör den s. k. normerade behovsprövningen, och ställer sig tveksam till förslaget om höjning av familjepeningens maximibelopp, ehuru utredningen likväl icke motsätter sig bifall till socialbyråns förslag i denna del. Utredningen tillstyrker förslaget om höjning av begravningsbidragen.

Departementschefen

Det förslag av försvarets socialbyrå, som nu redovisats, avser ändring av familjebidragsförfattningarna i tre skilda avseenden, nämligen dels höjning av maximibeloppen för familjepeningen, dels höjning av begravningsbidragen, dels ock höjning av det s. k. avdragsfria beloppet av hustrus arbetsinkomst. Samtliga föreslagna författningsändringar kommer att medföra kostnadsökningar för statsverket men dessa torde i fråga om de båda sistnämnda åtgärderna vara av ringa betydelse. Föreslagen höjning av familjepeningens maximibelopp kommer däremot att medföra en merkostnad av 1 800 000 kronor för år enligt socialbyråns beräkningar. Som motiv för uppräknig av nämnda maximibelopp åberopar socialbyrån främst den allmänna standardhöjningen inom landet. Ehuru det i och för sig kunde vara önskvärt att en standardhöjning möjliggjordes även inom förevarande område, kan jag emellertid för egen del icke tillstyrka att någon höjning av familjepeningbeloppen nu genomföres, då utrymme för kostnadsökningarna icke finnes inom den begränsade ramen för försvarsutgifterna under nästa budgetår. Då socialbyråns förslag i övrigt rör frågor, som utan större olägenhet torde kunna anstå för att upptagas till övervägande samtidigt med resultatet av den inom värnpliktsavlöningsutredningen pågående översynen av familjebidragsbestämelsema, är jag icke heller beredd att nu tillstyrka förslaget i dessa delar. Prövningen av de förslag i andra avseenden än de nu berörda, som framförts av vissa remissmyndigheter, torde likaledes böra anstå i avvaktan på nämnda utredningsresultat.

I det föregående har jag förutsatt att repetitionsövningarna återupptages under nästa budgetår. Besparingen under anslaget till följd av repetitionsövningarnas inställande innevarande budgetår beräknades i 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 92) till 13 750 000 kronor, med vilket belopp anslaget således i och för sig borde uppräknas. Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1955/56 anser jag emellertid, att anslagshöjningen kan begränsas till 12 750 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Armén: Familjebidrag* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 000 kronor.

SJUKVÅRD**[33] 15. Armén: Sjukvård**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 900 000	2 703 425
1956/57 (statsliggaren s. 201)	1 600 000	
1957/58 (förslag)	2 350 000	

Yrkande

Försvarets sjukvårdsstyrelse hemställer, att anslaget höjes med 750 000 kronor.

	Ökning
1. Repetitionsövningarna återupptages	400 000
2. Ökade kostnader för värnpliktiga utomlänspatienter	65 000
3. Ökade sjukvårdskostnader i övrigt	<u>280 000</u>
	745 000
	Avrundat 750 000

Motiv

1. Sjukvårdsstyrelsen utgår vid sina beräkningar från att repetitionsövningar under nästa budgetår kommer att äga rum i samma omfattning som under budgetåren 1954/56. Den på grund härav beräknade kostnadsökningen, 400 000 kronor, motsvarar det belopp som i 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 93) under anslaget angavs såsom besparing för inställandet av repetitionsövningarna under budgetåret 1956/57.

2. I enlighet med en av högsta domstolen den 1 oktober 1955 meddelad dom (NJA 1955, s. 476) åligger det kronan att för vård av värnpliktig patient vid kommunalt sjukhus inom annat sjukvårdsområde än det den värnpliktige tillhör erlagga den för andra s. k. utomlänspatienter fastställda avgiften. Av belastningen på anslaget under budgetåret 1955/56 utgör i runt tal 330 000 kronor sådana merkostnader, avseende cirka fem år, som till följd av förenämnda dom debiterats kronan för värnpliktiga utomlänspatienter. Sjukvårdsstyrelsen räknar för nästa budgetår med en femtedel av detta belopp eller avrundat 65 000 kronor.

3. Med hänsyn till belastningen på anslaget under sistförflutet budgetår räknar sjukvårdsstyrelsen med ett ytterligare medelsbehov av 280 000 kronor. Ämbetsverket bortser därvid från dels de 330 000 kronor, som hänförs sig till vård av värnpliktiga utomlänspatienter, dels ock kostnaderna för remisstandvården, 93 187 kronor (se prop. 1956: 1, bil. 6, s. 92). Av belastningen återstår då $(2\,703\,425 - 330\,000 - 93\,187 =)$ i runt tal 2 280 000 kronor eller 280 000 kronor mera än anslaget för innevarande budgetår jämte för repetitionsövningarnas inställande beräknade besparingar.

Departementschefen

I enlighet med grunder som tillämpats under en följd av budgetår (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 92) torde kostnaderna för remisstandvården icke böra beaktas vid beräklandet av försvarsgrenarnas sjukvårdsanslag. Sjukvårdsstyrelsen har också vid sina anslagsberäkningar bortsett från dessa kostnader. Då jag icke heller i övrigt har något att erinra mot ämbetsverkets beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag, föreslår

jag att anslaget uppföres med äskat belopp, 2 350 000 kronor, innebärande en anslagshöjning med 750 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till Armén: Sjukvård för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 350 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

[34] 16. Armén: Reseersättningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	13 000 000	13 901 328
1956/57 (statsliggaren s. 204)	10 100 000	
1957/58 (förslag)	16 000 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 5 100 000 kronor.

	Ökning
1. Repetitionsövningarna återupptages	4 100 000
2. Traktamentshöjningar	700 000
3. Omorganisation av I 8 m. fl. förband; flyttningsersättningar m. m.	150 000
4. Omorganisation av militärmusiken; rese- och traktamentskostnader	150 000
	<u>5 100 000</u>

Motiv

1. Beloppet under denna punkt motsvarar den i statsverkspropositionen för innevarande budgetår (bil. 6, s. 94) beräknade besparingen för repetitionsövningarnas inställande.

2. Medelsbehovet för traktamenten har enligt civilförvaltningens beräkningar ökat med 15 procent efter traktamentshöjningar, som genomförts den 1 juli 1956. Med utgångspunkt i att cirka en tredjedel av anslaget belöper sig på traktamentskostnader beräknar ämbetsverket den erforderliga medelsökningen för ifrågavarande ändamål till i runt tal 700 000 kronor.

3. Genomförandet av bland annat den av 1955 års riksdag beslutade omorganisationen av Upplands regemente m. fl. förband beräknas under nästa budgetår medföra en merkostnad under förevarande anslag av 150 000 kronor för flyttningsersättningar m. m.

4. Den av 1956 års riksdag beslutade nya militärmusikorganisationen innebär att musikkårerna i ökad omfattning kommer att tjänstgöra utan-

för de egna förläggningssorterna. Civilförvaltningen räknar till följd härav med en ökning av medelsbehovet med 150 000 kronor för resekostnadsersättning och traktamenten åt arméns musikpersonal.

Departementschefen

Såsom anförts i det föregående räknar jag med att repetitionsövningar under nästa budgetår äger rum i samma omfattning som under budgetåren 1954/56. Till följd härav samt för tillgodoseende av övriga av civilförvaltningen angivna ändamål torde en väsentlig uppräknig av anslaget vara erforderlig. Därjämte bör den under hösten 1956 genomförda höjningen av järnvägstaxorna beaktas vid anslagsberäkningen. Det totala medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår beräknar jag till 16 000 000 kronor, innebärande en höjning med 5 900 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kongl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Resersättningar m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 16 000 000 kronor.

EXPENSER M. M.

[35] 17. *Armén: Bränsle m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	12 800 000	16 906 704
1956/57 (statsliggaren s. 206)	14 500 000	
1957/58 (förslag)	18 000 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen (skr. ¹⁴/₈ 1956) hemställer, att anslaget höjes med 2 500 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Repetitionsövningarna återupptages	1 500 000	
2. Ökade kostnader i övrigt		
a) ökad bränsleförbrukning	172 500	
b) prisökning på bränsle	592 000	
c) ökade kostnader för elektrisk energi m.m.	440 000	
d) ökade kostnader för renhållning	560 000	
3. Ökad återbäring från försvarets verkstäder		125 000
4. Omräkning		600 000
5. Avrundning		39 500
	<hr/>	<hr/>
	3 264 500	764 500
		+ 2 500 000

Motiv

1. Beloppet motsvarar den i statsverkspropositionen för innevarande budgetår (bil. 6, s. 96) beräknade besparingen under anslaget till följd av repetitionsövningsverksamhetens begränsning.

2 a) Arméintendenturförvaltningen uppskattar bränsleförbrukningen under budgetåret 1957/58 till 74 000 normalton kol, vilket är 1 500 normalton mera än som beräknades i äskandena för innevarande budgetår. Enligt vad som inhämtats under hand från ämbetsverket betingas ökningen huvudsakligen av nyttillkomna förrådslokaler. Genomsnittspriset per normalton beräknades för innevarande budgetår till 115 kronor. Det ökade medelsbehovet under förevarande punkt utgör således ($1\,500 \times 115 =$) 172 500 kronor.

b) Genomsnittspriset per normalton kol under nästa budgetår beräknar arméintendenturförvaltningen till 123 kronor eller 8 kronor mera än som beräknades för innevarande budgetår. Med en bränsleförbrukning av 74 000 normalton utgör således ökningen av medelsbehovet till följd av prisstegringar på bränsle ($74\,000 \times 8 =$) 592 000 kronor.

Vid beräkning av genomsnittspriset har ämbetsverket räknat med övergång till oljeeldning i vidgad omfattning vid försvarets fasta värmeanläggningar i enlighet med en i skrivelse den 7 maj 1956 gjord hemställan. Enligt uppgift under hand från ämbetsverket torde vid fortsatt förbrukning av fasta bränslen i nuvarande omfattning genomsnittspriset per normalton kol för nästa budgetår komma att ligga betydligt högre än det här angivna.

Oljeeldning förekommer redan i viss omfattning inom försvaret. Sålunda har Kungl. Maj:t genom skilda beslut under åren 1946 och 1947 bemyndigat de centrala försvarsgrensförvaltningarna att för installation av anordningar för oljeeldning m. m. disponera sammanlagt 1 880 000 kronor av försvarsgrenarnas anslag till bränsle m. m.

I förenämnda skrivelse hemställer arméintendenturförvaltningen efter samråd med försvarets civilförvaltning, fortifikationsförvaltningen samt marin- och flygförvaltningarna att för installation av oljeeldningsaggregat och cisterner vid vissa av försvarets fasta värmeanläggningar måtte av försvarsgrenarnas respektive bränsleanslag få disponeras av arméintendenturförvaltningen 2 770 000 kronor, av marinförvaltningen 910 000 kronor samt av flygförvaltningen 620 000 kronor eller sammanlagt 4 300 000 kronor. Dessa kostnader har icke upptagits i myndigheternas äskanden för nästa budgetår. Den föreslagna åtgärden beräknas medföra en årlig besparing av försvarsgrenarnas bränslekostnader med sammanlagt 1 465 000 kronor. Härtill kommer en besparing av 735 000 kronor för år, motsvarande lönekostnaderna för eldningspersonal som bedömes kunna frigöras. Den totala årliga besparingen för samtliga försvarsgrenar skulle således uppgå till 2 200 000 kronor.

Statens sakrevision har i avgivet utlåtande tillstyrkt bifall till framställningen.

c) Med ledning av utgifterna för elektrisk energi m. m. under budgetåret 1955/56 beräknar arméintendenturförvaltningen motsvarande kostnader under nästa budgetår till 5 200 000 kronor eller 440 000 kronor mera än som beräknades i äskandena för innevarande budgetår.

d) Kostnaderna för renhållning under nästa budgetår beräknas till 3 360 000 kronor, vilket överstiger motsvarande beräkningar i äskandena för innevarande budgetår med 560 000 kronor. Här torde få erinras om att städpersonalens löner höjts med sex procent under år 1956. Arméintendenturförvaltningen räknar vidare bland annat med utrymme för viss ytterligare lönestegring samt med en mindre fördyring av renhållningsmaterielen.

3. Jämlikt beslut av Kungl. Maj:t den 10 april 1953 gottgöres förevarande anslag för bränslekostnaderna vid vissa försvarsverkstäder. Dessa kostnader beräknas under nästa budgetår uppgå till 600 000 kronor mot beräknade 475 000 kronor för innevarande budgetår. Medelsbehovet under detta anslag nedgår till följd härav med 125 000 kronor.

4. Enligt beräkningar i statsverkspropositionen för innevarande budgetår (bil. 6, sid. 96) skulle medelsbehovet under anslaget vid oförändrad repetitionsövningsverksamhet ha uppgått till 16 000 000 kronor. Skillnaden mellan detta belopp och det av arméintendenturförvaltningen för samma budgetår äskade beloppet, 15 400 000 kronor, utgör 600 000 kronor.

Departementschefen

Arméintendenturförvaltningen har efter samråd med andra berörda myndigheter framlagt förslag om införande av oljeeldning i ökad omfattning inom försvaret. Installationskostnaderna har beräknats till 4 300 000 kronor. Såsom framgår av de i det föregående redovisade beräkningarna skulle genom åtgärden betydande årliga kostnadsbesparingar kunna ernås. Frågan har emellertid, sedan förslaget avgavs, kommit i ett annat läge genom uppkomsten av Suez-konflikten och de militära aktionerna i Suezområdet. Med hänsyn till den härav föranledda krissituationen i fråga om vår oljeförsörjning kan jag icke nu tillstyrka att arméintendenturförvaltningens förslag genomföres.

Medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår beräknar jag till 18 000 000 kronor, innebärande en ökning med 3 500 000 kronor. Av ökningen motsvaras 1 500 000 kronor av den i statsverkspropositionen för innevarande budgetår beräknade besparingen under anslaget till följd av repetitionsövningsverksamhetens begränsning. Ökningen i övrigt har jag beräknat med beaktande av bland annat de kraftiga höjningar av bränslepriserna, som inträffat under det senaste budgetåret. Det torde få påpekas att jag som en följd av mitt ställningstagande i frågan om ytterligare övergång till

oljeeldning räknat med högre kostnader för bränsle under nästa budgetår än vad som rymmes i arméintendenturförvaltningens äskanden.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Bränsle m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 000 kronor.

[36] 18. **Armén: Telefon m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 500 000	1 479 197
1956/57 (statsliggaren s. 208)	1 550 000	
1957/58 (förslag)	1 800 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 290 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Taxeändringar	90 000	
2. Växelanläggningar m. m.	235 100	33 700
	<hr/> 325 100	<hr/> 33 700
	+ 291 400	
	Avrundat 290 000	

Motiv

1. Med ledning av de senaste årens erfarenheter räknar arméintendenturförvaltningen med en kostnadsökning av 90 000 kronor på grund av de ändringar av telefontaxorna, som uppkommer genom den fortgående övergången till helautomatiskt telefonsystem.

2. I skrivelse den 9 mars 1956 har arméintendenturförvaltningen anmält behov av en för flera förband i Uppsala gemensam telefonväxel. Med anledning av den av 1955 års riksdag beslutade flyttningen av Signalregementet och arméns signalskola från Stockholm till Uppsala har arméintendenturförvaltningen föranstaltat om en utredning beträffande teletrafikförhållandena i Uppsala. Utredningen har enligt ämbetsverket visat att teletrafiken vid Signalregementet icke kan bemästras genom övertagande av nuvarande abonnentväxel vid Upplands regemente. Ämbetsverket anser det lämpligast, bland annat ur kostnadssynpunkt, att anskaffa en gemensam telefonväxel för Signalregementet, staben för Uppsala—Västerås försvarsområde, arméns underofficersskola, signalskolan och försvarets läroverk. Kostnaderna härför beräknas till 58 000 kronor. Statens organisationsnämnd har i utlåtande över framställningen tillstyrkt densamma samt uppgett att den ifrågasatta centraliseringen av telefontjänsten sannolikt

skulle medföra en personalbesparing med två telefonistbefattningar och en årlig besparing av abonnemangskostnader med 4 400 kronor.

Vidare har arméintendenturförvaltningen i skrivelse den 20 juni 1956 anmält behov av ny telefonväxel för Bodens garnison, då nuvarande växel befunnits otillräcklig. Behovet av en ny växel bedömes bli ännu större framdeles bland annat beroende på tillkomsten av en pansarbataljon i Boden (jfr prop. 1956: 110, s. 129). Kostnaderna för installerandet av en ny växel beräknas till 105 000 kronor. Den föreslagna rationaliseringen beräknas emellertid medföra en årlig kostnadsminskning med cirka 5 000 kronor, huvudsakligen utgörande inbesparade lönekostnader. Statens organisationsnämnd har i avgivet utlåtande tillstyrkt förslaget.

För utbyte av äldre telefonväxlar vid Älvsborgs regemente, Jämtlands fältjägarregemente och Skånska trängregementet räknar arméintendenturförvaltningen med ett medelsbehov av sammanlagt 50 900 kronor.

Slutligen erfordras enligt ämbetsverket 21 200 kronor för inledande av telefonförbindelser i vissa bergförråd.

Sammanlagt erfordras således för nya telefonväxlar och andra telefonförbindelser (58 000 + 105 000 + 50 900 + 21 200 =) 235 100 kronor.

Av anslaget för innevarande budgetår har 33 700 kronor beräknats för nya växelanläggningar vid Malmö försvarsområde och Kronobergs regemente. Medelsanvisning i dessa hänseenden erfordras icke för nästa budgetår.

Departementschefen

Arméintendenturförvaltningen har för nästa budgetår räknat med att 235 100 kronor erfordras för rationalisering m. m. av telefontjänsten. I några fall beräknas åtgärderna medföra besparingar av de årliga kostnaderna. Då jag blivit övertygad om behovet av de föreslagna telefonanläggningarna, räknar jag här med ifrågavarande anskaffningskostnader.

Med beaktande av bland annat de nu nämnda kostnaderna föreslår jag, att anslaget uppföres med 1 800 000 kronor, innebärande en höjning med 250 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Telefon m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 800 000 kronor.

[37] 19. *Armén: Övriga expenser m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	800 000	808 961	63 531
1956/57 (statsliggaren s. 208)	850 000		
1957/58 (förslag)	885 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden.

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 50 000 kronor på grund av inträffade prisstegringar. För egen del kan jag icke tillstyrka att anslaget höjes med mera än 35 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 885 000 kronor.

MATHÅLLNING M. M.

[38] 20. Armén: Mathållning

	Anslag	Nettontgift
1955/56	36 400 000	40 045 864
1956/57 (statsliggaren s. 208)	27 000 000	
1957/58 (förslag)	41 800 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 18 000 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Repetitionsövningarna återupptages	12 000 000	
2. Ökat antal tjänstgöringsdagar i övrigt	628 300	
3. Prisstegringar utom såvitt avser repetitions- övningarna	4 070 800	
4. Portion uttages ej i full utsträckning		4 039 200
5. Omräkning	5 340 100	
	<hr/> 22 039 200	4 039 200
	+ 18 000 000	

Motiv

1. Arméintendenturförvaltningen räknar med att repetitionsövningar under nästa budgetår äger rum i samma omfattning som under budgetåren 1954/56. Av beloppet under punkten 1 i sammanställningen motsvaras 11 000 000 kronor av den i statsverkspropositionen för innevarande budgetår (bil. 6, s. 99) beräknade besparingen under anslaget till följd av repetitionsövningsverksamhetens begränsning, medan återstoden, 1 000 000 kronor, utgör den inom departementet för repetitionsövningarnas återupptagande beräknade kostnadsfördyringen till följd av prisstegringar på livsmedel.

2. Kostnadsökningen beräknas sålunda.

1956/57	Tjänstgöringsdagar		För 1956/57 beräknad dagskostnad	Summa kronor
	1957/58	ökning		
14 282 000	14 488 000	206 000	3,05	628 300

3. Kostnadsökningen beräknas på följande sätt.

Tjänstgöringsdagar 1957/58	Beräknad dagskostnad			Summa kronor
	1956/57	1957/58	ökning	
14 488 000	3,05	3,40	0,35	5 070 800

Härifrån avgår det belopp på 1 000 000 kronor, som enligt punkten 1 i det föregående hänför sig till repetitionsövningarna. Kostnadsökningen beräknas således under förevarande punkt till 4 070 800 kronor.

Av dagskostnadsbeloppet för budgetåret 1956/57 utgör två kronor 65 öre kostnad för normalportion och återstoden, 40 öre, övriga mathållningskostnader. För budgetåret 1957/58 räknar arméintendenturförvaltningen med en dagskostnad av tre kronor för normalportion och oförändrat 40 öre för övriga mathållningskostnader. Normalportionspriset har under budgetåret 1955/56 visat en oavbruten stegring och har i medeltal uppgått till två kronor 90 öre. Med utgångspunkt i det vid senaste budgetårsskifte gällande normalportionspriset, tre kronor tre öre, samt med beaktande av en av statens jordbruksnämnd utarbetad prognos rörande prisutvecklingen under åren 1956 och 1957 har arméintendenturförvaltningen beräknat normalportionspriset för nästa budgetår till angivet belopp, tre kronor.

4. Med hänsyn till att portion icke uttages i full utsträckning i samband med veckoslut och helger räknar arméintendenturförvaltningen i detta sammanhang med en minskning av det för nästa budgetår eljest beräknade antalet tjänstgöringsdagar med 1 188 000 dagar. Med förut angiven dagskostnad, tre kronor 40 öre, framräknas således en kostnadsbesparing av $(1\,188\,000 \times 3,40 =)$ 4 039 200 kronor.

5. Beloppet utgör i stort sett skillnaden mellan det av arméintendenturförvaltningen för innevarande budgetår äskade anslaget, 43 500 000 kronor, och det belopp å 38 000 000 kronor, vartill medelsbehovet i statsverkspropositionen för samma budgetår (bil. 6, s. 99) beräknats för det fall att repetitionsövningarna skolat äga rum i oförändrad omfattning.

Departementschefen

I likhet med arméintendenturförvaltningen räknar jag för nästa budgetår med ett normalportionspris av tre kronor och ett belopp för övriga mathållningskostnader av 40 öre per man och tjänstgöringsdag.

Såsom anförts i det föregående räknar jag med att repetitionsövningarna återupptages i normal omfattning under nästa budgetår. Med hänsyn här-

till samt med ledning av belastningen på anslaget under budgetåret 1955/56 jämte det beräknade antalet tjänstgöringsdagar och den faktiska dagskostnaden för samma budgetår anser jag mig för nästa budgetår böra räkna med ett anslag av 41 800 000 kronor, innebärande en ökning med 14 800 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till Armén: *Mathållning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 41 800 000 kronor.

[39] 21. Armén: Furagering

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 400 000	4 161 227
1956/57 (statsliggaren s. 210)	1 600 000	
1957/58 (förslag)	2 200 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 1 000 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Repetitionsövningarna återupptages:		
a) ökat antal underhållsdagar	400 000	
b) höjning av dagskostnaden	116 400	
2. Minskat antal underhållsdagar i övrigt		642 050
3. Höjning av dagskostnaden i övrigt	541 300	
4. Omräkning	611 250	
	<hr/> 1 668 950	642 050
	+ 1 026 900	
	Avrundat 1 000 000	

Motiv

1. a) Beloppet motsvarar den minskning av medelsbehovet till följd av repetitionsövningsverksamhetens begränsning för innevarande budgetår, som angavs i 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 100).

b) Kostnadsökningen beräknas enligt följande.

	Underhållsdagar	Beräknad dagskostnad			Summa kronor
		1956/57	1957/58	ökning	
Ridhästar (stat 1 m.m.)	12 000	2,85	3,80	0,95	11 400
Draghästar (stat 2 m. m.) ..	100 000	3,00	4,05	1,05	105 000
					<hr/> 116 400

Arméintendenturförvaltningen beräknar antalet underhållsdagar under repetitionsövningar till 12 000 för normalfoderstat 1 jämte normalströstaten (ridhästar) samt 100 000 för normalfoderstat 2 jämte normalströstaten (draghästar).

Av dagskostnadsbeloppet för budgetåret 1956/57 utgör normalrationspriset två kronor 80 öre för normalfoderstat 1 jämte normalströstaten och två kronor 95 öre för normalfoderstat 2 jämte normalströstaten, medan övriga furageringskostnader beräknats till fem öre. För budgetåret 1957/58 räknar arméintendenturförvaltningen med ett normalrationspris av tre kronor 75 öre för normalfoderstat 1 jämte normalströstaten samt fyra kronor för normalfoderstat 2 jämte normalströstaten. Övriga furageringskostnader beräknas till oförändrat fem öre för dag. Följande foderpriser har lagts till grund för beräkningen av normalrationspriset under nästa budgetår, nämligen 42 öre per kilogram fodersäd, 24 öre per kilogram hö och 10 öre per kilogram halm (angående motsvarande beräkningar för innevarande budgetår se prop. 1956: 1, bil. 6, s. 100).

2. Kostnadsminskningen beräknas sålunda.

	Underhållsdagar under första tjänstgöring			För 1956/57 beräknad dagskostnad	Summa kronor
	1956/57	1957/58	minskning		
Ridhästar (stat 1 m.m.)	425 000	320 000	105 000	2,85	299 250
Draghästar och re- monter (stat 2 m.m.)....	329 400	226 000	103 400	3,00	310 200
Remonter (gräsbete)...	32 600	—	32 600	1,00	32 600
					<u>642 050</u>

3. Kostnadsökningen beräknas på följande sätt.

	Underhållsdagar under första tjänstgöring		Beräknad dagskostnad		Summa kronor
	1957/58	1956/57	1957/58	ökning	
Ridhästar (stat 1 m.m.) .	320 000	2,85	3,80	0,95	304 000
Draghästar (stat 2 m.m.)	226 000	3,00	4,05	1,05	237 300
					<u>541 300</u>

4. I äskandena för innevarande budgetår beräknade arméintendenturförvaltningen med ledning av beräknat antal underhållsdagar samt uppskattade dagskostnader medelsbehovet under förevarande anslag till 2 611 250 kronor men äskade med hänsyn bland annat till belastningen på anslaget under budgetåret 1954/55 endast 2 200 000 kronor. Det i sammanställningen under förevarande punkt angivna beloppet 611 250 kronor utgör skillnaden mellan nämnda 2 611 250 kronor och det i 1956 års statsverksproposition under förutsättning av oförändrad repetitionsövningsverksamhet beräknade medelsbehovet, 2 000 000 kronor.

Departementschefen

Belastningen på anslaget under budgetåret 1955/56 uppgick till i runt tal 4 160 000 kronor. Överbelastningen torde främst ha sin grund i en kraftig stegring av foderämnepriiserna. För nästa budgetår räknar emellertid arméintendenturförvaltningen med väsentligt lägre normalrationspriser än de som varit rådande under sistförflutet budgetår. Därjämte beräknas underhållsdagarna under nästa budgetår till betydligt lägre antal än vad som beräknades för budgetåret 1955/56. Med beaktande av angivna förhållanden samt av att repetitionsövningarna återupptages beräknar jag medelsbehovet för nästa budgetår till 2 200 000 kronor, innebärande en ökning med 600 000 kronor.

Aberopande det anförda får jag således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Furagering* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 200 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.**[40] 22. Armén: Beklädnad m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	¹ 24 100 000	31 589 189	14 117 590
1956/57 (statsliggaren s. 210) ²	24 300 000		
1957/58 (förslag)	35 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 76 600 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 31 300 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 25 040 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Repetitionsövningsverksamheten återupptages		
a) oförändrade kostnader	5 700 000	
b) höjda kostnader	1 010 800	
2. Ökat antal tjänstgöringsdagar i övrigt	563 550	
3. Höjd dagskostnad i övrigt	4 353 300	
4. Minskad ersättning från furirer m. fl.	188 250	
5. Bristtäckning	13 261 750	
6. Avrundning		37 650
		<hr/>
		+ 25 040 000

Motiv

1. a) Repetitionsövningarnas inställande under budgetåret 1956/57 medförde enligt 1956 års statsverksproposition en minskning i medelsbehovet under förevarande anslag med angivet belopp.

b) Minskningen i antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga med anledning av repetitionsövningarnas inställande under budgetåret 1956/57 beräknades till 2 888 000. Arméintendenturförvaltningen beräknar dagskostnaden för tjänstgöringsdag under nästa budgetår till 2 kronor 30 öre, vilket innebär en ökning med 35 öre i förhållande till för innevarande budgetår beräknade en krona 95 öre. De ökade kostnaderna för repetitionsövningsverksamheten uppgår alltså till $(0,35 \times 2\,888\,000 =)$ 1 010 800 kronor. För orsakerna till höjningen redogöres under punkten 3 i det följande.

2. Antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga och blandavlönad musikpersonal — inräknat tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under normal repetitionsövningsverksamhet — utgör för innevarande budgetår 13 782 000. För nästa budgetår beräknar arméintendenturförvaltningen motsvarande antal till 14 038 000. Antalet tjänstgöringsdagar för furirer och instruktörsaspiranter har beräknats till 1 255 000 respektive 1 288 000. Vid oförändrad dagskostnad, en krona 95 öre, uppstår alltså en kostnadsökning av $[(14\,038\,000 - 13\,782\,000) \times 1,95 + (1\,288\,000 - 1\,255\,000) \times 1,95] =$ 563 550 kronor.

3. Kostnadsökningen beräknas sålunda:

	Tjänstgöringsdagar 1957/58	Beräknad dagskostnad			Summa kr.
		1956/57	1957/58	ökning	
Värnpliktiga m. fl.	11 150 000	1,95	2,30	0,35	3 902 500
Furirer	1 033 000	1,95	2,30	0,35	361 550
Instruktörsaspiranter	255 000	1,95	2,30	0,35	89 250
					<u>+ 4 353 300</u>

Antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga m. fl. under nästa budgetår har, som förut nämnts, av arméintendenturförvaltningen beräknats till 14 038 000. Detta antal har i sammanställningen minskats med 2 888 000 (jfr 1 b. i det föregående).

Rörande orsakerna till dagskostnadsbeloppets ökning anför arméintendenturförvaltningen i huvudsak följande. För innevarande budgetår beräknade arméintendenturförvaltningen den verkliga dagskostnaden för beklädnad till 2 kronor 21 öre. Av detta belopp beräknades emellertid 25 öre motsvara kostnad för yllevaror, erhållna genom den anskaffning av sådana varor som verkstälts efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1952: 85 (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 102—104). I avvaktan på vidare erfarenheter rörande prisutvecklingen m. m. räknade arméintendenturförvaltningen för innevarande budgetår med att till grund för anslagsberäkningarna skulle

läggas dagskostnadsbelopp av en krona 95 öre för samtliga personalkategorier. Ämbetsverket hade vid framräknandet av detta dagskostnadsbelopp tagit hänsyn till den ersättning, som furirer och instruktörsaspiranter jämlikt 39 § statens allmänna avlöningsreglemente med därtill anslutande bestämmelser har att erlägga för lån av beklädnad. För nästa budgetår beräknas den verkliga dagskostnaden ha ökat till 2 kronor 30 öre. Ökningen föränledes huvudsakligen av stegrade kostnader för reparationer av materielen. Som förut nämnts har dagskostnadsbeloppet för innevarande budgetår nedräknats med 25 öre, vilket belopp beräknats motsvara kvarvarande del av ylletyger, som erhållits genom den förut omtalade särskilda anskaffningen. Den kvarvarande delen utgjordes av kommisstyng. Vid utgången av innevarande budgetår beräknas av detta tyg icke återstå mer än vad som ingår i fastställt beredskapslager. I enlighet med det anförda förslår arméintendenturförvaltningen att till grund för anslagsberäkningen lägges ett dagskostnadsbelopp av 2 kronor 30 öre.

4. Vid sin beräkning av dagskostnadsbeloppet för innevarande budgetår utgick arméintendenturförvaltningen från att furirer och instruktörsaspiranter som ersättning för lånad beklädnad skulle erlägga ett belopp motsvarande 70 öre för tjänstgöringsdag. Vid sin anslagsberäkning förutsatte emellertid departementschefen att denna ersättning skulle höjas med hänsyn till de grunder som skall tillämpas vid ersättningens bestämmande. Behovet av anslagsmedel minskades enligt departementschefen på grund härav. Försvarets civilförvaltning, arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen har därefter den 4 maj 1956 bestämt ifrågavarande ersättning till ett belopp motsvarande 90 öre för tjänstgöringsdag. Arméintendenturförvaltningen utgår emellertid vid sina anslagsberäkningar för nästa budgetår från att ifrågavarande ersättningsbelopp skall motsvara 75 öre för tjänstgöringsdag. Då antalet tjänstgöringsdagar för furirer och instruktörsaspiranter för innevarande budgetår beräknats till 1 255 000 upptages såsom ökning ett belopp av $[1\,255\,000 \times (0,90 - 0,75) =]$ 188 250 kronor.

5. I arméchefens förslag till intendenturmaterielplan (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 7—8) har för budgetåret 1957/58 ett belopp av 12 030 000 kronor enligt prisläget den 1 januari 1954 beräknats för bristtäckning och modernisering m. m. Med hänsyn till därefter inträffade kostnadsökningar anses beloppet böra uppräknas med 13 % till 13 590 000 kronor. Då enligt ämbetsverket inom ramen för det för innevarande budgetår beviljade anslaget ett belopp av endast 140 000 kronor kan avses för motsvarande ändamål, hemställer ämbetsverket om en anslagshöjning med 13 450 000 kronor. Detta belopp har här minskats med 188 250 kronor (jfr punkt 4). Ämbetsverket framhåller att inom ramen för angivna belopp, 13 590 000 kronor, även skall bestridas kostnaderna för anskaffning av skyddskläder m. m. till personal,

som enligt gällande avlöningsreglementen och kollektivavtal är berättigad att erhålla sådan beklädnad på statens bekostnad.

Huvuddelen av det för bristtäckning m. m. äskade beloppet avses för att påbörja modernisering av soldaternas fältutrustning. Ämbetsverket anför att försöken med ny fältuniform jämte stridssele med tillbehör har fortskridit så långt att ifrågavarande materiel beräknas bli fastställd under budgetåret 1956/57. Den moderniserade utrustningen bedömes i hög grad öka soldatens möjligheter att uthärda stridens och fältlivets påfrestningar. Det är därför enligt arméintendenturförvaltningen av synnerlig vikt att genom omändring av befintlig utrustning och nyanskaffningar snarast möjligt påbörja anskaffningen av den nya utrustningen såväl för fredsutbildningen som för krigsförråden.

Som inledningsvis anförts har arméchefen framlagt förslag till riktlinjer för materielanskaffningen vid armén under budgetåren 1957/66, varjämte arméintendenturförvaltningen i anslutning härtill avgivit nytt förslag till intendenturmaterielplan.

Departementschefen

Som jag inledningsvis anført räknar jag för nästa budgetår med repetitionsövningar av samma omfattning som under budgetåren 1954/56. Med beaktande härav och av den nya organisation av militärmusiken, varom beslut fattats vid föregående års riksdag — i den nya organisationen har kategorien blandavlönade utgått medan i stället tillkommit en ny kategori, musikaspiranter, i avlöningshänseende jämställd med instruktörsaspiranter — beräknar jag antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga m. fl. under nästa budgetår till i runt tal 13 980 000. Vid anmälan av anslaget Armén: Ekiperingsersättningar har jag vidare omnämnt att ordinarie furirer enligt numera gällande bestämmelser äger uppbära ekiperingsersättning i likhet med flertalet andra beställningshavare, medan de tidigare fått låna beklädnad mot ersättning. På grund härav bör vid beräkning av förevarande anslag hänsyn tagas endast till antalet tjänstgöringsdagar för icke-ordinarie furirer. Antalet tjänstgöringsdagar för denna personalkategori beräknar jag till i runt tal 700 000. Antalet tjänstgöringsdagar för instruktörsaspiranter beräknar jag i likhet med arméintendenturförvaltningen till 255 000 samt antalet tjänstgöringsdagar för musikaspiranter till 21 000.

Dagskostnadsbeloppet för tjänstgöringsdag under nästa budgetår för samtliga personalkategorier har av arméintendenturförvaltningen beräknats till 2 kronor 30 öre, vilket med 35 öre överstiger det dagskostnadsbelopp som för innevarande budgetår använts såsom grund för anslagsberäkningen. Större delen av denna ökning eller 25 öre föränledes av att ylletyger från den särskilda anskaffning, som beslutits efter förslag i pro-

positionen 1952: 85, icke vidare beräknas kunna utnyttjas för att nedbringa medelsbehovet under förevarande anslag. Återstående del av höjningen förorsakas av ökade reparationskostnader beroende huvudsakligen på lönehöjningar. För min del har jag funnit att av arméintendenturförvaltningen angivna skäl ofrånkomligen måste föranleda ökat medelsbehov under förevarande anslag. Jag anser mig emellertid böra räkna med en ersättning från icke-ordinarie furirer m. fl. för lånad beklädnad motsvarande 90 öre för tjänstgöringsdag i stället för 75 öre som arméintendenturförvaltningen förutsatt vid sin anslagsberäkning. På grund härav och då jag avräknar hela denna ersättning vid bestämmandet av dagskostnadsbeloppet för icke-ordinarie furirer m. fl., torde beträffande dessa personalkategorier — liksom för motsvarande kategorier vid marinen — såsom grund för anslagsberäkningen böra läggas ett dagskostnadsbelopp av 1 krona 40 öre.

Vid beräkningen av medelsbehovet beaktar jag jämväl kostnader för skyddskläder m. m. till personal, som är berättigad att erhålla sådan beklädnad på statens bekostnad.

Medelsbehovet för täckande av brister i arméns krigsutrustning av beklädnadsmateriel m. m. uppgår till mycket betydande belopp. De föreliggande bristerna är delvis av allvarlig art och ägnade att minska arméns stridsduglighet. Av ekonomiska skäl kan jag emellertid icke tillstyrka att anslaget för nästa budgetår uppföres med högre belopp än 35 000 000 kronor, vilket belopp i huvudsak torde förslå för täckande av löpande utgifter.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 10 700 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 000 kronor.

[41] 23. **Armén: Inventarier m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	3 100 000	3 526 946	920 284
1956/57 (statsliggaren s. 211)	3 350 000		
1957/58 (förslag)	4 500 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i huvudsak bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 2 010 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har

beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Repetitionsövningsverksamheten återupptages ...	350 000	
2. Övriga förändringar i antalet tjänstgöringsdagar...	39 570	
3. Portion beräknas icke uttagas i full utsträckning		106 920
4. Höjda priser m. m.	50 000	
5. Tillskott från arméns musikfond bortfaller	50 000	
6. Inredning av lektionssalar m. m. vid I 8 m. fl. förband	460 000	
7. Anskaffning av snabbkopieringsapparater är avslutad		32 000
8. Bristtäckning och modernisering m. m.	1 198 020	
9. Avrundning	1 330	
	+ 2 010 000	

Motiv

1. Repetitionsövningarnas inställande under budgetåret 1956/57 medförde enligt 1956 års statsverksproposition en minskning av medelsbehovet under förevarande anslag med angivet belopp.

2. Kostnadsökningen beräknas sålunda.

	Tjänstgöringsdagar			Beräknad dagskostnad	Summa kr.
	1956/57	1957/58	ökning (+) minskning(-)		
Inventarier	14 000 000	14 293 000	+ 293 000	0,08	+ 23 440
Förplägnadsmateriel					
för personal ...	14 282 000	14 488 000	+ 206 000	0,09	+ 18 540
för hästar	899 000	658 000	- 241 000	0,01	- 2 410
					+ 39 570

I sammanställningen har för budgetåret 1956/57 det verkliga antalet tjänstgöringsdagar ökats med det antal som svarar mot bortfallet genom repetitionsövningarnas inställande. Antalet tjänstgöringsdagar för budgetåret 1957/58 har beräknats enligt hittills tillämpade grunder.

3. Antalet tjänstgöringsdagar beträffande förplägnadsmateriel för personal kommer, som nyss sagts, att med hittills tillämpade beräkningsgrunder uppgå till 14 488 000. Då emellertid portion icke beräknas bli uttagen i full utsträckning kan enligt arméintendenturförvaltningen antalet tjänstgöringsdagar för personal vid beräkningen av kostnaderna för förplägnadsmateriel nedräknas med 8 % till 13 300 000. Medelsbehovet under anslaget minskar härigenom enligt ämbetsverkets förmenande med [(14 488 000 — 13 300 000) × 0,08 =] 106 920 kronor.

4. I anslaget för innevarande år inrymmer ett fast belopp av 850 000 kronor för anskaffning och underhåll av expeditionsinventarier m. m. Med

utgångspunkt i det belopp, som i arméchefens år 1955 framlagda förslag till intendenturmaterielplan ansetts erforderligt för ändamålet, beräknar arméintendenturförvaltningen för nästa budgetår medelsbehovet till 900 000 kronor, vilket innebär en ökning med 50 000 kronor. Ämbetsverket har därvid räknat med att prisstegringarna under budgetåret 1955/56 medfört en kostnadsökning av omkring 3,5 %.

5. Räntheavkastningen av arméns musikfond har till och med innevarande budgetår utnyttjats för anskaffning och underhåll av musikmateriel. I överensstämmelse med riksdagens beslut (SU 1955: 119; rskr. 1955: 272) har Kungl. Maj:t den 11 maj 1956 beslutit om avveckling av bland annat arméns musikfond. Under budgetåret 1956/57 skall dock 45 000 kronor av medel från musikfonden enligt beslutet få disponeras för musikmateriel. På grund av det anförda föreslår arméintendenturförvaltningen en höjning av anslaget med avrundat 50 000 kronor.

6. På förslag av Kungl. Maj:t har riksdagen år 1955 (prop. 110; SU 128; rskr. 300) beslutit om ändrad organisation av Upplands regemente m. fl. förband, avsedd att genomföras under åren 1957 och 1958. Ändrade utbildningsförhållanden och större värnpliktskontingenter medför i samband härmed krav på ökat antal kompani- och speciallektionssalar. Kostnaderna för inventarier till dessa lektionssalar, vilka beräknas bli färdigställda under våren 1957, har beräknats till cirka 280 000 kronor. Vidare har 1956 års riksdag (prop. 110; SU 121; rskr. 279) fattat principbeslut om förläggning med början under våren 1957 av en pansarbataljon till Boden, vilken skall ha gemensam administration med I 19. Härvid uppkommer kostnader för möblering av lektionssalar, expeditioner m. m. Dessa kostnader samt — enligt vad som under hand upplysts från arméintendenturförvaltningen — liknande kostnader för utökad värnpliktskontingent vid den likaledes till I 19 anslutna signalbataljonen i Boden beräknas av arméintendenturförvaltningen till 180 000 kronor.

7. I innevarande budgetårs anslag har inrymts kostnaderna för engångsanskaffning av snabbkopieringsapparater med 32 000 kronor. Medelsanvisning för detta ändamål erfordras ej längre.

8. Vid beräkningen av förevarande anslag för innevarande budgetår har föredragande departementschefen utgått från att anslaget vid normal repetitionsövningsverksamhet skulle ha upptagits med 3 700 000 kronor. Inom ett anslag å nämnda belopp kan, sedan övriga behov för vilka medel beräknats under anslaget blivit tillgodosedda, ett belopp av 151 980 kronor avses för bristtäckning och modernisering m. m. Medelsbehovet för sådana ändamål under nästa budgetår beräknas av arméintendenturförvaltningen med utgångspunkt i arméchefens förslag till intendenturmaterielplan. I denna har enligt prisläget den 1 januari 1954 för budgetåret 1957/58 upptagits ett belopp av 1 173 000 kronor. Med hänsyn till inträffade kostnadsstegringar anses detta belopp böra uppräknas med 15 % till 1 350 000 kro-

nor, vilket belopp föreslås skola inräknas i nästa budgetårs anslag. Ökningen skulle härvid uppgå till (1 350 000 — 151 980 =) 1 198 020 kronor.

I skrivelse den 6 september 1956 har vidare arméintendenturförvaltningen hemställt att på tilläggsstat för innevarande budgetår måtte anvisas ett belopp av 675 000 kronor för anskaffning av inventarier till lektionssalar. Ämbetsverket har härvid anfört att Kungl. Maj:t medgivit inkallande av värnpliktiga för utförande av utbildningsanordningar vid förband och skolor, vilket medverkat till att intill den 1 juli 1956 cirka 150 lektionssalar, främst speciallektionssalar, kunnat anordnas. Kostnaderna för anskaffning av inventarier till dessa lektionssalar uppgår till i runt tal 875 000 kronor. Då 200 000 kronor av innevarande budgetårs anslag anses kunna utnyttjas för ändamålet uppgår behovet av anslagsmedel till 675 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning hemställer i sina äskanden för nästa budgetår att ett reservationsanslag på 90 000 kronor uppföres för anskaffning av krigskassakistor av ny modell till fältförbanden.

Departementschefen

Som jag inledningsvis anfört förutsätter jag att repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår skall få samma omfattning som under budgetåren 1954/56. Med beaktande härav och av den nya organisation för militärmusiken, varom beslut fattats vid 1956 års riksdag, anser jag att till grund för beräkningen av förevarande anslag under nästa budgetår bör läggas 14 257 000 tjänstgöringsdagar i fråga om inventarier och 14 432 000 tjänstgöringsdagar för förplägnadsmateriel för personal. I sistnämnda antal ingår, liksom hittills plägat ske, ett antal tjänstgöringsdagar för normalt icke portionsberättigad personal.

För anskaffning m. m. av expeditoinsinventarier torde med hänsyn till inträffade prisstegringar böra beräknas ett belopp av 875 000 kronor.

Riksdagens beslut beträffande avveckling av vissa fonder medför en ökning med 50 000 kronor av medelsbehovet för musikmateriel under förevarande anslag.

I samband med beslutade organisationsförändringar vid vissa av arméns förband uppkommer behov av inredning av vissa lektionssalar m. m. Arméintendenturförvaltningen har för dessa ändamål begärt tillhoppa 460 000 kronor. Detta belopp torde böra ställas till förfogande för nästa budgetår.

Den betydelse som ändamålsenliga utbildningsanordningar har för ett rationellt tillvaratagande av de värnpliktigas utbildningstid har tidigare understrukits i olika sammanhang. Anordnandet av lämpliga lektionssalar är en av de åtgärder som medverkar till att utbildningstiden kan ut-

nyttjas mera effektivt. I enlighet härmed har på kapitalbudgeten under arméns delfond av försvarets fastighetsfond under anslagsrubriken Byggnadsåtgärder, erforderliga för effektivisering av värnpliktsutbildningen medel avsetts, bland annat, för iordningställande av lektionssalar. Jag finner det synnerligen angeläget att medel anvisas för anskaffande av sådana inventarier m. m. som erfordras för att ifrågavarande lokaler skall kunna utnyttjas på avsett sätt. Medel för ändamålet bör emellertid enligt min mening icke anvisas på tilläggsstat, utan de anmälda behoven torde få beaktas vid anslagsberäkningen för nästa budgetår.

Någon medelsanvisning för anskaffning av krigskassakistor kan jag icke tillstyrka.

Med beaktande av vad jag anfört i det föregående föreslår jag att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 4 500 000 kronor. Härvid har jag icke beräknat medel för några anskaffningar för täckande av brister i krigsutrustningen.

Anslagshöjningen utgör 1 150 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Inventarier m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 4 500 000 kronor.

[42] 24. **Armén: Tvätt**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 800 000	2 972 127
1956/57 (statsliggaren s. 214)	2 400 000	
1957/58 (förslag)	2 850 000	

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 450 000 kronor.

Rörande orsakerna till ökningen må följande anföras. För innevarande budgetår beräknades medelsbehovet vid normal repetitionsövningsverksamhet till 3 100 000 kronor, vilket belopp med hänsyn till begränsningen av nämnda verksamhet minskades till 2 400 000 kronor. För nästa budgetår har arméintendenturförvaltningen, utgående från 14 038 000 tjänstgöringsdagar för värnpliktiga m. fl., beräknat utgifterna under anslaget till sammanlagt 3 428 490 kronor. Ämbetsverket förutsätter vidare att den tvättkapacitet vid truppförbandens tvättinrättningar, som icke tages i anspråk för militär tvätt, skall utnyttjas för tvätt åt civila kunder. Härigenom uppkommande inkomster, som tillgodoföres förevarande anslag, beräknas till 584 010 kronor. Anslaget för nästa budgetår föreslås i enlighet härmed skola upptagas till (3 428 490 — 584 010 =) avrundat 2 850 000 kronor.

Departementschefen

Jag föreslår, att anslaget uppföres med 2 850 000 kronor. Under erinran om att anslaget höjes med 450 000 kronor hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén*: *Tvätt* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 850 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.

[43] 25. *Armén*: Övningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	28 000 000	27 262 806	4 340 851
1956/57 (statsliggaren s. 214)	23 000 000		
1957/58 (förslag)	31 500 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i runt tal 1 600 000 kronor bundna.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 11 500 000 kronor.

	Ökning
1. Repetitionsövningsverksamheten återupptages	7 000 000
2. Ökat antal tjänstgöringsdagar i övrigt	585 000
3. Höjda traktamenten	430 000
4. Höjda kostnader för inlejdning av motorfordon	170 000
5. Ökad motorisering	1 015 000
6. Kurser för äldre underbefäl	275 000
7. Slutprov med ny materiel	780 000
8. Tidigarelagd repetitionsövning	800 000
9. Nya utbildningsanordningar m. m.	475 000
	<hr/>
	11 530 000
	Avrundat 11 500 000

Motiv

1. Repetitionsövningarnas inställande under budgetåret 1956/57 medförde enligt 1956 års statsverksproposition en minskning av medelsbehovet under förevarande anslag med angivet belopp.

2. Antalet tjänstgöringsdagar under första tjänstgöring m. m. beräknas öka med cirka 300 000, vilket enligt tidigare tillämpade beräkningsgrunder medför ett ökat medelsbehov av 585 000 kronor.

3. Den under innevarande år genomförda höjningen av traktamentena har av arméintendenturförvaltningen i samråd med försvarets civilförvaltning bedömts föranleda en genomsnittlig höjning av traktamentskostnaderna med 10 %. Då dessa kostnader under de senaste budgetåren utgjort i medeltal 4 300 000 kronor, beräknas kostnadsökningen till 430 000 kronor.

4. Kostnaderna vid inlejlning av motorfordon beräknas med ledning av tillgänglig statistik ha ökat med 170 000 kronor.

5. Arméns motorisering medför att drivmedelsförbrukningen ökar samt att ökat antal fordon måste inlejas. Kostnaderna härför beräknas till 725 000 respektive 290 000 kronor eller tillhoppa 1 015 000 kronor.

6. Beloppet erfordras för utbildning av underbefäl för befattning såsom kompanikvartermästare i krigsorganisationen. Arméintendenturförvaltningen erinrar om att arméchefen i det förslag till ny underbefälsorganisation vid armén, vilket ligger till grund för 1952 års riksdagsbeslut i ämnet (prop. 1952: 120, rskr. 331), förutsatt att underbefäl skall utbildas för viss kvalificerad befattning i krigsorganisationen. Kompanikvartermästarutbildningen avses under budgetåret 1957/58 skola bibringas i runt tal 200 elever.

7. För att ny materiel, som tillföres krigsorganisationen, skall kunna utnyttjas effektivt samt för att krigsorganisationen skall kunna anpassas till utvecklingen anses det nödvändigt med praktiska truppförsök. För nästa budgetår avses försök äga rum med infanteribrigad jämte tilläggsförband samt med artilleriets krigsförband och dessas ledningsorganisation. Kostnaderna för dessa försök, vilka icke kan rymmas inom ramen för ordinarie övningsprogram, beräknas till 780 000 kronor.

8. Arméintendenturförvaltningen upprepar sitt föregående år framförda förslag om tidigareläggning av våromgångens repetitionsövningar (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 110). Merkostnaderna härför beräknas numera till 800 000 kronor, varav 400 000 kronor för inlejlning av ökat antal motorfordon samt 400 000 kronor för förläggning m. m.

9. Arméintendenturförvaltningen upprepar likaledes sitt föregående år framställda förslag om en anslagshöjning med 475 000 kronor för nya utbildningsanordningar m. m. Ämbetsverket förklarar, att en ogynnsam eftersläpning i fråga om tidsenliga utbildningsanordningar uppkommit.

I skrivelse den 6 september 1956 har vidare arméintendenturförvaltningen hemställt om 430 000 kronor i tilläggsanslag för innevarande budgetår med anledning av traktamentshöjningen.

Departementschefen

Som jag inledningsvis anført räknar jag för nästa budgetår med att repetitionsövningarna återupptages i samma omfattning som de haft un-

der budgetåren 1954/56. Då förevarande anslag för innevarande budgetår minskats med 7 000 000 kronor till följd av repetitionsövningarnas inställande, bör för nästa budgetår ske en motsvarande uppräknig. Härutöver är vissa kostnadsstegringar ofrånkomliga till följd av ökad värnpliktskontingent under första tjänstgöring, höjda traktamenten samt — på grund av taxehöjningar hösten 1956 — ökade kostnader för järnvägs-transporter. Medelsbehovet under förevarande anslag ökar dessutom genom arméns fortgående motorisering. Arméintendenturförvaltningen har vidare äskat medel för anordnande av vissa kurser för äldre underbefäl. Ämbetsverkets förslag ansluter sig till vad arméchefen förutsatt vid uppgörandet av det förslag som ligger till grund för arméns nuvarande underbefälsorganisation. Med beaktande av det anförda föreslår jag att anslaget för nästa budgetår uppföres med 31 500 000 kronor. Ett anslag å nämnda belopp medger i huvudsak täckning för ofrånkomliga merkostnader. Jag har därvid icke ansett erforderligt att beräkna särskilda medel för ifrågasvarande kurser för äldre underbefäl.

Av det anförda följer att jag icke ansett mig kunna tillstyrka arméintendenturförvaltningens yrkanden om medelsanvisning för slutprov med ny materiel och för tidigareläggning av repetitionsövningar.

Vissa kostnadsstegringar hänför sig jämväl till innevarande budgetår. Arméintendenturförvaltningen har sålunda begärt medel för täckande av merkostnader för höjda traktamenten. Jämväl de höjda resekostnaderna ökar medelsbehovet under innevarande budgetår. För att täcka dessa kostnader avser jag att föreslå att 450 000 kronor anvisas på tilläggsstat. Här till torde jag få återkomma senare denna dag i samband med anmälan av anslag å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 8 500 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Övningar m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 31 500 000 kronor.

[44] 26. **Armén: Ökning av drivmedelslagringen**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	100	¹ 69 246	¹ 8 049 982
1956/57 (statsliggaren s. 216)	100		
1957/58 (förslag)	100		

¹ Enligt budgetredovisningen var nettoutgiften 7 034 246 kronor och behållningen 1 084 982 kronor. Behållningen har här ökats med 6 965 000 kronor, vilket belopp vid budgetredovisningen bokförts under anslaget Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 icke till någon del bunden.

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget uppföres med ett formellt belopp av 100 kronor.

I särskild skrivelse den 14 augusti 1956 har arméintendenturförvaltningen redogjort för medelsbehov m. m. beträffande lagerhållningen av drivmedel för armén. Av skrivelsen framgår, bland annat, att för uppfyllnad enligt hittills tillämpade grunder av två aktuella anläggningar skulle erfordras ett belopp som med i runt tal 3 000 000 kronor överstiger det belopp som står till förfogande. Tillgängliga medel beräknas emellertid förslå till uppfyllnad i enlighet med av överbefälhavaren numera meddelade direktiv, varför ämbetsverket föreslår att anslaget endast uppföres med ett formellt belopp.

Departementschefen

I enlighet med arméintendenturförvaltningens förslag torde anslaget få uppföras med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Ökning av drivmedelslagringen* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[45] 27. *Armén: Drivmedelsförråd m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 350 000	2 522 480
1956/57 (statsliggaren s. 216)	2 525 000	
1957/58 (förslag)	2 600 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 50 000 kronor.

	Ökning
1. Höjda löner m. m.	45 000
2. Höjda priser	5 000
	<hr/> 50 000

Motiv

1. Av beloppet utgör 41 500 kronor merkostnad i anledning av 1956 års löneökningar för statsanställda och 2 000 kronor kostnader för löneklassuppflyttningar. Vidare beräknas 1 500 kronor för lönegradsuppflyttning av en förrådsförvaltare.

2. Kostnaderna för distributionsmateriel beräknas öka med två procent.

Departementschefen

I likhet med arméintendenturförvaltningen finner jag en anslagsuppräkn-
ning erforderlig på grund av höjda löner och priser. Härtill kommer att
fraktsatserna på järnvägarna under hösten 1956 höjts med 10 %. Å andra
sidan har arméintendenturförvaltningen ej tagit hänsyn till att vissa under-
hållsarbeten av engångskaraktär, för vilka medel beräknats under anslaget,
kan beräknas bli avslutade under innevarande budgetår. Med beaktande
av vad jag nu anfört föreslår jag att anslaget för nästa budgetår uppföres
med ett belopp av 2 600 000 kronor. Prövning av lönegradsplaceringen för
den av arméintendenturförvaltningen åsyftade förvaltartjänsten torde få
ankomma på Kungl. Maj:t i vanlig ordning. Under erinran om att anslaget
höjes med 75 000 kronor hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte före-
slå riksdagen

att till *Armén: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret
1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 600 000 kronor.

[46] 28. *Armén: Anskaffning av drivmedelsutrustning*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	1 000 000	403 567	830 811
1956/57 (statsliggaren s. 216)	2 000 000		
1957/58 (förslag)	2 900 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i
runt tal 730 000 kronor bundna.

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 900 000
kronor. Ämbetsverket utgår vid sina beräkningar av medelsbehovet från
arméchefens förslag till intendenturmaterielplan av år 1955 (se beträffande
förevarande anslag 1956 års statsverksproposition, bil. 6, s. 113 o. 114). En-
ligt denna plan erfordras för nästa budgetår ett anslag av 2 786 000 kronor
enligt prisläget den 1 januari 1954. Med hänsyn till vad i föregående års
statsverksproposition (bil. 6, s. 113) uttalats rörande vissa kostnaders be-
stridande har emellertid nämnda belopp minskats med 230 000 kronor,
medan å andra sidan inträffade prisstegringar — cirka 13 % — medför
ett ökat medelsbehov av 333 000 kronor. Förevarande anslag bör enligt
arméintendenturförvaltningen i enlighet härmed uppföras med (2 786 000
— 230 000 + 333 000 =) i runt tal 2 900 000 kronor.

Departementschefen

Bristerna i fråga om drivmedelsutrustning för arméns krigsorganisa-
tion är alltjämt betydande och delvis av mycket allvarlig beskaffenhet. Det
kan nämnas att 1955 års förslag till intendenturmaterielplan innebar

täckande av brister i krigsutrustningen till ett belopp av 17 miljoner kronor enligt prisläget den 1 januari 1954; enligt planen förutsattes brister om drygt 4 miljoner kronor skola täckas först efter utgången av planens sista år, budgetåret 1962/63. I det förslag till intendenturmaterielplan, som år 1956 framlagts av arméintendenturförvaltningen, anges kostnaderna för avhjälpande av samtliga brister i krigsorganisationen till mer än 29 miljoner kronor i prisläget den 1 januari 1956.

För innevarande budgetår har anvisats ett anslag av 2 000 000 kronor, varjämte Kungl. Maj:t bemyndigats att därutöver medgiva utläggandet av beställningar å materiel för drivmedelstjänsten i krig inom en kostnadsram av 4 500 000 kronor. Härigenom kommer vissa av de allvarligaste bristerna att kunna täckas. Kvarstående brister är emellertid, som förut påpekats, betydande. Ur beredskapssynpunkt är det synnerligen angeläget att arméns drivmedelsförsörjning säkerställes. Jag finner det därför påkallat att ytterligare materiel för drivmedelshantering m. m. anskaffas för krigsorganisationens behov. På nu anförda skäl bör förevarande anslag höjas till av arméintendenturförvaltningen äskat belopp samt därutöver ytterligare beställningsbemyndigande för anskaffning av drivmedelsutrustning medgivas. Härigenom bör det jämväl bli möjligt att genom utläggande av större beställningar i ett sammanhang erhålla ekonomiskt fördelaktigare villkor. Jag föreslår därför att anslaget för nästa budgetår uppföres med 2 900 000 kronor samt att bemyndigande lämnas att därutöver utlägga beställningar inom en kostnadsram av 4 500 000 kronor. Beställningsverksamheten torde böra anordnas på sådant sätt att betalningsutfallet på det för innevarande budgetår lämnade och det nu föreslagna beställningsbemyndigandet fördelas i huvudsak jämnt på budgetåren 1958/61. I övrigt torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att i vanlig ordning besluta om anskaffningsverksamhetens inriktning.

Anslagsökningen utgör 900 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Armén: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 900 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för drivmedelstjänsten i krig må utläggas inom en kostnadsram av 4 500 000 kronor.

ANSKAFFNING OCH VÅRD AV HÄSTAR M. M.

[47] 29. Armén: Remontering

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	400 000	595 060	1 057 143
1956/57 (statsliggaren s. 217)	400 000		
1957/58 (förslag)	100		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i runt tal 80 000 kronor bundna.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget minskas med 400 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Remonteringen av varmblodiga hästar återupptages	268 775	
2. Minskad remontering av kallblodiga hästar		750 200
3. Högre hästpriser	8 500	
4. Minskad utrangering av hästar	51 200	
5. Omräkning	21 725	
	<u>350 200</u>	<u>750 200</u>
		— 400 000

Motiv

1. Stamridhästbeståndet skall enligt beslut av 1955 och 1956 års riksdagar omfatta 435 hästar. Remonteringen av detta hästbestånd beräknas efter 15 % till 65 remonter, vilka skall inköpas såsom fyraåringar. För innevarande budgetår sker icke inköp av remonter. Då medelinköpspriset för fyraåringa remonter beräknas till 4 000 kronor och omkostnaderna i samband med inköpen till 135 kronor för remont, utgör kostnadsökningen $[65 \times (4\,000 + 135) =]$ 268 775 kronor.

2. Remonteringen av ackorddraghästar beräknas på ett bestånd av 1 300 hästar. Efter 10 % remontering blir remonteringsbehovet alltså 130 hästar. Av de övertaliga varmblodiga remonter som inköpts år 1956 beräknas högst 60 kunna utackorderas såsom ackorddraghästar. Inköpsbehovet av sådana hästar beräknas därför till $(130 - 60 =)$ 70. Under innevarande budgetår utgör motsvarande antal 411. Om medelinköpspriset beräknas till samma belopp som under innevarande budgetår eller 2 200 kronor minskas kostnaderna med $[(411 - 70) \times 2\,200 =]$ 750 200 kronor.

3. Medelinköpspriset för kallblodiga hästar har — som nyss angivits — för innevarande budgetår beräknats till 2 200 kronor. Stigande hästpriser väntas medföra en ökning av detta belopp till 2 300 kronor. Prishöjningen

för 15 stamdraghästar och 70 ackorddraghästar föranleder en kostnadsökning av $[(15 + 70) \times 100 =]$ 8 500 kronor.

4. Under budgetåret 1957/58 beräknas antalet utrangerade stamhästar minska med 64. Då försäljningspriset beräknas till oförändrat 800 kronor, minskar inkomsterna med $(64 \times 800 =)$ 51 200 kronor.

5. Som omräkningspost upptages skillnaden mellan beräknade inkomster och utgifter under budgetåret 1957/58, $(545\,800 - 497\,275 =)$ 48 525 kronor, minskad med det belopp, 26 800 kronor, varmed beräknade inkomster under innevarande budgetår överstiger beräknade utgifter minskade med anvisat anslag.

Departementschefen

Anslaget torde böra uppföras med ett formellt belopp av 100 kronor, vilket innebär en minskning med 399 900 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Remontering* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[48] 30. Armén: Uttagning av hästar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	100 000	88 903
1956/57 (statsliggaren s. 219)	75 000	
1957/58 (förslag)	75 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 15 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Minskat antal förrättningsdagar för hästbesiktningsmän		14 610
2. Höjda traktamenten	2 200	
3. Omräkning	25 000	
4. Avrundning	2 410	
	<hr/> 29 610	14 610
		+ 15 000

Motiv

1. På grund av hästbeståndets nedgång beräknas antalet förrättningsdagar för hästbesiktningsmän minska med omkring 400, vilket medför sänkta kostnader för dagarvoden, årsarvoden, resekostnadsersättningar och traktamenten åt hästbesiktningsmän.

3. Här upptages skillnaden mellan medelsbehovet för innevarande budgetår enligt arméintendenturförvaltningens beräkningar och det anvisade anslaget.

Departementschefen

Anslaget torde böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Armén: *Uttagning av hästar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

[49] 31. Armén: Veterinärvård

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	185 000	125 104	228 429
1956/57 (statsliggaren s. 219)	150 000		
1957/58 (förslag)	110 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i runt tal 110 000 kronor bundna.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget minskas med 40 000 kronor.

	Minskning
1. Minskat antal underhållsdagar för hästar	24 100
2. Minskad anskaffning av djurläkemedel	15 000
	<hr/> — 39 100
	eller avrundat — 40 000

Motiv

1. Kostnadsminskningen beräknas sålunda.

1956/57	Underhållsdagar 1957/58	minskning	Beräknad dagskostnad, kronor	Summa kronor
899 000	658 000	241 000	0,1	24 100

2. I arméchefens förslag till intendenturmaterielplan år 1955 beräknades för budgetåret 1956/57 ett behov av 40 000 kronor för anskaffning av djurläkemedel. Vid år 1956 företagen revidering av förslaget, såvitt rör förevarande anslag, har motsvarande behov för nästa budgetår beräknats till 25 000 kronor, eller 15 000 kronor lägre.

Departementschefen

Jag föreslår, att anslaget uppföres med äskat belopp 110 000 kronor, vilket innebär en minskning med 40 000 kronor, och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Veterinärvård* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 110 000 kronor.

[50] 32. Armén: Hundväsendet

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	60 000	65 404	20 071
1956/57 (statsliggaren s. 220)	60 000		
1957/58 (förslag)	60 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden.

I enlighet med förslag av arméintendenturförvaltningen torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hundväsendet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

TYGMATERIEL M. M.**[51] 33. Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	¹ 280 000 000	³ 341 617 174	⁴ 46 097 134
1956/57 (statsliggaren s. 220)	² 280 000 000		
1957/58 (förslag)	305 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 332 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 142 000 kronor.

³ Enligt budgetredovisningen var nettoutgiften 334 652 174 kronor och behållningen 53 062 134 kronor. Behållningen har här minskats med 6 965 000 kronor, vilket belopp i stället tillförts anslaget *Armén: Ökning av drivmedelslagringen*.

Enligt beslut vid 1953 års riksdag (prop. 1953: 1, bil. 6, s. 80 o. f.; rskr. 1953: 4) skall anskaffningen av tygmateriel m. m. för armén under budgetåren 1953/63 ske enligt plan och till en sammanlagd kostnad av 3 100 miljoner kronor. Från och med budgetåret 1954/55 bestrides emellertid vissa lönekostnader för vilka medel upptagits i förenämnda tioårsplan från avlöningsanslag. Härigenom uppkommande kostnadsminskning under förevarande anslag uppgår för budgetåren 1954/63 till 76,5 miljoner kronor. Den

sammanlagda kostnaden för anskaffning av tygmateriel m. m. enligt nämnda tioårsplan uppgår således till $(3\ 100 - 76,5 =) 3\ 023,5$ miljoner kronor.

Arméförvaltningen (armétygförvaltningen) har för budgetåren 1947/56 bemyndigats beställa tygmateriel m. m. för 2 258,377 miljoner kronor. För att bestrida kostnaderna för ifrågavarande beställningar har anvisats tillhoppa 1 374,177 miljoner kronor. I nu angivna belopp har inräknats de belopp av sammanlagt 427 000 kronor som för budgetåren 1954/56 tillförts förevarande anslag från anslag under tolfte huvudtiteln. Den 30 juni 1956 saknades således betalningsmedel för beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(2\ 258,377 - 1\ 374,177 =) 884,200$ miljoner kronor.

För innevarande budgetår har riksdagen medgivit att beställningar får utläggas till en kostnad av 215 miljoner kronor. Från anslag under tolfte huvudtiteln har vidare överförts 142 000 kronor. I betalningsmedel har anvisats 280,142 miljoner kronor. Den 30 juni 1957 kommer således enligt hittills meddelade beslut beställningar till ett värde av $(884,200 + 215,142 - 280,142 =) 819,200$ miljoner kronor att icke vara täckta av betalningsmedel.

För att utlägga beställningar på materiel m. m., upptagen i tioårsplanen, har — från anslag under tolfte huvudtiteln överförda medel icke inräknade — hittills lämnats bemyndiganden på sammanlagt $(850,0 + 392,5 + 154,0 + 215,0 =) 1\ 611,5$ miljoner kronor. För att slutföra de i planen upptagna anskaffningarna erfordras således ytterligare beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(3\ 023,5 - 1\ 611,5 =) 1\ 412,0$ miljoner kronor.

Den 1 oktober 1956 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 405 miljoner kronor icke utnyttjade.

Armétygförvaltningen hemställer i sina medelsäskanden för nästa budgetår om ett beställningsbemyndigande av 280 miljoner kronor samt om ett anslag av 338 miljoner kronor. Ämbetsverket anför att under budgetåren 1953/57 — bortsett från medel som överförts från anslag under tolfte huvudtiteln — tillhoppa 1 147,5 miljoner kronor anvisats i betalningsmedel för att täcka såväl före tioårsplanen erhållna som inom tioårsplanens ram lämnade bemyndiganden. Under förutsättning av oförändrat prisläge skulle således för att fullfölja de intill den 1 juli 1963 planlagda anskaffningarna erfordras ytterligare betalningsmedel till ett belopp av $(3\ 023,5 - 1\ 147,5 =) 1\ 876,0$ miljoner kronor. Under åren 1954—1956 har emellertid pris- och lönehöjningar orsakat kostnadsstegringar, vilka enligt armétygförvaltningens beräkningar uppgår till 12 %. Med hänsyn härtill erfordras för att fullfölja de i tioårsplanen upptagna anskaffningarna ytterligare $(0,12 \times 1\ 876 =)$ i avrundat tal 225 miljoner kronor i betalningsmedel eller totalt $(1\ 876 + 225 =) 2\ 101$ miljoner kronor. Då motsvarande uppräkningsanslag anses böra ske jämväl av kvarstående bemyndiganden, kommer för att fullfölja de i tioårsplanen upptagna anskaffningarna att erfordras beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(1\ 412 + 225 =) 1\ 637$ miljoner kronor.

De av armétygförvaltningen beräknade kostnadsförändringarna avser enligt vad som under hand uppgivits från ämbetsverket tidsperioden maj 1954—februari 1956. Beräkningarna har utförts på grundval av indexserier för partipriser och löner enligt den av kommerskollegium utgivna publikationen Kommersiella meddelanden. En under hösten 1956 på enahanda grunder verkställd beräkning av kostnadsförändringarna avseende tiden februari 1953—maj 1956 visar enligt armétygförvaltningen likaledes en ökning av i runt tal 12 %.

Det av armétygförvaltningen för nästa budgetår äskade beställningsbemyndigandet avser ämbetsverket att utnyttja för fortsatta anskaffningar inom tioårsplanens ram och enligt följande uppställning.

1. Komplettering och förnyelse av tygmateriel m. m.

Vapenmateriel m. m.	47 520 000	
Fordonsmateriel m. m.	77 140 000	
Fältarbetsmateriel m. m.	9 990 000	
Signalmateriel m. m.	40 230 000	
Maskiner och verktyg m. m.	3 720 000	
Utbildningsmateriel m. m.	2 090 000	
Ersättning för avgången materiel m. m.	2 500 000	
Ammunition m. m.	39 810 000	223 000 000
2. Ammunition för övningar		45 000 000
3. Forskning och försök		12 000 000
		<hr/>
	Summa kronor	280 000 000

Beställningsbemyndigandets storlek har avvägts med hänsyn till beräknad tillgång på betalningsmedel. Armétygförvaltningen redogör i särskild skrivelse den 11 augusti 1956 närmare för hur beloppet fördelar sig på olika anskaffningar. Upplysningar i denna del torde få inhämtas ur de handlingar som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Det av armétygförvaltningen äskade betalningsanslaget, 338 miljoner kronor, motsvarar i avrundat tal en för tioårsplanen genomsnittlig årskvot ökad med 12 % på grund av inträffade prisstegringar. Ämbetsverket anför att vid beräkningen av behovet av betalningsmedel förutsatts att någon reservationsbehållning icke kommer att finnas vid ingången av budgetåret 1957/58.

För innevarande budgetår må enligt riksdagens medgivande (prop. 1956: 110; rskr. 1956: 279) det till armétygförvaltningens förfogande stående rörelsekapitalet utnyttjas — förutom för anskaffningar som ämbets-

verket i egenskap av huvudförvaltningsmyndighet har att utföra för andra myndigheters räkning — jämväl i övrigt såsom förlagskapital vid anskaffning av vissa slag av materiel, som enligt den före den 1 juli 1954 gällande organisationen av försvarets centrala förvaltning skolat ske genom krigsmaterielverket. Med hänsyn till det uppskattade behovet av betalningsmedel under budgetåret 1957/58 för likvidering av beställningar å tygmateriel m. m. hemställer armétygförvaltningen, att av det till ämbetsverkets förfogande stående rörelsekapitalet ett belopp av högst 40 miljoner kronor må utnyttjas jämväl under budgetåret 1957/58 på enahanda villkor som gäller för rörelsekapitalets utnyttjande under innevarande budgetår.

Inledningsvis har redogjorts för det av arméchefen ingivna förslaget till riktlinjer för materielanskaffningen vid armén under budgetåren 1957/66 samt för armétygförvaltningens i anslutning därtill framlagda förslag till tygmaterielplan för budgetåren 1957/66.

Departementschefen

Grunderna för arméns tioårsplan för anskaffning av tygmateriel m. m. godkändes av 1953 års riksdag. Efter tidpunkten för planens fastställande har såsom armétygförvaltningen anfört inträffat kostnadsstegringar främst till följd av höjda löner och priser. Med hänsyn till dessa kostnadsstegringar synes det icke vara realistiskt att räkna med att tioårsplanens nuvarande kostnadsram skall lämna de möjligheter till anskaffningar av tygmateriel m. m. som ursprungligen avsetts. Jag anser mig dock i rådande läge icke kunna förorda någon uppräknad av planen för att erhålla överensstämmelse med aktuellt prisläge.

I betalningsmedel för nästa budgetår har armétygförvaltningen äskat ett belopp av 338 miljoner kronor, vilket i huvudsak motsvarar en jämn årskvot (301,5 miljoner kronor) av tioårsplanen, uppräknad med hänsyn till inträffade kostnadsstegringar. Om innevarande budgetårs anslag, 280 miljoner kronor, uppräknas allenast med hänsyn till kostnadsstegringar erhålles ett belopp av 314 miljoner kronor. Med hänsyn till den begränsade utgiftsram som under nästa budgetår kan avses för försvarsändamål kan jag emellertid icke tillstyrka att anslaget uppföres med högre belopp än 305 miljoner kronor, vilket innebär en höjning med 25 miljoner kronor. Jag föreslår vidare, såsom jag inledningsvis anfört, att armétygförvaltningen medges att utlägga beställningar intill ett belopp av 215 miljoner kronor, eller samma belopp som fastställts för innevarande budgetår. Anskaffningsverksamheten bör äga rum på grundval av föreliggande plan för anskaffning av tygmateriel m. m.

Jag biträder armétygförvaltningens förslag att ämbetsverket under nästa budgetår intill ett belopp av högst 40 miljoner kronor skall få utnyttja det till verkets förfogande stående rörelsekapitalet för anskaffningar utöver

dem, som verket har att utföra i egenskap av huvudförvaltningsmyndighet. I förenklande syfte föreslår jag emellertid att för innevarande budgetår gjord begränsning till sådana anskaffningar som tidigare skolat ske genom krigsmaterielverket slopas.

Jag har inledningsvis behandlat arméchefens förslag till riktlinjer för materielanskaffningen vid armén under budgetåren 1957/66 samt armétygförvaltningens förslag till tygmaterielplan för samma period.

Vid bifall till mina i det föregående redovisade förslag kommer den 30 juni 1958 bemyndiganden om sammanlagt (819,2 + 215,0 — 305,0 =) 729,2 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel. För tioårsplanen kommer vid samma tidpunkt att ha lämnats bemyndiganden till ett belopp av (1 611,5 + 215,0 =) 1 826,5 miljoner kronor. För att slutföra anskaffningen av den i planen upptagna materielen erfordras således ytterligare beställningsbemyndiganden till ett belopp av (1 412,0 — 215,0 =) 1 197,0 miljoner kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva att ett belopp av högst 40 000 000 kronor av det till armétygförvaltningens förfogande stående rörelsekapitalet under budgetåret 1957/58 må utnyttjas i enlighet med vad i det föregående angivits;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar å tygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 215 000 000 kronor;

c) till *Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 305 000 000 kronor.

[52] 34. *Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	1 70 500 000	74 908 251	28 841 828
1956/57 (statsliggaren s. 221) ²	66 000 000		
1957/58 (förslag)	76 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 554 000 kronor samt anvisat på tilläggsstat 2 500 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 261 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Armétygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 11 900 000 kronor.

	ökning
1. Repetitionsövningarna återupptages	7 000 000
2. Höjda löner	1 430 000
3. Höjda priser m. m.	3 490 000
	<hr/>
	11 920 000
	Avrundat 11 900 000

Motiv

1. Repetitionsövningarnas inställande under budgetåret 1956/57 medförde enligt 1956 års statsverksproposition en minskning av medelsbehovet under förevarande anslag med angivet belopp.

2. Av höjningen, som föranledes av 1956 års löneökningar, belöper 440 000 kronor på tjänstemannalöner och 990 000 kronor på löner till kollektivavtalsanställd personal.

3. Beloppet avser kostnadsstegringar under åren 1954—1956 främst föranledda av höjda materiel- och materialpriser. Kostnadsstegringarna har beräknats på grundval av skilda indexserier.

I skrivelse den 25 augusti 1956 har vidare armétygförvaltningen hemställt om 1 240 000 kronor i tilläggsanslag för innevarande budgetår. Beloppet erfordras för att täcka merkostnader med anledning av löneförhöjningar för kollektivavtalsanställd personal från och med den 1 april 1956.

Departementschefen

För innevarande budgetår har medelsbehovet under förevarande anslag beräknats till 66 000 000 kronor; anslaget har därvid begränsats med 7 000 000 kronor till följd av repetitionsövningarnas inställande. Då jag för nästa budgetår förutsätter att repetitionsövningsverksamheten återupptages i tidigare omfattning torde anslaget böra uppräknas med nämnda belopp, 7 000 000 kronor. Härutöver har armétygförvaltningen hemställt om höjning av anslaget för att täcka merkostnader för höjda löner och priser. Med beaktande härav föreslår jag, att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 76 000 000 kronor. Ett anslag å nämnda belopp medger täckning för lönehöjningar samt för prisstegringar som inträffat efter den 1 juli 1955.

Till frågan om förstärkning av innevarande budgetårs anslag till följd av lönehöjningar torde jag få återkomma senare denna dag i samband

med behandlingen av anslag å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår. Därvid avser jag att föreslå, att 1 240 000 kronor anvisas för att täcka ifrågavarande merkostnader.

Aberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 10 000 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 76 000 000 kronor.

[53] 35. *Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	130 000	123 828
1956/57 (statsliggaren s. 221)	130 000	
1957/58 (förslag)	130 000	

Armétygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 30 000 kronor till 160 000 kronor. Ämbetsverket erinrar om att ämbetsverket jämväl för budgetåren 1955/57 på grundval av vunna erfarenheter beräknat medelsbehovet under ifrågavarande anslag till 160 000 kronor. Ämbetsverket anför att krigsmaktens fortgående motorisering medför ett successivt ökat behov av uttagning av motorfordon och motorredskap med därav betingad stegring av antalet förbesiktningar. Härtill kommer höjda avgifter för sådan besiktning, som utföres av civil verkstad. Ämbetsverket anser det på grund av det anförda ofrånkomligt att uppräknat anslaget med föreslaget belopp, 30 000 kronor.

Departementschefen

Belastningen på förevarande anslag har under de tre senaste budgetåren utgjort i medeltal 117 000 kronor och har icke något av dessa budgetår överstigit 124 000 kronor. Jag föreslår för min del att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 130 000 kronor.

FASTIGHETER

[54] 36. Armén: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Arméns delfond

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	33 410 000	32 536 093
1956/57 (statsliggaren s. 221)	32 956 000	
1957/58 (beräknat belopp) ...	31 700 000	

Fortifikationsförvaltningen har avgivit förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1957/58. Enär prövningen av förslaget icke kan slutföras innan statsverkspropositionen avlåtes, torde jag få framdeles i särskild ordning anmäla frågan om proposition i ämnet. Med hänsyn härtill bör anslagen till ersättning till fastighetsfonden i riksstatsförslaget upptagas med allenast beräknade belopp. Anslagen kan härvid preliminärt beräknas till 31 700 000 kronor för arméns delfond, 10 450 000 kronor för marinens delfond, 20 100 000 kronor för flygvapnets delfond och 17 275 000 kronor för befästningars delfond. Jag återkommer i det följande till hemställen beträffande de tre sistnämnda anslagen och hemställer i detta sammanhang, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Armén: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Arméns delfond* för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 31 700 000 kronor.

HEMVÄRNEN

[55] 37. Armén: Hemvärnets avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	450 000	475 566
1956/57 (statsliggaren s. 223)	466 000	
1957/58 (förslag)	478 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 250 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Personalförstärkning		
Chef för hemvärnets stridsskola Ma 30	22 980	
2. Höjda arvoden till kretshemvärns- och hemvärnschefer m. fl.	208 500	
3. Höjda arvoden åt tillsynsmän	11 300	
4. Höjd ersättning till köks- och serveringsbiträden vid hemvärnets stridsskola	2 275	
5. Rörligt tillägg	9 616	
6. Avrundning		4 671
	<hr/> 254 671	4 671
		+ 250 000

Motiv

1. Civilförvaltningen upprepar tidigare framställt förslag (jfr senast prop. 1955: 1, bil. 6, s. 117) om inrättande av en särskild beställning såsom chef för hemvärnets stridsskola.

2. och 3. Rikshemvärnschefen föreslår ånyo höjda arvoden till kretshemvärnschefer, hemvärnschefer och tillsynsmän vid hemvärnsförråd samt införande av arvoden till hemvärnskompanichefer (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 124). Civilförvaltningen anser att det av flera anledningar — icke minst av rekryteringskäl — är nödvändigt att söka åstadkomma en omreglering av arvodena till kretshemvärns- och hemvärnschefer med beaktande av de arbetsuppgifter, som för närvarande åvilar dessa. I sina anslagsberäkningar för nästa budgetår har ämbetsverket, utan att taga ställning till de blivande ersättningsbeloppen, utgått från att nämnda arvoden höjes i skäligen mån samt att kompanichefsarvoden införes. Likaså räknar civilförvaltningen med en höjning av arvodena för tillsynsmän.

4. Ökningen föranledes enligt vad rikshemvärnschefen uppgivit av de höjda kostnaderna för ifrågavarande lottapersonals förplägnad och beklädnadsersättning. Civilförvaltningen räknar med en ökning av medelsbehovet i enlighet med rikshemvärnschefens förslag.

5. Höjningen föreslås med beaktande av löneökningen under år 1956.

Departementschefen

Förslaget om inrättande av en beställning såsom chef för hemvärnets stridsskola kan jag alltjämt icke tillstyrka.

Jag är icke heller beredd att föreslå någon höjning av arvodena till kretshemvärnschefer, hemvärnschefer och tillsynsmän eller att arvoden generellt tillerkännes hemvärnskompanichefer.

I övrigt biträder jag civilförvaltningens förslag och beräknar anslaget för budgetåret 1957/58 till 478 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t ökas med 2 275 kronor för höjda ersättningar till biträden i kök och servering vid hemvärnets stridsskola till (296 800 + 2 275 =) avrundat 299 100 kronor.

Posterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 84 100 kronor, Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 85 300 kronor, och Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, 19 800 kronor, samt inkomstposten Pensionsmedel, 64 900 kronor, upptager jag till oförändrade belopp.

Posten Rörligt tillägg ökas med 9 700 kronor till (44 900 + 9 700 =) 54 600 kronor.

Anslagshöjningen utgör 12 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för hemvärnets, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	84 100
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	85 300
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	299 100
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	19 800
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	54 600
	<hr/>
	Summa kronor 542 900

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	64 900
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 478 000

- b) till *Armén: Hemvärnets avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 478 000 kronor.

[56] 38. Armén: Hemvärnets omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	580 000	568 727
1956/57 (statsliggaren s. 224)	586 000	
1957/58 (förslag)	599 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 47 000 kronor. Beloppet fördelar sig med 6 000 kronor på reseersättningar och återstoden på bidrag till anskaffning av expeditions- och förrådslokaler.

Behovet av ytterligare medel under anslagsposten till reseersättningar motiveras av höjningen av traktamentsbeloppen med i medeltal 16 % från och med den 1 juli 1956.

Rikshemvärnschefen har upprepat sitt tidigare framförda förslag (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 126) om uppräknig av den del av anslaget, som avses till bidrag för anskaffning av expeditions- och förrådslokaler. För att föreskrivna bidragsbelopp skulle kunna utgå till samtliga hemvärnschefer skulle erfordras en ökning av medelstilldelningen med 96 000 kronor. Genom att vissa hemvärnschefer nöjt sig med lägre bidragsbelopp än det som enligt gällande bestämmelser kan utgå och att andra utan ersättning ställt erforderliga lokaler till förfogande anser rikshemvärnschefen emellertid att ökningen kan begränsas till 41 000 kronor. Civilförvaltningen anser sig böra räkna med det sålunda föreslagna beloppet.

Rikshemvärnschefen har därjämte ånyo yrkat uppräknig av anslagsposten till sjukvård m. m. med 6 000 kronor för anskaffning av sjukvårdsutrustning. Civilförvaltningen är icke beredd att förorda någon höjning av ifrågavarande anslagspost.

Departementschefen

Jag finner mig icke kunna tillstyrka någon anslagshöjning för bidrag till anskaffning av expeditions- och förrådslokaler.

I likhet med civilförvaltningen räknar jag med en höjning av anslaget med 6 000 kronor för höjda traktamentskostnader. Med hänsyn till den under senare delen av år 1956 inträffade höjningen av järnvägstaxorna bör anslaget därutöver ökas med 7 000 kronor. Sammanlagda anslagshöjningen utgör således 13 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hemvärnets omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 599 000 kronor.

[57] 39. *Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	400 000	412 263	—
1956/57 (statsliggaren s. 225)	450 000		
1957/58 (förslag)	450 000		

Arméintendenturförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 640 000 kronor.

Enligt det år 1955 framlagda förslaget till intendenturmaterielplan för armén har på grundval av prisläget den 1 januari 1954 för budgetåret 1957/58 beräknats ett belopp av 540 000 kronor för fredsutbildningen. Med hänsyn till inträffade prisstegringar bör beloppet enligt ämbetsverkets mening uppräknas med 13 % och således upptagas till 610 000 kronor. För täckande av brister i mobiliseringsutrustningen upptager vidare materielplanen ett belopp av 423 000 kronor, vilket jämväl bör ökas med 13 %, eller till 478 000 kronor. Ämbetsverket beräknar med ledning härav medelsbehovet till (610 000 + 478 000 =) avrundat 1 090 000 kronor.

Arméintendenturförvaltningen har därjämte hemställt att det under senare budgetår från anslaget utgående bidraget till hemvärnsfonden för underhåll av hemvärnets stridsskola måtte höjas från 15 000 till 25 000 kronor.

Departementschefen

Jag räknar icke med någon höjning av förevarande anslag utan föreslår att det uppföres med oförändrat belopp. Av anslaget bör liksom tidigare få utgå bidrag till hemvärnsfonden för underhåll av hemvärnets stridsskola. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att inom ramen för anslaget fastställa storleken av detta bidrag.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kronor.

[58] 40. *Armén: Hemvärnets övningar*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	1 670 000	1 706 250	29 639
1956/57 (statsliggaren s. 225)	1 695 000		
1957/58 (förslag)	1 735 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden.

Arméintendenturförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 65 000 kronor.

Rikshemvärnschefen har anfört, att under år 1955 särskilda kurser för ungdom anordnats i vissa militärområden. Med hänsyn till de uppnådda resultaten avses i fortsättningen dylika kurser anordnas inom samtliga

militärområden. Denna verksamhet beräknas för budgetåret 1957/58 komma att kosta 65 500 kronor, varigenom de medel som kan avses för de äldre hemvärnsmännens utbildning minskas med motsvarande belopp. På grund härav och med tanke på kursernas stora värde för hemvärnsungdom hemställer arméintendenturförvaltningen om ökad medelstildelning under anslaget med belopp som i huvudsak motsvarar kurskostnaderna.

I skrivelse den 6 september 1956 har arméintendenturförvaltningen vidare hemställt om 11 000 kronor i tilläggsanslag för innevarande budgetår. Beloppet anges vara erforderligt för att täcka merkostnader med anledning av traktamentsbeloppens höjning från och med innevarande budgetår.

Departementschefen

Med hänsyn till inträffade höjningar av traktamenten och järnvägstaxor bör anslaget uppräknas för nästa budgetår. Jag föreslår för dessa ändamål en ökning med 40 000 kronor. För ungdomskurser beräknar jag icke några särskilda medel.

Till frågan om täckande av automatiska kostnadsökningar under anslaget för innevarande budgetår torde jag få återkomma senare denna dag i samband med behandlingen av anslag på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1956/57. Jag har därvid för avsikt att föreslå, att 25 000 kronor anvisas för nämnda merkostnader.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 40 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hemvärnets övningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 735 000 kronor.

[59] 41. Armén: Hemvärnets tygmateriel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	4 300 000	4 309 888	77 445
1956/57 (statsliggaren s. 226)	4 300 000		
1957/58 (förslag)	4 300 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden.

Armétygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 500 000 kronor. Ämbetsverket återopar såsom skäl för ökad medelstildelning de kostnadsökningar på tygmateriel som på grund av lönestegringar och höjda materielpriser skett sedan arméns tygmaterielplan för budgetåren 1953/63 fastställdes. Ökningen anges till 12 % och har beräknats på grundval av

samma indexserier, som ämbetsverket åberopat under anslaget Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m. Anslagsbehovet uppgår sålunda till (4 300 000 + 516 000 =) avrundat 4 800 000 kronor.

Departementschefen

Anslaget torde för nästa budgetår få uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hemvärnets tygmateriel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 4 300 000 kronor.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

[60] 42. *Armén: Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	2 300 000	2 288 492	74 973
1956/57 (statsliggaren s. 226)	2 320 000		
1957/58 (förslag)	2 425 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 omkring 36 000 kronor bundna.

Från förevarande anslag utgår bidrag till Centralförbundet för befälsutbildning, Frivilliga automobilkåren, Frivilliga motorcykelkåren, Frivilliga radioorganisationen, Svenska brukshundklubben och Sveriges kvinnliga bilkårers riksförbund.

Försvarets civilförvaltning hemställer att anslaget höjes med 125 000 kronor.

Centralförbundet för befälsutbildning och Sveriges kvinnliga bilkårers riksförbund hemställer om bidragshöjningar med 115 000 respektive 54 000 kronor, eller tillhopa 169 000 kronor.

Centralförbundet har hemställt om ökat bidrag till följd av inträffade kostnadsstegringar och därvid yrkat 30 000 kronor för de under innevarande budgetår höjda traktamentena samt 60 000 kronor för tidigare inträdda allmänna kostnadsfördyringar. Yrkanden om kompensation för allmänna kostnadsstegringar har framställts under en följd av år (jfr senast prop. 1956: 1, bil. 6, s. 128). Förbundet har även upprepat tidigare gjorda framställningar om ytterligare 25 000 kronor för ökad ungdomsutbildning.

Sveriges kvinnliga bilkårers riksförbund har ånyo begärt ökade bidrag till administration och utbildning (prop. 1956:1, bil. 6, s. 129). Förbundet hemställer för dessa ändamål om 2 000 respektive 52 000 kronor utöver nuvarande medelstillelning.

Civilförvaltningen tillstyrker centralförbundets framställning om höjning av förbundets bidrag med 115 000 kronor. Bidraget till Sveriges kvinnliga bilkårens riksförbund finner ämbetsverket med hänsyn till automatiska kostnadsstegringar böra uppräknas med 10 000 kronor.

I särskild skrivelse den 31 augusti 1956 har civilförvaltningen föreslagit ändrade bestämmelser angående förmåner för viss frivillig personal vid inom försvaret anordnad tjänstgöring eller utbildning under fredsförhållanden. Förslaget innebär för de frivilliga försvarsorganisationernas del bland annat en höjning från 6 till 8 kronor av daglönen vid utbildning, vilken anses böra benämnas traktamente, samt vissa sjukvårdsförmåner. Vid bifall till förslaget påkallas en uppräkning av vissa anslag till de frivilliga försvarsorganisationerna. Ämbetsverket har beräknat det ökade medelsbehovet till sammanlagt omkring 165 000 kronor, fördelade med 55 000 kronor å Centralförbundet för befälsutbildning, 10 000 kronor å överstyrelsen för Svenska röda korset och 100 000 kronor å Riksförbundet Sveriges Lottakårer.

Statens lönenämnd, som i utlåtande över civilförvaltningens förslag icke anser sig böra ingå på en prövning av ersättningsbeloppens skälighet, kan icke finna att den kontanta ersättningen har sådan karaktär, att den bör benämnas traktamente. Nämnden har i övrigt ingen erinran mot förslaget.

Departementschefen

Höjningen av traktamenten och järnvägstaxor under år 1956 bör föranleda en uppräkning av förevarande anslag för nästa budgetår. Jag beräknar det på grund härav ökade medelsbehovet till 50 000 kronor.

I samband med behandlingen senare denna dag av anslag på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1956/57 torde jag få upptaga frågan om täckande av automatiska kostnadsökningar under anslaget för innevarande budgetår. Jag har därvid för avsikt att föreslå, att 30 000 kronor anvisas för att täcka nämnda merkostnader.

Civilförvaltningens förslag om höjning av den vid utbildning utgående daglönen till medlemmar av frivilligorganisationerna tillstyrker jag. Höjningen beräknas medföra en kostnadsökning av 55 000 kronor under förevarande anslag. Jag delar lönenämndens uppfattning att ifrågavarande ersättning icke bör betecknas som traktamente. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fatta beslut i frågan om sjukvårdsförmåner åt den frivilliga personalen. Eventuellt uppkommande kostnadsökningar för dylika förmåner kan förutses bli så ringa, att de icke påverkar beräkningen av vederbörliga anslag.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med (50 000 + 55 000 =) 105 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Armén: Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m. för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 425 000 kronor.

[61] 43. Armén: Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	38 000	39 949	—
1956/57 (statsliggaren s. 227)	38 000		
1957/58 (förslag)	60 000		

Överstyrelsen för Svenska röda korset (skr. ¹³/₈ 1956) hemställer att anslaget upptages med ett belopp av 168 825 kronor, varav cirka 144 000 kronor belöper på utbildning av personal och återstoden på lokalhyror, försäkrings- och transportkostnader m. m. Yrkandet innebär en höjning av anslaget med omkring 131 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning anser sig i likhet med överbefälhavaren, som i yttrande över överstyrelsens yrkanden framhållit betydelsen av att utbildning av krigsfrivillig sjukvårdspersonal kan äga rum i fredstid, böra tillstyrka en anslagshöjning med 12 000 kronor. I samband med det förslag om ändrade förmåner för viss frivillig personal, för vilket närmare redogjorts under nästföregående anslag, har ämbetsverket beräknat det av förslaget föranledda ytterligare medelsbehovet under förevarande anslag till 10 000 kronor.

Departementschefen

Jag tillstyrker civilförvaltningens yrkande om ökat bidrag till utbildningskostnader med 12 000 kronor. Som jag under nästföregående anslag anfört biträder jag förslaget om höjning av daglönerna för viss frivillig personal och räknar därför med ett ytterligare medelsbehov under förevarande anslag av 10 000 kronor. Sammanlagda anslagshöjningen utgör 22 000 kronor. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Armén: Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

[62] 44. Armén: Frivilliga djursjukvården i krig

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	15 000	13 843	4 010
1956/57 (statsliggaren s. 228)	15 000		
1957/58 (förslag)	15 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 icke till någon del bunden.

Centralstyrelsen för Svenska blå stjärnan (skr. 12/9 1956) hemställer för nästa budgetår om en höjning av anslaget med 4 500 kronor för utbildningsändamål.

Försvarets civilförvaltning räknar icke med ökad medelsanvisning under anslaget.

Departementschefen

Jag föreslår att anslaget uppföres med oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Frivilliga djursjukvården i krig* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

[63] 45. Armén: Frivilliga skytteväsendets befrämjande

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	1 625 000	1 645 299	143 379
1956/57 (statsliggaren s. 228)	1 625 000		
1957/58 (förslag)	1 625 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden.

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget disponeras 1 580 000 kronor för den av skytteförbundens överstyrelse ledda skytterörelsen, 35 000 kronor för Svenska pistolskytteförbundet och 10 000 kronor för Svenska sportskytteförbundet.

Vederbörande skytteorganisationer hemställer för nästa budgetår om ökade statsbidrag med sammanlagt 1 443 000 kronor. Sålunda har skytteförbundens överstyrelse ånyo yrkat en anslagshöjning av 1 340 000 kronor, varav 983 000 kronor hänför sig till skjutbanors anläggande och underhåll. Liksom under innevarande budgetår beräknar överstyrelsen härvid kostnaderna för ordinarie årligt underhåll av förefintliga skjutbanor till omkring 350 000 kronor. Pistolskytteförbundet och sportskytteförbundet har hemställt om anslagshöjningar med 68 000 respektive 35 000 kronor.

Överbefälhavaren anför i yttrande över skytteförbundens yrkanden, att skytterörelsens skjutbanor till följd av otillräckliga anslag under en följd av år för närvarande är i mycket dåligt skick. Därest ökade medel för skjutbanornas underhåll icke ställes till förfogande, torde det av säkerhetsskäl bli nödvändigt att lägga ned många banor. Enligt av rikshemvärnschefen gjord utredning utnyttjas skjutbanorna till omkring en tredjedel av hemvärnet. Med hänsyn till dessa omständigheter tillstyrker överbefäl-

havaren en höjning av bidraget till skjutbanors underhåll med 150 000 kronor. Beträffande pistolskytteförbundet föreslår överbefälhavaren en ökning av medelstildelningen med drygt 8 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning anser sig i likhet med överbefälhavaren böra förorda en höjning av bidraget till skjutbanors underhåll med 150 000 kronor. Med hänsyn till ökade ammunitionspriser föreslår ämbetsverket att anslaget härutöver höjes med 75 000 kronor.

Departementschefen

Jag finner mig alltjämt icke kunna tillstyrka någon höjning av anslaget, vilket torde få uppföras med oförändrat belopp. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Frivilliga skytteväsendets befrämjande* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 625 000 kronor.

[64] 46. *Armén: Understöd åt vissa föreningar m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	25 000	24 099
1956/57 (statsliggaren s. 230)	25 000	
1957/58 (förslag)	25 000	

Artilleri-Tidskrift har hemställt att det till publikationen utgående bidraget ökas med 3 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning anser sig icke kunna tillstyrka någon anslagshöjning. Ämbetsverket erinrar om att Svenska militärveterinärsällskapets tidskrift numera nedlagts och föreslår att de medel, uppgående till 300 kronor, som enligt anslagets stat för innevarande budgetår utgått till sällskapet för utgivande av denna tidskrift, får disponeras för en höjning av bidraget till *Artilleri-Tidskrift*.

Departementschefen

I likhet med civilförvaltningen föreslår jag att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i vanlig ordning utfärda dispositionsbestämmelser för anslaget. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Understöd åt vissa föreningar m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

MARINEN**AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL****[65] 47. Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	68 800 000	75 374 415
1956/57 (statsliggaren s. 231)	74 600 000	
1957/58 (beräknat belopp) ...	77 700 000	

Under hänvisning till vad jag anfört i det föregående vid behandlingen av arméns motsvarande anslag får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 77 700 000 kronor.

[66] 48. Marinen: Avlöningar till personal å övergångsstat

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	26 000	28 564
1956/57 (statsliggaren s. 235)	12 300	
1957/58 (förslag)	12 800	

Försvarets civilförvaltning uppskattar, med ledning av det beräknade antalet på övergångsstat kvarstående beställningshavare samt med beaktande av den år 1956 genomförda höjningen av kristilläggen, medelsbehovet för nästa budgetår till 12 800 kronor, innebärande en ökning med 500 kronor. Då jag icke har något att erinra mot beräkningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Avlöningar till personal å övergångsstat* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 12 800 kronor.

[67] 49. Marinen: Avlöningar till personal å reservstat

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	100 000	121 861
1956/57 (statsliggaren s. 235)	110 000	
1957/58 (förslag)	120 000	

Med hänsyn bland annat till den år 1956 genomförda höjningen av de rörliga tilläggsförmånerna åt reservstatspersonalen hemställer försvarets civilförvaltning, att anslaget höjes med 10 000 kronor. Jag biträder civilförvaltningens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kronor.

[68] 50. **Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 300 000	1 750 558
1956/57 (statsliggaren s. 236)	1 600 000	
1957/58 (förslag)	1 900 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 300 000 kronor. Ämbetsverket räknar därvid med en enligt gällande utbildningsbestämmelser uppkommande ökning av det totala antalet tjänstgöringsmånader för marinunderingenjörer. Vidare erinrar ämbetsverket om sitt förslag i annat sammanhang rörande omreglering av arvodena under reservtjänstgöring för bland andra marinunderingenjörer. Civilförvaltningen tillstyrker därjämte ett förslag av marinchefen om höjning med 300 kronor för år av nu utgående stipendium, 3 000 kronor för år, till marinunderingenjör i reserven. Till stöd härför åberopas höjningen av statstjänstemännens löner under senare år och erinras om att nu utgående stipendiebelopp fastställts år 1953 (jfr prop. 1953: 1, bil. 6, s. 104). I övrigt erfordras enligt civilförvaltningen en uppräknig av anslaget med hänsyn till 1956 års lönerreglering samt till den av 1956 års riksdag beslutade utbyggnaden av flottans reserv (jfr prop. 1956: 110, s. 65 f.).

I skrivelser den 1 september 1955 från *chefen för marinen* och den 17 februari 1956 från *chefen för flygvapnet* hemställas om ändrade löneförmåner åt marin- respektive flygunderingenjörer under tjänstgöring enligt vederbörliga reservbefälskungörelser. Enligt nuvarande bestämmelser uppbär såväl armé- som marin- och flygunderingenjörer under nämnda tjänstgöring arvode motsvarande lön enligt lönegrad Ce 20, löneklass 20. Marin- och flygvapencheferna anser denna löneställning vara för låg med hänsyn bland annat till bestämmelserna i kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 436) angående reglerad befordringsgång för viss icke-ordinarie personal i statens tjänst. Enligt dessa bestämmelser, som genom kungörelse den 6 juni 1952 (nr 490) gjorts tillämpliga beträffande icke-ordinarie tjänste-

man som avlagt civilingenjörsexamen, tillhör sådan tjänsteman lönegrad Cf 21 under ett och ett halvt år och lönegrad Ce 23 under två år, varefter befordran till lönegrad Ce 25 sker. Den tjänstgöring i civil tjänst som fullgöres av marin- och flygunderingenjörer anses motivera en löneställning som överensstämmer med nämnda bestämmelser om reglerad befordringsgång. På grund härav föreslår marinchefen att marinunderingenjör, som enligt gällande utbildningsbestämmelser efter 18 månaders anställning i civil tjänst har att fullgöra första reservtjänstgöring om 18 månader, därunder skall erhålla arvode motsvarande lön enligt lönegrad Ce 23, löneklass 23. Flygvapenchefen föreslår att flygunderingenjör under reservtjänstgöring, som fullgöres inom ett och ett halvt år från anställningens början, skall erhålla arvode motsvarande lön enligt lönegrad Ce 21, löneklass 21, och under tjänstgöring, som fullgöres senare, arvode motsvarande lön enligt lönegrad Ce 23, löneklass 23, därvid dock arvode under första repetitionsövning anses alltid böra utgå efter den lägre lönegraden.

Försvarets civilförvaltning har avgivit utlåtande i ärendet, sedan yttrande inhämtats från chefen för armén huruvida motsvarande synpunkter kunde göra sig gällande beträffande arvode till arméunderingenjör i arméingenjörkårens reserv. Arméchefen har därvid bland annat uttalat, att arméunderingenjör i lönehänseende borde jämföras med civilingenjör i reglerad befordringsgång. Civilförvaltningen vill icke motsätta sig, att åtgärder vidtages i huvudsaklig överensstämmelse med vad försvarsgrenscheferna förordat. Huvudregeln bör därvid vara, anser ämbetsverket, att sådant tillgodoräknande i lönehänseende av civil tjänstgöring, som försvarsgrenschefernas förslag innebär, bör ske endast med avseende å tjänstgöring som enligt gällande bestämmelser är obligatorisk eller eljest prövas vara av särskilt värde för vederbörandes tjänst.

Statens lönenämnd har i avgivet utlåtande förklarat sig icke finna anledning till erinran mot bifall till vad civilförvaltningen föreslagit.

Departementschefen

I likhet med civilförvaltningen föreslår jag, att stipendierna till marinunderingenjörer uppräknas med 300 kronor till 3 300 kronor för år.

Med hänsyn till vad som anförts i frågan om ändrade arvodesbestämmelser för marinunderingenjörer m. fl. anser jag det skäligt, att de under reservtjänstgöring utgående löneförmånerna för dessa personalkategorier omregleras på sätt civilförvaltningen föreslagit. Jag föreslår således, att marinunderingenjör under nämnda tjänstgöring skall uppbära arvode motsvarande lön enligt lönegrad Ce 23, löneklass 23. I fråga om armé- och flygunderingenjörer föreslår jag att motsvarande skall gälla för det fall att vederbörande fullgjort ett och ett halvt års tjänstgöring som armé- respektive flygunderingenjör eller i annan meriterande ingenjörsvärksamhet. Eljest bör till sistnämnda båda kategorier utgå arvode motsvarande lön enligt lönegrad Ce 21, löneklass 21.

Med hänsyn till vad jag nu föreslagit i fråga om ändrade förmåner åt marinunderingenjörer samt med beaktande av vad civilförvaltningen i övrigt anfört till stöd för äskandena föreslår jag att förevarande anslag uppföres med 1 900 000 kronor. Därvid beaktar jag även mina uttalanden i det föregående om återupptagande i full omfattning av repetitionsövningarna vid kustartilleriet under nästa budgetår. Begränsningen av denna verksamhet under innevarande budgetår beräknades i 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 134) medföra en besparing med 100 000 kronor under förevarande anslag.

Under erinran om att anslagshöjningen utgör 300 000 kronor hemställer jag således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kronor.

[69] 51. **Marinen: Rekryteringskostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	100 000	96 687
1956/57 (statsliggaren s. 237)	100 000	
1957/58 (förslag)	100 000	

Chefen för marinen har föreslagit en höjning av förevarande anslag med 19 000 kronor. Försvarets civilförvaltning är emellertid icke beredd att förorda någon jämkning av anslaget utan hemställer, att detsamma uppföres med oförändrat belopp. Jag biträder civilförvaltningens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

[70] 52. **Marinen: Ekiperingsersättningar**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 050 000	1 173 329
1956/57 (statsliggaren s. 237)	1 100 000	
1957/58 (förslag)	1 200 000	

Försvarets civilförvaltning föreslår, att anslaget med hänsyn till belastningen under budgetåret 1955/56 höjes med 100 000 kronor. Jag biträder civilförvaltningens förslag och räknar därvid med att det äskade beloppet skall täcka jämväl kostnaderna för de ekiperingsersättningar åt ordinarie furirer och viss musikpersonal inom marinen som angivits under arméns

motsvarande anslag. Under hänvisning till vad som i övrigt anförs under sistnämnda anslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Marinen: Ekiperingersättningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.

[71] 53. **Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 400 000	1 648 067
1956/57 (statsliggaren s. 238)	1 700 000	
1957/58 (förslag)	1 800 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer att anslaget höjes med 200 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. 17 förrådsarbetare överföres från sakanslag	168 454	
2. 1 övergångsvis kvarstående arbetare avgår		9 910
3. Lönehöjningar	41 456	
	<hr/> 209 910	9 910
	+ 200 000	

Motiv

1. Genom brev den 15 juni 1956 har Kungl. Maj:t fastställt ändrad organisation av stabs- och förvaltningstjänsten m. m. vid Karlskrona försvarsområde och Blekinge kustartilleriförsvaret, innebärande bland annat att vid försvarsområdet och kustartilleriförsvaret får finnas anställda 48 mot tidigare 35 förrådsarbetare med avlöning från förevarande anslag. Genom en samtidig minskning av antalet arbetare med avlöning från sakanslag kommer emellertid det totala antalet arbetare vid försvarsområdet och kustartilleriförsvaret att minska. Den nya organisationen skall enligt Kungl. Maj:ts förenämnda brev vara genomförd senast den 1 juli 1957. — I enlighet med det anförda räknar civilförvaltningen under förevarande anslag med en ökning med 13 förrådsarbetare vid Karlskrona försvarsområde och Blekinge kustartilleriförsvaret.

Vidare räknar civilförvaltningen efter förslag av marinchefen med att lönekostnaderna för fyra förrådsarbetare, varav tre vid Hemsö och en vid Göteborgs kustartilleriförsvaret, överföres från sakanslag till förevarande anslag.

2. Under anslaget har för innevarande budgetår beräknats medel för bland andra fem arbetare, ersättare för ekonomivärnpliktiga, vilka finge kvarstå endast övergångsvis (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 136). Tre av dessa

har emellertid redan avgått och ytterligare en beräknas avgå före ingången av budgetåret 1957/58.

3. Beloppet avser höjning av lönerna enligt kollektivavtalsuppgörelsen i mars 1956.

Departementschefen

Förevarande anslag har för innevarande budgetår beräknats för anställande av högst 168 förrådsarbetare m. fl. (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 137). I Kungl. Maj:ts brev den 1 juni 1956 (regleringsbrevet) har emellertid antalet sådana arbetare fastställts till högst 165, vilket föranletts av att tre arbetare, som endast fått kvarstå övergångsvis, avgått ur tjänst. Med hänsyn härtill och då jag i likhet med civilförvaltningen räknar med att löne-kostnaderna för 17 förrådsarbetare överföres från sakanslag till förevarande anslag samt att ytterligare en övergångsvis kvarstående arbetare avgår, beräknar jag antalet förrådsarbetare m. fl., som skall avlönas från detta anslag, till $(165 + 17 - 1 =)$ 181 man.

Med beaktande av vad jag nu anfört och med hänsyn tagen till 1956 års lönehöjning samt belastningen på anslaget under budgetåret 1955/56 beräknar jag medelsbehovet för budgetåret 1957/58 till 1 800 000 kronor, vilket innebär en ökning med 100 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 800 000 kronor.

AVLÖNINGAR M. M. TILL VÄRNPLIKTIGA

[72] 54. *Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	8 800 000	9 541 049
1956/57 (statsliggaren s. 238)	8 850 000	
1957/58 (förslag)	10 500 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 2 150 000 kronor, varav för penningbidrag m. m. 2 120 000 kronor och för premier 30 000 kronor. Civilförvaltningen grundar sina beräkningar på uppgifter från chefen för marinen om dels antalet tjänstgöringsdagar under budgetåret 1957/58 och dagarnas fördelning på olika kategorier värnpliktiga, dels ock antalet till premier berättigade värnpliktiga. Antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under nästa budgetår har angivits till i runt tal 2 764 600, varav 1 667 000 vid flottan och 1 097 600 vid kustartilleriet. Beräkningen

har därvid skett med utgångspunkt i att repetitionsövningarna återupptages under nästa budgetår. Det sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar överstiger med 277 600 dagar det antal, som ligger till grund för medelsanvisningen för innevarande budgetår, och av denna ökning motsvaras 243 000 tjänstgöringsdagar av den i statsverkspropositionen för nämnda budgetår (bil. 6, s. 138) beräknade minskningen till följd av inställandet av repetitionsövningarna. Vid beräkningen av medelsbehovet har vidare beaktats under år 1956 genomförd höjning av sjötilläggen (SFS 1956: 270) samt av Kungl. Maj:t den 6 april 1956 beslutad provisorisk höjning av premierna åt sjövärnsmän.

Departementschefen

Inställandet av repetitionsövningarna vid kustartilleriet under budgetåret 1956/57 beräknades i 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 138) medföra en kostnadsbesparing av 750 000 kronor under förevarande anslag. Såsom inledningsvis anförts räknar jag med att dessa repetitionsövningar kommer att återupptagas i full omfattning under nästa budgetår. Med hänsyn bland annat härtill samt till de av civilförvaltningen angivna, under år 1956 genomförda förbättringarna av vissa förmåner torde anslaget böra höjas väsentligt. Civilförvaltningen har räknat med en höjning av 2 150 000 kronor. För egen del anser jag emellertid att höjningen kan begränsas till 1 650 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 10 500 000 kronor.

[73] 55. Marinen: Familjebidrag

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 200 000	1 937 867
1956/57 (statsliggaren s. 238)	2 050 000	
1957/58 (förslag)	2 300 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 250 000 kronor. Ämbetsverket utgår därvid från att repetitionsövningarna vid kustartilleriet återupptages. För egen del räknar jag också, såsom anförts i det föregående, med normal repetitionsövningsverksamhet under nästa budgetår. I 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 138) angavs besparingen under förevarande anslag för inställandet av nämnda övningar till 450 000 kronor, med vilket belopp anslaget således i och för sig borde uppräknas. Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1955/56 anser jag mig emellertid böra räkna med det av civilförvaltningen äskade anslagsbeloppet.

Under erinran om att jag vid behandlingen av arméns motsvarande anslag förklarar mig icke kunna tillstyrka av försvarets socialbyrå framlagt förslag om ändring av vissa familjebidragsförmåner hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Familjebidrag* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 300 000 kronor.

SJUKVÅRD

[74] 56. **Marinen: Sjukvård**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	750 000	822 238
1956/57 (statsliggaren s. 239)	700 000	
1957/58 (förslag)	750 000	

Försvarets sjukvårdsstyrelse hemställer, att anslaget höjes med 50 000 kronor, motsvarande kostnaderna under förevarande anslag för kustartilleriets repetitionsövningar (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 93). Jag biträder sjukvårdsstyrelsens förslag och hemställer — under hänvisning till vad jag under arméns motsvarande anslag anfört rörande kostnaderna för remiss-tandvården, vilka för marinens del uppgått till 61 866 kronor under budgetåret 1955/56 — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Sjukvård* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

[75] 57. **Marinen: Reseersättningar m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	3 000 000	3 346 824
1956/57 (statsliggaren s. 239)	2 900 000	
1957/58 (förslag)	3 650 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 550 000 kronor. Härav motsvarar 400 000 kronor beräknad besparing för inställandet av repetitionsövningarna innevarande budgetår (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 139), medan återstoden, 150 000 kronor, hänför sig till den under år 1956 genomförda traktamentshöjningen. Under anslaget uppkommande kostnader för försvarets nya musikorganisation beräknas kunna täckas av äskat anslag. Med godtagande av civilförvaltningens beräkningar samt med beaktande

därjämte av den under hösten 1956 inträffade höjningen av järnvägstaxorna föreslår jag, att anslaget uppföres med 3 650 000 kronor, innebärande en anslagshöjning med 750 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 3 650 000 kronor.

EXPENSER M. M.

[76] 58. *Marinen: Bränsle m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	5 000 000	6 060 064
1956/57 (statsliggaren s. 239)	5 400 000	
1957/58 (förslag)	6 100 000	

Marinförvaltningen (skr. ^{10/8} 1956) hemställer, att anslaget höjes med 475 000 kronor. Ämbetsverket utgår vid sin beräkning av medelsbehovet från belastningen på anslaget under budgetåret 1955/56, cirka 6 000 000 kronor. Härtill lägges 190 000 kronor, utgörande väntade pris- och lönestegringar. Ämbetsverket räknar vidare med bifall till den under arméns motsvarande anslag behandlade framställningen om övergång till oljeeldning i ökad omfattning vid försvaret. Till följd härav räknas med en kostnadsminskning av 315 000 kronor. Anläggningskostnaden har icke upptagits i äskandena. Medelsbehovet skulle således enligt äskandena utgöra (6 000 000 + 190 000 — 315 000 =) 5 875 000 kronor eller 475 000 kronor mera än som anvisats för innevarande budgetår. Under arméns bränsleanslag har jag förklarat mig icke nu kunna tillstyrka förslaget om införande av oljeeldning i ökad omfattning vid försvaret. Med beaktande härav beräknar jag för egen del medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår till 6 100 000 kronor, innebärande en höjning med 700 000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Bränsle m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 6 100 000 kronor.

[77] 59. *Marinen: Telefon m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	850 000	880 000
1956/57 (statsliggaren s. 240)	865 000	
1957/58 (förslag)	885 000	

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 20 000 kronor, varav 11 000 kronor utgör den beräknade ökningen av abonnemangskostnaderna genom utbyte av en växel vid Norrlandskustens marindistrikt m. m. (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 130), medan återstoden, 9 000 kronor, huvudsakligen hänför sig till omläggningen av telefontaxorna i samband med den fortlöpande automatiseringen av telefonsystemet. Jag biträder marinförvaltningens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Telefon m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 885 000 kronor.

[78] 60. **Marinen: Övriga expenser m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	320 000	358 064	36
1956/57 (statsliggaren s. 241)	345 000		
1957/58 (förslag)	360 000		

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 34 000 kronor, varav 15 000 kronor betingas av prishöjningar medan återstoden, 19 000 kronor, avses för täckande av vissa brister i marinens förråd av expeditionsmateriel. För egen del föreslår jag, att anslaget uppföres med 360 000 kronor, innebärande en höjning med 15 000 kronor. Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 360 000 kronor.

MATHÅLLNING

[79] 61. **Marinen: Mathållning**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	12 900 000	13 971 051
1956/57 (statsliggaren s. 241)	12 650 000	
1957/58 (förslag)	14 500 000	

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 2 900 000 kronor. Ämbetsverket utgår därvid från att repetitionsövningar vid kustartilleriet äger rum i normal omfattning under nästa budgetår. Av ökningen motsvaras således 750 000 kronor av den i 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 142) under anslaget beräknade besparingen för repetitionsövningsverksamhetens begränsning. Ökningen i övrigt, 2 150 000 kronor, betingas

av prisstegringar. Av detta belopp hänför sig cirka 80 000 kronor till återupptagandet av repetitionsövningarna vid kustartilleriet. Totalt räknas således för dessa övningar med en kostnadsökning av 830 000 kronor.

Marinförvaltningen beräknar medelsbehovet på följande sätt.

	Tjänstgöringsdagar 1957/58	För 1957/58 beräknad dagskostnad	Summa kronor
Landportion.....	2 250 000	3,40	7 650 000
Skeppsportion.....	1 010 000	4,80	4 848 000
Mässpenningar			
officerare.....	87 000	8,55	743 850
underofficerare.....	160 000	8,30	1 328 000
högbåtsmän, överfurirer.....	130 000	2,50	325 000
furirer, furirsaspiranter.....	330 000	2,00	660 000
			15 554 850
			Avrundat 15 550 000

Vid beräkningen av antalet tjänstgöringsdagar för landportion och skeppsportion under nästa budgetår har hänsyn tagits till att portion icke uttages i full utsträckning, och ämbetsverket räknar därför med cirka åtta procent lägre antal tjänstgöringsdagar än det som eljest skolat uppgivas.

De för nästa budgetår beräknade land- och skeppsportionspriserna överstiger med 35 respektive 40 öre motsvarande beräkningar för innevarande budgetår. Här torde vidare få erinras om att det i mässpenningarna ingående fasta tillägget höjts den 1 juli 1956 (Kungl. Maj:ts brev den 15 juni 1956).

Departementschefen

I likhet med marinförvaltningen utgår jag för nästa budgetår från en dagskostnad av tre kronor 40 öre för landportion och fyra kronor 80 öre för skeppsportion.

Med hänsyn till prisstegringarna torde en betydande höjning av anslaget vara erforderlig. Härtill kommer att jag, såsom förut nämnts, räknar med att repetitionsövningarna vid kustartilleriet återupptages under nästa budgetår, vilket enligt marinförvaltningens beräkningar skulle medföra en kostnadsökning med 830 000 kronor.

För egen del anser jag emellertid att anslaget icke behöver höjas med så stort belopp som marinförvaltningen föreslagit utan att höjningen kan begränsas till 1 850 000 kronor, vilket innebär att jag för nästa budgetår räknar med ett anslag av 14 500 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Marinen: Mathållning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 14 500 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.**[80] 62. Marinen: Beklädnad m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	¹ 6 400 000	5 988 888	1 257 481
1956/57 (statsliggaren s. 243) ²	7 200 000		
1957/58 (förslag)	8 800 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 11 900 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 5 800 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 2 980 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning
1. Repetitionsövningarna återupptages	
a) oförändrade kostnader	400 000
b) höjda kostnader	85 750
2. Ökat antal tjänstgöringsdagar i övrigt	68 325
3. Höjd dagskostnad i övrigt	1 150 345
4. Ytterligare medel för avlöningar	85 000
5. Höjda löner	41 000
6. Ökad anskaffning av specialbeklädnad	50 000
7. Ökad anskaffning av beklädnad för civil personal	20 000
8. Minskad ersättning från furirer m. fl.	122 200
9. Bristtäckning	860 000
10. Omräkning	99 450
	<hr/>
	2 982 070
	Avrundat 2 980 000

Motiv

1 a) Repetitionsövningarnas inställande under budgetåret 1956/57 medförde enligt 1956 års statsverksproposition en minskning av medelsbehovet under förevarande anslag med angivet belopp.

b) Minskningen i antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga med anledning av repetitionsövningarnas inställande under budgetåret 1956/57 beräknades till 245 000. Marinförvaltningen beräknar dagskostnaden för tjänstgöringsdag under nästa budgetår till två kronor 30 öre, vilket innebär en ökning med 35 öre i förhållande till för innevarande budgetår be-

räknade en krona 95 öre. De ökade kostnaderna för repetitionsövningsverksamheten uppgår alltså till $(0,35 \times 245\ 000 =)$ 85 750 kronor. Orsakerna till höjningen beröres under punkten 3. i det följande.

2. Antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga och blandavlönade fast anställda utgör, om man inräknar tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under normal repetitionsövningsverksamhet, för innevarande budgetår 2 882 000. För nästa budgetår beräknar marinförvaltningen motsvarande antal till 2 910 500. Antalet tjänstgöringsdagar för furirer m. fl. har beräknats till 611 000 respektive 621 200. Vid oförändrade dagskostnadsbelopp, en krona 95 öre för värnpliktiga m. fl. respektive en krona 25 öre för furirer m.fl., uppstår alltså en kostnadsökning av $[(2\ 910\ 500 - 2\ 882\ 000) \times 1,95 + (621\ 200 - 611\ 000) \times 1,25 =]$ 68 325 kronor.

3. Kostnadsökningen beräknas sålunda.

	Tjänstgöringsdagar 1957/58	1956/57	Beräknad dagskostnad 1957/58	ökning	Summa kronor
Värnpliktiga m. fl.	2 665 500	1,95	2,30	0,35	932 925
Furirer m. fl.....	621 200	1,25	1,60	0,35	217 420
					<u>1 150 345</u>

Det av marinförvaltningen för nästa budgetår beräknade antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga m. fl., 2 910 500, har i sammanställningen minskats med 245 000 (jfr 1 b. i det föregående).

I fråga om orsakerna till dagskostnadsbeloppens ökning erinrar marinförvaltningen om att beloppen för innevarande budgetår nedräknats med hänsyn till att yllevävnader från den efter förslag i propositionen 1952: 85 beslutade särskilda anskaffningen stått till förfogande. Dessa ylleveror beräknas bli förbrukade under innevarande budgetår. Reparationskostnaderna vid försvarets fabriksverks anstalter har vidare, anför ämbetsverket, från och med den 1 april 1956 höjts med 5 % och priserna för såväl konfektionering av persedlar som beklädnadsmateriel i allmänhet utvisar en fortsatt stigande tendens.

4. I sina medelsäskanden för innevarande budgetår beräknade marinförvaltningen under förevarande anslag 1 008 000 kronor för avlöningar. Ämbetsverket utgår nu vid sina beräkningar av medelsbehovet för nästa budgetår i stället från att ett belopp av 1 093 000 kronor avsetts för ändamålet. Mellanskillnaden, $(1\ 093\ 000 - 1\ 008\ 000 =)$ 85 000 kronor, upptages här såsom ökning.

5. Beloppet avser höjda löner under år 1956 till såväl tjänstemän som arbetare.

6. För fortsatt anskaffning och underhåll av specialbeklädnad erfordras enligt marinförvaltningen ett belopp av 400 000 kronor. I förhållande till vad som enligt ämbetsverkets äskanden beräknats för innevarande budgetår, 350 000 kronor, uppkommer härvid en ökning om 50 000 kronor.

7. Kostnaderna för beklädnad för civil personal, främst lottapersonal, beräknas till 100 000 kronor, medan enligt marinförvaltningens äskanden för innevarande budgetår 80 000 kronor beräknats erforderliga för ändamålet. Ökningen utgör alltså ($100\ 000 - 80\ 000 =$) 20 000 kronor.

8. Vid sina beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag för innevarande budgetår utgick marinförvaltningen från att furirer m. fl. som ersättning för lånad beklädnad skulle erlægga ett belopp motsvarande 70 öre för tjänstgöringsdag. Vid sin anslagsberäkning förutsatte emellertid föredragande departementschefen att denna ersättning skulle höjas med hänsyn till de grunder som skall tillämpas vid ersättningens bestämmande. Behovet av anslagsmedel minskades enligt departementschefen på grund härav. Försvarets civilförvaltning, arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen har därefter den 4 maj 1956 bestämt ifrågavarande ersättning till ett belopp motsvarande 90 öre för tjänstgöringsdag. Marinförvaltningen utgår emellertid vid sina anslagsberäkningar för nästa budgetår från att ifrågavarande ersättningsbelopp fortfarande skall motsvara 70 öre för tjänstgöringsdag. Då antalet tjänstgöringsdagar för furirer m. fl. för innevarande budgetår beräknats till 611 000, upptages här såsom ökning ett belopp av [$611\ 000 \times (0,90 - 0,70) =$] 122 200 kronor.

9. Beloppet avses för täckande av vissa brister i marinens utrustning av beklädnadsmateriel. Täckande av samtliga brister beräknas kosta 4 924 000 kronor. Anskaffningen förutsättes bli fördelad på omkring 5 år.

10. Beloppet utgör skillnaden mellan medelsbehovet vid normal repetitionsövningsverksamhet för innevarande budgetår, exakt beräknat, eller ($2\ 882\ 000 \times 1,95 + 611\ 000 \times 1,25 + 1\ 008\ 000 + 350\ 000 + 80\ 000 - 122\ 200 =$) 7 699 450 kronor, och det av departementschefen beräknade anslaget, 7 600 000 kronor.

Departementschefen

För nästa budgetår beräknar jag antalet tjänstgöringsdagar till, i avrundade tal, 2 900 000 för personal med rätt till fri beklädnad samt 600 000 för icke-ordinarie furirer och med dem i beklädnadshänseende jämställd personal. I samband härmed vill jag hänvisa till vad jag under arméns anslag till ekiperingsersättningar anfört om numera gällande ekonomiska bestämmelser rörande ordinarie furirers beklädnad.

I anslutning till marinförvaltningens förslag och under hänvisning till vad jag anfört vid behandlingen av arméns motsvarande anslag beräknar jag dagskostnadsbeloppen under nästa budgetår till 2 kronor 30 öre för personal med rätt till fri beklädnad samt till 1 krona 40 öre för icke-ordinarie furirer m. fl. Jag beaktar härvid den skedda höjningen av den ersättning som icke-ordinarie furirer m. fl. har att erlægga för lånad beklädnad.

För täckande av merkostnader för höjda löner bör erforderliga medel

beräknas. Medelsbehovet för löner under anslaget minskar emellertid till följd av beslutad rationalisering av stabs- och förvaltningstjänsten vid Karlskrona försvarsområde och Blekinge kustartilleriförsvaret. Med beaktande härav torde vid anslagsberäkningen för nästa budgetår böra upptagas ett belopp av i avrundat tal 920 000 kronor för löner till personal som avlönas från anslaget.

Under hänvisning till det anförda och då jag beräknar kostnaderna för specialbeklädning och beklädning åt civil personal till oförändrade belopp, 350 000 kronor respektive 80 000 kronor, föreslår jag att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett till 8 800 000 kronor avrundat belopp. Jag hemställer alltså — under erinran om att anslaget höjes med 1 600 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 8 800 000 kronor.

[81] 63. *Marinen: Inventarier m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	¹ 1 200 000	1 395 380	120 447
1956/57 (statsliggaren s. 244) ²	1 525 000		
1957/58 (förslag)	2 100 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 8 700 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 1 400 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 1 270 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Repetitionsövningarna återupptages	25 000	
2. Minskat antal tjänstgöringsdagar i övrigt		11 532
3. Höjda löner	11 600	
4. Höjda priser	15 000	
5. Anskaffningar för nya lokaler m. m.	895 000	170 000
6. Utbyte av madrasser och kuddar	140 000	
7. Bristtäckning	287 500	
8. Omräkningar m. m.	78 032	
	<hr/> 1 451 532	181 532
	+ 1 270 000	

Motiv

1. Repetitionsövningarnas inställande under budgetåret 1956/57 medförde enligt 1956 års statsverksproposition en minskning av medelsbehovet under förevarande anslag med angivet belopp.

2. Kostnadsminskningen beräknas sålunda.

	Tjänstgöringsdagar			Dagskostnad	Summa kr.
	1956/57	1957/58	minskning		
Inventarier	3 895 000	3 889 000	6 000	0,08	— 480
Förplägnadsmateriel .	3 895 000	3 802 000	93 000	0,09	— 8 370
Serviseffekter och duk- tyg till fartygmässar:					
officerare m. fl. . . .	394 200	392 500	1 700	0,095	— 162
furirer	216 900	188 900	28 000	0,09	— 2 520
					<hr/> — 11 532

Antalet tjänstgöringsdagar för budgetåret 1956/57 har i sammanställningen angivits utan hänsynstagande till den minskning som skett till följd av repetitionsövningarnas inställande.

3. Beloppet avser höjda löner under år 1956 till såväl tjänstemän som arbetare.

4. Av beloppet hänför sig 12 000 kronor till anskaffning och underhåll av möbler m. m. (jfr p. 8 i det följande) samt 3 000 kronor till anskaffning och underhåll av kontorsmaskiner (nu 70 000 kronor).

5. I anslaget för innevarande budgetår har inrymts ett belopp av 170 000 kronor för inventarier m. m. för nytillkommande lokaler (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 148). För liknande ändamål beräknar marinförvaltningen för nästa budgetår ett belopp av 895 000 kronor, varav 705 000 kronor för inventarier och 190 000 kronor för förplägnadsmateriel. Av det för inventarier upptagna beloppet anges 160 000 kronor hänföra sig till byggnader m. m. som redan färdigställts eller beräknas bli färdigställda under innevarande budgetår, medan återstoden 545 000 kronor avses för nytillkommande byggnader m. m. under nästa budgetår. I det av marinförvaltningen angivna beloppet 160 000 kronor ingår, bland annat, kostnader för inredning av lokaler för elever vid marinens tekniska skola, för kustartilleriets mekanikerskola och radarskola samt för viss ny utrustning i skollokalerna vid Norrlandskustens marindistrikt och Hemsö kustartilleriförsvar, medan det belopp, som beräknats för nytillkommande lokaler under nästa budgetår, enligt inhämtade upplysningar avses för, bland annat, vissa batterier inom Hemsö kustartilleriförsvar (200 000 kronor), visst batteri inom Stockholms kustartilleriförsvar (150 000 kronor) samt viss gemensam uppehållsplats (110 000 kronor). Av det belopp, som äskats för förplägnadsmateriel, hänför sig 73 000 kronor till två större och 17 000

kronor till sex mindre försvarsanläggningar, vilka alla beräknas skola tagas i bruk under budgetåret 1957/58. Marinförvaltningen anför att arbetet med de båda större anläggningarna nu fortskridit så långt, att erforderliga värmeapparater och köksmaskiner måste anskaffas senast under år 1957. Materielen måste nämligen tagas in i anläggningarna innan dessa helt färdigställts.

Slutligen beräknas i likhet med föregående år (prop. 1956:1, bil. 6, s. 147) 100 000 kronor för tillgodoseende av vissa behov avseende förplägnadsmateriel för vissa andra försvarsanläggningar m. m.

6. Marinförvaltningen anmäler behov av att utbyta halm i madrasser och kuddar mot annat material. Hela kostnaden härför anges till i runt tal 410 000 kronor. För påbörjande av utbytet äskas för nästa budgetår 140 000 kronor.

7. Beloppet, varav 243 000 kronor avser inventarier och 44 500 kronor förplägnadsmateriel, erfordras för täckande av brister i marinens krigs- utrustning. Kostnaderna för täckande av samtliga brister, 2 870 000 kronor, förutsättes härvid bli fördelade på en tioårsperiod.

8. Ökningen föranledes i huvudsak av att marinförvaltningen vid sina beräkningar av medelsbehovet för nästa budgetår i vissa avseenden förutsätter att innevarande budgetårs anslag utnyttjas på annat sätt än som avsetts vid anslagsberäkningen. Ämbetsverket räknar sålunda med att ett belopp av endast 96 000 kronor skall kunna utnyttjas för anskaffningar av inventarier m. m. för nytillkommande lokaler, medan såsom nämnts under punkt 5 i det föregående ett belopp av 170 000 kronor avsetts för ändamålet. Å andra sidan avses enligt ämbetsverket ett belopp av 269 000 kronor av innevarande budgetårs anslag skola utnyttjas för avlöningar, under det att enligt anslagsberäkningen i 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 144—148) endast 200 500 kronor avsetts för detta ändamål. Jämväl för anskaffning och underhåll av möbler m. m. räknar marinförvaltningen med att utnyttja högre belopp än som förutsatts vid anslagsberäkningen.

I skrivelse den 1 november 1956 har marinförvaltningen hemställt att ett belopp av 425 000 kronor anvisas på *tilläggsstat för innevarande budgetår*. Ämbetsverket anför att, till följd av att anslaget för innevarande budgetår begränsats i förhållande till vad marinförvaltningen äskat, vissa behov icke alls eller endast i begränsad utsträckning kunnat tillgodoses. Reduceringen medför allvarliga svårigheter för marinförvaltningen att finansiera erforderliga anskaffningar av i första hand inventarier och annan lös inredning för nytillkommande byggnader och lokaler samt omöjliggör även i stor utsträckning behövliga anskaffningar för materielbeståndets underhåll och normala förnyelse. Av det äskade beloppet hänför sig 125 000 kronor till inventarier för lokaler, som tillkommer under innevarande budgetår, 235 000 kronor till anskaffningar för att ersätta för-

sliten eller eljest avgången materiel, 20 000 kronor till viss ny inredning i samband med rationaliseringar vid Sydkustens marindistrikt samt 45 000 kronor till anskaffning av för telegrafimottagning utformade skrivmaskiner till radio- och signalskolor. Vid bifall till marinförvaltningens yrkande om anslag på tilläggsstat för innevarande budgetår kan det av ämbetsverket för nästa budgetår äskade beloppet reduceras med 425 000 kronor. Marinförvaltningen uppger att flera ämbetsverket underställda lokalmyndigheter anmält att behoven av inventarieanskaffning måste tillgodoses för att verksamheten vid förband och skolor överhuvudtaget skall kunna bedrivas i avsedd utsträckning. Ämbetsverket anför vidare att de medel som under senare år ställts till ämbetsverkets förfogande för inventarier icke varit tillräckliga ens för att vidmakthålla tidigare standard. Klagomål har också under senare år framförts från underbefäl och meniga vid såväl flottan som kustartilleriet över den dåliga förläggningsstandarden. Denna har enligt marinförvaltningen sannolikt bidragit till den onormalt stora avgången ur underbefälskadern.

Departementschefen

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 1 525 000 kronor. Marinförvaltningen hemställer för nästa budgetår om ett anslag å 2 795 000 kronor, vilket skulle medföra en ökning om 1 270 000 kronor. Ökningen betingas — förutom av återgång till repetitionsövningsverksamhet i normal omfattning samt av kostnadsstegringar till följd av höjda löner och priser m. m. — väsentligen av anskaffningar för att täcka behov av inventarier och förplägnadsmateriel för nya lokaler m. m. samt för att täcka brister i krigsutrustningen.

Jag föreslår att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 2 100 000 kronor. Därvid beräknar jag att för bestridande av löner ett belopp av i runt tal 200 000 kronor skall stå till förfogande. Då lönekostnaderna under anslaget minskar till följd av rationaliseringen av stabs- och förvaltningstjänsten vid Karlskrona försvarsområde och Blekinge kustartilleriförsvaret, bör kostnadsstegringar genom lönehöjningar kunna inrymmas i det nämnda beloppet. För löpande anskaffning och underhåll av möbler samt av kontorsmaskiner m. m. kan enligt mina beräkningar användas belopp om 212 000 respektive 73 000 kronor. Inom ramen för anslaget bör slutligen ett belopp av i runt tal 730 000 kronor kunna utnyttjas för att täcka vissa av de anmälda behoven av anskaffningar av inventarier och förplägnadsmateriel för nytillkommande anläggningar m. m. Av det angivna beloppet bör 90 000 kronor användas för anskaffning av förplägnadsmateriel för vissa nytillkommande försvarsanläggningar.

Marinförvaltningens förslag om medelsanvisning på tilläggsstat för innevarande budgetår kan jag icke tillstyrka. De av ämbetsverket i detta

sammanhang anmälda behoven torde få tillgodoses inom ramen för det anslag jag föreslår för nästa budgetår.

Åberopande det anförda hemställer jag, under erinran om att anslaget höjes med 575 000 kronor, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Inventarier m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 100 000 kronor.

[82] 64. **Marinen: Tvätt**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	850 000	982 383
1956/57 (statsliggaren s. 246)	910 000	
1957/58 (förslag)	1 100 000	

För innevarande budgetår beräknades medelsbehovet under detta anslag vid normal repetitionsövningsverksamhet till 1 000 000 kronor, vilket belopp med hänsyn till begränsningen av nämnda verksamhet minskades till 910 000 kronor.

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget för nästa budgetår upptages med 980 000 kronor, innebärande en höjning med 70 000 kronor. Ämbetsverket förklarar sig därvid ha tagit hänsyn till höjda taxor för tvätt vid försvarets fabriksverks anstalter samt till belastningen under föregående budgetår.

Departementschefen

För nästa budgetår beräknar jag medelsbehovet under förevarande anslag till 1 100 000 kronor. Jag tar därvid hänsyn till belastningen under föregående budgetår, till skedd prishöjning, vilken i huvudsak icke kan ha påverkat belastningen, samt till det beräknade antalet tjänstgöringsdagar under nästa budgetår, vari ingår tjänstgöringsdagar för repetitionsövningar i normal omfattning. Under erinran om att anslagshöjningen utgör 190 000 kronor hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Tvätt* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.

[83] 65. **Marinen: Övningar m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	23 500 000	23 435 384	6 463 293
1956/57 (statsliggaren s. 246)	25 150 000		
1957/58 (förslag)	26 000 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i runt tal 5 510 000 kronor bundna.

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 1 080 000 kronor.

	Ökning
1. Repetitionsövningarna återupptages	350 000
2. Höjda traktamenten	170 000
3. Prisförändringar på drivmedel	560 000
	1 080 000

Motiv

1. Repetitionsövningarnas inställande under innevarande budgetår medförde enligt 1956 års statsverksproposition en minskning av medelsbehovet under förevarande anslag med angivet belopp.

3. Drivmedelskostnaderna är beräknade på grundval av följande priser (inom parentes anges de priser som ligger till grund för såväl anslagsberäkningarna som staten för anslaget för innevarande budgetår): kol 135 kr/ton (115 kr/ton), pannbrännolja 11 öre/l (10 öre/l), motorbrännolja 15,5 öre/l (15 öre/l), flygbensin 60 öre/l (60 öre/l), bilbensin 49 öre/l (52 öre/l) och smörjoljor 1 kr/kg (1 kr/kg).

Den föreslagna anslagshöjningen föranledes av de angivna prisförändringarna.

Marinförvaltningen föreslår vidare att representationskostnader vid svenska örlogsfartygs besök i utländska hamnar framdeles skall bestridas från övningsanslaget. Sådana kostnader har under de senaste åren utgått från fjärde huvudtiteln anslag till extra utgifter. *Marinförvaltningen* förutsätter, att bidrag till representation i likhet med vad som tidigare skett i vissa fall skall kunna utgå jämväl från handels- och sjöfartsfonden.

Departementschefen

Den anslagshöjning som *marinförvaltningen* föreslår för nästa budgetår betingas — förutom av återupptagande av repetitionsövningsverksamheten — uteslutande av ofrånkomliga kostnadsstegringar till följd av höjda priser och traktamenten. Höjningen av järnvägstaxorna under hösten 1956 föranleder härutöver ytterligare merkostnader. Jag kan emellertid icke tillstyrka att anslaget för nästa budgetår uppföres med högre belopp än 26 000 000 kronor, vilket innebär att anslagshöjningen begränsas till 850 000 kronor.

Marinförvaltningens förslag beträffande vissa representationskostnaders bestridande anser jag mig böra biträda.

Under anslaget *Fartygsbyggnader m. m.* i det följande avser jag att be-

handla marinchefens inledningsvis omförmälda förslag angående en helikopterorganisation för marinen.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Övningar m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 26 000 000 kronor.

[84] 66. *Marinen: Ökning av drivmedelslagringen*

	Anslag
1956/57 (statsliggaren s. 248)	2 000 000
1957/58 (förslag)	925 000

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget uppföres med 1 825 000 kronor, vilket innebär en minskning med 175 000 kronor. Av det äskade beloppet avses 925 000 kronor för slutligt uppfyllande av viss anläggning, medan 900 000 kronor erfordras för att inlägga drivmedel i en under byggnad varande anläggning.

Ärendet är av den natur att en fullständig redogörelse icke bör lämnas till statsrådsprotokollet. Ytterligare upplysningar torde få inhämtas genom de handlingar som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Departementschefen

Jag föreslår, att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 925 000 kronor. Jag har därvid beaktat att den under byggnad varande anläggningen icke torde hinna färdigställas i sådan tid att medelsanvisning för drivmedel till denna anläggning är aktuell för nästa budgetår.

Anslagsminskningen utgör 1 075 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Ökning av drivmedelslagringen* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 925 000 kronor.

[85] 67. *Marinen: Drivmedelsförråd m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	500 000	361 441
1956/57 (statsliggaren s. 248)	540 000	
1957/58 (förslag)	515 000	

Marinförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 35 000 kronor, varav 25 000 kronor belöper på höjda löner åt arbetare och tjänstemän

samt 10 000 kronor på ökade utgifter för drift av ett tankfartyg, expeditionskostnader vid förhyrd drivmedelsanläggning m. m. Marinförvaltningen anmäler vidare, att underbelastningen på förevarande anslag under föregående budgetår uppkommit genom att inkomsterna varit onormalt stora och uppgått till 378 013 kronor i stället för beräknade 230 000 kronor. För nästa budgetår har marinförvaltningen beräknat inkomsterna till sistnämnda belopp.

Departementschefen

Såsom marinförvaltningen anfört medför höjda löner och stegring av vissa andra omkostnader ökat medelsbehov under förevarande anslag. Härutöver ökas medelsbehovet till följd av höjda järnvägstaxor. Å andra sidan synes det mig icke orealistiskt att räkna med en viss ökning av inkomsterna under anslaget. Rationaliseringen av stabs- och förvaltningstjänsten vid Karlskrona försvarsområde och Blekinge kustartilleriförsvär, varom Kungl. Maj:t fattat beslut den 15 juni 1956, medför vidare att vissa avlöningskostnader som tidigare belastat förevarande anslag i stället skall bestridas från avlöningsanslag. Det må i detta sammanhang framhållas att under förevarande anslag medel icke heller bör avses för tillfällig personalförstärkning vid de rationaliserade kustartilleriförsvärens. I enlighet med vad jag sålunda anfört bör anslaget för nästa budgetår uppföras med ett belopp av 515 000 kronor, vilket innebär en minskning med 25 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 515 000 kronor.

[86] 68. **Marinen: Anskaffning av drivmedelsutrustning**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	75 000	98 811	32 846
1956/57 (statsliggaren s. 248)	75 000		
1957/58 (förslag)	75 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i hudsak bunden.

I enlighet med förslag av marinförvaltningen torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

[87] 69. **Marinen: Materialförråd m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	560 000	575 406
1956/57 (statsliggaren s. 248)	600 000	
1957/58 (förslag)	580 000	

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 18 000 kronor. Ämbetsverket räknar därvid med att stegrade utgifter om 23 000 kronor, avseende huvudsakligen höjda löner, delvis skall uppvägas av ökade inkomster.

I särskild skrivelse den 10 augusti 1956 har marinförvaltningen ånyo anmält behov av medel för engångsanskaffning av materialutredning (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 153). Ämbetsverket, som beräknar hela medelsbehovet till 600 000 kronor, hemställer för nästa budgetår, att ett anslag å 60 000 kronor anvisas för ändamålet.

Departementschefen

Jag är alltjämt icke beredd tillstyrka att särskilda medel anvisas för engångsanskaffning av materialutredning.

De ökade kostnaderna för löner m. m. medför ökat medelsbehov under förevarande anslag. På grund av erfarenheterna från budgetåret 1955/56 anser jag emellertid att inkomsterna bör kunna beräknas till större belopp än marinförvaltningen förutsatt. Med hänsyn härtill och under beaktande av att efter rationaliseringen av Karlskrona försvarsområde och Blekinge kustartilleriförsvar kostnaderna för avlöningar till personal vid försvarsområdets materialförråd skall bestridas från avlöningsanslag bör förevarande anslag uppföras med ett belopp av 580 000 kronor, innebärande en minskning med 20 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Materialförråd m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 580 000 kronor.

[88] 70. **Marinen: Hundbevakningstjänsten**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	10 000	15 041	1 536
1956/57 (statsliggaren s. 249)	10 000		
1957/58 (förslag)	10 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 icke till någon del bunden.

Marinförvaltningen föreslår att anslaget uppföres med oförändrat belöpp. Då jag icke funnit anledning till erinran mot ämbetsverkets förslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

FLYTANDE MATERIEL, VAPENMATERIEL M. M.

[89] 71. **Marinen: Fartygsbyggnader m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	¹ 109 000 000	89 078 358	62 088 318
1956/57 (statsliggaren s. 249) ²	109 000 000		
1957/58 (förslag)	107 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 65 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 30 000 kronor.

Verksamheten under anslaget regleras från och med innevarande budgetår med stöd av *dels* planer omfattande nybyggnader och moderniseringar som beslutats för budgetåren 1947/52 (äldre nybyggnadsplan och äldre moderniseringsplan), *dels* en plan för budgetåren 1952/59 innefattande a) det på grundval av propositionen 1952:18 fastställda programmet för flottans fartygsbyggnader samt b) för ifrågavarande sju budgetår beräknade moderniseringar för flottan jämte nybyggnader m. m. för kustartilleriet och för marinen gemensamma ändamål (1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m.), *dels* vissa av riksdagen år 1956 beslutade nybyggnader för flottan (1956 års fartygsbyggnader). Medel för försök rörande fartygsmateriel redovisas vid sidan av nämnda planer.

Vid utgången av budgetåret 1955/56 hade marinförvaltningen erhållit bemyndiganden om sammanlagt 987,906 miljoner kronor för att utlägga beställningar inom fastställda planer m. m. I angivet belopp har inräknats de medel, sammanlagt 90 000 kronor, som för budgetåren 1954/56 tillförts anslaget från anslag under tolfte huvudtiteln. För att bestrida kostnaderna för ifrågavarande beställningsbemyndiganden hade anvisats betalningsmedel om sammanlagt 615,345 miljoner kronor. Den 30 juni 1956 var således bemyndiganden till ett belopp av (987,906 — 615,345 =) 372,561 miljoner kronor icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 225,530 miljoner kronor och anvisat 109,030 miljoner kronor i betalningsmedel. I nu angivna belopp har inräknats medel som tillförts förevarande anslag från anslag under tolfte huvudtiteln. Därjämte har tidigare meddelade

beställningsbemyndiganden minskats med ett belopp av 6,8 miljoner kronor. Den 30 juni 1957 kommer således enligt hittills meddelade beslut beställningsbemyndiganden till ett belopp av (372,561 + 225,530 — 109,030 — 6,800 =) 482,261 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Den 1 oktober 1956 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 456 miljoner kronor icke utnyttjade.

Innan jag redogör för marinförvaltningens förslag till medelsaskanden m. m. torde redogörelse få lämnas för en av *chefen för marinen* den 1 oktober 1956 gjord framställning rörande *helikopterorganisation inom marinen*. Marinchefen hemställer däri att ett marint helikopterförband omfattande 8 medelstora och 3 små helikoptrar samt 1 eller 2 specialhelikoptrar skall uppsättas under budgetåren 1956/59. Av marinchefens framställning inhämtas i huvudsak följande.

Helikoptern äger stor betydelse vid ubåtsjakt, minsvepning, amfibiekrigföring och räddningstjänst, varjämte den kan utnyttjas för eldledning, spaning, stridsledning och minfällning samt för isbrytartjänst. Av dessa verksamhetsområden är ubåtsjakten det viktigaste. De krav som måste ställas på en ubåtsjakthelikopter bör därför vara avgörande vid val av den medelstora helikoptertyp, som bör ingå i den marina organisationen. Denna typ bör därjämte kunna utnyttjas för minsvepning, amfibiekrigföring, minfällning, räddningstjänst samt underhållstransporter. För eldledning, spaning och sambandsflygning lämpar sig bäst en liten, lätt helikopter. Sannolikt kräves dessutom en tredje typ för vissa specialuppgifter.

Av tekniska och operativa skäl bör antalet medelstora helikoptrar i ett förband utgöra 8, vartill kommer 3 små helikoptrar och 1 eller 2 specialhelikoptrar. För att nedbringa kostnaderna förutsättes att marinen alljämt skall förhyra två medelstora helikoptrar (jfr 1956 års statsverksproposition, bil. 6, s. 150). I övrigt bör anskaffning ske av två medelstora helikoptrar ett vart av budgetåren 1956/57—1958/59, av en liten helikopter budgetåret 1957/58 samt av två små och en specialhelikopter budgetåret 1958/59. Personalbehovet för helikopterorganisationen anges till sammanlagt 43 militära och civilmilitära beställningshavare på aktiv stat, 3 tjänstemän i marinförvaltningen samt 49 värnpliktiga. Personalförstärkningen kan emellertid ske successivt. Marinchefen förklarar att möjligheterna till om-dispositioner inom befintliga stater icke kan överblickas mer än ett budgetår i sänder. För budgetåret 1957/58 erfordras 9 militära beställningshavare och en civilmilitär. Då viss personal kan frigöras från andra arbetsuppgifter föreslås emellertid endast tillkomma beställningar för en kommandörkapten av 2. graden eller major (förbandschef) och en mariningenjör av 1. graden (förbandsingenjör). I marinförvaltningen föreslås därjämte två tjänster tillkomma för nästa budgetår. För helikopterförbandet erfordras vidare baser. Behovet i sådant hänseende anges till en ordinarie bas, vilken förutsättes förlagd till Berga, samt 7 eller 8 tillfälliga baser längs ostkusten och på Gotland.

Kostnaderna för den föreslagna organisationen anges av marinchefen till sammanlagt 26,84 miljoner kronor under budgetåren 1956/59. Av detta

belopp, vari icke ingår några kostnader för personal, vare sig fast anställd eller värnpliktig, belöper 15,75 miljoner kronor på anskaffning av helikoptrar jämte reservdelar, utrustning m. m., 3,64 miljoner kronor på anläggande av baser m. m., 3,70 miljoner kronor på förhyrning av helikoptrar, 2,70 miljoner kronor på drift och översyn av helikoptrar samt 1,05 miljon kronor på utrustning, inredning, underhåll och drift av baser. Kostnaderna för anskaffning av helikoptrar föreslås skola bestridas från anslaget Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m. under budgetåret 1956/57 och från förevarande anslag under de två följande budgetåren.

Slutligen föreslår marinchefen att flygtillägg vid helikopterflygning skall utgå enligt enahanda grunder som gäller för flygtillägg vid flygvapnet.

Överbefälhavaren har i yttrande den 12 oktober 1956 i princip tillstyrkt marinchefens förslag till helikopterorganisation. Den slutliga organisationens detaljer ävensom anordningar för baser torde enligt överbefälhavaren få bli föremål för ytterligare undersökningar och överväganden.

Marinförvaltningen hemställer för nästa budgetår om bemyndiganden att utlägga beställningar inom en kostnadsram av 127,6 miljoner kronor. De föreslagna bemyndigandena avses skola utnyttjas enligt följande:

utvidgning av 1952 års sjuårsplan	8,5
nybyggnad av tre ubåtar m. fl. fartyg samt anskaffning av helikoptrar	108,1
försöksverksamhet	11,0
	<hr/>
	127,6

I det följande lämnas först en redogörelse för marinförvaltningens förslag avseende nybyggnad av ubåtar m. m. Ämbetsverkets övriga förslag behandlas därefter i samband med att redogörelse lämnas för de olika planer m. m. enligt vilka verksamheten under förevarande anslag regleras.

Beställningsbemyndigande avseende tre ubåtar m. fl. fartyg samt helikoptrar

För nybyggnad av tre ubåtar m. fl. fartyg samt för anskaffning av helikoptrar har marinförvaltningen, som förut nämnts, begärt beställningsbemyndiganden om tillhoppa 108,1 miljoner kronor. Härav belöper 67,5 miljoner kronor på tre ubåtar, 24,0 miljoner kronor på fyra minsvepare av kustminsvepartyp, 3,0 miljoner kronor på fyra minsvepare av fiskefartygstyp, 9,0 miljoner kronor på ett dykeri- och bärgningsfartyg samt 4,6 miljoner kronor på anskaffning av helikoptrar m. m.

Beträffande *ubåtarna* må erinras om att marinförvaltningen för innevarande budgetår begärde ett beställningsbemyndigande av 135,0 miljoner kronor för nybyggnad av sex ubåtar. Ämbetsverket, som ansåg att tre ubåtar borde beställas år 1956 och tre år 1958, föreslog att beställnings-

bemyndigande lämnades för sex ubåtar med hänsyn till den prisreduktion som kunde förväntas vid samtidig beställning. För innevarande budgetår har medgivits ett beställningsbemyndigande av 69,5 miljoner kronor [(135,0 : 2 =) 67,5 + 2,0 för engångskostnader för konstruktionsarbete], avseende tre ubåtar. Marinförvaltningen upprepar nu sitt förslag om nybyggnad av ytterligare tre ubåtar. Kostnaderna härför angives i enlighet med den föregående år gjorda beräkningen till 67,5 miljoner kronor enligt prisläget den 1 juli 1955.

I överbefälhavarens riktlinjer av år 1954 för krigsmaktens organisation under tioårsperioden 1955/65 ingår bland fartygsbyggnaderna, bland annat, sju *minsvepare av kustminsvepartyp* avsedda som ersättning för utgående fartyg. Marinförvaltningen erinrar om att i 1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader ingår nio sådana minsvepare. Byggandet av dessa minsvepare pågår. Det synes marinförvaltningen lämpligt att byggandet av de sju av överbefälhavaren föreslagna minsveparna kan äga rum i anslutning till pågående byggnader enligt 1952 års plan utan längre uppehåll i byggandet. Ämbetsverket befarar att ett sådant uppehåll skall medföra risk för svårigheter vid ett eventuellt framtida återupptagande av minsveparbyggnadet. Då marinförvaltningen förutsätter bifall till viss av ämbetsverket ifrågasatt omdisposition mellan olika poster inom 1952 års sjuårsplan (varom mera i det följande), föreslår ämbetsverket i detta sammanhang att fyra minsvepare nybygges. Kostnaderna härför beräknas enligt prisläget den 1 juli 1956 till 24,0 miljoner kronor.

Enligt överbefälhavarens riktlinjer avses vidare, bland annat, fyra *minsvepare av fiskefartygstyp* skola tillkomma. Dessa skall utnyttjas för utbildning av hjälpminsveparbesättningar samt för inhämtande av erfarenheter beträffande arrangemang och utrustning av hjälpminsvepare. Kostnaderna för fyra minsvepare av fiskefartygstyp beräknar marinförvaltningen till 3,0 miljoner kronor enligt prisläget den 1 juli 1956.

För nybyggnad av ett *dykeri- och bärgningsfartyg* beräknar marinförvaltningen ett beställningsbemyndigande av 9,0 miljoner kronor enligt prisläget den 1 juli 1956. Det föreslagna fartyget avses som ersättning för marinens nuvarande dykeri- och bärgningsfartyg »Belos». Som skäl för förslaget anför marinförvaltningen i huvudsak följande.

Dykeri- och bärgningsfartyget »Belos» byggdes år 1885 och uppnår således i år en ålder av 71 år. Det fyller icke längre de krav som ur säkerhets synpunkt måste ställas på ett dylikt fartyg. Underhålls- och reparationskostnader är höga. Maskineriet är oekonomiskt och påeldningstiden för lång. Förläggningsutrymmena är olidsenliga och ohygieniska samt otillräckliga. Materiel och utrymmen för forskning saknas. Stabiliteten är otillfredsställande. Den isbrytande förmågan är mindre tillfredsställande.

Ett nytt dykeri- och bärgningsfartyg bör ha god sjöduglighet och viss isbrytningsförmåga. Framdrivningsmaskineriet bör vara dieselmotorer och farten 12 till 15 knop samt aktionsradien omkring 1 000 distansminuter.

Inredningen bör göras så rymlig att plats kan beredas för deltagare i kurser av olika slag. Fartyget bör, bland annat, förses med modern sjukinredning och rekomprensionsanordningar samt räddningsklocka.

Under återopande av framställning rörande *helikopterorganisationen* inom marinen, som chefen för marinen avsåge att göra, har marinförvaltningen i sina medelsäskanden föreslagit ett beställningsbemyndigande av 4,6 miljoner kronor för anskaffning av tre helikoptrar jämte vapenmateriel, reservdelar och viss utrustning. Som förut nämnts har marinchefen sedermera överlämnat förslag i ämnet. För detta har redogjorts i det föregående.

Äldre nybyggnadsplan. Äldre moderniseringsplan

Under dessa rubriker redovisas under budgetåren 1947/52 beslutade nybyggnader respektive moderniseringar. De beställningsbemyndiganden, som erhållits för de i äldre nybyggnadsplanen upptagna objekten, uppgår till sammanlagt 227,380 miljoner kronor. För objekt, som upptagits i äldre moderniseringsplanen, har erhållits bemyndiganden om tillhopa 92,426 miljoner kronor. För en närmare redogörelse rörande fördelningen på olika objekt m. m. torde få hänvisas till 1955 års statsverksproposition (bil. 6, s. 141—142).

1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m.

A. Flottan

Nybyggnadsplan

1. Fyra jagare av typ Östergötland (inkl. reservdelar)	218 300 000	
2. Ett minfartyg av ny typ	30 800 000	
3. Tre ubåtar av Hajentyp (inkl. reservdelar) ...	69 000 000	
4. Åtta minsvepare (inkl. reservdelar) jämte försök m. m. och nybyggnad av en minsvepare av trä	51 600 000	
5. Elva motortorped-motorkanonbåtar av typ T 101 (inkl. reservdelar)	129 600 000	
6. Femton motortorpedbåtar av typ T 32	59 700 000	559 000 000

Ombyggnadsplan

7. Jagaren Klas Horn	6 500 000	
8. Jagaren Göteborg	2 500 000	
9. Jagarna Stockholm, Karlskrona och Malmö ...	3 600 000	
10. Jagarna Romulus och Remus	13 400 000	
11. Jagarna Mode, Magne, Munin och Mjölner ...	18 500 000	44 500 000

Summa kronor 603 500 000

B. Kustartilleriet

1. Fyra minutläggare	9 350 000	
2. Transportfärja, bevakningsbåtar, transportbåtar m. m.	6 000 000	15 350 000

C. Gemensamt

1. Trängfartyg m. m.	6 000 000	
2. Iordningställande av vissa fartyg m. m.	6 000 000	
3. Förberedelser för ombyggnad av hjälpfartyg ...	1 050 000	
4. Löne- och arvodeshöjningar (1955 och 1956 års löneregleringar för statstjänstemän)	120 000	13 170 000
		<hr/> Summa kronor 632 020 000

Posten C 4 har ökats med det belopp, sommanlagt 45 000 kronor, som i samband med 1956 års lönereglering tillförts förevarande anslag. Sjuårsplanens kostnadsram har härigenom ökats med angivet belopp.

I skrivelse den 28 september 1956 föreslår marinförvaltningen att ett belopp av 20,4 miljoner kronor överföres från posten A 5 till posten A 4 samt att posten A 4 därvid ändras till att avse tolv minsvepare av trä (inklusive reservdelar). Som skäl för dessa förslag anföres bland annat följande.

I 1952 års sjuårsplan ingick ursprungligen 12 minsvepare, avsedda att byggas i stål (prop. 1952: 18, s. 13). Sedermera vunnit kännedom om moderna minkonstruktioner gjorde det emellertid angeläget att minsvepare byggdes av omagnetiskt material. Kungl. Maj:t medgav därför i augusti 1952 att fyra av de tolv minsveparna fick byggas i kompositutförande. Sedan ett förslag av marinförvaltningen att ytterligare fyra minsvepare i kompositutförande skulle byggas samt att återstående del av det belopp som i 1952 års plan beräknats för tolv minsvepare skulle användas för konstruktion och byggande av en minsvepare av trä anmälts i 1953 års statsverksproposition (bil. 6, s. 129), ändrades genom beslut av Kungl. Maj:t den 12 juni 1953 rubriken för delposten A 4. till Åtta minsvepare (inkl. reservdelar) jämte försök m. m. och nybyggnad av en minsvepare av trä.

Samtliga i 1952 års plan upptagna nio minsvepare avses numera skola byggas i trä. Kostnaderna beräknas enligt prisläget den 1 juli 1956 till 6,0 miljoner kronor per fartyg eller för nio minsvepare 54,0 miljoner kronor. Då delpostens belopp är upptaget till 51,8 miljoner kronor erfordras sålunda ett ytterligare bemyndigande av 2,4 miljoner kronor.

Enligt delposten A 5 i 1952 års plan skall elva motortorped-motorkanonbåtar anskaffas. Totalkostnaderna härför beräknas numera icke komma att överstiga i runt tal 105,8 miljoner kronor. Då delposten är upptagen till 129,8 miljoner kronor, kommer ett belopp av 24,0 miljoner kronor icke att behöva tagas i anspråk. Av detta belopp föreslås 20,4 miljoner kronor bli överförda till delposten A 4. Det skulle därigenom bli möjligt att er-

sättningsbygga minsvepare till det antal som ursprungligen förutsatts i 1952 års plan. Ämbetsverket anför ytterligare att överbefälhavaren i sina riktlinjer av år 1954 räknat med ersättningsbyggnad av sju kustminsvepare under tioårsperioden 1955/65.

Marinförvaltningen hemställer i sina medelsäskanden för nästa budgetår om ytterligare beställningsbemyndiganden till ett belopp av 8,5 miljoner kronor. Beloppet fördelar sig på objekt enligt följande sammanställning.

Kustartilleriet

Bevakningsbåtar, större och mindre transportbåtar 4 000 000

Gemensamt

Trängfartyg	2 750 000
Iordningställande av vissa fartyg m. m.	1 500 000
Förberedelser för ombyggnad av hjälpfartyg	250 000
	Summa kronor 8 500 000

Av motiven för förslagen inhämtas bland annat följande.

I marinförvaltningens medelsäskanden för budgetåret 1955/56 har anmälts att inspektören för kustartilleriet framlagt ett förslag till program för nybyggnad av fartyg och båtar för kustartilleriet, kostnadsberäknat till i runt tal 12 miljoner kronor (se prop. 1955: 1, bil. 6, s. 144). För budgetåren 1955/57 har erhållits bemyndiganden om sammanlagt 6 miljoner kronor. Det för nästa budgetår äskade beställningsbemyndigandet om 4 miljoner kronor avser marinförvaltningen att utnyttja för fortsatt anskaffning inom ramen för det framlagda programmet. Anskaffningen föreslås skola omfatta bevakningsbåtar samt ett antal transportbåtar. För att erhålla ur ekonomisk synpunkt fördelaktiga seriebyggen av bevakningsbåtar och transportbåtar bör enligt ämbetsverket det äskade beställningsbemyndigandet i viss omfattning utnyttjas för påbörjande av bevakningsbåtar och större transportbåtar.

Det för trängfartyg äskade beställningsbemyndigandet beräknas för färdigställande av en torped- och robotbärgningsbåt samt anskaffning av en självgående oljereningspråm, vattenbåt för Gullmarens örlogsdepå, påbörjande av ammunitions- och mintransportpråmar m. m. Behovet av oljereningspråm har föranletts av Sveriges ratificering av 1954 års oljeskadekonvention.

För fortsatt täckande av brister i fråga om diverse moderniseringar m. m. samt för förberedelser för ombyggnad av hjälpfartyg föreslår marinförvaltningen för nästa budgetår beställningsbemyndiganden om 1,5 miljon kronor respektive 0,25 miljon kronor.

1956 års fartygsbyggnader

Under denna rubrik har upptagits de beställningsbemyndiganden om sammanlagt 209,5 miljoner kronor avseende jagare och ubåtar som år 1956 medgivits av riksdagen.

1. Två jagare av modifierad Hallandtyp (inkl. reservdelar) ...	140 000 000
2. Tre ubåtar av modifierad Hajentyp (inkl. reservdelar) ...	69 500 000
	<hr/>
	Summa kronor 209 500 000

Försöksverksamhet avseende fartygsmateriel

För försöksverksamhet lämnade bemyndiganden uppgår för budgetåren 1947/57 till omkring 36,7 miljoner kronor.

För fortsatt försöksverksamhet hemställer marinförvaltningen för nästa budgetår om ett beställningsbemyndigande av 11 miljoner kronor. Av beloppet hänför sig 2 miljoner kronor till fortsatta löpande försök. Återstående belopp, 9 miljoner kronor, avses för fortsatt projektering av en ny ubåtstyp. För detta ändamål äskade marinförvaltningen för budgetåret 1954/55 ett beställningsbemyndigande av 18 miljoner kronor. Härav har hittills tillhopa 16 miljoner kronor ställts till förfogande. För nästa budgetår hemställer marinförvaltningen om beställningsbemyndigande med återstående belopp, 2 miljoner kronor. Ämbetsverket anför att det utvecklingsarbete, som ursprungligen avsågs, synes kunna rymmas inom den angivna ramen. Kostnaderna för visst nytillkommet projekt uppskattar marinförvaltningen till 7 miljoner kronor, varav för nästa budgetår ett beställningsbemyndigande av 6 miljoner kronor anses erforderligt. Slutligen beräknar marinförvaltningen för nästa budgetår ett belopp av 1 miljon kronor för påbörjande av fullskaleprov. Erforderliga beställningsbemyndiganden för projektering av ny ubåtstyp för nästa budgetår beräknas sålunda till $(2,0 + 6,0 + 1,0 =)$ 9,0 miljoner kronor. Då en fullständig redogörelse för förevarande projekt icke synes böra lämnas till statsrådsprotokollet, torde för ytterligare uppgifter få hänvisas till de handlingar som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Behov av betalningsmedel under budgetåret 1957/58

Marinförvaltningen beräknar behovet av betalningsmedel under budgetåret 1957/58 för att täcka betalningsutfall på tidigare lämnade och nu begärda beställningsbemyndiganden till 115 miljoner kronor. Ämbetsverket beräknar att behovet av betalningsmedel till den del detsamma överstiger nämnda belopp skall tillgodoses genom väntad reservationsbehållning den 1 juli 1957.

Departementschefen

I detta sammanhang föreligger till bedömande — förutom marinförvaltningens förslag till medelsäskanden för nästa budgetår — jämväl förslag från chefen för marinen om inrättande av en marin helikopterorganisation samt en framställning från marinförvaltningen rörande omdisposition av vissa tidigare lämnade beställningsbemyndiganden.

Vad först angår den av marinchefen väckta frågan om en marin *helikopterorganisation* har marinchefen understrukt att betydande fördelar kan vinnas genom att utnyttja helikoptern för sjöförsvaret. Marinchefen föreslår därför att ett helikopterförband tillkommer. Förbandet skulle bestå av åtta medelstora helikoptrar samt ett antal mindre helikoptrar. För organisationen skulle erfordras sammanlagt ett fyrtiotal militära och civilmilitära befattningshavare på aktiv stat, omkring 50 värnpliktiga samt ett fåtal civila befattningshavare i marinledningen. Vidare kräves tillgång till baser. Kostnaderna för den föreslagna organisationen — bortsett från personalkostnader — uppgår under budgetåren 1956/59 enligt marinchefens beräkningar till omkring 27 miljoner kronor. Det må tilläggas att den föreslagna organisationen, som främst avses för marinkommando Ost, i viss mån kan sägas ha försökskaraktär. Marinchefen utgår från att ett slutligt förslag om marin helikopterorganisation, innefattande förband för övriga marinkommandon, skall kunna föreläggas 1959 års riksdag.

För egen del hyser jag den uppfattningen, att helikoptern utgör ett militärt betydelsefullt tillskott till den marina organisationen och att dess värde på längre sikt kan komma att ytterligare öka. Jag föreslår därför att för nästa budgetår anskaffas helikoptrar, två medelstora och en liten, jämte viss utrustning. Däremot är jag icke nu beredd att taga ställning till frågorna om personal- och basorganisation. Dessa frågor bör enligt min mening ytterligare prövas. Därvid måste givetvis möjligheterna att tillgodose personalbehovet inom ramen av befintliga kadrar noggrant undersökas.

För den av mig föreslagna anskaffningen av helikoptermateriel beräknar jag under förevarande anslag ett beställningsbemyndigande av 4,6 miljoner kronor. I anslutning till vad marinchefen anfört föreslår jag vidare att ett belopp av 4,5 miljoner kronor av medel, som anvisats under anslaget Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m., redan under innevarande budgetår får utnyttjas för anskaffning av två medelstora helikoptrar jämte utrustning. Det torde därvid få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om erforderliga omDispositioner inom vapenmaterielplanen i detta syfte.

Den av marinchefen upptagna frågan om flygtillägg torde få anmälas av chefen för civildepartementet i annat sammanhang.

Marinförvaltningen har för nästa budgetår hemställt om bemyndigande att utlägga beställningar inom en kostnadsram av sammanlagt 127,6 miljoner kronor. Av detta belopp hänför sig 4,6 miljoner kronor till anskaffning av helikoptrar, till vilket förslag jag redan tagit ställning. I övrigt belöper av det föreslagna beställningsbemyndigandet 67,5 miljoner kronor på tre ubåtar, sammanlagt 27,0 miljoner kronor på minsvepare, 9,0 miljoner kronor på ett dykeri- och bärgningsfartyg, 8,5 miljoner kronor på fartygsbyggnader för kustartilleriet och för gemensamma ändamål samt 11,0 miljoner kronor på försöksverksamhet.

I fråga om marinförvaltningens förslag beträffande *ubåtar* vill jag erinra om att till föregående års statsverksproposition lämnades en redogörelse för ubåtsbeståndets sammansättning. Av denna framgick att antalet ubåtar — vid tiden för 1948 års försvarsbeslut 24 och avsett att efter genomförandet av 1952 års sjuårsplan vara lika stort — komme att väsentligt nedgå under de närmaste åren, vilket medförde ett behov av ersättningsbyggnad. Marinförvaltningen hade för innevarande budgetår föreslagit att sex ubåtar skulle ersättningsbyggas. Beslut fattades emellertid om byggande av endast tre ubåtar. I enlighet med marinförvaltningens förslag bör ersättningsbyggnad av ytterligare tre ubåtar nu komma till stånd. För ändamålet beräknar jag i likhet med marinförvaltningen ett belopp av 67,5 miljoner kronor vara erforderligt. I beloppet ingår kostnader för reservdelar.

Marinförvaltningens förslag beträffande *minsvepare* innebär att sammanlagt åtta sådana fartyg skulle tillkomma, varav fyra av kustminsvepar-typer och fyra av fiskefartygstyp. I annat sammanhang har vidare ämbetsverket föreslagit viss jämkning mellan olika poster inom 1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader, varigenom ytterligare tre kustminsvepare skulle kunna byggas.

Vad till en början angår det sistnämnda förslaget vill jag erinra om att 1952 års plan ursprungligen upptog 12 kustminsvepare avsedda att byggas i stål. Sedan dylika minsvepare visat sig mindre användbara vid bekämpningen av moderna minkonstruktioner, har planen ändrats så att minsvepare i omagnetiskt material skall byggas. Då detta avsetts skola ske inom den givna ekonomiska ramen har samtidigt antalet minsvepare måst minskas. Som marinförvaltningen anfört har numera uppstått möjligheter att genom en omdisposition av tidigare lämnade bemyndiganden inom ramen för 1952 års plan bygga minsvepare till ursprungligen avsett antal. För egen del har jag icke funnit anledning till erinran mot bifall till ämbetsverkets ifrågavarande förslag.

Vidkommande härefter ämbetsverkets förslag om byggande av minsvepare utöver ramen för 1952 års plan må erinras om att enligt denna plan endast halva antalet ur linjeflottan utgående minsvepare ersättes, vilket motiverats bland annat med önskemålet om en jämnare åldersfördelning. Om ersättningsbyggnad utöver ramen för 1952 års plan icke äger rum kommer antalet minsvepare under de första åren av 1960-talet att ytterligare nedgå. Av ekonomiska skäl föreslår jag emellertid att för nästa budgetår endast fattas beslut om byggande av fyra minsvepare av fiskefartygstyp, för vilket ändamål erfordras ett beställningsbemyndigande av 3,0 miljoner kronor.

Då det, icke minst av ekonomiska skäl, synes påkallat att ersätta marinen nuvarande *dykeri- och bärgningsfartyg*, tillstyrker jag marinförvalt-

ningens förslag om nybyggnad av ett dylikt fartyg. Kostnaderna härför torde i överensstämmelse med marinförvaltningens förslag få beräknas till 9,0 miljoner kronor.

Beräffande 1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m., som för närvarande kostnadsberäknas till 632,020 miljoner kronor, föreslår marinförvaltningen — förutom den i det föregående behandlade omdispositionen mellan olika poster inom nuvarande kostnadsram — en utvidgning med tillhoppa 8,5 miljoner kronor. Av beloppet hänför sig 4,0 miljoner kronor till fartygsbyggnader för kustartilleriet, 2,75 miljoner kronor till trängfartyg, 1,5 miljon kronor till iordningställande av vissa fartyg m. m. samt 0,25 miljon kronor till förberedelser för ombyggnad av hjälpfartyg. Jag anser mig icke kunna tillstyrka att beställningsbemyndiganden för de ifrågakörande ändamålen lämnas till högre belopp än sammanlagt 5,4 miljoner kronor, varav 3,0 miljoner kronor för fartygsbyggnader för kustartilleriet, 1,25 miljon kronor för trängfartyg samt 1,15 miljon kronor för iordningställande av vissa fartyg m. m. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av marinförvaltningen i vanlig ordning besluta om vilka objekt som hör komma till utförande inom ramen för de nyss angivna beloppen.

För försöksverksamhet äskar marinförvaltningen för nästa budgetår beställningsbemyndiganden om sammanlagt 11,0 miljoner kronor, varav 9,0 miljoner kronor belöper på fortsatt projektering av ny ubåtstyp samt i samband därmed stående ytterligare projekt och försök. Jag föreslår att beställningsbemyndiganden för försöksverksamhet under nästa budgetår lämnas till ett belopp av 10,5 miljoner kronor, varav 9,0 miljoner kronor torde få avses för ubåtsprojektet och därmed sammanhängande projekt.

Marinförvaltningen hemställer om 115 miljoner kronor i *betalningsmedel* för nästa budgetår. Jag föreslår att ett anslag på 107 miljoner kronor anvisas. Ett anslag på detta belopp synes vara tillfyllest med hänsyn till storleken av de beställningsbemyndiganden jag föreslagit. Bifall till mitt förslag innebär en minskning med två miljoner kronor i förhållande till det för innevarande budgetår utgående anslaget.

Beställningsbemyndigandena för nästa budgetår uppgår enligt mina förslag i det föregående till $(4,6 + 67,5 + 3,0 + 9,0 + 5,4 + 10,5 =)$ 100,0 miljoner kronor, vilket i förhållande till de för innevarande budgetår medgivna beställningsbemyndigandena innebär en minskning med 125,5 miljoner kronor. Därest mina förslag vinner bifall kommer den 30 juni 1958 bemyndiganden om sammanlagt $(482,261 + 100,0 - 107,0 =)$ 475,261 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Med hänsyn till att för nästa budgetår jämväl helikoptrar avses skola anskaffas med anlitanande av medel under anslaget torde dettas benämning böra ändras till Marinen: Fartygshyggnader m. m.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) besluta de fartygsbyggnader för flottan, som i det föregående föreslagits;

b) godkänna de ändringar av tidigare planer för verksamheten under förevarande anslag, som i det föregående angivits;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med i det föregående angivna grunder medgiva utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 100 000 000 kronor;

d) till *Marinen: Fartygsbyggnader m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 107 000 000 kronor.

[90] 72. Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	190 000 000	93 943 023	15 134 019
1956/57 (statsliggaren s. 252) ²	85 000 000		
1957/58 (förslag)	85 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 71 800 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 28 700 kronor.

Anskaffningen av vapenmateriel m. m. regleras från och med budgetåret 1953/54 av en plan, som godkänts av riksdagen. Enligt denna plan skall anskaffas materiel för flottan och kustartilleriet till ett belopp av 324 respektive 200 miljoner kronor. För vissa övriga anskaffningar avses enligt planen 136 miljoner kronor. Planen upptager således materielanskaffningar till ett sammanlagt belopp av (324 + 200 + 136 =) 660 miljoner kronor enligt prisläget den 1 juli 1952. Genom att vissa avlöningskostnader vilka inräknats i planen överförts från förevarande anslag till avlöningsanslag från och med budgetåret 1954/55, har planens sammanlagda kostnadsram minskats med 12,5 miljoner kronor. Å andra sidan ökas kostnadsramen med belopp som för budgetåren 1954/57 tillförts förevarande anslag från anslag under tolfte huvudtiteln, 0,1285 miljon kronor. Den sammanlagda kostnadsramen uppgår härefter till (660,0 — 12,5 + 0,1285 =) 647,6285 miljoner kronor. För anskaffningar som upptagits i planen har för budgetåren 1953/57 lämnats bemyndiganden om sammanlagt 442,6285 miljoner kronor. Av totalbeloppet för planen återstår enligt vad nu anförts (647,6285 — 442,6285 =) 205,0 miljoner kronor.

Marinförvaltningen har för budgetåren 1947/56 erhållit bemyndiganden att utlägga beställningar till ett belopp av 629,6688 miljoner kronor, varvid inräknats för budgetåren 1954/56 från anslag under tolfte huvudtiteln

överförda belopp om 99 800 kronor. I betalningsmedel för utlagda beställningar har till och med den 30 juni 1956 anvisats tillhoppa 423,4288 miljoner kronor. Vid utgången av budgetåret 1955/56 saknade således beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(629,6688 - 423,4288 =)$ 206,24 miljoner kronor täckning av betalningsmedel.

För innevarande budgetår uppgår såväl medgivna beställningsbemyndiganden som anvisade betalningsmedel till 85,0287 miljoner kronor. Vid utgången av innevarande budgetår kommer således enligt hittills meddelade beslut beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(206,2400 + 85,0287 - 85,0287 =)$ 206,24 miljoner kronor att icke vara täckta av betalningsmedel.

Av de beställningsbemyndiganden som medgivits enligt riksdagens beslut var den 1 oktober 1956 i runt tal 98 miljoner kronor odisponerade.

Marinförvaltningen hemställer för nästa budgetår om ett beställningsbemyndigande av 105 miljoner kronor samt ett anslag å samma belopp för fortsatt anskaffning inom ramen för fastställd plan. Ämbetsverket anför att det vid tidpunkten för planens fastställande varit verkets förhoppning, att huvuddelen av i planen ingående materiel skulle vara levererad före sexårsperiodens utgång. Av olika skäl har emellertid målsättningen måst begränsas därhän att i planen upptagen materiel i varje fall bör vara beställd före periodens slut. För att kunna vidmakthålla denna högst begränsade målsättning måste givetvis förutsättas dels att planens återstående totala bemyndigandebelopp ställes till förfogande under perioden dels att betalningsmedel anvisas i sådan omfattning att medgivna beställningsbemyndiganden kan utnyttjas till fullo.

I särskild skrivelse lämnar marinförvaltningen vissa ytterligare uppgifter avseende förevarande anslag.

Departementschefen

Jag föreslår att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 85 miljoner kronor. Vidare föreslår jag, under hänvisning till vad jag inledningsvis anför, att bemyndigande lämnas att utlägga ytterligare beställningar av vapenmateriel m. m. för ett belopp av 85 miljoner kronor. Beställningsverksamheten torde liksom hittills få äga rum på grundval av föreliggande plan för anskaffning av vapenmateriel m. m.

Vid anmälan av anslaget till fartygsbyggnader m. m. har jag omnämnt ett av chefen för marinen framställt förslag om anskaffning av helikoptrar med anlitan av beställningsbemyndiganden avseende vapenmateriel m. m., vilka meddelats för innevarande budgetår. I enlighet med vad jag därvid anför har jag ansett mig böra biträda detta förslag.

Vid bifall till mitt förslag kommer den 30 juni 1958 bemyndiganden om sammanlagt $(206,24 + 85,0 - 85,0 =)$ 206,24 miljoner kronor att sakna täck-

ning av betalningsmedel. För att slutföra anskaffningen av den i sexårsplanen för budgetåren 1953/59 upptagna materielen erfordras ytterligare beställningsbemyndiganden till ett belopp av (205,0 — 85,0 =) 120,0 miljoner kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar å vapenmateriel m. m. inom en kostnadsram av 85 000 000 kronor;

b) till *Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 85 000 000 kronor.

[91] 73. **Marinen: Underhåll av fartyg m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	¹ 45 100 000	47 610 520	9 007 921
1956/57 (statsliggaren s. 252) ²	48 100 000		
1957/58 (förslag)	50 900 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 439 000 kronor samt anvisat på tilläggsstat 2 000 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 189 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i hudsak bunden.

Verksamheten under förevarande anslag regleras från och med budgetåret 1954/55 med stöd av en femårsplan, som uppgjorts av marinförvaltningen. Enligt denna plan uppgår årskostnaden till i medeltal 46,0 miljoner kronor sedan avdrag skett för vissa lönekostnader till ett årligt belopp av 0,7 miljon kronor, vilka från och med den 1 juli 1954 överförts från förevarande anslag till avlöningsanslag. För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 48,1 miljoner kronor.

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer att anslaget höjes med 4 700 000 kronor.

	Ökning
1. Lönehöjningar m. m.	3 360 000
2. Underhåll av nytillkommande materiel m. m.	1 185 000
3. Återtagande av tidigare nedräkning	150 000
	4 695 000

eller avrundat 4 700 000

Motiv

1. Ökningen föranledes huvudsakligen av avtalsenliga lönehöjningar och löneglidning för kollektivavtalsanställd personal samt höjda löner till tjänstemän under tiden 1 juli 1955—1 juli 1956.

2. Av beloppet hänför sig 600 000 kronor till underhåll av materiel för planerad helikopterorganisation, 275 000 kronor till underhåll av nytillkomna batterier vid Hemsö kustartilleriförsvaret, 40 000 kronor till ökad förrådshållning av artilleriammunition för kustartilleriet, 170 000 kronor till ökat underhåll av telemateriel beroende på utvecklingen av verksamheten vid kustartilleriets radarskola m. m., 50 000 kronor till ökade underhållskostnader för artillerimotorfordon till följd av stegrad användning samt 50 000 kronor till underhåll av försöksinstrumentering vid marinförvaltningens minbyrå.

3. Beloppet hänför sig enligt marinförvaltningen till ökat medelsbehov för beredskapskostnader vid marinens verkstäder. Ämbetsverket anför att dessa kostnader i innevarande budgetårs stat beräknas komma att täckas av befintlig reservation å anslagsposten (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 165).

I skrivelse den 13 juli 1956 hemställer marinförvaltningen vidare, att 3 200 000 kronor anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår. Beloppet erfordras för täckande av de merkostnader som uppkommit under tiden efter den 1 juli 1955 till följd av avtalsenliga lönehöjningar för kollektivavtalsanställd personal m. m. Marinförvaltningen beräknar att angivna kostnadsstegringar ökat underhållskostnaderna med 7,3 % under budgetåret 1955/56.

Departementschefen

Marinförvaltningen har för nästa budgetår hemställt om höjning av förevarande anslag dels för att tillgodose behov av ökat underhåll till följd av nytillkommen materiel m.m., dels ock för att täcka merkostnader till följd av höjda löner m. m. Av sistnämnda anledning har marinförvaltningen därjämte hemställt om förstärkning av innevarande budgetårs anslag. I likhet med ämbetsverket finner jag en höjning av anslaget nödvändig till följd av stegrade lönekostnader. Den sålunda erforderliga anslagshöjningen begränsas emellertid genom de besparingar som kan göras under förevarande anslag i samband med rationaliseringen av stabs- och förvaltningstjänsten vid Karlskrona försvarsområde och Blekinge kustartilleriförsvaret. Vid anmälan av anslaget Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal har jag vidare räknat med att avlöningskostnaderna för vissa arbetare vid Hemsö kustartilleriförsvaret skall bestridas från nämnda anslag i stället för från underhållsanslag. Därjämte bör det enligt min mening vara möjligt att genom rationaliseringar åtminstone i begränsad

utsträckning motverka kostnadsstegringarna. Under beaktande av vad jag nu anfört har jag beräknat medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår till 50 900 000 kronor. Då med hänsyn till sannolika leveranstider för helikoptrar behov av särskilda medel för underhåll av helikoptermateriel icke torde föreligga under nästa budgetår, bör inom ett anslag å nämnda belopp enligt min mening kunna rymmas kostnader för erforderligt underhåll av nytillkommande materiel.

Till frågan om täckande av kostnaderna för höjda löner m. m. under innevarande budgetår torde jag få återkomma senare denna dag i samband med anmälan av anslag å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår. Jag avser därvid att föreslå att 3 000 000 kronor anvisas för ändamålet.

Åberopande det anförda hemställer jag, under erinran om att anslaget höjes med 2 800 000 kronor, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Underhåll av fartyg m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 50 900 000 kronor.

[92] 74. *Marinen: Anskaffning av vissa maskiner m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	700 000	861 797	575 883
1956/57 (statsliggaren s. 253)	700 000		
1957/58 (förslag)	700 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i huvudsak bunden.

Förevarande anslag avses för anskaffning av maskiner m.m. för marinen verkstadsanläggningar. För ändamålet har av marinförvaltningen 6 000 000 kronor beräknats erforderliga för budgetåren 1953/59 eller således 1 000 000 kronor för varje budgetår (jfr prop. 1953: 1, bil. 6, s. 137). För vartdera av budgetåren 1953/54 och 1954/55 har 1 000 000 kronor anvisats för ändamålet. För innevarande och närmast föregående budgetår har anslaget uppförts med 700 000 kronor.

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 500 000 kronor. Ämbetsverket förklarar, att ett anslag av 1 000 000 kronor erfordras för att tillgodose det i långtidsprogrammet för budgetåren 1953/59 beräknade årsbehovet. Härutöver räknar marinförvaltningen med ett medelsbehov av ytterligare 200 000 kronor för anskaffningar under nästa budgetår av maskiner, lyftanordningar m. m. till vissa hamn- och kajanläggningar.

Departementschefen

Förevarande anslag torde böra uppföras med oförändrat belopp. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i vanlig ordning bestämma den

närmare inriktningen av anskaffningsverksamheten. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Anskaffning av vissa maskiner m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kronor.

FASTIGHETER

[93] 75. **Marinen: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Marinens delfond**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	10 225 000	10 225 904
1956/57 (statsliggaren s. 253)	10 250 000	
1957/58 (beräknat belopp) ...	10 450 000	

Under åberopande av vad jag anfört vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga för armén hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Marinen: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Marinens delfond* för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 10 450 000 kronor.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

[94] 76. **Marinen: Bidrag till sjövärnsskåren**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	330 000	291 769	71 908
1956/57 (statsliggaren s. 253)	330 000		
1957/58 (förslag)	330 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden.

I enlighet med förslag av chefen för marinen och försvarets civilförvaltning torde anslaget för nästkommande budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Bidrag till sjövärnsskåren* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 330 000 kronor.

[95] 77. Marinen: Bidrag till maritim ungdomsverksamhet

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	16 000	15 700	8 206
1956/57 (statsliggaren s. 254)	16 000		
1957/58 (förslag)	16 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 endast en ringa del bunden.

Chefen för marinen upprepar tidigare framställt förslag om höjning av anslaget med 14 000 kronor, varav 3 000 kronor hänför sig till upplysningsverksamhet och återstoden till höjda bidrag åt scoutförbunden.

Försvarets civilförvaltning anser sig icke kunna förorda någon höjning av anslaget utan föreslår, att detsamma uppföres med oförändrat belopp.

Departementschefen

Jag föreslår att anslaget uppföres med oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Bidrag till maritim ungdomsverksamhet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 16 000 kronor.

[96] 78. Marinen: Understöd åt föreningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	23 000	21 400
1956/57 (statsliggaren s. 254)	28 000	
1957/58 (förslag)	28 000	

Chefen för marinen har upprepat tidigare framställt förslag om uppräkning av anslaget med 2 200 kronor för ökat stöd åt Kustartilleriklubben för utgivande av Tidskrift för kustartilleriet (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 150) samt tillstyrkt av försvarets civila tjänstemannaförbunds avdelning i Karlskrona gjord framställning om understöd med 300 kronor för år. Marinchefen har därjämte hemställt om en anslagshöjning med sammanlagt 18 250 kronor för ökade hyresbidrag till vissa personalsammanslutningar vid marinen.

Försvarets civilförvaltning förklarar sig i nuvarande läge icke vara beredd att förorda någon anslagshöjning för understöd åt Kustartilleriklubben och tjänstemannaförbundets avdelning. Beträffande marinchefens återstående yrkande erinrar civilförvaltningen om att riksdagen bifallit i 1956 års statsverksproposition framlagt förslag (bil. 6, s. 168) om uppräkning av anslaget för innevarande budgetår med 5 000 kronor för ökning av hyres-

bidragen till ifrågavarande personalsammanslutningar. Med hänsyn till att frågan om hyresbidragens storlek sålunda nyligen prövats anser sig ämbetsverket icke nu kunna tillstyrka någon ytterligare anslagshöjning för detta ändamål.

Departementschefen

Jag anser i likhet med civilförvaltningen, att anslaget bör upptagas med oförändrat belopp, och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Understöd åt föreningar m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 28 000 kronor.

FLYGVAPNET

AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL

[97] **79. Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	79 000 000	87 678 770
1956/57 (statsliggaren s. 255)	86 700 000	
1957/58 (beräknat belopp) ...	90 300 000	

Under hänvisning till vad jag anfört i det föregående vid behandlingen av arméns motsvarande anslag får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 90 300 000 kronor.

[98] **80. Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	31 000	35 146
1956/57 (statsliggaren s. 258)	33 000	
1957/58 (förslag)	34 500	

Chefen för flygvapnet har i sitt militärorganisatoriska underlag för nästa budgetår upprepat tidigare framfört förslag om utbyggnad av flygvapnets reservstat (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 169). För budgetåret 1957/58 skulle utbyggnaden omfatta de beställningar för en överstelöjtnant och två majorer, som föreslogs redan för innevarande budgetår.

Försvarets civilförvaltning räknar icke för nästa budgetår med ifrågasvarande beställningar. Medelsbehovet under förevarande anslag beräknar ämbetsverket — under beaktande av den år 1956 genomförda höjningen av de rörliga tilläggsförmånerna åt reservstatspersonalen — till 34 500 kronor, innebärande en höjning med 1 500 kronor.

Departementschefen

I likhet med civilförvaltningen räknar jag icke för nästa budgetår med någon utökning av flygvapnets reservstat.

Mot den av civilförvaltningen föreslagna uppräknigen av anslaget har jag intet att erinra.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 34 500 kronor.

[99] 81. Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	950 000	1 396 387
1956/57 (statsliggaren s. 259)	1 000 000	
1957/58 (förslag)	1 300 000	

Chefen för flygvapnet har i sitt militärorganisatoriska underlag för nästa budgetår framlagt förslag om utökning av flygvapnets reserv med dels 100 förtidsavgångna flygtekniker, dels ock 20 meteorologer. Denna utökning beräknas icke komma att påverka förevarande anslag under nästa budgetår.

Försvarets civilförvaltning hemställer att anslaget höjes med 200 000 kronor med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1955/56 samt de under år 1956 genomförda löne- och traktamentshöjningarna.

Departementschefen

Jag tillstyrker flygvapenchefens förslag om utökning av flygvapnets reserv med 100 förtidsavgångna flygtekniker samt 20 meteorologer.

Från detta anslag bestrides intill ett belopp av 15 000 kronor för år kostnaderna för stipendier till flygunderingenjörer i flygvapnets reserv, därvid stipendium utgår med i ett för allt 3 000 kronor för år. I överensstämmelse med vad jag föreslagit beträffande stipendierna åt marinunderingenjörer (se marinens motsvarande anslag) räknar jag med att jämväl stipendierna åt flygunderingenjörer höjes med 300 kronor till 3 300 kronor för år.

Under erinran om att jag under marinens motsvarande anslag framlagt

förslag om höjning av arvodena åt bland andra flygunderingenjörer under reservtjänstgöring föreslår jag, att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 1 300 000 kronor, innebärande en höjning med 300 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor.

[100] 82. **Flygvapnet: Rekryteringskostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	125 000	134 922
1956/57 (statsliggaren s. 259)	150 000	
1957/58 (förslag)	160 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 12 000 kronor, motsvarande kostnaderna för av flygvapenchefen föreslagen utökning av rekryteringsverksamheten. För egen del föreslår jag att anslaget höjes med 10 000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 160 000 kronor.

[101] 83. **Flygvapnet: Ekiperingsersättningar**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 200 000	1 297 608
1956/57 (statsliggaren s. 260)	1 250 000	
1957/58 (förslag)	1 250 000	

I enlighet med förslag av försvarets civilförvaltning torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer således — under hänvisning till vad som anförts under arméns motsvarande anslag samt under erinran om att ordinarie beställningar för furirer icke finnes inom flygvapnet — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Ekiperingsersättningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 250 000 kronor.

[102] 84. **Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	200 000	197 872
1956/57 (statsliggaren s. 260)	240 000	
1957/58 (förslag)	240 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 10 000 kronor med hänsyn till den under år 1956 genomförda höjningen av lönerna. Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1955/56 räknar jag emellertid för egen del med att ett oförändrat anslagsbelopp skall vara tillfyllest för att täcka jämväl ifrågasvarande merkostnader. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 240 000 kronor.

AVLÖNINGAR M. M. TILL VÄRNPLIKTIGA

[103] 85. Flygvapnet: Avlöningar m. m. till värnpliktiga

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	6 200 000	6 966 465
1956/57 (statsliggaren s. 260)	6 100 000	
1957/58 (förslag)	8 200 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 2 100 000 kronor.

Chefen för flygvapnet utgår i sitt militärorganisatoriska underlag från att repetitionsövningarna under nästa budgetår äger rum i normal omfattning och beräknar antalet tjänstgöringsdagar för samma budgetår till sammanlagt i runt tal 2 711 000, varav 2 590 000 dagar under första tjänstgöring och 121 000 dagar under repetitionsövning. Av sistnämnda antal motsvarar 85 000 dagar den i samband med inställandet av repetitionsövningarna beräknade minskningen av antalet tjänstgöringsdagar för innevarande budgetår (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 173). Antalet tjänstgöringsdagar under första tjänstgöring beräknas för nästa budgetår till ca 555 000 dagar mera än för innevarande budgetår. Denna ökning sammanhänger huvudsakligen med en omläggning av inryckningstiderna vid flygvapnet.

Med utgångspunkt i det av flygvapenchefen angivna antalet tjänstgöringsdagar beräknar civilförvaltningen medelsbehovet för penningbidrag till 7 700 000 kronor eller 2 000 000 kronor mera än som anvisats för innevarande budgetår. För flygtillägg m. m. erfordras enligt civilförvaltningens beräkningar en uppräknig med 100 000 kronor.

Departementschefen

I 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 173) beräknades repetitionsövningarnas inställande medföra en kostnadsbesparing under förevarande anslag av 300 000 kronor. Såsom inledningsvis anförts räknar jag med att repetitionsövningar vid flygvapnet äger rum i normal omfattning under

nästa budgetår. Med hänsyn härtill samt till ökningen i övrigt av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid flygvapnet erfordras en betydande uppräknig av förevarande anslag. Med beaktande jämväl av civilförvaltningens äskande beträffande flygtillägg m.m. beräknar jag medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår till 8 200 000 kronor eller samma belopp, som civilförvaltningen föreslagit. Under erinran om att anslagshöjningen utgör 2 100 000 kronor hemställer jag således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 8 200 000 kronor.

[104] 86. **Flygvapnet: Familjebidrag**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 200 000	1 937 333
1956/57 (statsliggaren s. 261)	2 050 000	
1957/58 (förslag)	2 300 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer att anslaget höjes med 250 000 kronor och utgår därvid från att repetitionsövningarna återupptages. För egen del räknar jag också, såsom i det föregående anförts, med normal repetitionsövningsverksamhet under nästa budgetår. Begränsningen av dessa övningar under innevarande budgetår beräknades i 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 174) medföra en besparing under förevarande anslag med 350 000 kronor, med vilket belopp anslaget således i och för sig borde uppräknas. Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1955/56 anser jag mig emellertid böra räkna med det av civilförvaltningen äskade beloppet.

Under erinran om att jag vid behandlingen av arméns motsvarande anslag förklarar mig icke kunna tillstyrka av försvarets socialbyrå framlagt förslag om ändring av vissa familjebidragsförmåner hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Familjebidrag* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 300 000 kronor.

SJUKVÅRD

[105] 87. **Flygvapnet: Sjukvård**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	400 000	542 682
1956/57 (statsliggaren s. 261)	380 000	
1957/58 (förslag)	400 000	

Försvarets sjukvårdsstyrelse hemställer, att anslaget höjes med 20 000 kronor, motsvarande under anslaget för innevarande budgetår beräknade besparingar till följd av repetitionsövningarnas inställande (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 93). Under hänvisning till vad jag under arméns motsvarande anslag anfört rörande kostnaderna för remisstandvården, vilka för flygvapnets del uppgått till 150 438 kronor under budgetåret 1955/56, föreslår jag att anslaget uppföres med äskat belopp, 400 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Sjukvård* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

[106] 88. Flygvapnet: Reseersättningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 700 000	3 575 610
1956/57 (statsliggaren s. 261)	2 825 000	
1957/58 (förslag)	4 200 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 1 275 000 kronor.

	Ökning
1. Repetitionsövningarna återupptages	125 000
2. Ökad utbildningsverksamhet m. m.	1 000 000
3. Traktamentshöjningar	150 000
	<hr/> 1 275 000

Motiv

1. Beloppet motsvarar i statsverkspropositionen för innevarande budgetår (bil. 6, s. 174) under förevarande anslag beräknad besparing för repetitionsövningarnas inställande.

2. Civilförvaltningen räknar efter förslag av chefen för flygvapnet med 1 000 000 kronor för utökning av utbildningsverksamheten vid flygvapnets fasta utbildningsanstalter m.m. Beloppet utgör huvudsakligen beräknade kostnader för traktamenten åt elektroteknisk personal under utbildning. Denna intensifiering av utbildningen är enligt flygvapenchefen en förutsättning för att flygplan av nyare typer skall kunna betjänas på ett med hänsyn till flygsäkerheten godtagbart sätt.

3. Beloppet utgör de beräknade merkostnaderna under anslaget för de

under år 1956 genomförda traktamentshöjningarna. Beloppet har beräknats efter grunder, som angivits under arméns motsvarande anslag.

Under anslaget uppkommande kostnader för den nya musikorganisationen beräknas kunna rymmas inom äskat anslagsbelopp.

Departementschefen

Med hänsyn till föreliggande behov av elektrotekniker inom flygvapnet anser jag att medel bör avses för intensifierad utbildning av dylik personal. Vidare bör i enlighet med civilförvaltningens förslag medel beräknas för rese- och traktamentskostnader i samband med repetitionsövningar samt för traktamentshöjningarna. På grund av det anförda samt med beaktande jämväl av den under hösten 1956 genomförda höjningen av järnvägstaxorna beräknar jag medelsbehovet under förevarande anslag till 4 200 000 kronor, innebärande en höjning med 1 375 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 4 200 000 kronor.

EXPENSER M. M.

[107] 89. Flygvapnet: Bränsle m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	4 600 000	6 076 658
1956/57 (statsliggaren s. 261)	5 400 000	
1957/58 (förslag)	6 200 000	

Flygförvaltningen (skr. ¹¹/₈ 1956) hemställer, att anslaget höjes med 835 000 kronor. Härav hänför sig 300 000 kronor till ökad bränsleförbrukning, beräknad med ledning av bränsleåtgången under budgetåret 1955/56. Återstoden 535 000 kronor avser ökade kostnader för elektrisk energi, renhållning m. m. och har beräknats med beaktande av medelsförbrukningen för dessa ändamål under nämnda budgetår. Ämbetsverket har vid beräkningen av medelsbehovet icke beaktat den under arméns motsvarande anslag behandlade framställningen om övergång till oljeeldning i vidgad omfattning. Under hänvisning till vad jag där anført rörande nämnda framställning föreslår jag för egen del, att förevarande anslag uppföres med 6 200 000 kronor, innebärande en höjning med 800 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Bränsle m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 6 200 000 kronor.

[108] 90. Flygvapnet: Telefon m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 600 000	1 532 169
1956/57 (statsliggaren s. 262)	1 600 000	
1957/58 (förslag)	2 100 000	

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 1 400 000 kronor. Härav beräknas 1 300 000 kronor för utökad verksamhet m.m. inom luftbevakningen. Återstoden, 100 000 kronor, avser ökade kostnader i övrigt under anslaget och har beräknats med ledning av anslagsbelastningen under det sistförflutna budgetåret. Det torde i detta sammanhang få anmälas, att Kungl. Maj:t genom brev den 9 november 1956 medgivit att förevarande anslag för budgetåret 1956/57 må överskridas med högst 1 019 000 kronor. Av detta medelsbehov har huvuddelen eller cirka 720 000 kronor föranletts av eftersläpning i faktureringen från televerket under budgetåren 1953/56, medan återstoden, cirka 300 000 kronor, avses för beräknade merkostnader under innevarande budgetår. För nästa budgetår räknar jag med ett anslag av 2 100 000 kronor, innebärande en höjning med 500 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Telefon m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 100 000 kronor.

[109] 91. Flygvapnet: Övriga expenser m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	230 000	237 828	136
1956/57 (statsliggaren s. 262)	250 000		
1957/58 (förslag)	265 000		

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 33 000 kronor. Härav hänför sig 12 000 kronor till luftbevakningsorganisationen och 8 000 kronor till ökade kostnader för rekryteringsändamål, medan återstoden 13 000 kronor motsvarar inträffade prisstegringar, beräknade till cirka fem procent. För egen del föreslår jag, att anslaget uppföres med 265 000 kronor, innebärande en höjning med 15 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 265 000 kronor.

MATHÅLLNING

[110] 92. Flygvapnet: Mathållning

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	5 500 000	7 060 826
1956/57 (statsliggaren s. 263)	5 450 000	
1957/58 (förslag)	8 300 000	

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 2 880 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning
1. Repetitionsövningarna återupptages:	
a) ökat antal tjänstgöringsdagar	250 000
b) höjning av dagskostnaden	30 000
2. Ökat antal tjänstgöringsdagar i övrigt	1 662 000
3. Höjning av dagskostnaden i övrigt	883 400
4. Omräkning	54 600
	<u>2 880 000</u>

Motiv

1. a) Flygförvaltningen räknar med att repetitionsövningarna återupptages under nästa budgetår. Beloppet 250 000 kronor motsvarar den i statsverkspropositionen för innevarande budgetår (bil. 6, s. 178) beräknade besparingen under anslaget till följd av nämnda övningars inställande.

b) Kostnadsökningen beräknas sålunda.

Tjänstgöringsdagar	Beräknad dagskostnad			Summa kronor
	1956/57	1957/58	ökning	
85 000	3,00	3,35	0,35	<u>29 750</u>
				Avrundat 30 000

Repetitionsövningarnas återupptagande under nästa budgetår beräknas medföra en ökning av antalet tjänstgöringsdagar med cirka 85 000 (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 178).

Av dagskostnadsbeloppet för budgetåret 1956/57 utgör två kronor 65 öre kostnad för normalportion och 35 öre övriga mathållningskostnader. För nästa budgetår räknar flygförvaltningen med en höjning av normalportionspriset med 35 öre, medan övriga mathållningskostnader beräknas till oförändrat 35 öre för dag. Dagskostnaden beräknas alltså för nästa budgetår till tre kronor 35 öre.

2. Kostnadsökningen beräknas på följande sätt.

1956/57	Tjänstgöringsdagar 1957/58	ökning	För 1956/57 beräknad dagskostnad	Summa kronor
1 970 000	2 524 000	554 000	3,00	1 662 000

Antalet tjänstgöringsdagar för budgetåren 1956/57 och 1957/58 har här upptagits till de av flygförvaltningen i äskandena för respektive budgetår angivna, sedan förenämnda 85 000 tjänstgöringsdagar under repetitionsövningar frånräknats. Vid beräkningen i förevarande sammanhang av antalet tjänstgöringsdagar såväl för budgetåret 1956/57 som för budgetåret 1957/58 har flygförvaltningen beaktat, att portion icke utlages i full utsträckning. Till följd härav har antalet tjänstgöringsdagar angivits till antal, som är cirka 10 procent lägre än det som eljest skolat uppivas.

3. Kostnadsökningen beräknas enligt följande.

Tjänstgöringsdagar 1957/58	Beräknad dagskostnad			Summa kronor
	1956/57	1957/58	ökning	
2 524 000	3,00	3,35	0,35	883 400

4. Beloppet utgör i det närmaste skillnaden mellan det av flygförvaltningen äskade anslaget för innevarande budgetår och det belopp, vartill medelsbehovet i statsverkspropositionen för samma budgetår beräknats skola uppgå därest repetitionsövningarna icke inställts.

Departementschefen

I likhet med flygförvaltningen räknar jag med en höjning av normalportionspriset med 35 öre för dag. Beträffande övriga mathållningskostnader räknar jag icke med någon förändring.

Ifrågavarande kostnadsfördyring jämte den väsentliga ökningen av det beräknade antalet tjänstgöringsdagar medför en betydande stegring av medelsbehovet för nästa budgetår. Till följd härav anser jag mig böra räkna med ett anslag på 8 300 000 kronor, innebärande en höjning med 2 850 000 kronor. Jag har därvid utgått från att repetitionsövningarna återupptages under nästa budgetår.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Flygvapnet: Mathållning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 8 300 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

[111] 93. Flygvapnet: Beklädnad m.m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	5 200 000	6 078 050	2 519 646
1956/57 (statsliggaren s. 263)	5 775 000		
1957/58 (förslag)	6 400 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 725 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Repetitionsövningarna återupptages		
a) oförändrade kostnader	125 000	
b) höjda kostnader	20 000	
2. Ändrat antal tjänstgöringsdagar i övrigt	712 836	
3. Ändrad dagskostnad i övrigt	323 500	
4. Höjda reparationskostnader	60 000	
5. Ökad tillgång på flygande personal m. m.	35 000	
6. Ingen anskaffning för bristtäckning		450 000
7. Omräkning		88 549
8. Avrundning m. m.		12 787
	<u>1 276 336</u>	<u>551 336</u>
		+ 725 000

Motiv

1. a) Begränsningen av repetitionsövningsverksamheten under innevarande budgetår medförde enligt 1956 års statsverksproposition en minskning av medelsbehovet under förevarande anslag med angivet belopp.

b) Beloppet har beräknats med ledning av de dagskostnadsbelopp flygförvaltningen angivit för normalbeklädnad för budgetåren 1956/57 och 1957/58 samt det minskade medelsbehovet under budgetåret 1956/57 genom repetitionsövningarnas begränsning.

2. I fråga om normalbeklädnad, lottabeklädnad och skyddsbeklädnad räknar flygförvaltningen med en ökning av antalet tjänstgöringsdagar under nästa budgetår i förhållande till det för innevarande budgetår vid normal repetitionsövningsverksamhet beräknade antalet. Tjänstgöringsdagarnas antal beräknas till (inom parentes anges ökning i förhållande till det för innevarande budgetår beräknade antalet): för normalbeklädnad 3 242 000 (+ 505 000), för lottabeklädnad 70 000 (+ 3 400) och för skyddsbeklädnad 2 005 000 (+ 54 000). Angivna ökningarna föranleder vid oförändrade dagskostnadsbelopp ett ökat medelsbehov av 718 866 kronor. Antalet tjänstgöringsdagar för furirer m. fl. beräknas minska med 37 745 till 405 000 i förhållande till för innevarande budgetår beräknade 442 745. Om den ersättning furir har att erlagga för lånad beklädnad upptages till 90 öre för tjänstgöringsdag medför det minskade antalet tjänstgöringsdagar för sådan personal ett ökat medelsbehov av 33 970 kronor. Med hänsyn till

den anskaffning av yllevaror för försvaret, som skett efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1952: 85, har vidare för innevarande budgetår medelsbehovet kunnat begränsas med 100 000 kronor. Begränsningen i medelsbehovet under nästa budgetår beräknar flygförvaltningen till 140 000 kronor.

I enlighet med det anförda upptages såsom ökning under denna punkt ett belopp av $(718\ 866 + 33\ 970 - 40\ 000 =)$ 712 836 kronor.

3. Dagskostnadsbeloppen beräknas för nästa budgetår till följande belopp i kronor (inom parentes angives ökning eller minskning i förhållande till beräknade belopp för innevarande budgetår): normalbeklädnad 1,50 (+ 0,11), lottabeklädnad 1,74 (+ 0,10) och skyddsbeklädnad 0,20 (— 0,01). Med det antal tjänstgöringsdagar, som för nästa budgetår beräknats för olika slag av beklädnadsmateriel, uppkommer — bortsett från ökningen enligt punkt 1. b) i det föregående — ett ökat medelsbehov av i runt tal 323 500 kronor.

4. Reparationskostnaderna vid försvarets fabriksverk har från och med den 1 april 1956 höjts med 5 %.

5. Medelsbehovet för speciell flygarbeklädnad anger flygförvaltningen för nästa budgetår till 410 000 kronor, vilket i förhållande till det i staten för innevarande budgetår för motsvarande ändamål upptagna beloppet innebär en ökning med 35 000 kronor. Ökningen föranledes av ökad tillgång på flygande personal samt anskaffning av nya typer av beklädnad såsom flyghjälmor och underflygdräkter.

6. Av innevarande budgetårs anslag avser flygförvaltningen att använda ett belopp av 450 000 kronor för fyllande av brister i krigsförråd m. m. På grund av direktiv från överbefälhavaren beräknar ämbetsverket för nästa budgetår icke medel för motsvarande ändamål. Ämbetsverket anmäler att sammanlagda kostnaderna för att täcka föreliggande brister uppgår till 36 000 000 kronor, varav 17 000 000 kronor för genomförande av 1952 års värnpliktsutrednings förslag.

7. Vid sina beräkningar av medelsbehovet för innevarande budgetår utgick flygförvaltningen från att furirer m. fl. för lånad beklädnad skulle erlagga samma ersättning som under närmast föregående budgetår eller ett belopp motsvarande 70 öre för tjänstgöringsdag. Föredragande departementschefen förutsatte emellertid vid sin anslagsberäkning att ifrågasvarande ersättningsbelopp skulle höjas (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 179). För nästa budgetår räknar flygförvaltningen med att ersättning skall utgå med 90 öre för tjänstgöringsdag. Ämbetsverket beräknar likväl förändringarna i medelsbehovet från innevarande till nästa budgetår med utgångspunkt i att ersättning för innevarande budgetår endast utgår med belopp motsvarande 70 öre för tjänstgöringsdag. Som omräkningspost upptages på grund härav $[442\ 745 \times (0,90 - 0,70) =]$ 88 549 kronor. (Talet 442 745 re-

presenterar det för innevarande budgetår beräknade antalet tjänstgöringsdagar för furirer m. fl.)

Departementschefen

Förevarande anslag torde böra höjas med hänsyn till att repetitionsövningsverksamheten under nästa budgetår återupptages i tidigare omfattning. Det ökade antalet tjänstgöringsdagar i övrigt samt höjda reparationskostnader medför vidare ökat medelsbehov under anslaget. Jag beräknar härvid att kostnaderna för reparation av beklädnad till följd av det ökade antalet tjänstgöringsdagar stiger med cirka 200 000 kronor. Jag föreslår att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 6 400 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 625 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Flygvapnet: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 6 400 000 kronor.

[112] 94. *Flygvapnet: Inventarier m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	1 000 000	1 214 903	211 513
1956/57 (statsliggaren s. 264)	1 035 000		
1957/58 (förslag)	1 100 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 795 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning
1. Repetitionsövningarna återupptages	15 000
2. Ökat antal tjänstgöringsdagar i övrigt	92 140
3. Höjda priser	10 000
4. Vissa engångsanskaffningar	677 000
	<hr/> 794 140
	eller avrundat 795 000

Motiv

1. Begränsningen av repetitionsövningsverksamheten under innevarande budgetår medförde enligt 1956 års statsverksproposition en minskning av medelsbehovet under förevarande anslag med angivet belopp.

2. Kostnadsökningen beräknas sålunda:

	Tjänstgöringsdagar			Beräknad dagskostnad	Summa kronor
	1956/57	1957/58	ökning		
Inventarier	2 325 000	2 867 000	542 000	0,08	43 360
Förplägnadsmateriel . .	2 675 000	3 217 000	542 000	0,09	48 780
					<u>92 140</u>

För budgetåret 1956/57 har i sammanställningen antalet tjänstgöringsdagar angivits utan beaktande av bortfallet genom begränsningen av repetitionsövningsverksamheten (jfr punkt 1).

3. Beloppet hänför sig till de medel som beräknats för anskaffning av expeditionsinventarier m. m. Kostnadsstegringarna på grund av prishöjningar under budgetåret 1955/56 beräknas till 3 %.

4. För engångsanskaffningar av inventarier beräknar flygförvaltningen för nästa budgetår medelsbehovet till 778 000 kronor. Beloppet avses skola utnyttjas för fortsatt anskaffning av lysämnesrör i verkstäder, inventarier för nyuppförda eller ombyggda byggnader samt anskaffning av klädskap för teknisk personal vid flottiljer. Då flygförvaltningen under innevarande budgetår beräknar att för motsvarande ändamål kunna disponera ett belopp av 210 000 kronor utgör ökningen 568 000 kronor.

Totala kostnaderna för avhjälpande av brister i fråga om förplägnadsmateriel beräknar flygförvaltningen till 948 000 kronor, varav 718 000 kronor för krigsförplägnadsmateriel och 230 000 kronor för fredsförplägnadsmateriel vid förbandens matinrättningar. Ämbetsverket anför att den maskinella köksutrustningen vid förbanden är i behov av förnyelse. Angivna brister anser flygförvaltningen böra täckas i fråga om fredsförplägnadsmateriel under en treårsperiod och i fråga om krigsförplägnadsmateriel under tiden till och med budgetåret 1964/65. I enlighet härmed beräknas medelsbehovet under nästa budgetår till 76 000 kronor för fredsförplägnadsmateriel och 97 000 kronor för krigsförplägnadsmateriel. Då för innevarande budgetår av anslagsposten till förplägnadsmateriel ett belopp av 99 000 kronor torde kunna disponeras för engångsanskaffningar, uppstår en ökning av $(76\ 000 + 97\ 000 - 99\ 000 =)$ 74 000 kronor.

För innevarande budgetår begärde flygförvaltningen en ökning av det fasta beloppet för anskaffning av inventarier med 35 000 kronor för prishöjningar. Ämbetsverket upprepar nu detta yrkande och anför att begärd höjning ej erhållits. Då enligt vad som anfördes till 1956 års statsverksproposition vid anmälan av förevarande anslag (bil. 6, s. 181) det syntes möjligt att minska de medel, som avsågs för engångsanskaffningar, upp- lages ifrågavarande belopp såsom ökning under förevarande punkt.

Enligt vad som nu anförts uppgår de sammanlagda ökningarna under förevarande punkt till $(568\ 000 + 74\ 000 + 35\ 000 =)$ 677 000 kronor.

Departementschefen

Som jag inledningsvis anfört räknar jag med att repetitionsövningsverksamheten under budgetåret 1957/58 skall återupptagas i tidigare omfattning. Jag föreslår att anslaget med hänsyn härtill samt till ökat antal tjänstgöringsdagar och höjda priser för nästa budgetår uppföres med ett till 1 100 000 kronor avrundat belopp. Med anledning av att flygförvaltningen yrkat ett särskilt belopp för ersättningsanskaffning av fredsförplägnadsmateriel vill jag i detta sammanhang framhålla, att dylika kostnader normalt skall bestridas av medel som med ledning av örestal per tjänstgöringsdag beräknas för löpande utgifter.

Aberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 65 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Inventarier m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 100 000 kronor.

[113] 95. Flygvapnet: Tvätt

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	600 000	652 493
1956/57 (statsliggaren s. 264)	675 000	
1957/58 (förslag)	900 000	

För innevarande budgetår beräknades medelsbehovet under detta anslag vid normal repetitionsövningsverksamhet till 700 000 kronor, vilket belopp med hänsyn till begränsningen av nämnda verksamhet minskades till 675 000 kronor.

Flygförvaltningen hemställer för nästa budgetår, att anslaget uppföres med 730 000 kronor, vilket innebär en höjning med 55 000 kronor. Ämbetsverket anför att anslaget med hänsyn till prishöjningar vid försvarets centrala tvättanstalter på våren 1956 bör uppräknas med lägst 8 %.

Departementschefen

För nästa budgetår beräknar jag medelsbehovet under förevarande anslag till 900 000 kronor. Jag tar därvid hänsyn till belastningen under föregående budgetår, till inträffad prishöjning, vilken i huvudsak icke kan ha påverkat belastningen, samt till det beräknade antalet tjänstgöringsdagar under nästa budgetår, vari ingår tjänstgöringsdagar för repetitionsövningar i normal omfattning.

Anslagshöjningen utgör 225 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Tvätt* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.

[114] 96. Flygvapnet: Övningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	4 600 000	5 176 722	1 074 430
1956/57 (statsliggaren s. 265)	3 600 000		
1957/58 (förslag)	5 000 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i runt tal 70 000 kronor bundna.

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 2 635 000 kronor.

	Ökning
1. Höjda traktamenten	245 000
2. Ökad basering av flygförband i Övre Norrland	300 000
3. Ökad verksamhet	980 000
4. Effektivare prognosverksamhet	110 000
5. Omräkning	1 000 000
	<u>2 635 000</u>

Motiv

1. Kostnaderna för traktamenten har under budgetåret 1955/56 uppgått till sammanlagt 2 450 000 kronor. De höjda traktamentena beräknas medföra en ökning av dessa kostnader med 10 %.

3. Av beloppet hänför sig 800 000 kronor till stegrade kostnader främst i fråga om resor, traktamenten och förhyrning av fordon till följd av ökad verksamhet inom luftförsvaret, 100 000 kronor till ökad förhyrning av flygplan för vingmålsskjutning, 30 000 kronor till övnings- och undervisningsmateriel för utökad markstridsutbildning samt 50 000 kronor till vidgad omfattning av kurser för teknisk personal.

4. Behovet av tillförlitliga prognoser över vindens riktning och hastighet i olika nivåer (höjdprognoser) kommer att öka avsevärt inom försvaret. Tillkomsten av elektroniska räknemaskiner har gjort det möjligt att framställa sådana prognoser snabbare och med större tillförlitlighet. Flygförvaltningen anser det synnerligen angeläget att medel anslås för effektivisering av prognosverksamheten. Medel erfordras för i genomsnitt 1½ timmes körtid på elektronisk räknemaskin under 300 dagar, vilket med aktuellt pris, 240 kronor i timmen, motsvarar en total kostnad av i runt tal 110 000 kronor.

5. Förevarande anslag, som för budgetåret 1955/56 varit uppfört med

4 600 000 kronor, har för innevarande budgetår minskats med 1 000 000 kronor till 3 600 000 kronor med hänsyn till befintlig reservationsbehållning. Då denna beräknas bli i sin helhet förbrukad under innevarande budgetår, föreslår flygförvaltningen att anslaget uppräknas med 1 000 000 kronor.

I skrivelse den 6 december 1956 har flygförvaltningen hemställt om 315 000 kronor i tilläggsanslag för innevarande budgetår för att täcka vissa merkostnader för traktaments- och taxehöjningar. Ämbetsverket har vidare i särskild skrivelse den 8 december 1956 hemställt att ytterligare 200 000 kronor anvisas på tilläggsstat för viss beredskapsförstärkning.

Departementschefen

Jag föreslår att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 5 000 000 kronor. Därvid beaktar jag det ökade behovet av anslagsmedel till följd av förbrukning av tidigare reservationsmedelsbehållning, höjda traktamenten och höjda järnvägstaxor samt räknar därutöver med en begränsad höjning av anslaget för viss verksamhet.

Jag avser att senare denna dag föreslå att 275 000 kronor anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår för att täcka merkostnader under förevarande anslag till följd av höjda traktamenten och höjda järnvägstaxor.

Aberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslagsökningen utgör 1 400 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Övningar m. m.* för budgetåret 1957/58
anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kronor.

[115] 97. **Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	18 000	16 627	3 190
1956/57 (statsliggaren s. 265)	18 000		
1957/58 (förslag)	18 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden.

Flygförvaltningen föreslår att anslaget med hänsyn till ökade kostnader för inköp av hundar, för veterinärvård samt för stall och dressyrmateriel höjes med 4 000 kronor. Jag föreslår emellertid att anslaget uppföres med oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret
1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 18 000 kronor.

FLYGMATERIEL M. M.

[116] 98. Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	¹ 443 700 000	438 198 535	14 313 560
1956/57 (statsliggaren s. 266) ²	475 000 000		
1957/58 (förslag)	490 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 468 500 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 185 000 kronor.

För budgetåren 1948/56 har riksdagen medgivit utläggande av beställningar på flygmateriel inom en kostnadsram av 3 047,9545 miljoner kronor. Härvid har förutsatts att medel, som tillförts förevarande anslag från anslag under tolfte huvudtiteln, jämväl är att räkna som beställningsbemyndigande. För bestridande av kostnaderna inom nämnda ram har riksdagen anvisat 2 300,6545 miljoner kronor. Den 30 juni 1956 var alltså beställningsbemyndiganden till ett belopp av (3 047,9545 — 2 300,6545 =) 747,3 miljoner kronor icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har riksdagen medgivit utläggande av beställningar intill ett belopp av 640 miljoner kronor och anvisat 475 miljoner kronor i betalningsmedel. Från anslag under tolfte huvudtiteln har vidare 185 000 kronor tillförts förevarande anslag. Nämnda belopp är jämväl att anse såsom beställningsbemyndigande. Enligt hittills meddelade beslut kommer alltså den 30 juni 1957 beställningsbemyndiganden till ett belopp av (747,3 + 640,185 — 475,185 =) 912,3 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Den 1 september 1956 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 442 miljoner kronor icke utnyttjade.

Den av riksdagen godkända kostnadsramen för budgetåren 1956/63 uppgår till 3 655,7 miljoner kronor.

I sina medelsäskanden för nästa budgetår hemställer flygförvaltningen att kostnadsramen för sjuårsplanen avseende budgetåren 1957/64 upptages till 5 076,0 miljoner kronor. Bifall till ämbetsverkets förslag skulle således innebära en kostnadsökning med (5 076,0 — 3 655,7 =) 1 420,3 miljoner kronor. Sistnämnda belopp hänför sig till delposter enligt följande.

	Ökning
1. Prisstegringar	371,5
2. Teknisk utveckling	175,0
3. Modernisering av basorganisationen	28,0
4. Materiel för markstridsutbildning	7,0
5. Telemotmedel	32,0

6. Anskaffning av mobiliseringsammunition	83,0
7. Utökat antal flygplan m. m.	676,8
8. Skillnad mellan årskvoterna för budgetåren 1956/57 och 1963/64	1,0
9. Skillnad mellan årskvot och anslag för budgetåret 1956/57	46,0
	<hr/>
	1 420,3

Vad flygförvaltningen anfört i sina äskanden är till större delen av sådan natur att en redogörelse härför icke kan lämnas till statsrådsprotokollet. För inhämtande av närmare uppgifter torde därför få hänvisas till de handlingar som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott. Rörande de olika punkterna i det föregående må här anföras följande.

1. Prisstegringarna har i likhet med tidigare budgetår beräknats på grundval av kommerskollegii prisindex för gruv-, metall- och maskinindustrivaror (jfr prop. 1952: 1, bil. 6, s. 167 och prop. 1956: 1, bil. 6, s. 187). Enligt denna indexserie har priserna under tiden juli 1955 till juli 1956 stigit med i runt tal åtta procent. Merkostnaderna i anledning härav har av flygförvaltningen såvitt avser gällande organisation beräknats till sammanlagt 371,5 miljoner kronor, varav ett belopp av 77,5 miljoner kronor hänförs till budgetåren 1955/57.

2. Merkostnaderna för den tekniska utvecklingen beräknar flygförvaltningen såvitt avser gällande organisation till 175,0 miljoner kronor. Ämbetsverket anför att kostnaderna för flygmaterielen oavslåttligt ökar till följd av den snabba militärtekniska utvecklingen. De stegrade flyghastigheterna ställer därjämte ökade krav på modern och effektiv markutrustning.

3. Med hänsyn till nya stridsmedel bör flygvapnets basorganisation utspidas ytterligare, vilket medför krav på förstärkning av materielen till en beräknad kostnad av 28,0 miljoner kronor.

4. 1952 års värnpliktsutredning har under år 1955 i betänkande rörande utbildningen av värnpliktiga vid flygvapnet och därmed sammanhängande frågor framlagt förslag till förbättring av markstridstjänsten vid flygvapnet genom effektivare utbildning och nyanskaffning av viss materiel. För genomförande av förslagen erforderlig materielanskaffning drager enligt flygförvaltningen, såvitt för närvarande kan bedömas, en kostnad av 7,0 miljoner kronor.

5. I överbefälhavarens under år 1954 framlagda riktlinjer för krigsmaktens fortsatta utveckling redovisades under för försvaret gemensamma kostnader bland annat kostnaderna för en telemotmedelsorganisation. Överbefälhavaren har sedermera bestämt att större delen av den planerade organisationen skall upprättas av flygvapnet. I anslutning härtill har på grundval av beräkning av försvarsstaben upptagits ett belopp av 32,0 miljoner kronor avseende kostnaderna för organisationen under den aktuella sjuårsperioden.

6. För viss anskaffning av mobiliseringsammunition har flygförvaltningen för sjuårsperioden beräknat ett medelsbehov av 90,0 miljoner kronor. Av detta belopp hänför sig 83,0 miljoner kronor till nu gällande organisation (jfr punkt 7).

7. Det förslag till anskaffningsplan för budgetåren 1957/64, som flygförvaltningen framlägger, är i princip baserat på överbefälhavarens år 1954 framlagda riktlinjer för krigsmaktens fortsatta utveckling. Överbefälhavarens förslag syftar, bland annat, till en förstärkning av flygvapnet genom ökat antal flygplan. I vissa avseenden innebär den av flygförvaltningen framlagda anskaffningsplanen en försening i förhållande till det ursprungliga programmet enligt överbefälhavarens riktlinjer. Sålunda bedömes vissa förseningar i den inhemska flygplanproduktionen komma att uppstå, varjämte den fortsatta förstärkningen av jaktflyget i flygförvaltningens förslag senarelagts för att i enlighet med direktiv av överbefälhavaren minska försvarskostnaderna under budgetåret 1957/58. Merkostnaderna för den av flygförvaltningen i medelsäskandena för nästa budgetår beräknade förstärkningen anges av ämbetsverket till 560,3 miljoner kronor i 1954 års prisläge. Härutöver kommer kostnader för prisstegringar och teknisk utveckling efter sistnämnda år, vilka anges till 81,5 miljoner kronor respektive 28,0 miljoner kronor. Slutligen hänför sig 7,0 miljoner kronor av den föreslagna anskaffningen av mobiliseringsammunition till den utökade organisationen. Sammanlagda kostnaderna för den av flygförvaltningen föreslagna utökningen av flygvapenorganisationen kommer i enlighet med vad som nu anförts att uppgå till $(560,3 + 81,5 + 28,0 + 7,0 =)$ 676,8 miljoner kronor.

8 och 9. Beträffande grunderna för framräkandet av dessa kostnadsändringar torde få hänvisas till 1952 års statsverksproposition (bil. 6, s. 164—165).

Flygförvaltningen hemställer för nästa budgetår om ett beställningsbemyndigande av 790 miljoner kronor samt ett betalningsanslag av 550 miljoner kronor.

I skrivelse den 23 november 1956 har flygförvaltningen hemställt om bemyndigande att låta verkställa ombyggnad av 20 flygplan typ 28 B till typ 28 C (dubbelkommandoversion) för en sammanlagd kostnad av 9,7 miljoner kronor samt föreslagit att härmed förenade kostnader skall få bestridas från vissa försäljningsinkomster, som under anslaget till anskaffning av flygmateriel m. m. reserverats till Kungl. Maj:ts disposition. Antalet flygplan med dubbelkommando av typ 28 har enligt flygförvaltningen visat sig för litet. Tjänstbarheten på denna flygplantyp har nämligen varit lägre än beräknat, varför flygplan av denna typ icke i avsedd utsträckning kunnat utlånas från krigsflygskolan för att tillgodose behovet vid typinflyg-

ningsskolor och under grundläggande flygslagsutbildning. Ämbetsverket anför att den föreslagna ombyggnaden ställer sig cirka 3 miljoner kronor billigare än att anskaffa motsvarande antal helt nya flygplan.

Departementschefen

Den kostnadsram avseende sjuårsperioden 1956/63 som godkänts av 1956 års riksdag uppgår till 3 655,7 miljoner kronor. Det förslag till kostnadsram som flygförvaltningen lagt fram för sjuårsperioden 1957/64 slutar på 5 076,0 miljoner kronor, vilket i förhållande till den av riksdagen godkända kostnadsramen innebär en ökning med 1 420,3 miljoner kronor. Av detta belopp hänför sig 676,8 miljoner kronor till det förslag om förstärkning av flygvapenorganisationen, som ämbetsverket framlägger i anslutning till överbefälhavarens år 1954 framlagda riktlinjer för krigsmaktens fortsatta utveckling. Vidare föreslås i anslutning till dessa riktlinjer utökning av kostnadsramen med 32,0 miljoner kronor för en telemotmedelsorganisation. Återstående del av kostnadshöjningen föranledes dels av vissa anskaffningar avsedda att avhjälpa brister i den befintliga organisationen, dels ock av merkostnader till följd av prisstegringar och teknisk utveckling.

Som jag inledningsvis anfört föreligger icke under nästa budgetår ekonomiska förutsättningar för ett genomförande av överbefälhavarens riktlinjer. I enlighet härmed kan jag icke biträda flygförvaltningens förslag om utökning av flygvapenorganisationen. Jag kan icke heller tillstyrka övriga av flygförvaltningen framförda förslag om materielanskaffningar utöver vad som tidigare avsetts.

Flygförvaltningen har beräknat merkostnaderna för att täcka prisstegringar och merkostnader på grund av teknisk utveckling för gällande organisation till cirka 545 miljoner kronor. Med hänsyn till det begränsade utrymme som kan medges för försvarsändamål under nästa budgetår kan medel icke avses för att till någon del täcka sådana merkostnader. Det torde emellertid vara uppenbart att i vart fall en stor del av de av flygförvaltningen beräknade kostnadsökningarna är ofrånkomlig för att vidmakthålla flygvapnets modernitet. Om icke en ökning av kostnadsramen för ifrågavarande ändamål framdeles kommer till stånd, måste man därför överväga att minska den befintliga flygvapenorganisationen.

Kostnadsramen för budgetåren 1957/64 kommer att uppgå till 3 662,2 miljoner kronor enligt sammanställningen å s. 177. I förhållande till den av riksdagen godkända kostnadsramen för budgetåren 1956/63 har vid beräkningen av den nu framlagda kostnadsramen endast justeringar av teknisk natur verkställts. Vid denna beräkning har likaledes av tekniska skäl bortsetts från de belopp som för budgetåren 1954/57 tillförts förevarande anslag från anslag under tolfte huvudtiteln.

	Outnyttjade belopp under tidigare budgetår m. m.	B u d g e t å r (Beloppen i miljoner kronor)								Summa
		1956/ 1957	1957/ 1958	1958/ 1959	1959/ 1960	1960/ 1961	1961/ 1962	1962/ 1963	1963/ 1964	
1956 års kostnadsram (budgetåren 1956/63)										
Årskostnader enligt 1956 års statsverksproposition	—	521,0	522,0	522,0	522,0	522,0	522,0	522,0	—	3 653,0
Outnyttjat belopp för budgetåren 1948/55	2,7	—	—	—	—	—	—	—	—	2,7
	2,7	521,0	522,0	522,0	522,0	522,0	522,0	522,0	—	3 655,7
Minskning med första årskvoten i 1956 års kostnadsram och ökning med en årskvot	—	—521,0	—	—	—	—	—	—	522,0	1,0
Outnyttjat belopp för budgetåret 1955/56 ¹	5,5	—	—	—	—	—	—	—	—	5,5
1957 års kostnadsram (budgetåren 1957/64)	8,2	—	522,0	522,0	522,0	522,0	522,0	522,0	522,0	3 662,2

¹ Årskvoten för 1955/56 443,7 miljoner kronor. Nettoutgiften för 1955/56 438,2 miljoner kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 475 miljoner kronor. Till föregående års statsverksproposition anmäldes att flygförvaltningen beräknat behovet av betalningsanslag för de fyra första budgetåren av den då framlagda sjuårsplanen till i medeltal 500 miljoner kronor för budgetår samt motsvarande belopp för sjuårsplanens senare budgetår till omkring 550 miljoner kronor för budgetår. I den som bilaga till propositionen 1956: 175 fogade utredningen rörande automatiska utgiftsförändringar har anslaget för budgetåret 1957/58 upptagits med 492 miljoner kronor. Med hänsyn till nödvändigheten av att iakttaga återhållsamhet i fråga om utgifter för försvarsändamål för nästa budgetår föreslår jag dock att anslaget begränsas till 490 miljoner kronor. Detta innebär att behovet av anslagsmedel under återstående sex budgetår av den nu aktuella sjuårsperioden ökas något i jämförelse med vad som förutskickats vid fastställandet av nu gällande kostnadsram.

Beställningsbemyndigandet för nästa budgetår torde såsom jag inledningsvis anfört få uppföras med ett belopp av 640 miljoner kronor.

Vid bifall till mina förslag kommer den 30 juni 1958 beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(912,3 + 640,0 - 490,0 =)$ 1 062,3 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Den anskaffningsplan, som bör fastställas från och med nästa budgetår att gälla för sjuårsperioden 1957/64, bör i likhet med övriga handlingar i ärendet delgivas riksdagens vederbörande utskott.

Flygförvaltningens förslag om disposition av vissa försäljningsinkomster för ombyggnad av ett antal flygplan typ 28 har icke givit mig anledning till erinran.

Under återopande av vad jag sålunda anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med vad i det föregående angivits medgiva utläggande av beställningar å flygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 640 000 000 kronor;

b) till *Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 490 000 000 kronor.

[117] 99. **Flygvapnet: Luftförsvarsrobot**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	3 500 000	2 556 265	943 735
1956/57 (statsliggaren s. 266)	4 500 000		
1957/58 (förslag)	5 000 000		

Efter förslag av Kungl. Maj:t i 1955 och 1956 års statsverkspropositioner har riksdagen dels bemyndigat Kungl. Maj:t att medgiva utläggandet av beställningar för utveckling m. m. av luftförsvarsrobot inom en kostnadsram av 14 000 000 kronor, dels ock anvisat 8 000 000 kronor i betalningsmedel. Enligt sålunda meddelade beslut kommer alltså den 30 juni 1957 beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(14 000 000 - 8 000 000 =)$ 6 000 000 kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Den 1 september 1956 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 5,9 miljoner kronor icke utnyttjade.

Totalkostnaden för utvecklingsarbetet med en luftförsvarsrobot beräknades vid anmälan av 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 191) till i runt tal 30 miljoner kronor.

För nästa budgetår hemställer flygförvaltningen för den fortsatta utvecklingen av en luftförsvarsrobot om ett beställningsbemyndigande av 8 000 000 kronor samt ett betalningsanslag av 5 000 000 kronor. Ämbetsverket anmäler att någon förnyad beräkning av totalkostnaden i avvaktan på säkrare underlag härför icke gjorts. Totalkostnaden upptages därför oavsett inträffade lönehöjningar till oförändrat belopp. Ämbetsverket förklarar vidare att den i 1956 års statsverksproposition omnämnda planen för utvecklingsarbetet icke kunnat följas, enär begärd personalförstärkning erhållits endast i begränsad omfattning. Med anledning härav har äskandet för budgetåret 1957/58 begränsats i förhållande till tidigare plan. I särskild skrivelse framlägger flygförvaltningen en ny plan för totalkostnadens fördelning på olika budgetår m. m. För ytterligare upplysningar i denna del torde få hänvisas till de handlingar, som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Departementschefen

Såsom framgår av vad flygförvaltningen anfört är det av ämbetsverket äskade betalningsanslaget begränsat i förhållande till vad som förutsatts i den plan som föregående år framlades för riksdagen. En ytterligare begränsning skulle medföra en väsentlig fördröjning av projektet. Med hänsyn till den vikt som måste tillmätas luftförsvarsroboten finner jag det därför angeläget att beställningsbemyndigande och betalningsmedel ställas till förfogande i enlighet med flygförvaltningens äskande. Jag föreslår alltså att beställningsbemyndigande lämnas för ett belopp av 8 000 000 kronor samt att 5 000 000 kronor anvisas i betalningsmedel.

Vid bifall till mitt förslag kommer den 30 juni 1958 beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(6\,000\,000 + 8\,000\,000 - 5\,000\,000 =)$ 9 000 000 kronor att icke vara täckta av betalningsmedel.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 500 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar för utveckling m. m. av luftförsvarsrobot inom en kostnadsram av 8 000 000 kronor;

b) till *Flygvapnet: Luftförsvarsrobot* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kronor.

[118] 100. Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	¹ 87 000 000	92 835 901	5 825 925
1956/57 (statsliggaren s. 266) ²	103 000 000		
1957/58 (förslag)	106 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 536 500 kronor samt anvisat på tilläggsstat 3 000 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 221 000 kronor.

Av reservationsbehållningen stod vid utgången av budgetåret 1955/56 ett belopp av 4 500 000 kronor till Kungl. Maj:ts disposition, medan återstående del i sin helhet var bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 15 360 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Minskad underhållskostnad vid oförändrad flygtid		340 000
2. Mera bränslekrävande flygplantyper m. m.	7 980 000	
3. Utökad flygtid		
a) ökad underhållskostnad	2 657 400	
b) ökad drivmedelskostnad	2 509 000	
4. Höjda löner och priser (som ej beaktats i p. 1) ...	876 000	
5. Underhåll av nytillkommen materiel m. m.	800 000	
6. Ökad anskaffning av förbrukningsmateriel för väderlekstjänsten	70 000	
7. Ökad utbildning vid flygförvaltningens verkstads-skola	450 000	
8. Ökad motorisering av marktjänsten m. m.	104 000	
9. Omräkning m. m.	253 600	
	<hr/> 15 700 000	340 000
		+15 360 000

Motiv

1. För innevarande budgetår beräknades den genomsnittliga underhållskostnaden per flygtimme för flygplanskrov, motorer och propellrar enligt 1956 års statsverksproposition (bil. 6, s. 192) till 288 kronor. För budgetåret 1957/58 beräknar flygförvaltningen motsvarande kostnad till 258 kronor, vilket innebär en minskning med 30 kronor. Under innevarande budgetår har beräknats en effektiv flygtid av 183 000 timmar. Genom den minskade underhållskostnaden per flygtimme uppkommer alltså vid oför-

ändrad flygtid en kostnadsminskning med ($30 \times 183\,000 =$) 5 490 000 kronor. Rörande beräkningen av underhållskostnaden till 258 kronor per flygtimme må följande anföras. Flygförvaltningen har beräknat den verkliga underhållskostnaden per flygtimme under budgetåret 1955/56 till 241 kronor 20 öre. Med utgångspunkt härifrån beräknar ämbetsverket flygtimkostnaden under 1957/58 vid oförändrat pris- och löneläge till 243 kronor 40 öre till följd av ändrad fördelning av flygtidsuttaget på olika flygplanstyper. Höjningarna av löner och priser under budgetåret 1955/56 beräknas till 4 % respektive 8 %, vilket medför en genomsnittlig kostnadsökning av 6 %. Underhållskostnaden per flygtimme under nästa budgetår beräknas i enlighet härmed till [$243,40 + (0,06 \times 243,40) =$] avrundat 258 kronor.

Den statistik för budgetåret 1955/56 på vilken beräkningen av underhållskostnaderna grundats har i mycket ringa utsträckning påverkats av de högre underhållskostnader som övergången till reaktionsmotorer med axialkompressorer kommer att medföra. Sådana motorer kommer under budgetåret 1957/58 att i stor utsträckning vara i tjänst. Merkostnaderna härför har icke kunnat bedömas på grundval av inhemska erfarenheter. Med ledning av vissa utländska uppgifter uppskattar flygförvaltningen kostnadsökningarna till 5 000 000 kronor. Ämbetsverket anmäler i detta sammanhang sin avsikt att med hänsyn till osäkerheten i uppskattningen i mån av behov inkomma med tilläggsäskanden.

I fråga om flygplantypen Sk 50 avser flygförvaltningen att utbyta propellerblad av lättmetall mot sådana av plastmaterial. Merkostnaderna härför beräknas till 150 000 kronor.

Totalt uppkommer således vid oförändrad flygtid en kostnadsminskning i fråga om underhåll av flygplanskrov, motorer och propellarar av ($5\,490\,000 - 5\,000\,000 - 150\,000 =$) 340 000 kronor.

2. Den genomsnittliga drivmedelskostnaden per flygtimme utgör för innevarande budgetår enligt staten för anslaget 200 kronor ($= 36\,600\,000 : 183\,000$). För nästa budgetår anger flygförvaltningen de totala kostnaderna för flygdrivmedel till 47 090 000 kronor. Då ämbetsverket grundat sina beräkningar på en flygtid av 193 300 timmar, utgör den genomsnittliga drivmedelskostnaden per flygtimme ($47\,090\,000 : 193\,300 =$) avrundat 243 kronor 60 öre. I förhållande till genomsnittskostnaden för innevarande budgetår innebär detta en ökning med ($243,60 - 200,00 =$) 43 kronor 60 öre. Kostnadsökningen vid oförändrad flygtid utgör härvid ($183\,000 \times 43,60 =$) i runt tal 7 980 000 kronor. Ökningen betingas i huvudsak av fortsatt övergång till mera bränslekrävande flygplanstyper. Flygförvaltningen räknar med samma drivmedelspriser som de vilka legat till grund för anslagsberäkningen för innevarande budgetår (se prop. 1956: 1, bil. 6, s. 193). Priset för det nytillkomna startbränslet isopropylnitrat anges till 4:50 kronor per liter och totalkostnaden till i runt tal 500 000 kronor.

3. Anslaget har för innevarande budgetår beräknats på grundval av en

flygtid av 183 000 timmar. Vid sina anslagsberäkningar för nästa budgetår utgår flygförvaltningen från ett flygtidsuttag av 193 300 timmar. Det ökade flygtidsuttaget föranledes i huvudsak av förslag till ändrade flygtidsnormer som framlagts av chefen för flygvapnet i dennes militärorganisatoriska underlag.

Flygvapenchefens förslag innebär i huvudsak en ökning av flygtiden på krigsflygplan under grundläggande och fortsatt flygslagsutbildning med 10 timmar från 150 till 160 timmar. Även för fältflygare under civilanställningsutbildning samt under utbildning vid försvarets läroverk liksom för fältflygare under repetitionsövning föreslås ökad flygtid på krigsflygplan. I viss mån motväges den föreslagna ökade flygtiden på krigsflygplan av minskad flygtid på andra flygplantyper för den färdigutbildade personalen. Som skäl för de föreslagna ändringarna i flygtidsnormerna anges i huvudsak den tekniska och taktiska utvecklingen, vilken medfört krav på mer omfattande flygträning på krigsflygplan. Värdet av flygning på andra flygplan minskar däremot för färdigutbildad personal.

Det må omnämnas att i det av chefen för flygvapnet framlagda förslaget ökningen av flygtiden på krigsflygplan begränsats på grund av direktiv från överbefälhavaren.

Ökningen av flygtidsuttaget utgör (193 300 — 183 000 =) 10 300 timmar. Med förut angivna genomsnittskostnader per flygtimme uppstår till följd av den ökade flygtiden kostnadsökningar med (10 300 × 258 =) 2 657 400 kronor avseende underhåll av flygplanskrov, motorer och propellrar samt med (10 300 × 243,60 =) 2 509 000 kronor avseende flygdrivmedel.

4. Här upptages sådana löne- och prishöjningar, som icke beaktats vid beräkningen av underhållskostnaderna för flygplanskrov, motorer och propellrar. Lönehöjningarna beräknas till 4 % och prisstegringarna till 8 %.

5. Av beloppet hänför sig 250 000 kronor till nytillkommen navigerings- och radarmateriel, 250 000 kronor till nyanskaffade transport- och specialfordon samt 300 000 kronor till materiel för luftbevakningen.

6. Den ökade anskaffningen föranledes av ökat antal mätningar i samband med det s. k. geofysiska året 1957/58.

7. Behovet av yrkeskunniga arbetare, främst telemontörer, ökar inom flygvapnet. För att tillgodose detta avser flygförvaltningen att fördubbla lärlings- och yrkesutbildningen vid flygförvaltningens verkstadsskola, vilket beräknas vara genomfört vid ingången av budgetåret 1957/58. Merkostnaderna beräknas till 450 000 kronor.

8. Beloppet hänför sig till kostnaderna för drivmedel till motorfordon. Merkostnaderna betingas av längre körsträckor till följd av ökad verksamhet och ökad motorisering av marktjänsten. Utgiftsökningen begränsas i viss mån genom sänkta priser på bilbensin och motorfotogen.

9. Beloppet utgör i huvudsak skillnaden mellan kostnaderna för underhåll av flygplanskrov, motorer och propellrar under innevarande budgetår exakt beräknade efter 288 kronor per flygtimme och det i staten för anslaget för ändamålet upptagna beloppet. Flygförvaltningen utgår vid sina beräkningar av medelsbehovet från det i staten upptagna beloppet.

I skrivelse den 15 juni 1956 har flygförvaltningen hemställt om tilläggsanslag för innevarande budgetår för täckande av merkostnader till följd av höjda löner för kollektivavtalsanställd personal samt för sådan tjänstemannapersonal, vars löner i första hand bestrides från flygverkstädernas driftmedel. Merkostnaderna utgör totalt 1 658 500 kronor, varav 379 500 kronor hänför sig till budgetåret 1955/56 och 1 279 000 kronor till innevarande budgetår.

I den stat som av Kungl. Maj:t för varje budgetår fastställs för förevarande anslag upptages drivmedelskostnaderna och underhållskostnaderna var för sig. Det förutsättes därvid att överföring av medel mellan dessa poster skall få ske endast efter Kungl. Maj:ts medgivande (prop. 1947: 1, bil. 6, s. 218). I anslutning härtill torde i detta sammanhang böra anmälas att Kungl. Maj:t genom beslut den 15 juni 1956 i fråga om det för budgetåret 1955/56 anvisade anslaget medgivit bland annat att ett belopp av 3 500 000 kronor finge överföras från drivmedelsposten till underhållsposten. Överförandet föranleddes av att sistnämnda anslagspost blivit otillräcklig till följd av att flygförvaltningen låtit verkställa modifiering av brännkammare till motor typ RM 2.

Departementschefen

För innevarande budgetår räknade jag vid anmälan av förevarande anslag i 1956 års statsverksproposition med en effektiv flygtid av 183 000 timmar. Anslaget beräknades till 103 000 000 kronor.

Den anslagshöjning som flygförvaltningen begärt för nästa budgetår föranledes dels av utökad flygtid dels ock av andra kostnadsstegrande faktorer, såsom fortsatt övergång till tekniskt mer komplicerade och mer bränslekrävande flygplantyper, höjda löner och priser samt underhåll av nytillkommen materiel m. m. I viss utsträckning begränsas kostnadsstegringarna genom att vissa underhållskostnader nedgått.

Flygvapenchefens förslag om ändrade flygtidsnormer kan jag icke biträda. Ej heller på annan grund kan jag tillstyrka någon ökning av flygtiden. Jag räknar alltså jämväl för nästa budgetår med en effektiv flygtid av 183 000 timmar.

Underhållskostnaden för flygplanskrov, motorer och propellrar har av flygförvaltningen för nästa budgetår beräknats till 258 kronor per flygtimme. Ämbetsverket har därvid räknat med sex procents kostnadssteg-

ring till följd av höjda löner och priser. Med beaktande av att dessa höjningar i viss mån torde ha inverkat på underhållskostnaderna redan under föregående budgetår har jag funnit ifrågavarande underhållskostnader för nästa budgetår kunna beräknas till i runt tal 252 kronor per flygtimme. I likhet med flygförvaltningen har jag funnit erforderligt att härutöver beräkna ett särskilt belopp för att täcka kostnadsstegringar till följd av övergång till reaktionsmotorer med axialkompressorer. Däremot torde särskilda medel icke behöva beräknas för utbytet av propellerblad till flygplan typ Sk 50.

Övergången till mera bränslekrävande flygplantyper medför ofrånkomliga merkostnader. Jag föreslår emellertid att ökningen för nästa budgetår begränsas till i runt tal 5 500 000 kronor.

Med hänsyn till höjda löner och priser, nytillkommen materiel samt ökat utbildningsbehov torde det icke heller i fråga om övriga utgifter under anslaget vara möjligt att undvika kostnadsstegringar. I förhållande till vad flygförvaltningen föreslagit anser jag dock att anslagsökningen måste begränsas väsentligt.

Medelsanvisning för ökad anskaffning av förbrukningsmateriel för väderlekstjänsten kan jag icke tillstyrka.

Med beaktande av vad jag sålunda anfört föreslår jag att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 106 000 000 kronor. Jag har därvid räknat med att av befintlig reservation ett belopp av i runt tal 2 000 000 kronor skall kunna utnyttjas för att nedbringa anslagsbehovet.

Jag avser att senare denna dag anmäla frågan om täckande av merkostnader på redan anvisade anslag och därvid tillstyrka att på tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas 1 650 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 3 000 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 106 000 000 kronor.

[119] 101. **Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	4 300 000	5 055 184
1956/57 (statsliggaren s. 267)	5 000 000	
1957/58 (förslag)	6 700 000	

För det för budgetåret 1955/56 anvisade anslaget har Kungl. Maj:t fastställt stat den 15 april 1955, varvid föreskrivits, att mellan olika anslagsposter i staten finge, utan överskridande av det sammanlagda beloppet av

posterna, vidtagas de jämkningar som påkallades av omständigheterna. Genom beslut den 29 juni 1956 har Kungl. Maj:t sedermera medgivit att det sammanlagda beloppet av anslagsposterna finge överskridas med högst 1 065 000 kronor. Behovet av överskridande har, enligt vad som upplysts i ärendet, bland annat föranletts av höjda järnvägstaxor från och med den 1 juli 1955 samt av förlängda transportvägar i samband med övergång till ny typ av bränsle.

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 2 289 000 kronor.

Ökningen betingas dels av höjda transportkostnader, dels av ökad drivmedelsförbrukning. Som grund för sin beräkning av transportkostnaderna under nästa budgetår begagnar ämbetsverket den verkliga kostnaden under budgetåret 1955/56 (jfr i det föregående angående överskridande för budgetåret 1955/56). Den ökade drivmedelsförbrukningen orsakas av fortsatt övergång till mera bränslekrävande flygplantyper samt av föreslagen utökad flygtid.

Departementschefen

Vid anmälan av anslaget Drift och underhåll av flygmateriel m. m. i det föregående har jag förklarat mig icke kunna biträda framförda förslag om utökad flygtid. Det synes vidare som om de omständigheter, vilka föranlett ökade transportkostnader under budgetåret 1955/56, delvis varit av övergående natur. I enlighet härmed skulle — under förutsättning av samma järnvägstaxor som under budgetåret 1955/56 — enligt min mening finnas anledning att räkna med något lägre transportkostnader än flygförvaltningen förutsatt vid sin anslagsberäkning. Den höjning av järnvägstaxorna med 10 % som skett under hösten 1956 föranleder å andra sidan ökat medelsbehov under anslaget. Med beaktande av det anförda föreslår jag, att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 6 700 000 kronor innebärande en ökning med 1 700 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 6 700 000 kronor.

[120] 102. Flygvapnet: Anskaffning av drivmedelsutrustning

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	2 400 000	2 279 112	1 967 102
1956/57 (statsliggaren s. 268)	2 000 000		
1957/58 (förslag)	1 800 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i huvudsak bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Flygförvaltningen föreslår, att anslaget höjes med 51 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Ökad drivmedelsförbrukning	28 000	
2. Cisterner på flygplatser		430 000
3. Anskaffning av transportmateriel	453 000	
	481 000	430 000
		+ 51 000

Motiv

Flygförvaltningen framlägger i särskild skrivelse en plan för anskaffningen av drivmedelsutrustning omfattande tiden till och med budgetåret 1964/65. Då ärendet är av den art att en närmare redogörelse icke bör lämnas till statsrådsprotokollet, torde för inhämtande av närmare upplysningar få hänvisas till de handlingar, som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott. Rörande de särskilda punkterna i det föregående må här anföras följande.

1. Beloppet hänför sig till anslagsposten för drivmedelsmateriel i allmänhet. Denna post beräknas med ledning av drivmedelsförbrukningen. Då flygförvaltningen räknar med ökad drivmedelsförbrukning under nästa budgetår (jfr anslaget Drift och underhåll av flygmateriel m. m. i det föregående) anses jämväl förevarande anslag böra uppräknas i anledning härav.

2. För anskaffning av cisterner för flygplatser står under innevarande budgetår ett belopp av 1 270 000 kronor till förfogande. Till föregående års statsverksproposition (bil. 6, s. 196) anmäldes att flygförvaltningen angivit det sammanlagda medelsbehovet för budgetåren 1956/59 till 3 691 000 kronor. Motsvarande medelsbehov för budgetåren 1957/65 beräknar flygförvaltningen till 10 320 000 kronor, varvid kostnader för cisternernas nedläggande förutsättes skola bestridas från anslag på kapitalbudgeten. För nästa budgetår beräknar ämbetsverket 840 000 kronor erforderliga under förevarande anslag. Detta innebär en minskning av medelsbehovet med (1 270 000 — 840 000 =) 430 000 kronor.

3. Flygvapnets drivmedelsförbrukning väntas stiga under de närmaste åren, vilket medför ökat behov av järnvägstransportmateriel. I sina medelsäskanden för innevarande budgetår anmälde flygförvaltningen att medelsbehovet för ändamålet under budgetåren 1956/60 utgjorde 705 000 kronor. I enlighet härmed har för innevarande budgetår ett belopp av 175 000 kronor ställts till förfogande. Ämbetsverket uppger nu att medelsbehovet för anskaffning av järnvägstransportmedel till och med budgetåret 1964/65 kan

beräknas till 5 025 000 kronor. Detta belopp föreslås bli fördelat med lika stora belopp eller 628 000 kronor på de närmaste åtta budgetåren. Medelsbehovet för ändamålet ökar härvid med (628 000 — 175 000 =) 453 000 kronor.

Departementschefen

Flygförvaltningen har vid sina beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag utgått från det förslag till anskaffningsplan för flygmateriel m. m. som ämbetsverket lagt fram och vilket, bland annat, innefattar en ökning av antalet flygplan. Som jag tidigare anfört räknar jag icke med någon dylik ökning. Förevarande anslag bör därför enligt mina beräkningar kunna begränsas. Jag föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 1 800 000 kronor. Därvid förutsätter jag, att anskaffningen av bland annat järnvägstransportmateriel sker i långsammare takt än flygförvaltningen avsett.

Anslagsminskningen utgör 200 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 800 000 kronor.

[121] 103. Flygvapnet: Ökning av drivmedelslagringen

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	3 000 000	3 000 000	—
1956/57 (statsliggaren s. 268)	5 000 000		
1957/58 (förslag)	5 000 000		

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 1 200 000 kronor.

Flygförvaltningen redogör i särskild skrivelse närmare för medelsbehoven för lagerhållning av drivmedel under tiden fram till och med budgetåret 1964/65. Av överbefälhavaren meddelade direktiv föranleder ämbetsverket att begränsa medelsäskandet för nästa budgetår till 6 200 000 kronor, ehuru medelsbehovet enligt nyssnämnda redogörelse är avsevärt större.

Ärendet är av sådan natur att en fullständig redogörelse icke bör lämnas till statsrådsprotokollet. Ytterligare upplysningar torde därför få inhämtas genom de handlingar som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Departementschefen

Ökningen av drivmedelslagringen torde få ske i samma takt som under innevarande budgetår. Jag föreslår därför att förevarande anslag uppföres med oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Ökning av drivmedelslagringen* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kronor.

FASTIGHETER

[122] 104. Flygvapnet: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Flygvapnets delfond

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	18 508 000	18 211 993
1956/57 (statsliggaren s. 268)	18 483 000	
1957/58 (beräknat belopp) ...	20 100 000	

Under åberopande av vad jag anfört vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga för armén hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Flygvapnet: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Flygvapnets delfond* för budgetåret 1957/58 beräkna ett förslagsanslag av 20 100 000 kronor.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

[123] 105. Flygvapnet: Understöd åt privatflyget

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	1 400 000	407 261	10 145
1956/57 (statsliggaren s. 268)	2 406 000		
1957/58 (förslag)	409 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 7 100 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 3 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden.

Luftfartsstyrelsen (skr. ²⁸/s 1956) hemställer, efter samråd med chefen för flygvapnet, att anslaget höjes med 3 000 kronor med hänsyn till beslutad arvodesreglering för viss instruktörspersonal vid Svenska aeroklubben.

Departementschefen

Jag biträder luftfartsstyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Understöd åt privatflyget* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 409 000 kronor.

D. Vissa för försvaret gemensamma ändamål

KRIGSARKIVET

[124] 1. Krigsarkivet: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	263 000	290 054
1956/57 (statsliggaren s. 269)	288 000	
1957/58 (förslag)	311 000	

Yrkande

Krigsarkivarien (skr. ²⁷/₈ 1956) hemställer, att anslaget höjes med 35 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Personalförändringar		
1 krigsarkivarie Ca 37—Co 13	600	
1 kansliskrivare Ca 15	11 412	
2. Löneklassförändringar m. m.		1 875
3. 1956 års löneregleryng	12 223	
4. Omräkning	12 640	
	<hr/> 36 875	1 875
		+ 35 000

Motiv

1. Yrkandet om ändrad löneställning för krigsarkivarien motiveras med bland annat den kraftiga utveckling av arkivbildningen inom försvaret, som pågått under senare år, och den därmed följande ökningen av krigsarkivariens administrativa uppgifter.

Omfattningen av krigsarkivets verksamhet anses även motivera inrättandet av en tjänst för kansliskrivare som biträde åt chefen för administrativa avdelningen.

4. Jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t har en befattning för pensionerad officer, arkivofficer, i 1:30 tillsatts med civil tjänsteman. På grund härav beräknas inkomsterna under uppördsposten Pensionsmedel minska med 12 640 kronor, vilket medför en ökning av medelsbehovet med motsvarande belopp.

Departementschefen

Jag räknar för nästa budgetår icke med några personalförändringar under anslaget, vilket jag beräknar till 311 000 kronor enligt följande.

Anslagsposterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 74 600 kronor, och Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 30 500 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal minskas med 1 400 kronor på grund av löneklassförändringar m. m. till (143 000 — 1 400 =) 141 600 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 11 700 kronor till (61 000 + 11 700 =) 72 700 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel minskas med 12 700 kronor till (21 100 — 12 700 =) 8 400 kronor.

Anslagsökningen utgör 23 000 kronor.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för krigsarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	74 600
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	30 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	141 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	72 700
	Summa kronor 319 400

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	8 400
	Nettoutgift kronor 311 000

b) till *Krigsarkivet*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 311 000 kronor.

[125] 2. Krigsarkivet: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	39 000	35 233
1956/57 (statsliggaren s. 270)	38 000	
1957/58 (förslag)	40 000	

Krigsarkivarien hemställer, att anslaget höjes med 2 000 kronor. Ökningen betingas dels av höjda bränslepriser, dels ock av höjda löner åt

städningspersonalen. Jag anser mig böra biträda krigsarkivariens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Krigsarkivet: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

[126] 3. **Krigsarkivet: Samlingars konservering m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	2 000	3 068	—
1956/57 (statsliggaren s. 270)	2 000		
1957/58 (förslag)	2 000		

I enlighet med förslag av krigsarkivariern torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Krigsarkivet: Samlingars konservering m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 kronor.

[127] 4. **Krigsarkivet: Inredning av vissa arkivaliemagasin**

Krigsarkivariern hemställer, att 29 000 kronor anvisas för inredning av vissa arkivaliemagasin i Sundbyberg och anför härom bland annat följande. Vid krigsarkivet föreligger ett trängande behov av lokaler för förvaring av arkivalier, som mera sällan utnyttjas av forskningen eller förvaltningen. Dyliga arkivalier kan förvaras mindre centralt än i arkivets ämbetsbyggnad och bör inrymmas i mindre kostnadskrävande lokaler. För ändamålet disponeras för närvarande tillfälliga lokaler, som emellertid måste utrymmas. Allvarliga olägenheter kommer att uppstå, om icke förvaringsproblemen i tid angripes på ett rationellt sätt. Enligt verkställda undersökningar torde den bästa lösningen vara att som arkivaliemagasin utnyttja vissa av de förrådsbyggnader på Solvallaområdet, som för närvarande disponeras av Stockholms tygstation men som efterhand blir lediga genom att stationen kan flytta till andra lokaler. Chefen för armén har förklarat sig kunna ställa byggnaderna till krigsarkivets förfogande. Den föreslagna lösningen skulle medföra en årlig besparing av 15 000 kronor, utgörande nuvarande kostnader för hyra av tillfälliga lokaler, vartill torde komma en reduktion av belopp, som fortifikationsförvaltningen årligen utger för om- och utbyggnad av arkivlokaler hos försvarets myndigheter. I första hand skulle en av förrådsbyggnaderna tagas i anspråk. Inköp och montering av arkivhyllor

i denna byggnad beräknas draga en kostnad av 29 000 kronor. Krigsarkivari-
 vari-erien föreslår att ett särskilt reservationsanslag på detta belopp anvisas
 för budgetåret 1957/58.

Departementschefen

Under senare år har arkivbildningen inom försvaret väsentligt utökats
 och medfört att såsom förvaringslokaler för arkivalier måst tagas i an-
 språk tillfälliga utrymmen på olika håll i Stockholm. Detta förhållande
 innebär stora olägenheter och gör att arkivarbetet icke kan bedrivas på
 ett rationellt sätt. Därför torde det vara till stor fördel om de mindre ut-
 nyttjade arkivalierna kan koncentreras till de av krigsarkivari-erien angivna
 lokalerna i Sundbyberg. På grund härav och med hänsyn till de bespa-
 ringar i hyror m. m., som står att vinna, anser jag att medel bör ställas
 till förfogande för inredning av ifrågavarande lokaler. För ändamålet bör
 på riksstaten uppföras ett särskilt reservationsanslag, benämnt Krigsar-
 kivet: Inredning av vissa arkivaliemagasin. Mot det för budgetåret 1957/58
 beräknade medelsbehovet har jag intet att erinra. Jag hemställer således,
 att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

till *Krigsarkivet: Inredning av vissa arkivaliemagasin* för
 budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 29 000
 kronor.

ARMÉMUSEUM

[128] 5. Armémuseum: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	147 000	156 402
1956/57 (statsliggaren s. 270)	166 000	
1957/58 (förslag)	167 000	

Yrkande

Styresmannen för armémuseum (skr. 3/7 1956) hemställer att anslaget
 höjes med 9 500 kronor.

	Ökning
1. Personalförändringar	
1 preparator Ca 14 — textilföreståndare Ca 17	480
1 konserveringsbiträde Ce 11 — Ca 11	—
2. Höjda löner åt visningsvakter	630
3. 1956 års lönereglering	7 880
4. Löneklassuppflyttningar m. m.	510
	<hr/>
	9 500

Motiv

1. Förslaget om utbyte av preparatorstjänsten mot en tjänst för textilföreståndare i Ca 17 innebär en upprepning av för innevarande budgetår framställt yrkande (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 202).

Förslaget om ordinariesättning av tjänsten för konserveringsbiträde motiveras med att de med tjänsten förenade arbetsuppgifterna är av bestående natur.

2. Beloppet utgör den beräknade kostnadsökningen för höjning av lönerna åt extra visningsvakter enligt senaste kollektivavtal.

Yttrande

Försvarets civilförvaltning biträder förslagen om ändrad löneställning för preparatorn och om ordinariesättning av tjänsten för konserveringsbiträde. Beträffande anslagsberäkningen förklarar civilförvaltningen att — enligt av ämbetsverket tillämpade beräkningsgrunder — anslaget synes böra beräknas till 167 000 kronor.

Departementschefen

Jag är icke beredd att tillstyrka förslagen om uppflyttning av preparatorstjänsten och om ordinariesättning av tjänsten för konserveringsbiträde.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1957/58 till 167 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän minskas på grund av omräkning med 1 400 kronor till (99 400 — 1 400 =) 98 000 kronor.

Posten Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, 18 350 kronor, uppföres med oförändrat belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 630 kronor för höjda löner åt extra visningsvakter till (26 500 + 630 =) 27 130 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 2 670 kronor till (35 850 + 2 670 =) 38 520 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel ökas med 900 kronor till (14 100 + 900 =) 15 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 1 000 kronor.

Äberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för armémuseum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	98 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	18 350
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	27 130
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	38 520
	<hr/>
	Summa kronor 182 000

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	15 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 167 000

b) till *Armémuseum*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 167 000 kronor.

[129] 6. *Armémuseum*: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	37 000	25 537
1956/57 (statsliggaren s. 271)	45 000	
1957/58 (förslag)	45 000	

I enlighet med förslag av styresmannen för *armémuseum*, vilket förslag tillstyrkts av försvarets civilförvaltning, torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armémuseum*: *Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kronor.

[130] 7. *Armémuseum*: Samlingars konservering m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	12 000	12 000	51
1956/57 (statsliggaren s. 271)	12 000		
1957/58 (förslag)	12 000		

Styresmannen för *armémuseum* hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Försvarets civilförvaltning tillstyrker förslaget, och för egen del har jag icke heller något att erinra däremot. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armémuseum*: *Samlingars konservering m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 kronor.

FÖRSVARETS FORSKNINGSANSTALT

[131] 8. Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	3 230 000	3 427 613
1956/57 (statsliggaren s. 271)	3 910 000	
1957/58 (förslag)	4 620 000	

Yrkande

Försvarets forskningsanstalt (skr. ¹³/₈ och ²⁶/₉ 1956) hemställer, att anslaget höjes med 1 502 000 kronor.

	Ökning
1. Personalförstärkningar m. m.	
10 laboratoriechefer el. laboratorer högst Cp el. Cr 10	297 480
9 laboratoriechefer el. laboratorer högst Ce 33	239 004
10 laboratorer el. förste forskningsingenjörer högst Ce 31 ...	246 960
2 laboratorer el. forskningsläkare högst Ce 31	49 392
6 forskardocenter Ce 30	142 128
5 förste forskningsingenjörer el. forskningsingenjörer högst Ce 29	113 160
1 forskningsläkare högst Ce 29	22 632
9 forskningsingenjörer Ce 27 överföres från forskningsan- slaget	184 788
2. Lönegradsuppflyttningar	
1 överdirektör Cp 17 — generaldirektör Cp 19	2 496
3 avdelningschefer högst Cp el. Cr 14 — högst Cp el. Cr 16 ...	7 488
1 byrådirektör Ce 33 — byråchef (kanslichef) Ca 37	3 432
1 kamrerare Ce 23 — Ce 27	3 948
3. Ordinariesättningar	
1 förste byråsekreterare Ce 29, 1 förste byråsekreterare Ce 27, 2 verkmästare Ce 21, 1 kansliskrivare Ce 15, 1 förrådsför- man Ce 13, 7 kontorister Ce 13, 6 kanslibiträden Ce 11 och 1 tekniskt biträde Ce 11	—
4. Omräkning	
Löneklassuppflyttningar m. m.	32 796
1956 års löneregleryng	156 000
	<hr/>
	1 501 704
	Avrundat 1 502 000

Motiv

Forskningsanstalten erinrar om att nödvändigheten av en vidgad inhemsk militärteknisk forskning i olika sammanhang kraftigt betonats av såväl militära myndigheter som anstalten. Ett litet land som Sverige kan givetvis inte, anför anstalten, satsa tillnärmelsevis lika mycket på den militärtekniska forskningen som en stormakt, men om vi icke är beredda att satsa mera än hittills, kommer icke våra resurser att vara tillräckliga för att vi någorlunda hjälpligt skall kunna följa med i den allt intensivare utvecklingen. En väsentlig utökning av den kvalificerade forskarpersonalen är enligt anstalten ofrånkomlig, om den svenska försvarstekniska forskningen skall kunna lösa de uppgifter, som måste lösas för att vårt försvar i tekniskt avseende skall kunna hålla sig någorlunda å jour med andra länders. Anstalten anser sig därför böra föreslå en utökning med över 40 nya tjänster för kvalificerad teknisk och vetenskaplig personal.

Forskningsanstalten beräknar medelsbehovet för budgetåret 1957/58 under anstaltens samtliga anslag till 26 842 000 kronor. Vid bifall till detta förslag skulle medel för forskningens bedrivande icke behöva tillskjutas från de tre försvarsgrenarna, vilka för närvarande bidrager med cirka 2 900 000 kronor för budgetår. Då anslagen till anstaltens verksamhet enligt riksstaten för innevarande budgetår uppgår till ett sammanlagt belopp av 17 485 000 kronor, erfordras en anslagsökning av (26 842 000 — 17 485 000 =) 9 357 000 kronor. Härav motsvaras emellertid 2 900 000 kronor av de tillskott, som nu erhålles från försvarsgrenarna, och cirka 485 000 kronor av de på grund av 1956 års löne reglering inträffade lönehöjningarna för nuvarande personal. Frånräknas dessa båda poster kvarstår av ökningen (9 357 000 — 2 900 000 — 485 000 =) 5 972 000 kronor.

Rörande de särskilda yrkandena torde följande få anföras.

1. Beträffande motiveringen för den föreslagna utökningen av antalet ledande forskarbefattningar hänvisas till vad som anförts i det föregående. Anstalten framlägger närmare motivering för ifrågavarande tjänster i särskild skrivelse. Då innehållet är av sådan beskaffenhet att redogörelse för detsamma icke bör lämnas till statsrådsprotokollet, torde få hänvisas till de handlingar som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott. — Bland de föreslagna nya tjänsterna upptages sex tjänster för forskardocent i Ce 30. Liknande förslag har redan tidigare framförts av forskningsanstalten (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 208). Förslaget innebär att en ny typ av befattningar införes vid anstalten. Denna anför bland annat, att docentbefattningarna med sin begränsning i fråga om anställningstiden synes erbjuda stora fördelar, då det gäller att tillgodose önskemålet att för en högaktuell men till tiden mera begränsad forskningsuppgift eller för en tillfällig forcering av verksamheten inom visst område till anstalten

knyta personer med dokumenterad vetenskaplig skicklighet och intresse för forskning. Beträffande kompetenskrav och tillsättningsförfarande förutsätter anstalten, att vad som gäller för forskardocentbefattningar vid rikets universitet skall i tillämpliga delar gälla även för här ifrågakvarande befattningar.

2. Förslaget om utbyte av tjänsten för överdirektör i Cp 17 mot en tjänst för generaldirektör i Cp 19 innebär en upprepning av tidigare framlagda förslag (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 207). Anstalten erinrar bland annat om att statsutskottet (utl. 1956: 4) uttalat att det funnit starka skäl tala för att befattningen i fråga borde omregleras till generaldirektörsbefattning.

Under hänvisning till vad anstalten anfört i sina medelsäskanden för budgetåret 1956/57 upprepar anstalten tidigare framförda förslag om höjning av de tre avdelningschefernas löneställning från högst Cp eller Cr 14 till högst Cp eller Cr 16 (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 208).

I äskandena för innevarande budgetår föreslog forskningsanstalten att dess kansli skulle omorganiseras till en administrativ byrå under ledning av en byråchef i Ca 37 (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 207 f.). Förslaget vann icke statsmakternas bifall och anstalten upprepar nu — utan att taga ställning till frågan om benämningen av anstaltens administrativa organ — förslaget om inrättande av en tjänst för byråchef eller kanslichef i Ca 37 i utbyte mot en tjänst för byrådirektör i Ce 33. Vidare föreslår anstalten att en tjänst för kamrerare i Ce 27 inrättas i utbyte mot en dylik tjänst i Ce 23 (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 208).

3. De med tjänsterna förenade arbetsuppgifterna är av sådan bestående karaktär, att tjänsterna med hänsyn härtill anses böra ordinarie sättas.

Yttrande

Statens lönenämnd har avgivit utlåtande över förslagen om löneregleringar. Nämnden finner frågan om uppflyttning av överdirektörstjänsten böra upptagas till prövning i samband med en översyn av löneställningen för verkschefstjänster. I fråga om övriga föreslagna löneregleringar finner nämnden icke tillräckliga skäl föreligga för bifall.

Departementschefen

Under senare år har skett en successiv utvidgning av forskningsanstaltens organisation, främst genom inrättande av nya tjänster för forskare i ledande ställning. Jag finner det angeläget att denna utbyggnad fortsättes. Forskningsanstalten har för nästa budgetår räknat med ett 40-tal nyttillkommande tjänster för kvalificerad forskarpersonal. I detta antal ingår sex tjänster för forskardocent i Ce 30, vilka saknar motsvarighet i anstaltens nuvarande organisation. Jag är icke för närvarande beredd att

tillstyrka, att tjänster av denna typ tillföres forskningsanstalten. För egen del räknar jag för utökning av den ledande forskarpersonalen med 13 nya tjänster, varav fyra för laboratoriechef eller laborator i högst Cp eller Cr 10, tre för laboratoriechef eller laborator i högst Ce 33, fyra för laborator eller förste forskningsingenjör i högst Ce 31 samt två för förste forskningsingenjör eller forskningsingenjör i högst Ce 29. Därjämte föreslår jag att nio tjänster för forskningsingenjör i Ce 27 överföres från forskningsanslaget till förevarande anslag.

Jag är icke i detta sammanhang beredd att tillstyrka förslagen om uppflyttning av tjänsterna för överdirektör och avdelningschef. Jag tillstyrker icke heller övriga förslag om personalförändringar i vidare mån än att jag föreslår att tjänster för en kansliskrivare i Ce 15, tre kontorister i Ce 13, två kanslibiträden i Ce 11 och ett tekniskt biträde i Ce 11 ordinariesättes.

Anslaget beräknar jag för nästa budgetår till 4 620 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 92 112 kronor för fyra laboratoriechefer eller laboratorer i högst Cp eller Cr 10 och med 55 212 kronor för ordinariesättningar. Posten uppföres alltså med $(653\ 000 + 92\ 112 + 55\ 212 =)$ avrundat 800 000 kronor.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 13 500 kronor, uppföres med oförändrat belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 173 172 kronor för nytillkommande forskarpersonal, med 142 992 kronor för nio forskningsingenjörer i Ce 27, nu avlönade från annat anslag, och med 25 253 kronor för löneklassuppflyttningar men minskas med 55 212 kronor för ordinariesättningar. Posten uppföres således med $(2\ 467\ 000 + 173\ 172 + 142\ 992 + 25\ 253 - 55\ 212 =)$ avrundat 2 754 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 276 000 kronor till $(776\ 500 + 276\ 000 =)$ 1 052 500 kronor.

Anslagsökningen utgör 710 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt, som för-
anledes av vad jag i det föregående föreslagit;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budget-
året 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	800 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	13 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	2 754 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 052 500
	<hr/>
	Summa kronor 4 620 000

c) till *Försvarets forskningsanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 4 620 000 kronor.

[132] 9. Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	525 000	622 461
1956/57 (statsliggaren s. 272)	575 000	
1957/58 (förslag)	650 000	

Försvarets forskningsanstalt hemställer, att anslaget höjes med 105 000 kronor, varav för reseersättningar 25 000 kronor och för övriga expenser 80 000 kronor. Av sistnämnda belopp utgör 18 000 kronor ökade kostnader för telefonabonnemang. Anstalten anför, att behov föreligger av två nya telefonväxlar vid anstalten (jfr behandlingen i det följande av anslaget *Försvarets forskningsanstalt*: Engångsanskaffning av viss utrustning) och att, sedan dessa installerats, de årliga kostnaderna för telefonabonnemang beräknas öka med cirka 28 000 kronor. För nästa budgetår erfordras emellertid enligt anstalten endast 18 000 kronor för detta ändamål. I övrigt motiveras den äskade medelsökningen under förevarande anslag med den utökade verksamheten vid anstalten samt inträffade pris- och traktamentshöjningar.

Departementschefen

En uppräknig av anslaget torde vara erforderlig med hänsyn till belastningen på anslaget under sistförflutet budgetår, inträffade prisstegringar m. m. — däribland de under år 1956 genomförda höjningarna av traktamenten och järnvägstaxor — samt den utökning av anstaltens personaluppsättning som jag föreslagit i det föregående. Vid anslagsberäkningen torde hänsyn jämväl böra tagas till telefonkostnadernas ökning. Jag föreslår att anslaget uppföres med 650 000 kronor, innebärande en höjning

med 75 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 650 000 kronor.

[133] 10. **Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	¹ 12 000 000	10 749 123	1 330 517
1956/57 (statsliggaren s. 273) ²	12 600 000		
1957/58 (förslag)	13 200 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 780 000 kronor.

² Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 330 000 kronor.

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 cirka 975 000 kronor bundna genom utlagda beställningar.

Yrkande

Försvarets forskningsanstalt hemställer dels om en höjning av anslaget med 5 750 000 kronor, dels ock om bemyndigande att utlägga beställningar på materiel för forskningsändamål intill ett belopp av 1 500 000 kronor utöver anvisade medel.

Beräkningen av den äskade anslagshöjningen framgår av följande sammanställning.

	Ökning	Minskning
1. Bidrag från försvarsgrensförvaltningarna förut- sättes ej skola utgå	2 900 000	
2. Personalutökning	1 285 000	
3. 9 forskningsingenjörer Ce 27 överföres till av- löningsanslag		185 000
4. Löneklassuppflyttningar	80 000	
5. 1956 års lönereglering	330 000	
6. Materielanskaffning och experimentverksamhet m. m.	1 340 000	
	<hr/> 5 935 000	185 000
	+ 5 750 000	

Motiv

1. Under ett flertal år har försvarsgrensförvaltningarna lämnat forskningsanstalten vissa bidrag till anstaltens verksamhet. För innevarande budgetår beräknas dessa bidrag uppgå till 2 900 000 kronor. Forsknings-

anstalten föreslår i likhet med vad som tidigare yrkats (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 211), att samtliga för forskningsanstalten erforderliga medel ställes direkt till anstaltens disposition.

2. Den utökade verksamheten vid forskningsanstalten har, enligt vad anstalten anför i sina äskanden, medfört ett ökat behov av personal inom lönegraderna 4—25. Denna personal erfordras främst som biträden åt de mera kvalificerade forskarna. Ifrågavarande personalbehov beräknas av anstalten till 100 personer. Genomsnittslönen beräknas till 12 850 kronor för år och medelsbehovet för ifrågavarande ändamål anges således till 1 285 000 kronor.

I särskild skrivelse har anstalten närmare redogjort för hur anslaget avses skola användas. Då redogörelse härför icke bör lämnas till statsrådsprotokollet, torde få hänvisas till de handlingar, som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Departementschefen

Med hänsyn till den fortgående utvidgningen av forskningsanstaltens verksamhet samt till inträffade pris- och löneökningar torde en höjning av anslaget vara erforderlig. Jag anser emellertid att anslagshöjningen bör begränsas till 600 000 kronor, vilket skulle innebära att anslaget för nästa budgetår uppföres med 13 200 000 kronor. Vid beräkningen av medelsbehovet utgår jag från att anstalten även under nästa budgetår mot särskild ersättning skall utföra forsknings- och utvecklingsuppdrag för försvarsgrensförvaltningarnas och andra uppdragsgivares räkning i ungefär samma omfattning som för närvarande. Vidare räknar jag med att nio tjänster för forskningsingenjör i Ce 27 överföres från detta anslag till forskningsanstaltens avlöningsanslag (jfr behandlingen i det föregående av avlöningsanslaget). Jag förutsätter, att erforderliga kostnader för utveckling av elektronrör m. m. liksom under innevarande budgetår skall bestridas från förevarande anslag, i den mån icke andra medel står till förfogande för detta ändamål. Liksom för innevarande budgetår bör utverkas riksdagens bemyndigande att medgiva anstalten att utlägga materielbeställningar intill ett belopp av 1 500 000 kronor utöver anvisade medel.

Åberopande det anförda hemställer jag, under erinran om att anslaget höjes med 600 000 kronor, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 13 200 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för försvarets forskningsanstalts verksamhet må utläggas inom en kostnadsram av 1 500 000 kronor.

[134] 11. **Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	400 000	400 234	579
1956/57 (statsliggaren s. 273)	400 000		
1957/58 (förslag)	1 500 000		

Försvarets forskningsanstalt hemställer, att anslaget höjes med 2 000 000 kronor. Härav beräknas 1 530 000 kronor för inredning och utrustning av nytillkommande lokaler inom kvarteret Garnisonen i Stockholm. Dessa lokaler bedömes kunna färdigställas under senare hälften av budgetåret 1957/58. Den erforderliga utrustningen utgöres bland annat av speciella laboratorieinredningar, elektrotekniska anordningar och telefonutrustning, inkluderande en ny telefonväxel. Vidare räknar forskningsanstalten med 100 000 kronor för installerandet av en ny telefonväxel vid anstaltens avdelning 1, som för närvarande betjänas av en manuell växel. För inredning och utrustning av lokaler för kärnfysikalisk forskning erfordras 200 000 kronor. För anskaffning i övrigt av instrument och inventarier äskas en ökning med 170 000 kronor, betingad av anstaltens successiva utvidgning samt den allmänna prisstegringen under åren 1955 och 1956. Totalt skulle alltså såsom nyss nämnts ökningen av medelsbehovet uppgå till (1 530 000 + 100 000 + 200 000 + 170 000 =) 2 000 000 kronor.

Departementschefen

Forskningsanstalten äskar under förevarande anslag en betydande ökning av medelsanvisningen. Större delen av det äskade anslaget beräknas för inredning av nytillkommande lokaler inom kvarteret Garnisonen i Stockholm. För egen del anser jag det också nödvändigt att medel anvisas för ändamålet. Då emellertid betalningsutfallet till stor del torde komma att inträffa först under budgetåret 1958/59, anser jag mig för nästa budgetår endast böra räkna med cirka hälften av det av anstalten beräknade medelsbehovet för sagda ändamål. Därjämte torde Kungl. Maj:t böra utverka riksdagens bemyndigande att medgiva anstalten att intill ett belopp av 750 000 kronor utöver anvisade medel utlägga beställningar på materiel m. m. för inredning och utrustning av ifrågavarande lokaler. Medel bör vidare anvisas bland annat för ny telefonväxel vid avdelning 1 samt för inredning m. m. av lokaler för kärnfysikalisk forskning. Med beaktande av vad jag nu anfört föreslår jag, att anslaget uppföres med 1 500 000 kronor, innebärande en höjning med 1 100 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning*

av viss utrustning för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med vad i det föregående angivits medgiva att därutöver beställningar må utläggas inom en kostnadsram av 750 000 kronor.

FÖRSVARETS SOCIALBYRÅ

[135] 12. Försvarets socialbyrå: Avlöningar

	Anslag	Nettontgift
1955/56	237 000	226 734
1956/57 (statsliggaren s. 273)	261 000	
1957/58 (förslag)	275 000	

Yrkande

Styrelsen för försvarets socialbyrå (skr. ^{25/7} 1956) hemställer, att anslaget höjes med 22 000 kronor.

	Ökning
1. 1 kansliskrivare Ce 15 — Ca 15	—
2. Löneklassuppflyttningar	3 236
3. Rörligt tillägg m.m.	18 764
	<u>22 000</u>

Motiv

1. Förslaget om ordinariesättning av kansliskrivartjänsten har framlagts i tidigare medelsäskanden (prop. 1956: 1, bil. 6, s. 213).

Yttrande

Försvarets civilförvaltning anser sig icke kunna förorda, att förslaget om ordinariesättning av kansliskrivartjänsten vinner bifall. I övrigt har civilförvaltningen intet att erinra mot förslagen under förevarande anslag.

Departementschefen

Jag är alltså icke beredd att tillstyrka förslaget om ordinariesättning av kansliskrivartjänsten.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1957/58 till 275 000 kronor enligt följande.

Anslagsposterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 34 100 kronor, och Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 7 350 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 4 900 kronor för löneklassuppflyttningar m. m. till (170 000 + 4 900 =) 174 900 kronor.

Posten Rörligt tillägg höjes med 9 100 kronor till (49 550 + 9 100 =) 58 650 kronor.

Anslagsökningen utgör 14 000 kronor.

Aberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets socialbyrå, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	34 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	7 350
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	174 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	58 650
	<hr/>
	Summa kronor 275 000

b) till *Försvarets socialbyrå*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 275 000 kronor.

[136] 13. Försvarets socialbyrå: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	133 000	129 496
1956/57 (statsliggaren s. 274)	133 000	
1957/58 (förslag)	137 000	

Yrkande

Styrelsen för försvarets socialbyrå hemställer att anslaget höjes med 14 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Sjukvård		1 000
2. Ökad reseverksamhet m. m.	1 000	
3. Höjda annonspriser m. m.	14 000	
	<hr/>	
	15 000	1 000
		+ 14 000

Motiv

1. Med hänsyn till belastningen på anslagsposten till sjukvård m. m. beräknas medelsbehovet under denna post till 1 000 kronor mindre än som anvisats för innevarande budgetår (2 500 kronor).

2. Höjningen anses erforderlig på grund av ökad omfattning av socialbyråns reseverksamhet samt 1956 års höjning av traktamentena.

3. På grund av ökat antal rekryteringsterminer har, enligt vad som anföres i äskandena, större anspråk kommit att ställas på upplysningsverksamhetens omfattning. För att möta dessa samt för att kompensera höjda annonspriser och tryckningskostnader erfordras en ökning av anvisade medel med 14 000 kronor.

Yttrande

Försvarets civilförvaltning anser att anslagsposten till sjukvård kan minskas med ytterligare 500 kronor utöver vad som föreslagits av socialbyråns styrelse. Civilförvaltningen uppskattar den erforderliga höjningen för reseersättningar till 500 kronor, utgörande beräknade merutgifter med anledning av traktamentshöjningarna. Medelsökningen för rekryteringsverksamheten torde enligt civilförvaltningen kunna begränsas till 4 000 kronor. Totalt skulle således, enligt detta ämbetsverk, anslaget böra höjas med 3 000 kronor.

Departementschefen

Styrelsen för socialbyrån har föreslagit en höjning av anslaget med 14 000 kronor. I likhet med civilförvaltningen räknar jag emellertid med en mera begränsad anslagshöjning och föreslår för egen del en ökning med 4 000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets socialbyrå*: Omkostnader för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 137 000 kronor.

[137] 14. Försvarets socialbyrå: Vissa civilanställningsåtgärder

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	600 000	1 039 457
1956/57 (statsliggaren s. 274)	750 000	
1957/58 (förslag)	950 000	

Styrelsen för försvarets socialbyrå hemställer att anslaget höjes med 200 000 kronor, utgörande beräknad kostnadsökning för tjänstepremier. Försvarets civilförvaltning föreslår i yttrande över styrelsens äskanden, att höjningen — i avvaktan på ytterligare erfarenheter av anslagsbelastningen — begränsas till 100 000 kronor. För egen del anser jag mig böra följa styrelsens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets socialbyrå: Vissa civilanställningsåtgärder* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 950 000 kronor.

FÖRSVARSHÖGSKOLAN

[138] 15. Förvarshögskolan: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	194 000	210 138
1956/57 (statsbyggaren s. 275)	206 000	
1957/58 (förslag)	215 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 6 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. 1 kanslibitråde Ce 11 — Ca 11	—	
2. 1956 års löne- och pensionsreglering	6 900	
3. Omräkning		900
	<hr/> 6 900	<hr/> 900
	+ 6 000	

Motiv

1. Chefen för försvarshögskolan har upprepat i tidigare medelsäskanden (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 215) framfört förslag om ordinariesättning av en kanslibiträdestjänst i Ce 11. Civilförvaltningen biträder förslaget.

Vidare har skolchefen åter framlagt förslag om inrättande av en beställning för chefen för skolan i alternativt Mo 17 eller Mo 15 i utbyte mot nuvarande beställning i Mo 15 (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 215). Civilförvaltningen räknar icke med någon jämkning beträffande löneställningen för denna beställning.

Departementschefen

Kungl. Maj:t har den 5 oktober 1956 förordnat chefen för flygstaben, generalmajor G. A. Westring att från och med den 1 april 1957 vara chef för försvarshögskolan. Beställningarna såsom chef för flygstaben och chef för försvarshögskolan tillhör samma lönegrad, Mo 15. Den förstnämnda beställningen är emellertid förenad med en avlöningsförstärkning av 2 400 kronor för år. Då jag finner det skäligt att Westring, som varit chef för flygstaben sedan den 1 juli 1947, i sin nya befattning får behålla sina nuvarande löneförmåner, föreslår jag att vid skolchefsbeställningen må, så länge beställningen innehaves av Westring, utgå en avlöningsförstärkning

av 2 400 kronor för år. Därest riksdagen icke har något att erinra här-
emot, bör avlöningsförstärkningen få utgå redan från och med den 1 april
1957, då Westring skall tillträda beställningen.

Av vad jag nu anfört framgår att jag icke tillstyrker förslaget om in-
rättande av en beställning i alternativt Mo 17 eller Mo 15 för skolchefen.

Jag är icke heller beredd att tillstyrka förslaget om ordinariesättning
av kanslibiträdestjänsten.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1957/58 till 215 000 kronor enligt
följande.

Anslagsposterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 92 700
kronor, och Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefatt-
ningar, 30 400 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av
Kungl. Maj:t, ökas med 2 400 kronor för avlöningsförstärkning åt skol-
chefen. Posten upptages således till (57 230 + 2 400 =) 59 630 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas
på grund av omräkning med 300 kronor till (15 300 + 300 =) 15 600
kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 7 100 kronor till (33 670 + 7 100 =)
40 770 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel ökas med 800 kronor till (23 300 +
800 =) 24 100 kronor.

Anslagshöjningen utgör 9 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå
riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för försvarshögskolan,
att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	92 700
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefatt- ningar, <i>förslagsvis</i>	30 400
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	59 630
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	15 600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	40 770
	<hr/>
	Summa kronor 239 100

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	24 100
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 215 000

b) till *Försvarshögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 215 000 kronor.

[139] 16. *Försvarshögskolan: Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	89 000	65 126
1956/57 (statsliggaren s. 276)	89 000	
1957/58 (förslag)	75 000	

Med hänsyn till belastningen å anslaget under de tre senaste budget-åren föreslår försvarets civilförvaltning, att anslaget minskas med 10 000 kronor. Jag anser mig böra föreslå en ytterligare begränsning av medels-anvisningen till 75 000 kronor och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

FÖRSVARETS LÄROVERK

[140] 17. *Försvarets läroverk: Avlöningar*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	740 000	779 448
1956/57 (statsliggaren s. 276)	737 000	
1957/58 (förslag)	815 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 88 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. 2 adjunkter Ce 27 indrages		40 344
2. Timarvoden	89 500	
3. Tillfällig skrivhjälp		500
4. 1956 års löne reglering m. m.	39 344	
	128 844	40 844
		+ 88 000

Motiv

1. I avvaktan på att större klarhet vinnes om läroverkets framtida ställning och för att uppnå önskad elasticitet i läroverkets organisation räknar styrelsen för läroverket icke med några tjänster för extra ordinarie adjunk-

ter under nästa budgetår utan förutsätter i stället att erforderlig undervisning — utöver den som bestrides av ordinarie lärare — skall kunna uppehållas genom timlärare. Detta skulle innebära att två vakanta tjänster för adjunkt i Ce 27 indrages. Civildförvaltningen har vid sina anslagsberäkningar utgått från denna reducering av den fasta lärarpersonalen.

2. Under förutsättning att de under 1. angivna adjunktstjänsterna indrages måste, enligt beräkningar av läroverkets styrelse, undervisningen under 145 lektionstimmar per vecka bestridas av timlärare. Med utgångspunkt häri och då läsåret beräknas omfatta 30 veckor skulle, med gällande timarvoden, medelsbehovet i förevarande hänseende uppgå till $(30 \times 137 \times 26,55 + 30 \times 6 \times 20,00 + 30 \times 2 \times 12,25 =)$ 113 455 kronor. Därjämte beräknas 965 lektionstimmar åtgå för undervisning i vissa extra kurser. För detta ändamål erfordras $(965 \times 26,55 =)$ 25 620 kronor. För timarvoden i samband med vissa inträdes- och flyttningsprövningar räknas med en kostnad av 200 kronor. Totalt skulle således för timarvoden under nästa budgetår erfordras $(113\ 455 + 25\ 620 + 200 =)$ i runt tal 139 300 kronor, vilket är 89 500 kronor mera än som anvisats för ändamålet för innevarande budgetår. Civildförvaltningen räknar med det av styrelsen för läroverket angivna beloppet för timarvoden.

3. Av anslaget för innevarande budgetår har 1 000 kronor beräknats för tillfällig skrivhjälp. Styrelsen för läroverket räknar för nästa budgetår med en minskning av detta medelsbehov med 500 kronor. Civildförvaltningen har intet att erinra mot denna beräkning.

Departementschefen

För egen del anser jag icke tillräckliga skäl vara förebragta för att indraga de två adjunktstjänsterna i Ce 27. Jag räknar således med att dessa tjänster bibehållas. Detta medför en minskning av det beräknade medelsbehovet för timarvoden, vilken jag uppskattar till 41 500 kronor. En icke obetydlig ökning av medelsanvisningen för timarvoden är enligt skolstyrelsens beräkningar likväl erforderlig. Enligt vad som under hand uppgivits från läroverket sammanhänger denna ökning delvis med att elevantalet på senare tid varit i stigande. Till en mindre del hänför sig ökningen till de under år 1956 genomförda höjningarna av timarvodena. Då jag — med förenämnda undantag — icke har något att erinra mot beräkningen av ifrågavarande medelsbehov, föreslår jag att för timlärararvoden anvisas $(139\ 300 - 41\ 500 =)$ 97 800 kronor, innebärande en höjning med 48 000 kronor.

Vidare räknar jag med den föreslagna minskningen av för tillfällig skrivhjälp beräknade medel.

I samband med att den tekniska linjen vid läroverket från och med den 1 juli 1956 flyttades till Karlskrona överfördes en tjänst för adjunkt i Ca 29

vid läroverket till övergångsstat (prop. 1956: 110, s. 201). Enligt vad som under hand inhämtats är tjänsten numera vakant, varför den bör indragas.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1957/58 till 815 000 kronor enligt följande.

Anslagsposterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 481 000 kronor, och Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 4 900 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 48 000 kronor för timpläraryrvoden men minskas med 500 kronor för tillfällig skrivhjälp till (111 000 + 48 000 — 500 =) 158 500 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 30 500 kronor till (140 100 + 30 500 =) 170 600 kronor.

Anslagsökningen utgör 78 000 kronor.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) ur personalförteckningen för försvarets läroverk utsluta en på övergångsstat uppförd tjänst för adjunkt i lönegraden Ca 29;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets läroverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	481 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	4 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	158 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	170 600
	<hr/>
	Summa kronor 815 000

c) till *Försvarets läroverk*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 815 000 kronor.

[141] 18. Försvarets läroverk: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	77 000	77 399
1956/57 (statsliggaren s. 277)	76 000	
1957/58 (förslag)	75 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer att anslaget minskas med 1 000 kronor. Minskningen föranledes av att den tekniska linjen vid läroverket

numera upphört, vilket redan för innevarande budgetår medförde en minskning av anslaget (jfr prop. 1956: 110, s. 202). Jag biträder civilförvaltningens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets läroverk: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

FÖRSVARETS BREVSKOLA

[142] 19. Försvarets brevskola: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	129 000	141 939
1956/57 (statsliggaren s. 278)	141 000	
1957/58 (förslag)	143 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 2 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. 1 chef Ma 30—Ma 30 eller 1: 32	—	
2. Pensionsmedel		4 100
3. 1956 års lönerreglering m. m.	6 100	
	<hr/> 6 100	4 100
		+ 2 000

Motiv

1 och 2. För chefen för brevskolan finnes inrättad en beställning i Ma 30. Skolchefen har upprepat sitt tidigare framförda förslag om att för ifrågasvarande befattning skall avses alternativt aktiv officer i Ma 33 eller Ma 30 eller pensionerad officer med arvode enligt löneklass 1: 36 eller 1: 32 (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 218). Chefen för armén, som avgivit yttrande över förslaget, anser att för befattningen bör avses en beställning i Ma 33, alternativt befattning i 1: 36. Civilförvaltningen finner alltjämt beaktansvärda skäl föreligga för en anordning, enligt vilken jämväl pensionerad officer skulle kunna ifrågakomma såsom chef för skolan, och föreslår att som alternativ till nuvarande beställning i Ma 30 inrättas en befattning för pensionerad officer med arvode enligt löneklassen 1: 32. Nuvarande skolchef avgår med pension den 1 april 1958 och civilförvaltningen har för den därefter återstående delen av budgetåret 1957/58 räknat med inflytande pensionsmedel, beräknade till 4 100 kronor.

Chefen för brevskolan har vidare upprepat tidigare framlagda förslag om inrättande av tjänster för en civil lärare i Ce 27 samt ett biträde för skriv- och kontorsgöromål, båda nu avlönade med arvoden från anslag under elfte huvudtiteln (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 218). Civilförvaltningen anser alltjämt att ifrågavarande tjänster, om de inrättas, bör hänföras till civilförsvarsstyrelsen. Civilförvaltningen anser sig alltså icke kunna tillstyrka förslaget.

Slutligen har chefen för brevskolan åter hemställt om inrättande av en tjänst för expeditionsvakt i Ca 10 (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 218). Civilförvaltningen är alltjämt icke beredd att framlägga förslag härom.

Departementschefen

I likhet med civilförvaltningen föreslår jag att som alternativ till nuvarande beställning i Ma 30 för skolchefen inrättas en arvodesbefattning för pensionerad officer med arvode motsvarande löneklassen 1: 32.

I övrigt räknar jag icke med några personalförändringar vid brevskolan.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1957/58 till 143 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän minskas med 4 000 kronor, motsvarande lön vid skolchefsbeställningen i Ma 30 under ett kvartal. Jag beräknar således posten till (45 000 — 4 000 =) 41 000 kronor.

Under anslaget uppföres såsom förslagsvis en utgiftspost Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning. Posten upptages med 5 000 kronor för en chef i 1: 32 under ett kvartal.

Posterna Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 1 560 kronor, och Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, 66 000 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Posten Rörligt tillägg ökas med 5 100 kronor till (28 440 + 5 100 =) 33 540 kronor.

Under anslaget uppföres vidare såsom förslagsvis en inkomstpost Pensionsmedel. Posten upptages med 4 100 kronor.

Anslagshöjningen utgör 2 000 kronor.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets brevskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	41 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	5 000

3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 560
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	66 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	33 540
	<hr/>
	Summa kronor 147 100

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	4 100
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 143 000

b) till *Försvarets brevskola*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 143 000 kronor.

[143] 20. Försvarets brevskola: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	30 000	30 213
1956/57 (statsliggaren s. 278)	30 000	
1957/58 (förslag)	32 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer att anslaget uppföres med oförändrat belopp. För egen del föreslår jag att anslaget höjes med 2 000 kronor för bränslekostnader. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets brevskola*: *Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 32 000 kronor.

SJUKVÅRDSMATERIEL M. M.

[144] 21. Sjukvårdsmateriel

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	1 500 000	1 428 210	1 292 571
1956/57 (statsliggaren s. 279)	1 540 000		
1957/58 (förslag)	1 650 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Försvarets sjukvårdsstyrelse hemställer att anslaget höjes med 260 000 kronor. Medelsbehovet för nästa budgetår beräknar ämbetsverket efter samma grunder som för innevarande budgetår (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s.

220), eller för fredssjukvårdsmateriel efter ett belopp av 2,4 öre för tjänstgöringsdag och för krigssjukvårdsmateriel efter följande procentsatser av materielvärdena, nämligen 1,6 för armén och marinen, 2,4 för flygvapnet och 0,33 för centrala förråd. På grundval av ett beräknat antal av 32 506 000 tjänstgöringsdagar för personal, berättigad till fri öppen sjukvård på bekostnad av försvarsgrenarnas sjukvårdsanslag, bedömes medelsbehovet för budgetåret 1957/58 uppgå till 780 144 kronor för fredssjukvårdsmateriel. För krigssjukvårdsmateriel beräknas 1 014 350 kronor. Sammanlagda medelsbehovet beräknas alltså till i runt tal 1 800 000 kronor.

Sjukvårdsstyrelsen har vid anslagsberäkningen utgått från att repetitionsövningarna skall återupptagas i normal omfattning.

Departementschefen

Jag föreslår att anslaget för nästa budgetår uppföres med 1 650 000 kronor. Anslagshöjningen utgör 110 000 kronor, varav 60 000 kronor hänföres till ett återupptagande i normal omfattning av repetitionsövningarna. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sjukvårdsmateriel* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 650 000 kronor.

[145] 22. Engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1955/56	1 000 000	1 228 134	1 750 071
1956/57 (statsliggaren s. 279)	1 250 000		
1957/58 (förslag)	1 900 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1955/56 i huvudsak bunden genom utlagda beställningar.

Försvarets sjukvårdsstyrelse anmälde i sina medelsäskanden för innevarande budgetår att omfattande brister alltjämt förelåg beträffande sjukvårdsmateriel för utrustnings- och ersättningsändamål. För att helt täcka de kvarstående bristerna skulle enligt styrelsen erfordras anskaffningar för i runt tal 23 000 000 kronor (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 221).

I medelsäskandena för nästa budgetår hemställer sjukvårdsstyrelsen att anslaget höjes med 1 000 000 kronor till 2 250 000 kronor. Dessa medel bör enligt sjukvårdsstyrelsen främst utnyttjas för modernisering och komplettering av utrustningen vid etappgruppernas sjukvårdsförband, anskaffning av instrument för mätning av radioaktiv strålning, anskaffning av dextran och antibiotika samt komplettering av förbandsmateriel, instrument och bårar.

Departementschefen

Med hänsyn till föreliggande brister i fråga om sjukvårdsmateriel finner jag det angeläget att anslaget uppräknas. Jag föreslår att anslaget för nästa budgetår uppföres med 1 900 000 kronor, vilket innebär en höjning med 650 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 900 000 kronor.

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSFÖRRÅD

[146] 23. Försvarets sjukvårdsförråd: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	363 000	422 787
1956/57 (statsliggaren s. 280)	408 000	
1957/58 (förslag)	434 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, i anledning av förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse, att anslaget höjes med 26 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Personalförändringar		
1 apotekare Cg 27	28 104	
1 apoteksbiträde Cg 8	9 528	
1 kollektivavtalsanställd förrådsarbetare — förrådsman Ce 11	—	
1 förrådsförman Ce 13—Ca 13	—	
2. Höjda arvoden till föreståndare för läkemedelscentraler och -förråd	3 600	
3. Ersättning från Norrbottens läns landsting för lön åt apotekare och tekniskt biträde vid läkemedelscentra- len i Boden		30 100
4. 1956 års lönereglering	14 868	
	56 100	30 100
		+ 26 000

Motiv

1. och 3. Apotekaren och det tekniska biträdet är båda avsedda för läkemedelscentralen i Boden, tillika filialapotek till militärapoteket. Löne-

kostnaderna för ifrågavarande tjänster bestrides till och med utgången av innevarande budgetår från anslaget Garnisonssjukhusen: Avlöningar. Sjukvårdsstyrelsen föreslår i anslutning till vad som anförts i propositionen 1956:109 angående ändring av huvudmannskapet m. m. för garnisonssjukhuset i Boden (s. 7) att lönekostnaderna för nämnda tjänster i fortsättningen beräknas under förevarande anslag. Civilförvaltningen biträder detta förslag. — Den ifrågavarande läkemedelscentralen fungerar jämväl såsom sjukhusapotek vid garnisonssjukhuset i Boden, centrallasarett i Norrbottens län. Enligt avtal med kronan skall Norrbottens läns landsting härför utgiva ersättning till kronan motsvarande 80 procent av lönekostnaderna för nämnda apotekare och tekniska biträde. Ifrågavarande ersättning bör enligt civilförvaltningen tillgodoföras anslaget genom särskild uppbördspost.

Frågan om ändrad anställningsform för en kollektivavtalsanställd förrådsarbetare har upptagits i tidigare medelsäskanden (prop. 1956:1, bil. 6, s. 223).

Civilförvaltningen har intet att erinra mot sjukvårdsstyrelsens förslag om ordinariesättning av en tjänst för förrådsförman i Ce 13.

2. Chefen för militärapoteket har i en framställning till sjukvårdsstyrelsen föreslagit en uppräknings med 12 procent av de arvoden, som utgår till föreståndarna för läkemedelscentralerna och läkemedelsförråden, och därvid hänvisat till de under åren 1955 och 1956 genomförda förhöjningarna av statstjänstemännens löner. Civilförvaltningen tillstyrker den föreslagna höjningen av ifrågavarande arvoden och räknar för nästa budgetår med följande arvoden, nämligen 4 860 kronor till envar av föreståndarna för läkemedelscentralerna i Linköping, Skövde, Sollefteå, Hässleholm och Göteborg, 3 912 kronor respektive 1 968 kronor till föreståndarna för centralerna i Visby och Säter samt 984 kronor till vardera av föreståndarna för läkemedelsförråden i Karlstad och Vindeln.

Sjukvårdsstyrelsen upprepar i tidigare medelsäskanden (prop. 1956:1, bil. 6, s. 223) framlagt förslag om utbyte vid centralförråden av två arvodesbefattningar såsom förrådsunderofficerare, löneklassen 1:22, mot befattningar med arvode enligt löneklassen 1:23. Civilförvaltningen erinrar om att ämbetsverket erhållit i uppdrag att verkställa översyn av löneställningen för arvodesbefattningar för pensionerad personal inom försvaret. I avvaktan på resultatet av översynen är ämbetsverket icke berett att tillstyrka ändrad löneställning för ifrågavarande arvodesbefattningar.

Departementschefen

I enlighet med myndigheternas förslag torde medel för nästa budgetår beräknas under förevarande anslag för en apotekare i Cg 27 och ett apoteks-

biträde i Cg 8. Jag tillstyrker vidare att en tjänst för förrådsförman i Ce 13 utbytes mot en ordinarie sådan tjänst. I övrigt räknar jag för nästa budgetår icke med några personalförändringar under anslaget.

I fråga om den föreslagna höjningen av arvodena till föreståndare för läkemedelscentraler och -förråd torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut. Vid beräkningen av anslaget utgår jag emellertid från en höjning av arvodena i enlighet med civilförvaltningens förslag.

Anslaget beräknar jag för nästa budgetår till 434 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 8 388 kronor för en förrådsförman i Ca 13 och upptages med (36 700 + 8 388 =) avrundat 45 000 kronor.

Posten Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar upptages med oförändrat belopp, 58 300 kronor.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, ökas med 3 600 kronor med anledning av beräknad höjning av arvodena till föreståndare för läkemedelscentraler och läkemedelsförråd och upptages med (28 600 + 3 600 =) 32 200 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 22 296 kronor för en apotekare i Cg 27, med 7 020 kronor för ett apoteksbiträde i Cg 8 och med 6 572 kronor för löneklassuppflyttningar m. m. men minskas med 8 388 kronor för en förrådsförman i Ce 13. Posten upptages sålunda med (250 500 + 22 296 + 7 020 + 6 572 — 8 388 =) 278 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas till följd av 1956 års lönehöjning m. m. med 18 500 kronor och upptages med (79 900 + 18 500 =) 98 400 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel upptages med (46 000 + 1 800 =) 47 800 kronor.

Under anslaget uppföres vidare en såsom förslagsvis betecknad inkomstpost benämnd Ersättning från Norrbottens läns landsting för lön åt apotekare och tekniskt biträde vid läkemedelscentralen i Boden. Posten upptages med 30 100 kronor.

Anslagshöjningen utgör 26 000 kronor.

Äberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för försvarets sjukvårdsförråd uppföra en tjänst för förrådsförman i lönegrad Ca 13;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsförråd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	45 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	58 300
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	32 200
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	278 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	98 400
	<hr/> Summa kronor 511 900

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	47 800
Ersättning från Norrbottens läns landsting för lön åt apotekare och tekniskt biträde vid läkemedelscentralen i Boden, <i>förslagsvis</i>	30 100
	<hr/> Nettoutgift kronor 434 000

c) till *Försvarets sjukvårdsförråd*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 434 000 kronor.

[147] 24. Försvarets sjukvårdsförråd: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	80 000	86 063
1956/57 (statsliggaren s. 281)	80 000	
1957/58 (förslag)	92 000	

I enlighet med förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse (skr. ^{13/8} och ^{22/10} 1956) torde anslaget för nästa budgetår bära uppräknas med 7 400 kronor för statsverket åvilande pensionsavgifter för två apotekare. Enligt min mening bör anslaget härjämte ytterligare höjas med hänsyn till belastningen för budgetåret 1955/56. Jag föreslår att anslaget för nästa budgetår uppföres med 92 000 kronor, vilket innebär en höjning med 12 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets sjukvårdsförråd*: Omkostnader för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 92 000 kronor.

GARNISONSSJUKHUSEN

[148] 25. **Garnisonssjukhusen: Avlöningar**

Anslag	1955/56	1956/57 (statsl. s. 282)	1957/58 (förslag)
Utgifter	5 980 000	6 537 000	1 510 000
Vårdavgifter m. m.	5 830 000	6 007 000	1 350 000
	<u>Nettoanslag</u>	<u>2530 000</u>	<u>160 000</u>
Utfall			
Utgifter	7 149 584		
Vårdavgifter m. m.	5 545 003		
	<u>Nettoutgift</u>	<u>1 604 581</u>	

¹ Den av Kungl. Maj:t fastställda staten för anslaget slutar på 140 000 kronor.

² Den av Kungl. Maj:t fastställda staten för anslaget slutar på 350 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning hemställer, efter förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 160 000 kronor.

Departementschefen

Anslaget för nästa budgetår påverkas förutom av 1956 års lönerreglering, löneklassuppflyttningar m. m. av att driften vid garnisonssjukhuset i Boden från och med den 1 januari 1957 övertagits av Norrbottens läns landsting.

Utgifterna under anslaget beräknas med hänsyn härtill minska med i runt tal 5 000 000 kronor till 1 510 000 kronor.

Enligt beslut av 1948 års riksdag skall de vårdavgifter, som inflyter såsom ersättning för vård av civila patienter vid garnisonssjukhusen, redovisas såsom inkomster under garnisonssjukhusens avlönings- och omkostnadsanslag. Dessa inkomster beräknas för nästa budgetår minska med 6 860 500 kronor till 2 000 000 kronor. Av sistnämnda belopp torde 1 350 000 kronor böra redovisas under avlöningsanslaget.

Anslaget beräknar jag i anslutning till civilförvaltningens och sjukvårdsstyrelsens förslag till 160 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän minskas med 489 600 kronor till (572 000—489 600 =) 82 400 kronor.

Posten Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar minskas med 60 100 kronor till (94 000—60 100 =) 33 900 kronor.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, minskas med 219 500 kronor till (330 000—219 500 =) 110 500 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal minskas med 3 245 000 kronor till (4 205 000 — 3 245 000 =) 960 000 kronor.

Posten Avlöningar till viss arbetarpersonal minskas med 85 200 kronor till (160 000 — 85 200 =) 74 800 kronor.

Posten Rörligt tillägg minskas med 971 200 kronor till (1 248 000 — 971 200 =) 276 800 kronor.

Inkomstposterna Pensionsmedel och Vårdavgifter upptages med respektive (72 000 — 43 600 =) 28 400 kronor och 1 350 000 kronor. Övriga inkomstposter utgår.

Anslagsminskningen utgör 370 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för garnisonssjukhusen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	82 400
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	33 900
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	110 500
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	960 000
5. Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsvis</i>	74 800
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	276 800
	<hr/>
	Summa kronor 1 538 400

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	28 400
Vårdavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 350 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 160 000

- b) till *Garnisonssjukhusen*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 160 000 kronor.

[149] 26. Garnisonssjukhusen: Omkostnader

Anslag	1955/56	1956/57 (statsl. s. 285)	1957/58 (förslag)
Utgifter	3 200 000	3 250 000	835 000
Vårdavgifter	2 800 000	2 880 000	650 000
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	Nettoanslag 1 400 000	2 370 000	185 000

Ut fall

Utgifter	3 555 583
Vårdavgifter	2 656 062
	Nettoutgift 899 521

¹ Den av Kungl. Maj:t fastställda staten för anslaget slutar på 380 000 kronor.

² Den av Kungl. Maj:t fastställda staten för anslaget slutar på 230 000 kronor.

Med hänsyn till att driften vid garnisonssjukhuset i Boden från och med den 1 januari 1957 övertagits av Norrbottens läns landsting föreslår försvarets sjukvårdsstyrelse att anslaget för nästa budgetår minskas med 185 000 kronor, motsvarande de på nämnda garnisonssjukhus för helt budgetår belöpande nettoutgifterna. Jag föreslår i enlighet härmed att anslaget för nästa budgetår uppföres med 185 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Garnisonssjukhusen: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 185 000 kronor.

[150] 27. **Garnisonssjukhusen: Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	356 000	388 914
1956/57 (statsliggaren s. 286)	386 000	
1957/58 (förslag)	360 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, efter förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse, att anslaget minskas med 3 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Höjt arvode till ögonläkare	5 064	
2. 1956 års löneroglering	4 880	
3. Omräkning		12 944
	9 944	12 944
		— 3 000

Motiv

1. Från anslagsposten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t utgår ett arvode till en ögonläkare vid den militära ögonpolikliniken å Karolinska sjukhuset. Arvodet utgör för närvarande, efter höjning i samband med 1956 års löneroglering, 6 936 kronor för år. På grund av ökade arbetsuppgifter för ifrågavarande läkare föreslår sjukvårdsstyrelsen att dennes tjänstgöringstid — för närvarande fyra timmar i veckan — utökas till åtta timmar och att arvodet höjes till 12 000 kronor. Civilförvaltningen biträder förslaget.

Departementschefen

Jag tillstyrker förslaget om utökad tjänstgöringstid för den ifrågavarande ögonläkaren. Vid beräkningen av anslaget utgår jag från en årlig ersättning till läkaren av 10 400 kronor.

Vid beräkningen av anslaget i föregående års statsverksproposition (bil. 6, s. 232) bedömdes behovet av extra läkare till fem, varav två vid sjukhusets kirurgiska, två vid dess medicinska och en vid dess venerologiska avdelning. Sistnämnda avdelning har emellertid nedlagts och vården av militära hud- och könspatienter förlagts till karolinska sjukhuset (prop. 1956: 55, s. 25). I anslutning härtill föreskrev Kungl. Maj:t genom beslut den 20 april 1956 att under innevarande budgetår må vid garnisonsavdelningarna enligt sjukvårdsstyrelsens närmare beprövande finnas anställda högst fyra extra läkare, två vid sjukhusets kirurgiska och två vid dess medicinska avdelning. Vid anslagsberäkningen för nästa budgetår utgår jag från behov av endast fyra extra läkare. — För den venerologiska avdelningen har även avsetts en regementsläkarbeställning i lönegrad Ce 29. Denna beställning torde kunna indragas från och med nästa budgetår.

Vid garnisonsavdelningarna må tills vidare finnas anställda, bland andra, fyra förste underläkare. Dessa läkare samt de nyssnämnda extra läkarna avlönas med arvode och ålderstillägg. Ifrågavarande förmåner, vilka höjts i samband med 1956 års höjning av det rörliga tillägget, belastar i sin helhet anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Anslaget beräknar jag för nästa budgetår till 360 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 38 200 kronor, och posten Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, 12 840 kronor, upptages med oförändrade belopp.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t ökas till följd av omräkning av arvodet till ögonläkaren med 3 730 kronor till (8 840 + 3 730 =) 12 570 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas genom höjningen av ersättningen till förenämnda läkare m. m. men minskas genom att antalet extra läkare nedgår och genom att en regementsläkarbeställning i Ce 29 indrages. Nettominskningen utgör 29 820 kronor och posten upptages således med (312 100 — 29 820 =) avrundat 282 300 kronor.

Posten Rörligt tillägg, som påverkas av 1956 års lönehöjning och indragningen av förenämnda regementsläkarbeställning, upptages med 24 390 kronor.

Inkomstposten Pensionsmedel upptages med (9 400 + 900 =) 10 300 kronor.

Anslagsminskningen utgör 26 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) ur personalförteckningen för Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar utesluta en beställning för regementsläkare i lönegrad Ce 29;

b) fastställa följande avlöningsstat för Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	38 200
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	12 840
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	12 570
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	282 300
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	24 390
Summa kronor	370 300

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	10 300
Nettoutgift kronor	360 000

c) till *Garnisonssjukhusen: Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 360 000 kronor.

MILITÄRAPOTEKET

[151] 28. Militärapoteket: Avlöningar

	1955/56	1956/57 (statsl. s. 287)	1957/58 (förslag)
Anslag			
Utgifter	572 000	656 000	709 400
Inkomster	175 000	205 000	239 400
Nettoanslag	397 000	451 000	470 000
 Utfall			
Utgifter	639 249		
Inkomster	184 998		
Nettoutgift	454 251		

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, efter förslag av chefen för militärapoteket, att anslaget höjes med 31 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Personalförändringar		
1 laboratoriebiträde Cg 8 — tekniker Cg 13	1 920	
1 laboratoriebiträde Cg 8 — apoteksbiträde Cg 11	1 212	
1 bilförare Ce 10 — förrådsman Ce 11	408	
1 ekonomibiträde Ce 5	7 440	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kontorsbiträde Ca 8	—	
1 förrådsman Ce 11 — tekniker Ce 13	852	
2. 1956 års lönerreglering	32 456	
3. Omräkning	11 712	
4. Överskott på förrådstitel		25 000
	56 000	25 000
		+ 31 000

Motiv

1. Chefen för militärapoteket föreslår att två för analytiska laboratoriet avsedda tjänster för laboratoriebiträde i Cg 8 utbytes mot en tjänst för tekniker i Cg 13 respektive en apoteksbiträdestjänst i Cg 11. Apotekschefen framhåller som skäl härför bland annat de svårigheter som föreligger att med nuvarande löneställning erhålla kvalificerad personal till ifrågasvarande tjänster. De kompetenskrav, som måste uppställas för den analytiska biträdespersonalen, är enligt apotekschefen jämförbara med kompetensvillkoren för tekniker och apoteksbiträden. Civilförvaltningen biträder de föreslagna tjänsteutbytena.

Civilförvaltningen biträder jämväl förslagen att utbyta en tjänst för bilförare i Ce 10 mot en tjänst för förrådsman i Ce 11 och att nyinrätta en tjänst för ekonomibiträde i Ce 5.

I enlighet med principerna för reglerad befordringsgång föreslår civilförvaltningen att en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 tillkommer i utbyte mot en biträdestjänst för skriv- och kontorsgöromål.

Civilförvaltningen tillstyrker ett förslag av försvarsverkens civila personals förbund att en förrådsmannatjänst utbytes mot en tjänst för tekniker i Ce 13. Förslaget har framförts tidigare (jfr prop. 1954: 1, bil. 6, s. 183 o. 185).

Departementschefen

Jag tillstyrker att en tjänst för kontorsbiträde i Ca 8 tillkommer i utbyte mot en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål samt, under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört

vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor, att en tjänst för laboratoriebiträde i Cg 8 uppflyttas till Cg 11.

I övrigt räknar jag icke med några personalförändringar under anslaget.

Anslaget beräknar jag för nästa budgetår till 470 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 7 020 kronor för ett kontorsbiträde i Ca 8 till (25 700 + 7 020 =) avrundat 32 700 kronor.

Posten Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, 12 100 kronor, upptages med oförändrat belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal minskas med 7 020 kronor för ett biträde för skriv- och kontorsgöromål men ökas till följd av omräkning och lönereglering med 12 032 kronor till (491 600 — 7 020 + 12 032 =) avrundat 496 600 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas på grund av 1956 års lönereglering m. m. med 32 456 kronor till (135 700 + 32 456 =) avrundat 168 000 kronor.

Av inkomstposterna upptages posten Pensionsmedel med (9 100 + 300 =) 9 400 kronor och posten Överskott på förrådstitel med (205 000 + 25 000 =) 230 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 19 000 kronor.

Aberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för militärapoteket uppföra en tjänst för kontorsbiträde i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för militärapoteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	32 700
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	12 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	496 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	168 000
	<hr/>
	Summa kronor 709 400

Särskilda uppbördsmedel

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	9 400
Överskott på förrådstitel, <i>förslagsvis</i>	230 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 470 000

c) till *Militärapoteket*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 470 000 kronor.

[152] 29. Militärapoteket: Omkostnader

Anslag	1955/56	1956/57 (statsl. s. 288)	1957/58 (förslag)
Utgifter	87 000	94 000	95 000
Inkomster	35 000	42 000	46 000
	<u>Nettoanslag</u> 52 000	<u>52 000</u>	<u>49 000</u>
Utfall			
Utgifter	89 441		
Inkomster	36 135		
	<u>Nettoutgift</u> 53 306		

Försvarets sjukvårdsstyrelse hemställer att anslaget minskas med 3 000 kronor till 49 000 kronor. Ämbetsverket räknar därvid med att utgifterna ökar med 1 000 kronor på grund av höjda avgifter för apotekets telefonväxel men att inkomsterna genom överskott på förrådstitel samtidigt ökar med 4 000 kronor.

Departementschefen

Jag föreslår i enlighet med sjukvårdsstyrelsens förslag att anslaget för nästa budgetår uppföres med 49 000 kronor, vilket innebär en minskning med 3 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Militärapoteket: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 49 000 kronor.

FÖRSVARETS TANDVÅRD

[153] 30. Försvarets tandvård: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 490 000	1 540 010
1956/57 (statsliggaren s. 289)	1 640 000	
1957/58 (förslag)	1 680 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, i anledning av förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse, att anslaget höjes med 224 000 kronor.

Ökning

1. Ordinariesättning av samtliga extra ordinarie tjänster för tandläkare	—
2. Omräkning	182 800
3. Rörligt tillägg	41 200
	<hr/>
	224 000

Motiv

1. Sjukvårdsstyrelsen upprepar tidigare framfört förslag (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 236) om ordinariesättning av de extra ordinarie tjänsterna för försvarsöverstandläkare, förste försvarstandläkare och försvarstandläkare. Civilförvaltningen biträder alltjämt förslaget.

Sjukvårdsstyrelsen upprepar tidigare framfört förslag om inrättande av nya tjänster för försvarstandläkare i Ce 22 (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 237). Sålunda hemställer styrelsen för nästa budgetår att fyra dylika tjänster inrättas, av vilka en avses för tandpolikliniken å Skeppsholmen, två för flot-tans tandpoliklinik i Karlskrona och en för Älvsborgs kustartillerirege-mente. Civilförvaltningen anser sig alltjämt icke böra räkna med bifall till förslaget.

Departementschefen

Jag kan icke tillstyrka några personalförändringar för nästa budgetår.

Anslaget beräknar jag till 1 680 000 kronor, med fördelning på poster enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till icke-ordinarie personal, 1 306 800 kronor, upptages med oförändrat belopp.

Posten Rörligt tillägg ökas med anledning av 1956 års lönehöjning med i runt tal 40 000 kronor till (333 200 + 40 000 =) 373 200 kronor.

Anslagshöjningen utgör 40 000 kronor.

Aberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets tandvård, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 306 800
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	373 200
	<hr/>
	Summa kronor 1 680 000

b) till *Försvarets tandvård: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 680 000 kronor.

[154] 31. Försvarets tandvård: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	265 000	251 120
1956/57 (statsliggaren s. 290)	265 000	
1957/58 (förslag)	265 000	

I enlighet med förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse föreslår jag, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets tandvård: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 265 000 kronor.

MILITÄRPSYKOLOGISKA INSTITUTET

[155] 32. Militärpsykologiska institutet: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	229 000	109 760
1956/57 (statsliggaren s. 290)	245 000	
1957/58 (förslag)	275 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, efter förslag av föreståndaren för militärpsykologiska institutet, att anslaget höjes med 120 000 kronor.

	Ökning
1. Personalförändringar	
1 militärpsykolog Ce 29	22 632
1 förste aktuarie Ce 29	22 632
1 amanuens i reglerad befordringsgång	14 784
1 expeditionsofficer 1:30	8 688
1 kanslibitråde Ce 11 — Ca 11	—
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kontorsbiträde Ca 8	—
2. Höjda arvoden till sakkunniga m. fl.	45 000
3. Rörligt tillägg	5 448
4. Avrundning	816
	<hr/>
	120 000

Motiv

1. Tjänsten för militärpsykolog i Ce 29 är avsedd att förstärka forskningssektionen. Tjänsterna för förste aktuarie i Ce 29 och amanuens i